

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

23'üncü Birleşim 28 Kasım 2018 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	417
II.- GELEN KÂĞITLAR	420
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	432
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	432:436
1.- Kahramanmaraş Milletvekili Habibe Öçal'ın, Kahramanmaraş ilinin sosyoekonomik gelişmişliğine ilişkin gündem dışı konuşması	432:433
2.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	433:434
3.- Hakkâri Milletvekili Sait Dede'nin, 28 Kasım 2015 tarihinde Diyarbakır'da katledilen Tahir Elçi'yi saygıyla andığına ve Hakkâri ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	435:436

IV.- AÇIKLAMALAR

436,451,465,469,496,
503,511,540, 552,555

- 1.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Türkiye'nin millî üniter yapısına ve ortak değerlerine yönelik yapılabilecek haksız değerlendirmeleri kabul etmelerinin mümkün olmadığına, bu konuda Başkanlık makamının gerekli müeyyideleri uygulamasını talep ettiklerine ilişkin açıklaması 436
- 2.- Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek'in, Batman ilindeki operasyonda şehit düşen polise Allah'tan rahmet, Sivas'ta yolcu treninin yük treniyle çarpışması sonucu yaralananlara acil şifalar dilediğine ilişkin açıklaması 436
- 3.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, Edirne'de sağanak yağış sonrası yaşanan sel felaketi nedeniyle Edirnelilere geçmiş olsun dileğinde bulunduğu ilişkin açıklaması 437
- 4.- İstanbul Milletvekili Serap Yaşar'ın, Yemen'de yaşanan insani krize ilişkin açıklaması 437
- 5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ili Ulukışla ilçesindeki Darboğaz Göleti'nde su kaçağı sebebiyle su tutulamamasının yarattığı problemlere ilişkin açıklaması 437
- 6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü vesilesiyle kadına şiddeti önleyecek en önemli yöntemin eğitim olduğuna ilişkin açıklaması 438
- 7.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, 24 Kasım Öğretmenler Günü vesilesiyle öğretmenleri saygıyla selamladığına ve Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışmaları sırasında viyadüğün çökmesiyle yaralanan işçilere acil şifalar dilediğine ilişkin açıklaması 438
- 8.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, TMO'nun fındık alımıyla ilgili yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması 438
- 9.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, şehit Hulusi Demirci'ye Allah'tan rahmet dilediğine ve 28 Kasım 1919 Cuma sabahı Maraş'ta yaşanan bayrak olayına ilişkin açıklaması 439
- 10.- Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak'ın, "kadına karşı şiddette sıfır tolerans" ilkesiyle kadınların istismara, haksızlığa ve şiddete uğramadan onurlu bir yaşam sürmeleri için mücadelelerine devam edeceklerine ilişkin açıklaması 439
- 11.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, ilk taksiti ödeyemediği için 7143 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun kapsamında matrah artırımından ve borç yapılandırmasından faydalanamayan mükelleflerin mağduriyetine ilişkin açıklaması 439

- 12.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, işsizliği azaltmak için üretimi artırmak gerektiğine ilişkin açıklaması 440
- 13.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ili Karaköprü ilçesi Seyrantepe Mahallesi'nde yaşanan elektrik ve doğal gaz sıkıntısına, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin Seyrantepe Mahallesi'ne neden hizmet götürmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 440
- 14.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, emeklilikte yaşa takılanlara makul ve adilane bir çözüm üretilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 440
- 15.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa Hızlı Tren Projesi'nde çalışan işçilerin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 440:441
- 16.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın, Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu hayatını kaybeden işçilere Allah'tan rahmet dilediğine ve Türkiye'nin yeni bir seçim sürecine girdiğine ilişkin açıklaması 441
- 17.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, ücret ve özlük hakları yönünden sözleşmeli eczacılar ile kadrolu eczacılar arasındaki farkın giderilmesiyle ilgili Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığında, yaşlı bakım tekniklerinin meslek tanımıyla ilgili Sağlık Bakanlığında çalışma yapılıp yapılmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 441
- 18.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu hayatını kaybeden işçiler ile Batman'da şehit olan polis memuru Birol Öztekin'e Allah'tan rahmet dilediğine, Edirne'de yaşanan sel felaketi nedeniyle çiftçilere yardımcı olunması gerektiğine, 28 Kasım Necip Hablemitoğlu'nu doğumunun 64'üncü yıl dönümüne, 28 Kasım İznik'in düşman işgalinden kurtuluşunun 98'inci yıl dönümüne ve Cumhurbaşkanının AK PARTİ grup toplantısında yaptığı açıklamalarına ilişkin açıklaması 442:443
- 19.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Batman'da şehit olan polis memuru Birol Öztekin ile Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu hayatını kaybeden işçilere Allah'tan rahmet dilediğine, Edirne'de yaşanan sel felaketi nedeniyle geçmiş olsun dileğinde bulunduğu, yurt dışındaki okullardan 2007 yılında mezun olanların Türkiye'deki üniversitelerde denklik alamamasının ve askerlik görevini yerine getirmede yaşadıkları sıkıntılarının takipçisi olacaklarına ilişkin açıklaması 443:444

20.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, 28 Kasım Tahir Elçi'nin ölümünün 3'üncü yıl dönümü vesilesiyle Tahir Elçi'nin barış mücadelesini zafere taşıyacaklarına, Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu işçilerin enkaz altında kaldığına ve birer işçi mezarlığına dönen mega projelere yatırım yapmak yerine insan hayatına öncelik verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

444:445

21.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu ölen işçilerin yakınlarına başsağlığı dilediğine, insanların hayatlarını boşu boşuna kaybetmesine daha ne kadar göz yumulacağını, sadece taziye dilekleri dileyen milletvekilleri olarak mı kalacağını ve Türkiye'nin itibarının nasıl geri getirileceğini öğrenmek istediğine, 28 Kasım Tahir Elçi'nin ölümünün 3'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

445:447

22.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu ölen işçilere, 28 Kasım 2015 tarihinde hayatını kaybeden Tahir Elçi'ye, şehit polis Ahmet Çiftaslan ve Cengiz Erdur'a Allah'tan rahmet dilediğine, Batman ilindeki operasyonda polis Birol Öztekin'in şehit olduğuna, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın Cumhurbaşkanının grup konuşmasındaki siyasi eleştirisini başka bir bağlamda değerlendirdiğine, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un İçişleri Bakanıyla ilgili ifadelerini doğru bulmadığına ilişkin açıklaması

447:448

23.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

448

24.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

448

25.- Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın, Kocaeli'nin Gebze ilçesindeki viyadük çalışması sırasında beton blokun düşmesi sonucu yaralananlar olduğuna, kurtarma çalışmalarının devam ettiğine ve televizyon kanallarının 2 işçinin öldüğü yönündeki bilgilendirmesinin yanlış olduğuna ilişkin açıklaması

451:452

26.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'de sağanak yağıştan özellikle Edirne merkez, Havsa ve Süloğlu ilçeleri ile Tayakadın, Karakasım köylerinin etkilendiğine, Oğulpaşa Köyü'nde bir yurttaşın kaybolduğuna, yaşanan sel felaketi nedeniyle Edirnelilere geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna ilişkin açıklaması

465

- 27.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın CHP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 469:470
- 28.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 496:498
- 29.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 498
- 30.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve "AİHM'in her kararı doğrudur." diyemeyeceklerine ilişkin açıklaması 498:500
- 31.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, dünyanın hiçbir meclisinde bir terörist için "sayın" ifadesi kullanılmayacağına ve bu ifadeyi ısrarla kullananlara tepkilerini göstereceklerine ilişkin açıklaması 500:501
- 32.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, 6-8 Ekim olaylarından dolayı Selahattin Demirtaş'ın yargılanmadığına, Figen Yüksekdağ'ın "Biz sırtımızı PKK'ye dayadık." şeklinde bir ifadesinin olmadığına ilişkin açıklaması 502
- 33.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 503:505
- 34.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 505:506
- 35.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesiyle ilgili önerenin oylamasında MHP'li vekiller ile AK PARTİ'li vekillerin sayısının muhalefetten fazla olduğuna ilişkin açıklaması 511
- 36.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, oturum devam ettiği sürecek başka bir maddeye geçmeden evvel usul tartışması açılabilmesine ilişkin açıklaması 511:512
- 37.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, bir usulsüzlük durumunun söz konusu olduğuna ilişkin açıklaması 512
- 38.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın, Mustafa Şentop'un 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesiyle ilgili önerenin oylaması sırasındaki tutumunun etik olmadığına ilişkin açıklaması 512:516

- 39.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Antalya ili Aksu ilçesi Çalkaya Mahallesi'nde yaşayanların mağduriyetinin giderilmesine yönelik çalışmayı desteklediğine ilişkin açıklaması 540
- 40.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Gebze'deki kazayla ilgili yayın yasağı getirilmesinin toplum tarafından kaygıyla karşılandığına ve bu durumun bir an önce düzeltilmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması 552
- 41.- Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'in, Aydın ili Çine ilçesi Kahramanköy, Yolboyu, Evciler, Karakollar, Çaltı, Kuruköy ve Yağcılar mahallesinde yaşayanların mağduriyetine ilişkin açıklaması 555

V.- ÖNERİLER**448,452,465,470****A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ****448:451,452:460,
465:469,470:472**

1.- İYİ PARTİ Grubunun, İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, genç işsizler için işe başlayana kadar sosyal ve ekonomik hayatlarında yardımcı olabilmek amacıyla işsizlik maaşı verilmesi öngörülmektedir. Bu doğrultuda, genç işsizlik sorununun nedenlerini, mücadele politikalarını, çözüm önerilerini araştırmak ve genç işsizlere iş bulana kadar vatandaşlık maaşı verilmesi konusunda kamuya maliyetini hesaplamak ve bu konuda gerekli girişimler ve yatırımların yapılabilmesi amacıyla 23/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (10/550) ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Kasım 2018 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

448:451,452:455

2.- HDP Grubunun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve arkadaşları tarafından, Tahir Elçi cinayetinin tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla 27/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Kasım 2018 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

456:460,465

3.- CHP Grubunun, gündemin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan ekonomik gidişatın basın-yayın sektörüne etkilerinin incelenerek başta kâğıt temini olmak üzere sektörün sorunlarının çözülmesi amacıyla TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (10/182) ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Kasım 2018 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

465:469,470:472

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

452,465

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, Kocaeli'nin Gebze ilçesindeki viyadük çalışması sırasında enkaz altında kalan işçilerin kurtarılması için dua ettiklerine ilişkin açıklaması

452

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, yaşanan sel felaketi nedeniyle Edirnelilere geçmiş olsun dileğinde bulunduğu ilişkin açıklaması

465

VII.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

460

1.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

460:461

2.- İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın, Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

461:462

3.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

462:463

4.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında İYİ PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması

463:464

5.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

464

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN**DİĞER İŞLER**473,502,507,516, 541,
552,556*A) KANUN TEKLİFLERİ*473:496,502:503,507:511,
516:540,541:551 552:555,
556:565

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15)

473:496,502:503,507:511,
516:540,541:551,552:555,
556:565

2.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve 5 Milletvekilinin Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun Teklifi (2/1286) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 16)

565

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1247) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 13) 565

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI**566**

1.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman Gölbaşı'nın Hasanlar mezrasında elektrik hattı olmamasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in cevabı (7/4997) 566:568

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in cevabı (7/5001) 569:571

3.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2018 yılları arasında Bakanlık tarafından Adana'ya yapılan ve 2019 yılında yapılması planlanan yatırımlara ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/5079) 572:574

4.- İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in, son dönemde yaşanan fabrika yangınlarına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/5237) 575:577

5.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2018'in ilk 6 ayında gerçekleşen fabrika yangınlarına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/5241) 578:580

6.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, tüketici güven endeksi oranlarına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/5365) 581:583

7.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, Kayseri-Felahiye yolu yapım çalışmalarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/5371) 584:585

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak beş oturum yaptı.

Sivas Milletvekili Semiha Ekinci, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü'ne,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Niğde ilinin sorunlarına,

Adana Milletvekili İsmail Koncuk, Adana ilinde tarımda yaşanan problemlere,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Başkanlıkça, görüşmeleri izlemek üzere Genel Kurulu teşrif etmiş bulunan Bosna Hersek'ten gelen misafirlere "Hoş geldiniz." denildi.

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, AKP'nin Türkiye'yi operasyonlarla yönetmeye çalıştığına, bu operasyonlara son verilip gözaltındaki hak savunucularının serbest bırakılmasını dilediklerine,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, hemşehrisi Yusuf Tutkal'ın Irak'ta bekletilen cenazesinin Mersin'de ailesine teslim edilmesini Dışişleri Bakanından talep ettiğine,

Şanlıurfa Milletvekili Zenzem Güleender Açıanal, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü'ne,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Sayıştay raporlarına,

Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz, asgari ücretin yetersizliğine,

Kayseri Milletvekili Çetin Arık, Türkiye'nin en çok hayvan ithal eden ülke konumuna geldiğine,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan, Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere öğretmenlerin 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutladığına,

Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya, kadına yönelik şiddetin hem insanlık suçu hem de insanlık ayıbı olduğuna ve bu sorunun en kısa sürede aşılması gerektiğine,

Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman, askerî helikopterin düşmesi sonucu hayatını kaybeden Mehmetçiklere Allah'tan rahmet dilediğine, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü'ne, Hatay ili Samandağ ilçesindeki yatırımlara,

Bursa Milletvekili Yüksel Özkan, askerî helikopterin düşmesi sonucu hayatını kaybeden şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine ve açıköğretim fakültelerinde okuyan öğrencilerin mağduriyetine,

Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet, emeklilikte yaşa takılanların kazanılmış haklarını istediğine,

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap, Kütahya ilindeki işsizlik sorununa ve üç aydır maaş alamayan işçiler için Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanını göreve davet ettiğine,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, KYK öğrenim kredisi borcu nedeniyle icraya verilen gençlerin af beklediğine,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, hidrokarbon arama faaliyetleri kapsamında Mersin açıklarında sığ deniz sondaj çalışmalarına başlandığına,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, Afşin-Elbistan A Termik Santrali ile kömür işletmelerinin özel sektöre devriyle ilgili detayların paylaşılmasını istediklerine,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, askerî helikopterin düşmesi sonucu şehit olan askerlere Allah'tan rahmet, Sivas'ta meydana gelen tren kazasında yaralananlara şifa dilediğine, 25 Kasım Alparslan Türkeş'i doğumunun 101'inci yıl dönümünde rahmetle andığına, Türk Dil Kurumunun internet sitesinde "Devlete karşı ayaklananların başı." şeklinde yapılan başbuğ tanımlamasının kaldırılmasını talep ettiğine, terörle müzakere değil mücadele edileceğine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, askerî helikopterin düşmesi sonucu şehit olan Albay Göksevenin Aytural Şaylan, Üsteğmen Aykut Yurtsever, Astsubay Üstçavuş Emre Vahit Bekli, Piyade Uzman Çavuş Şahin Aslan'a Allah'tan rahmet dilediğine, 25 Kasım Alparslan Türkeş'i doğumunun 101'inci yıl dönümü vesilesiyle rahmetle yâd ettiğine, Türk Dil Kurumunun "başbuğ" kelimesinin tanımında yaptığı hatayı düzelttiğine,

Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk, Kırıkkale ekonomisinin içinde bulunduğu duruma, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun özelleştirileceği iddialarının doğru olmadığına,

Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan, AİHM'in Selahattin Demirtaş hakkında verdiği karara ve Cumhurbaşkanı ile yetkililerin "Karar bizi bağlamaz." diyerek hukuk suçu işlediklerine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, askerî helikopterin düşmesi sonucu şehit olan askerlere Allah'tan rahmet dilediğine ve kazalar üzerinde özenle durulması gerektiğine, Cumartesi Annelerinin 713'üncü hafta eyleminde otuz sekiz yıl önce gözü altında kaybedilen Hayrettin Eren için adalet istediklerine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, askerî helikopterin düşmesi sonucu şehit olan askerlere Allah'tan rahmet dilediğine, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü vesilesiyle "kadın" ve "şiddet" sözcüklerinin yan yana kullanılmasının insanlık için geriye gidişin alameti olduğuna, 25 Kasım Alparslan Türkeş'e doğumunun 101'inci yıl dönümünde Allah'tan rahmet dilediğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

TBMM Başkanlığının, Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu Türk Grubunda İstanbul Milletvekili Erkan Kandemir ve Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'dan boşalan üyeliklere AK PARTİ Grubu Başkanlığınca bildirilen Ordu Milletvekili Ergün Taşcı ve Sakarya Milletvekili Çiğdem Erdoğan Atabek'in üyeliklerinin Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Kütahya Milletvekili Ceyda Çetin Erenler'in Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeliğinden, Kahramanmaraş Milletvekili Habibe Öçal'ın Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeliğinden istifasına dair yazılarının 22/11/2018 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin bir duyuruda bulunuldu.

TBMM Başkanlığının, Semerkant'ta 22-23 Kasım 2018 tarihlerinde "İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 70'inci Yıl Dönümünün Sonuçları: Zaman ve Gerçeklik" temalı Asya Yüksek Düzeyli İnsan Hakları Forumu'na katılım sağlanmasına ilişkin tezkeresi kabul edildi.

İYİ PARTİ Grubunun, 15/11/2018 tarihinde Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve arkadaşları tarafından, geçtiğimiz dönemlerde hiçbir dayanak ve resmî karar bulunmaksızın "Türkiye Cumhuriyeti" ibaresi bazı kamu kurum ve kuruluşları ile bazı kamu iktisadi teşebbüslerinin adlarından ve tabelalarından kaldırılmıştır ve bu durum rahatsızlık yaratmıştır; hangi kurum ve kuruluşların adlarından ve hangi kamu iktisadi teşebbüslerinin adlarından ve/veya tabelalarından "Türkiye Cumhuriyeti" ibaresinin kaldırıldığı tespit edilmesi, bu ibarenin ne amaçla kaldırıldığı, kim/kimlerin talimatıyla kaldırıldığı tespit edilmesi, ibarenin kaldırıldığı kurum adlarına ve tabelalarına yeniden bu adın eklenmesi ve bir daha kaldırılamaması doğrultusunda çalışmalar yapılması amacıyla TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (10/502),

HDP Grubunun, 27/11/2018 tarihinde Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Ayhan Bilgen tarafından, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği ihlal kararlarına sebep olan ihlallerin araştırılması amacıyla TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (951 sıra no.lu),

CHP Grubunun, 27/11/2018 tarihinde Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve arkadaşları tarafından, 13 şeker fabrikasının özelleştirilmesi neticesinde kamunun uğradığı zararın, pancar üreticileri ve fabrikalarda çalışan işçilerin yaşadıkları mağduriyetlerin araştırılması amacıyla TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (579 sıra no.lu),

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Kasım 2018 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Denizli Milletvekili Yasin Öztürk, Trabzon Milletvekili Adnan Günnar'ın İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

AK PARTİ Grubuna ait olup boş bulunan:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeliğine Kahramanmaraş Milletvekili Habibe Öçal,

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeliğine Kütahya Milletvekili Ceyda Çetin Erenler, Seçildiler.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının 1’inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) görüşmelerine devam edilerek 10’uncu maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2’nci sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve 5 Milletvekilinin Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun Teklifi (2/1286) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 16) görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Van Milletvekili Muazzez Orhan’ın 15 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında HDP Grubuna,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Türkiye’nin Afrin’de işgalci olduğunu iddia etmenin akla ziyan bir durum olduğuna,

İzmir Milletvekili Murat Çepni, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop, İç Tüzük’te, Anayasa’da ve mevzuatta tanımlanan idari yapının dışında Türkiye’nin vilayetlerini isimlendirmenin doğru olmadığına ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemde başka bir iş bulunmadığından, 28 Kasım 2018 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşime 22.32’de son verildi.

Mustafa ŞENTOP

Başkan Vekili

Barış KARADENİZ

Sinop

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 35

28 Kasım 2018 Çarşamba

Milletvekili Teklifleri

1.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın; 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1327) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2018)

2.-Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in; Terör Örgütü IŞİD'in Irak ve Suriye'de Süryani, Ermeni, Ezidi, Türkmen, Şabak, Sabii, Kakai, Kürt, Arap, Şii ve Sünni Topluluklara Karşı Yaptığı Katliamların Soykırım Olarak Tanınmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1328) (Dışişleri ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2018)

3.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in; Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1329) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.11.2018)

4.-Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın; Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1330) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2018)

5.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1331) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2018)

6.-Giresun Milletvekili Necati Tıgılı'nın; 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1332) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2018)

7.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in; 1136 Sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1333) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2018)

8.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın; 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1334) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2018)

9.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın; 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1335) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2018)

10.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın; 4857 Sayılı İş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1336) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2018)

11.-İzmir Milletvekili Kani Beko'nun; 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1337) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2018)

12.-Antalya Milletvekili Feridun Bahşi, İyi Parti Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağuralıoğlu ve 2 Milletvekilinin; Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu ve Askerlik Kanunu ile Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1338) (Plan ve Bütçe ile Milli Savunma Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2018)

13.-İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın; 3093 Sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1339) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2018)

14.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1340) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2018)

15.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1341) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2018)

16.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1342) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2018)

17.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un; Milli Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1343) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

18.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1344) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

19.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 1 Milletvekilinin; 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1345) (Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

20.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un; İş Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1346) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

21.-Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün; Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ile Terörle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1347) (İçişleri; Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

22.-Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un; Ordu İlinde Tekkiraz, Güzelyurt, İlküvez, Alankent, Tepealan ve Salman Adıyla İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi (2/1348) (Plan ve Bütçe ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

23.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1349) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

24.-Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/1350) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

25.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; 3269 Sayılı Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1351) (Milli Savunma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

26.-Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1352) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

27.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1353) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

28.-Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1354) (Plan ve Bütçe ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

29.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in; 6475 Sayılı Posta Hizmetleri Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1355) (Plan ve Bütçe ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

30.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1356) (Adalet ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

31.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un; Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1357) (Plan ve Bütçe ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)

1.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay'da 2019 yılında tasarruf edilecek yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/4943)

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2018 yılı konut satış verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/4944)

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2017 ve 2018 yıllarında protesto edilen senet sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4945)

4.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, esnaf ve sanatkarlar için enerji ve su giderlerinde indirim yapılması ve faizsiz kredi verilmesine yönelik çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4946)

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sigara satışına getirilen vergi artışının tüketime etkisine ve kaçak sigara kullanım miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4947)

6.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2017-2018 yıllarında verilen çalışma izni verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/4948)

7.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, maganda kurşununun sebep olduğu yaralanma ve ölümlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/4949)

8.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, TEDAŞ Kreş ve Anaokulu'nda eğitim ve sosyal faaliyetlerin resmi görevi bulunmayan bir kişi tarafından planlandığına dair iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/4950)

9.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, 197 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Kömür İthalatına Ek Mali Yükümlülük Konulması Hakkında Karar'da yapılan değişikliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/4951)

10.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, son dönemdeki ekonomik durumdan dolayı konkordato ilan eden şirketlere ve vatandaşlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/4953)

11.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin'in Bozyazı ilçesinde İş-Kur'a başvuran vatandaşlardan AK Parti ilçe teşkilatlarına üye olmaları ve bağışta bulunmalarının istendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4954)

12.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Milli Piyango İdaresi'nin Kızılay'daki hizmet binasının Cumhurbaşkanlığına devredilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/4956)

13.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının Tekirdağ'ın Çorlu, Marmaraereğlisi ve Kapaklı ilçelerinde satışa çıkardığı Hazine arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/4957)

14.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşların görev alanına giren projelere ve tasarruf tedbirlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/4958)

15.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, 15 Temmuz şehitlerinin yakınları ve gazileri ile diğer şehit yakınları ve gazilere sağlanan hak ve imkanlar arasındaki farklılıkların giderilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/4959)

16.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, İstanbul Yeni Havalimanı yapımı için kesilen ağaçlara ve yerlerine yapılacak açıklanan fidan dikimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/4960)

Adalet Bakanlığı

17.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, hapisteki gazetecilere ve insan hak ve özgürlükleriyle ilgili olarak ülkemize yönelik eleştirilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/4961)

18.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Cemal Kaşıkçı cinayeti sonrası Suudi Arabistan Konsolosunun ülkesine geri dönmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/4962)

19.- Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, cezaevlerinde bulunan hasta tutuklu ve hükümlülerin tedavi imkanlarının artırılmasına ve hayatını kaybeden tutuklu ve hükümlü sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4963)

20.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Muş F Tipi Cezaevi'nde hayatını kaybeden hasta ve yaşlı bir hükümlüye ve hasta mahpuslara ilişkin yazılı soru önergesi (7/4964)

21.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, 22 Ekim 1993 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde yapılan askeri operasyona ilişkin yazılı soru önergesi (7/4965)

22.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2018 yılları arasında Bakanlık tarafından Adana'ya yapılan ve 2019 yılında yapılması planlanan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/4966)

23.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlülere dair bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/4967)

24.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4968)

25.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, Elazığ Cezaevi'nde bulunan hasta ve yaşlı bir hükümlüye ilişkin yazılı soru önergesi (7/4969)

26.- Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, adliye çalışanlarının suç işlemleri durumunda yargılandıkları kanuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/4970)

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

27.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, mevsimlik işçilerin çalışma koşulları ve son beş yılda trafik kazası sonucu hayatını kaybeden mevsimlik işçi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4971)

28.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, sosyal hizmet yardımı alan kadın verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/4972)

29.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, 3. havalimanı inşaatında ölen bir işçiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/4973)

30.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, asgari ücretle çalışan işçi sayısına ve çalışma sürelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/4974)

31.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yeni yapılan binalarda elektrik ve sıhhi tesisatlar için iş başlama ve iş bitim belgelerinin belediyelerce istenmemesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/4975)

32.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, esnafın sorunlarının çözümüne ve kayıt dışı çalışmanın önlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/4976)

33.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2018 yılları arasında Bakanlık tarafından Adana'ya yapılan ve 2019 yılında yapılması planlanan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/4977)

34.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, 2015-2018 yılları arasında Ağrı'da yapılan İŞKUR başvurularına ve sonuçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4978)

35.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, emeklilikte yaşa takılanların sayısı ve bu kişilere emeklilik hakkı verilmesinin kamu bütçesine getireceği yıllık ekonomik maliyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/4979)

36.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4980)

37.- Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, kadın sığınmaevlerine, belediyelerin sığınmaevi açma yükümlülüklerinin denetlenmesine ve Adana'daki duruma ilişkin yazılı soru önergesi (7/4981)

38.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, kredi kartı ve ihtiyaç kredisi borcu olan kamu görevlilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/4982)

39.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamu kurumlarında çalışan taşeron şöforlere kadro verilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/4983)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

40.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2018 yılları arasında Bakanlık tarafından Adana'ya yapılan ve 2019 yılında yapılması planlanan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/4984)

41.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Tevfik Sırrı Gür Stadı'nın yıkımı öncesinde asbest kontrolü yapıp yapılmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4985)

- 42.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Ağrı iline yapılması planlanan projelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/4986)
- 43.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4987)
- 44.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Türkiye'deki plastik çöp miktarına, geri dönüşüm oranına ve İngiltere'den ithal edilen çöplere ilişkin yazılı soru önergesi (7/4988)
- 45.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan Bakanlığın görev alanına giren projelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/4989)
- 46.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Erzincan'ın İliç ilçesindeki bir altın madenine giden tankerden sülfürik asit sızmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4990)
- 47.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli Karamürsel İlçesinin birçok mahallesinde meydana gelen heyelana ilişkin yazılı soru önergesi (7/4991)

Dışişleri Bakanlığı

- 48.- Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan'ın, FETÖ terör örgütü ile bağlantısı sebebiyle ihraç edilen Bakanlık personeline ve Bakanlığın işe alım sınavlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4992)
- 49.- Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan'ın, Batı Trakya'da yaşayan Müslümanların Başmüftü seçimi konusunda Lozan Anlaşması'nın uygulanmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4993)
- 50.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Avrupa Parlamentosu'nun Türkiye'ye yapılan katılım öncesi mali yardımlardan kesinti yapılması kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4994)
- 51.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4995)
- 52.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Doğu Türkistan'da yaşayan Uygur Türklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/4996)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

- 53.- İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'ın, EÜAŞ Genel Müdürlüğüne atanan kişinin sahibi veya üst düzey yöneticisi olduğu ve kamuyla iş yapan şirketlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/4998)
- 54.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2010-2018 arasında verilen maden ruhsatları ile yabancılar tarafından işletilen ve satın alınan maden sahalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/4999)
- 55.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2018 yılları arasında Bakanlık tarafından Adana'ya yapılan ve 2019 yılında yapılması planlanan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5000)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

- 56.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2018 yılları arasında Bakanlık tarafından Adana'ya yapılan ve 2019 yılında yapılması planlanan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5002)

57.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'ın, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5003)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

58.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, Osmaniye Hasanbeyli ve diğer bölgelerde Ziraat Bankası'nın ofis ve şube ihtiyacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5004)

59.- Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan'ın, düşük gelirli vatandaşlar başta olmak üzere işçi, memur, esnaf ve küçük işletmelerin vergi yükünün azaltılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5005)

60.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, ekonomik krizin fırıncılara etkisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5006)

61.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, iyi tarım ve organik tarım desteğinin verilmemesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5007)

62.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'ın, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5008)

63.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, yapılan tahvil ihracına ve dış borçlanmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/5009)

İçişleri Bakanlığı

64.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, kayyum atanan belediyelerin borçlarına ve ödenen devlet desteklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5010)

65.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman Samsat'ta meydana gelen deprem sonrası zarar görenlerin zararının karşılanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5011)

66.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2018 yılları arasında Bakanlık tarafından Adana'ya yapılan ve 2019 yılında yapılması planlanan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5012)

67.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Şırnak ilinde yaşanan su baskınları nedeniyle vatandaşların uğradığı maddi hasarları karşılamaya yönelik çalışma yapılması talebi ve ildeki altyapı sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5013)

68.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, İzmir'in Çiğli ilçesinde Alevi bir vatandaşın evinin işaretlenmesi olayının ve yaşanan diğer ev işaretleme olaylarının soruşturulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5014)

69.- Şanlıurfa Milletvekili Nimetullah Erdoğan'ın, çatışmalarda yaşamlarını yitiren kişilerin cenazelerinin yakınlarına teslim edilmediği veya teslimin bazı gerekçelerle geciktirildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5015)

70.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, Mardin'in Dargeçit ilçesine giriş yolunun akşam saat 18.00'den itibaren kapatılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5016)

71.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkan'ın, İstanbul Darıca kaymakamının Sarıyer'de ikamet etmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5017)

- 72.- Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan'ın, Suriye ve Irak'ta yürütülen operasyonlarda tutuklanan teröristlerin uyruklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5018)
- 73.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Kuala Lumpur'dan Türkiye'ye gelen 11 Uygur Türkü'nün gözetim altında tutulduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5019)
- 74.- Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan'ın, PÖH ve JÖH mensuplarının Suriye'de gerçekleştirilen operasyonlarda görevlendirilmelerine ve burada şehit düşen veya gazi olanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5020)
- 75.- Edirne Milletvekili Orhan Çakırlar'ın, Tunca Nehri üzerinde bulunan Gazimihal Köprüsü'nün ne zaman trafiğe açılacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5021)
- 76.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, son beş yılda Aydın ilinde ve Türkiye genelinde hakkında kayıp ilanı verilen çocuk sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5022)
- 77.- Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, Tunceli'de donarak hayatını kaybeden iki askere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5023)
- 78.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın personel sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5024)
- 79.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5025)
- 80.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, görevden alınan muhtarlar ve Mardin Kızıltepe ilçesinde 8 mahalle muhtarlığına kayyum atandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5026)
- 81.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan Bakanlığın görev alanına giren projelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5027)
- 82.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Tunceli'de iki askerin donarak şehit olmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5028)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

- 83.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2018 yılları arasında Bakanlık tarafından Adana'ya yapılan ve 2019 yılında yapılması planlanan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5029)
- 84.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5030)
- 85.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, müze ve ören yerlerine giriş ücretlerine yapılan zamma ilişkin yazılı soru önergesi (7/5031)

Milli Eğitim Bakanlığı

- 86.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Eskişehir'de bazı okullarda güvenlik görevlisi olmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5032)
- 87.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2018 yılları arasında Bakanlık tarafından Adana'ya yapılan ve 2019 yılında yapılması planlanan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5033)

88.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5034)

89.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Türkiye'nin eğitim seviyesine ve sözleşmeli öğretmenliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/5035)

90.- Hatay Milletvekili Barış Atay Mengüllüoğlu'nun, sürücü belgesi almak için düzenlenen eğitimlerin yeterliliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5036)

91.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, öğretmen atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5037)

92.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, İstanbul Erkek Lisesi müdürünün Cumhuriyet Bayramı töreninde İzmir Marşı okuyan öğrencilere fiili müdahalede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5038)

93.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Balıkesir'in kırsal mahallelerinde bulunan eski okul binalarının sosyal tesise dönüştürülmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5039)

94.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nde yer alan haftalık ders programı tanımının değiştirilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5040)

Milli Savunma Bakanlığı

95.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2018 yılları arasında Bakanlık tarafından Adana'ya yapılan ve 2019 yılında yapılması planlanan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5041)

96.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, 2013-2018 yılları arasında şüpheli şekilde hayatını kaybeden asker sayısına ve intihar ettiği belirtilenlerin psikolojik tedavi kayıtlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5042)

97.- Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan'ın, 7145 sayılı kanun çerçevesinde komutanlar hakkındaki kovuşturmalarda izin alınacak makama ilişkin yazılı soru önergesi (7/5043)

98.- Manisa Milletvekili Tamer Akkal'ın, askeri personelin kullandığı sarf malzemeleri ve teçhizatın kalite standartlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5044)

99.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5045)

100.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan Bakanlığın görev alanına giren projelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5046)

101.- Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, sözleşmeli subayların harp okullarından mezun subaylardan farklı uygulamalara tabi tutulduğu yönündeki şikayetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5047)

102.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlığın personel sayısına ve personel ihtiyacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5048)

Sağlık Bakanlığı

103.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, 82'nci Devlet Hizmeti Yükümlülüğü kura çekimi sonuçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5049)

104.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, atama bekleyen hemşirelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5050)

105.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2018 yılları arasında Bakanlık tarafından Adana'ya yapılan ve 2019 yılında yapılması planlanan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5051)

106.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, Mardin'in Dargeçit ilçesi Kılavuz Mahallesi'ndeki sağlık ocağının kapalı olmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5052)

107.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Diyarbakır Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesinde bazı katların boşaltılmasıyla ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5053)

108.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar'ın, tip 2 ve tip 3 SMA hastalığının ilacının Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ödenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5054)

109.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, sosyal güvenlik kapsamındaki hastalardan ilave ödeme alınmasına ve acil olmayan vakalara müdahale edilmemesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5055)

110.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5056)

111.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, ekonomik sebeplerden dolayı eczanelerde yaşamsal öneme sahip ilaçların bulunmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5057)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

112.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2018 yılları arasında Bakanlık tarafından Adana'ya yapılan ve 2019 yılında yapılması planlanan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5058)

Tarım ve Orman Bakanlığı

113.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, atanamayan ve atama bekleyen çeşitli dallardaki mühendis ve veteriner hekimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5059)

114.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Çetintepe Barajı yapım çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5060)

115.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ili Bor ilçesi Halaç köyüne sulama göleti yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5061)

116.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'da sulama birliklerinin kapatılması ve birleştirilmesi yönünde verilen kararın sebebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5062)

117.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2018 yılları arasında Bakanlık tarafından Adana'ya yapılan ve 2019 yılında yapılması planlanan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5063)

118.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman Eğriçay Projesi'nin yapımına ne zaman başlanacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5064)

119.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Mersin ilinde yaşanan sağanak ve fırtınadan etkilenen çiftçilerin zararlarının karşılanması ve borçlarının ertelenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5065)

120.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, pamuk üreticilerinin desteklenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5066)

121.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, şeker fabrikaları özelleştirildikten sonra pancar toplama noktalarının kapatılmasına ve çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5067)

122.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, et ithalatı ihale ve alım işlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5068)

123.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, Bakanlığın ziraat mühendisi, gıda mühendisi ve veteriner hekim ihtiyacına ve atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5069)

124.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5070)

125.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, hayvan ithalatının yapılacağı yerlerde görevlendirilen veteriner hekimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5071)

126.- Manisa Milletvekili Tamer Akkal'ın, zeytin fiyatlarının belirlenmesindeki tekelleşmeye, zeytin ithalatına ve üreticinin korunmasına yönelik politikalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5072)

127.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan Bakanlığın görev alanına giren projelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5073)

128.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, Nevşehir'in Derinkuyu ilçesindeki çiftçilerin borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5074)

129.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Karaman'ın Eğilmez köyünde sulama ihtiyacını karşılayan kapalı şebeke kanallarının yeniden açılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5075)

130.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Sudan'dan tarım arazisi kiralanmasına ve tarım desteklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5076)

131.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun, Suriye'den ithal edilen zeytin ve zeytinyağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5077)

Ticaret Bakanlığı

132.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2017-2018 yıllarında dahilde işleme rejimi kapsamında ithal edilen buğday, arpa ve mısır miktarı ile yapılan ihracata ilişkin yazılı soru önergesi (7/5078)

133.- Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, sebze ve meyve fiyatlarının ucuzlamasını teminen yasal değişiklik yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5080)

134.- Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan'ın, esnaf ve sanatkarların piyasa koşulları karşısında yaşadığı zorlukları gidermeye yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5081)

135.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5082)

136.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın personel sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5083)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

137.- Yalova Milletvekili Özcan Özel'in, Yalova Altınova ilçesinin Tokmak köyü girişinin araç trafiğine kapatılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5084)

138.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırloğlu'nun, Demirci-Salihli yolunun iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5085)

139.- İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek'in, İstanbul Boğazı'nın altından geçecek bir projeye ilgili açıklamaya ve proje maliyetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5086)

140.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2018 yılları arasında Bakanlık tarafından Adana'ya yapılan ve 2019 yılında yapılması planlanan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5087)

141.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı ili ve çevresine demiryolu yapılması talebine ve bölgede yaşanan trafik kazaları istatistiğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5088)

142.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Batman ilinde bulunan demiryolu geçişinin yeraltına alınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5089)

143.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Zafer Havalimanı işletmesi için ihaleyi alan şirkete verilen garanti yolcu sayısına, yanılma payına ve kamu özel işbirliği modeliyle gerçekleştirilen kamu projeleri bedellerinin Türk Lirasına dönüştürülmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5090)

144.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa-Ankara arası Yüksek Hızlı Tren projesinin tamamlanma tarihi ve döviz kurundaki artışın projeye getirdiği ek maliyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/5091)

145.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5092)

146.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkân'ın, İzmit-Kandıra double yol çalışmasının ne zaman tamamlanacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5093)

147.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, transit geçiş yapan araçlar için Eskişehir'e çevre yolu yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5094)

148.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Cumhurbaşkanlığı tarafından açıklanan Bakanlığın görev alanına giren projelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5095)

149.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın, Gebze OSB-Darıca Sahil hattı metro projesinin ihalesine ve finansmanına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5097)

150.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Dört Yol-Hassa Projesi'nin ne zaman tamamlanacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5098)

151.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Manisa Yunussemre ilçesi Barbaros Mahallesi'nde bulunan hemzemin geçitte yeni kazalar yaşanmaması için alınacak önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5099)

152.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, son 5 yılda Hatay Havalimanına yapılan bakım onarım çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5100)

153.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırloğlu'nun, Demirci-Sındırgı arasındaki yolun karayolları ağına alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5101)

28 Kasım 2018 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Barış KARADENİZ (Sinop)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Kahramanmaraş'ın sosyoekonomik gelişmişliği hakkında söz isteyen Kahramanmaraş Milletvekili Habibe Öçal'a aittir.

Buyurun Sayın Öçal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Habibe Öçal'ın, Kahramanmaraş ilinin sosyoekonomik gelişmişliğine ilişkin gündem dışı konuşması

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; memleketim olan Kahramanmaraş'ın sosyoekonomik gelişmişliği hakkında gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

“Maraş, Türkiye'min kalem kaşığıdır / Maraş, Türkiye'min köşe taşıdır / Maraş bize mezar olmadan / Düşmana Gülizar olmaz.” diyen yiğitlerin diyarıdır Kahramanmaraş; şairlerin ve millî edebiyatımızın başkentidir. Kahramanmaraş, insanıyla, ekonomisiyle, turizmiyle eşsiz bir memleketir.

Kıymetli vekillerim, yatırımlarla gelişme kaydeden Kahramanmaraş'ımız, tarım ve sanayi potansiyeliyle de ekonomik yönden bir cazibe merkezidir. Tarhanası, dondurması, pul biberi ve tekstiliyle dünya markasıdır. Bu güzide şehrimiz AK PARTİ iktidarıyla da değerine değer katmıştır.

AK PARTİ'yle Kahramanmaraş'a son on beş yılda 30 milyar TL yatırım yaptık. Kahramanmaraş'ta yatırım ortamını iyileştirdik, ekonominin önünü açtık. Böylelikle, ihracatını 9 kat artırdık. Ekonomik saldırılara rağmen, ekonomi ve istihdam alanındaki olumlu performansımızı önemli ölçüde devam ettirdik. 2002'den bugüne toplam 96 bin vatandaşımızı İŞKUR aracılığıyla işe yerleştirdik. Eğitime 1,2 milyar yatırım yaptık. Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kademesinde okul sayısını 1.061'e çıkardık. Şu an 45 okulumuzun yapımı devam etmektedir.

Yine, Kahramanmaraş'taki kara yolu ağını, 320 kilometresi bölünmüş yol olmak üzere, 1.000 km'ye yükselttik. Kahramanmaraş-Ankara arası ulaşımını 80 kilometre kısaltan, toplam 47 kilometrelik Göksun tünellerinde sona yaklaştık. 11 tünelin 6'sı kullanıma açıldı, 5'i ise 2019 yılında inşallah Kahramanmaraş'ın hizmetine verilecektir.

Kahramanmaraş'ın turizm dinamiklerine yeni bir zenginlik katacak olan EXPO 2023'ün “start”ını 8 Kasım'da verdik. 747 bin metrekaare alan içerisinde 196 milyon maliyetiyle dünyanın en büyük sergi alanlarından biri, ana teması “doğa dostu şehir ve duyarlılık” olan EXPO 2023, yatırımcılarını ve ziyaretçilerini beklemektedir.

22 Ekimde açılışını yaptığımız Elbistan-Afşin doğal gazını dün itibarıyla da Elbistan'da 1.054, Afşin'de 1.440 abonenin evinde aktif olarak kullanımına açtık; hayırlı olsun diyoruz.

Buradan yanlış bilgilerle kamuoyunu yanıltan siyasetçileri de sorumluluğa davet ediyoruz.

Çiftçilerimizin her zaman yanında olduk ve olmaya da devam ediyoruz. Son on beş yılda Kahramanmaraş'a 1,3 milyar TL tarımsal destek verdik.

Tüm bu olumlu gelişmelere rağmen yaşanan bazı aksaklıkların giderilmesi için gece gündüz çalışmaktayız.

Geçen hafta Afşin-Elbistan ilçelerimizde iklimsel nedenlerden ötürü yaşanan şeker pancarı sorununu da çözüme ulaştırdık. Şu an şeker pancarının üçte 2'si toplanmış bulunmaktadır. Geri kalan kısımları da 20 Aralık'a kadar toplanacaktır. Burada yetkililerle yapılan pazarlık sonucu yüzde 19 küspe iadesinin geri verileceği müjdesi de tüm çiftçilerimize hayırlı olsun diyoruz.

Kahraman şehrimin böylesi dev hizmetler karşısında 31 Mart yerel seçimlerinde tercihini tekrardan AK PARTİ'den yana kullanacağından eminiz. Bizler de milletvekillerimizle, muhtarlarımızla, belediye başkanlarımızla hizmete devam edeceğiz. Kısacası, onlar konuşur, AK PARTİ yapar.

Değerli milletvekilleri, bugün, aynı zamanda Maraş millî mücadelesinde bayrak olayının yaşanmasının 99'uncu yıl dönümüdür. 28 Kasım 1919 Cuma günü Maraş'ın kara sabahıdır. Yatağından kalkan Maraşlılar, asırlardan beri Kaleburcu'nda dalgalanan şanlı bayrağı yerinde görmeyince hiddetle kaleye hücum etmiştir. "Bayraksız cuma namazı kılınmaz." diyerek topluca kaleye hücum ederek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

HABİBE ÖÇAL (Devamla) – ...tekrar bayrağı dikmişler ve cuma namazını orada eda etmişlerdir diyorum, saygıyla selamlıyorum hepinizi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gündem dışı ikinci söz, Kastamonu'nun sorunları hakkında söz isteyen Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'ya aittir.

Buyurun Sayın Baltacı. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

HASAN BALTACI (Kastamonu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir millî mücadele şehri olan Kastamonu'nun sağlıktan eğitime, tarımdan hayvancılığa, ulaşımdan turizme yaşadığı sorunlara dikkat çekmek için burada bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Elindeki fabrikaların bir bir özelleştirildiği, istihdama yönelik yeni yatırım alamadığı yetmezmiş gibi, sağlık ve eğitim hizmetlerinden yeteri kadar faydalanamayan Kastamonu'nun, bu sebeplerden ötürü nüfusunun 2 katı bugün metropollerdedir.

Geçtiğimiz hafta Plan ve Bütçe Komisyonunda Sağlık Bakanlığının bütçesi görüşülürken, eksik olmasın, Sağlık Bakanı da sorduğumuz sorulara cevap vermiş. Kastamonu'nun 19 ilçesi 372 bin nüfusu olduğunu unutmuş olacak ki şöyle bir cevap vermiş: "Kastamonu ili sağlık tesislerimizde 7 çocuk sağlığı hastalıkları uzmanı, 6 kadın hastalıkları ve doğum uzmanı, 3 göğüs hastalıkları uzmanı görev yapmaktadır." Bu cevap, Kastamonu'nun Sağlık Bakanlığı nezdinde yok hükmünde olduğunun bir ifadesidir. Baypas yapılamayan Kastamonu'da, öğrencilerinin yaklaşık on iki senedir başka şehirde okuduğu tıp fakültesi, FETÖ kumpasıyla kapatılan Özel Uğurlu Hastanesi ile kaderine terk edilen Daday Ballıdağ Hastanesinin durumu hâlâ belirsiz.

Bakın, 2018-2019 eğitim öğretim döneminde 815 öğretmen açığı hâlâ kapatılmamış durumda. İl genelindeki okul ve öğretmen açığı nedeniyle bugün Kastamonu'da 10.200 öğrenci taşınmalı olarak eğitim yapıyor. On iki yıllık zorunlu eğitimini tamamladıktan sonra örgün eğitimden uzaklaşan, açık liseye kayıt yaptıran öğrenci sayımız yeni dönemle birlikte 5.525'e yükseldi. İktidar her öğrencinin istediği okula gidebileceğini söylemişti. Yeni eğitim öğretim dönemi öncesinde Kastamonu'da sınavla öğrenci alan liselere 1.785 öğrenci müracaat etti ama sadece 681'i yerleştirilebildi. Sınavsız öğrenci

alan liselere ilk tercihinde yerleşemeyen öğrenci sayımız 974, imam-hatip liselerine ilk tercihinde yerleşen öğrenci sayısı ise sadece 259'dur. Bu arada, Millî Eğitimin de aralarında bulunduğu 22 kurum Kastamonu'da vekâleten idare ediliyor. Böyle bir durumda hiç kimse görevini layıkıyla yapamaz.

Eğitimdeki kaosu bir nedeni de inşaat politikalarıdır. Depreme dayanıklı olmadığı için il genelinde 21 okul yıkıldı. Yıkılan okulların öğrencileri kamudan bozma binalarda, 40 ve üzeri mevcutlu sınıflarda eğitim görüyor. Bu kaosu yıllarca süreceği şimdiden belli. Çocuklarımızın yine mağdur edileceğini şimdiden söyleyebiliriz.

Ayrıca, Kastamonu'da toplam tarım alanının sadece yüzde 44'ünü işleyebilen çiftçiler artık ekemiyor. Onların ifadesiyle "Hayat televizyonda farklı, köyde çok farklı." Bankaya, kooperatife borcu olmayan çiftçi neredeyse kalmamış durumda. Raflardaki gıda fiyatlarının artışına rağmen çiftçimiz yüzde 50 fakirleşti, her 100 çiftçiden 5'i artık üretmiyor. Kastamonu en çok çiftçisi azalan ilk 15 ilin arasındadır. Ağlı'da, Devrekânı'de, Seydiler'de insanlar hayvancılık yapmıyor, hayvanlarını mecburen satıyorlar. Bundan dört ay önce 6 bin lira yapan büyükbaş hayvanı, bugün 4 bin liraya satamıyor. Tüm bunlar yetmezmiş gibi, Kastamonu Şeker Fabrikasında özelleştirme süreci hâlâ devam ediyor. Özelleşen fabrikalara üretim yapan çiftçilerin tarlalarda kar altında kalan pancarları, Kastamonu Şeker Fabrikası önünde küspe kuyruğu oluşturan Çorumlu hayvan besicileri Kastamonu Şeker Fabrikasının neden satılmaması gerektiğinin cevabını bizlere veriyor.

Ayrıca, Kastamonu özelleştirmenin ne olduğunu Küre Eti Bakır'dan, Taşköprü SEKA Fabrikası'ndan çok iyi biliyor. SEKA, MOPAK'a satıldı, bugün, fabrika çürüyor. Kâğıt fabrikalarını satanlar Türkiye'yi gazete basacak kâğıda muhtaç etmiştir. Bir asırlık basın geleneğini sürdürmeye gayret eden, İstiklal Marşı'nı ilk kez Kastamonu'da gazetesinde yayımlayan Hüsnü Açıksöz'ün yol arkadaşları bugün, gazetelerini günlükten haftalığa, renkliden renksize, 8 sayfadan 6 sayfaya düşürmek zorunda kaldılar.

Ayrıca, bu millete küfür eden Cengiz, yok pahasına, kasasındaki parasıyla birlikte Küre Eti Bakır'ın sahibi oldu. Bugün, Kastamonu'yu otomobil farikasıyla uyutmaya çalışanlar, Cengiz Holding'in, Küre Eti Bakır'dan çıkardığı bir pirit ve kobaltı yine aynı holdingin Mardin Mazıdağı'ndaki fabrikasına götürüldüğünü bilmek zorundalar. Yine, aynı holdinge, Küre'deki fabrika yetmezmiş gibi, 1 milyar 380 milyonluk ihalesi olan İnebolu Limanı da peşkeş çekilmiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

Buyurun.

HASAN BALTACI (Devamla) – Kastamonu turizm cenneti olacaktı ama ilgisizlik nedeniyle o yıldız da bir türlü parlamadı. Sınırları içerisinde 2 millî parka, 170 kilometre sahile, 1.400'ün üzerinde tescilli konağa, kış sporları için eşsiz sayılabilecek Ilgaz Dağı'na sahip olmasına rağmen Kastamonu'ya üvey evlat muamelesi yapılıyor.

Bakın, bir dönem Abana, Çatalzeytin, İnebolu ve Doğanıyurt deniz turizminin gözdesiydi. Sadece kendi topraklarında yetişen 29 endemik bitkiye sahip olan Loç Vadisi HES'le hançerlenmeye çalışılıyor. Gelin görün ki derdi doğasını, toprağını savunmak olan Şerife bacıların, "Çanakkale" türküsünü yazanların karşısına bu hafta jandarmayla çıktınız. Yine, Ilgaz telesiyej ve teleski tesisleri çürümeye mahkûm edildi.

Kastamonu can çekişiyor, Kastamonu sahipsiz değildir, bunun da bilinmesini istiyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Hakkârî'nin genel sorunları hakkında söz isteyen Hakkârî Milletvekili Sait Dede'ye aittir.

Buyurun Sayın Dede. (HDP sıralarından alkışlar)

3.- Hakkâri Milletvekili Sait Dede'nin, 28 Kasım 2015 tarihinde Diyarbakır'da katledilen Tahir Elçi'yi saygıyla andığına ve Hakkâri ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

SAİT DEDE (Hakkâri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hakkâri ilinde yaşanan sorunlarla ilgili konuşma yapmak için gündem dışı söz almış bulunmaktayım.

Konuşmama başlamadan önce, bundan üç yıl önce Diyarbakır'da katledilen Sayın Tahir Elçi'yi saygı ve özlemle andığımı belirtmek istiyorum.

Elbette, Hakkâri'nin sorunlarını beş dakikaya sığdırmak imkânsız ama elimden geldiğince kısa kısa anlatmaya çalışacağım. Değerli arkadaşlar, Hakkâri'nin en önemli sorunu Hakkâri'yi iradesizleştirme ve temsiliyetsiz bırakma sorunudur. Bundan bir önceki dönem Hakkâri'den seçilen iki milletvekili, Sayın Selma Irmak ve Sayın Abdullah Zeydan şu an cezaevinde ve yine bu dönem rekor bir oyla seçilen Leyla Güven, Anayasa'ya aykırı olmasına rağmen, Anayasa'nın 83'üncü maddesine göre seçilenlerin yargılanmalarının durdurulup bırakılmaları gerekirken ve yine, Anayasa Mahkemesinin daha önce verdiği emsal örnekler ortadayken haksız hukuksuz bir şekilde Diyarbakır Cezaevinde tutulmaktadır. Leyla Güven Hakkâri'nin iradesidir. Leyla Güven bu Meclisin bir üyesidir ve hepimizi bu konuda sorumluluğa davet ediyorum. Leyla Güven 21 gündür Sayın Öcalan üzerindeki tecride dikkat çekmek için süresiz, dönüşümsüz açlık grevine girmiştir. Leyla Güven'in talepleri Hakkâri'nin talepleridir, bizlerin talepleridir. Leyla Güven haklıdır, tecrit kalkmalıdır.

Tabii, bu iradesizleştirme sadece milletvekilleriyle de sınırlı değil. Hakkâri merkez ve üç ilçesi de 2016 yılından beri halkın seçtikleri tarafından değil kayyumlar tarafından yönetilmektedir. Yine Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde, sadece bir ilçede 31 muhtar görevden alınmıştır. Bu da neredeyse halkın yarısının oy verdiği kişiler tarafından yönetilmemesi demektir. Yani neredeyse Hakkâri'de seçme ve seçilme hakkı yok sayılmıştır.

Değerli arkadaşlar, bildiğiniz gibi Hakkâri ilimiz İran ve Irak'a sınır olan bir ilimizdir. Ancak bu mevcut konumundan yeterince faydalanmamaktadır. Esendere Sınır Kapısı bir ticaret kapısı olmasına rağmen, ithalat çok küçük, sınırlı bir kotayla yapılabilmektedir, bu da halkı ciddi anlamda mağdur etmektedir. Yine yıllardır iktidar tarafından "Açıldı, açılacak." denilen Derecik Sınır Kapısı hâlâ faaliyete geçmemiştir.

Hakkâri de sanayi adına herhangi bir tesis, bir kuruluş yok, turizm ise yok denecek kadar azdır. Halkın temel geçim kaynağı ise tamamen tarım ve hayvancılıktır. Yalnız, boşaltılan köyler, yasaklanan yaylalar ve özel güvenlik bölgeleri nedeniyle tarım ve hayvancılık da neredeyse bitmiş durumdadır.

Yine bir diğer önemli sorunumuz Hakkâri'de bulunan arama, kontrol noktaları. Başta Yeniköprü arama, kontrol noktası olmak üzere Van-Hakkâri, Hakkâri-Çukurca, Hakkâri-Yüksekova ve Yüksekova-Şemdinli arasında bulunan arama, kontrol noktalarında uzun araç kuyrukları oluşmakta ve insanlar bu noktalarda saatlerce beklemektedir. Yarım saat, kırk beş dakikada gitmeniz gereken yolu bir buçuk saatte ancak katedebiliyorsunuz.

Hakkâri'de sağlık alanında da ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Bildiğiniz gibi, Hakkâri'ye en yakın il Van olup arasındaki mesafe 200 kilometre civarındır, yolları çetin ve çoğu zaman da mevsimlik koşullarından dolayı geçilemez durumdadır. Hakkâri'de anjiyo ünitesi olmadığından dolayı hastalar Van'a sevk ediliyor. Bu yolda geçen süre hem hastalar hem sağlık personeli hem de maliyet bakımından ciddi sorunlar oluşturuyor.

Yine 2016 yılından beri Hakkâri ve ilçelerine atanan kayyumların yaptığı hukuksuzluklar, kural tanımazlıklar saymakla bitmez. Çok küçük bir örnek vereyim size, Yüksekova'ya atanan kayyumun cuma namazında ilçe merkezinde yaşadığı sıkıyönetim ve OHAL benzeri bir durumu sizinle paylaşayım: Kayyum her cuma Merkez Camisi'nde namaza gittiğinde Yüksekova çarşı merkezindeki ana cadde trafiğe namaz süresince kapatılıyor, hiçbir aracın geliş gidişine izin verilmiyor ve bu bahsettiğim cadde, Yüksekova'yı Şemdinli'ye, Esendere'ye, Hakkâri'ye bağlayan ana caddedir.

Hakkâri'deki idarecilerin hukuk tanımazlıkları bunlarla da sınırlı değil. Son Sayıştay raporlarında ortaya çıktığı üzere köye hizmet götürme birliklerine ait bütçe amacı dışında kullanılarak folklor kıyafetlerine, tenis kortuna, referandum için araç kiralamaya ve kiralanan araçların yakıt giderleri gibi yerlere harcadığı kalem kalem tespit edildi. Ortaya çıkan rakam 10,5 milyon TL. İl özel idaresi bütçesi işte böyle pervasızca harcanmış.

Gördüğünüz gibi, Hakkâri'yle ilgili birkaç sorunu bu kısa sürede sizlerle paylaştım. Aslında tüm bu sorunların altında yatan temel sorun demokrasi sorunudur. Bunları aşmanın tek yolu demokrasiyi ve hukuku üstün kılmaktan geçer.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk on beş milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, affedersiniz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi ben sisteme girmedim ama bir mikrofonumu açabilir misiniz?

BAŞKAN – Açabilir miyiz arkadaşlar.

Tamam, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Türkiye'nin millî üniter yapısına ve ortak değerlerine yönelik yapılabilecek haksız değerlendirmeleri kabul etmelerinin mümkün olmadığına, bu konuda Başkanlık makamının gerekli müeyyideleri uygulamasını talep ettiklerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, şimdi, bu son günlerde, yaklaşık bir hafta, on gündün beri Meclis kürsüsünden, Türkiye'yi var eden ortak değerlerimize, anayasal millî üniter yapımıza yönelik ve aynı zamanda Türkiye'nin anayasal idari bütünlüğüne yönelik bazı ifadeler bizim ciddi bir şekilde tepkimize neden olmaktadır, Mecliste de bunları sık sık dile getiriyoruz. Dün de sizin zatinalinizin ifade ettiği gibi, daha önce İç Tüzük'te yapılmış olan değişiklikler gereğince bunların birtakım müeyyidelerinin olduğunu sizler hatırlatmıştınız efendim. Bu konular, tabii ki Başkanlığımızın teklifi üzerine gündeme gelebilecek hususlardır ama biz de Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak bu husustaki hassasiyetimizi dile getirmek istiyoruz. Türkiye'nin millî üniter yapısına yönelik olarak, bu memleketin ortak değerlerine yönelik olarak yapılabilecek haksız ve yanlış değerlendirmeleri, nitelendirmeleri bizim kabul etmemiz mümkün değildir. Bunlarla ilgili olarak Başkanlık makamının da gerektiği zaman değerlendirmesini yapıp gerekli müeyyideleri uygulamasını da ayrıca talep ediyoruz efendim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bülbül.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk on beş milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim. Bu sözlerin ardından sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Birer dakikaya başlıyoruz.

Sayın Özyürek, buyurun.

2.- Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek'in, Batman ilindeki operasyonda şehit düşen polise Allah'tan rahmet, Sivas'ta yolcu treninin yük treniyle çarpışması sonucu yaralananlara acil şifalar dilediğine ilişkin açıklaması

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) – Sayın Başkan, dün Batman'da yapılan operasyonda şehit düşen polisimize Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı diliyorum.

Sivas Divriği ilçemizde Sivas yönüne giden yolcu treninin Ulaş ilçemiz yakınlarında Bostankaya mevkinde raylarda bekleyen yük treniyle çarpıştığı ve ilk belirlemelerde 8 kişinin yaralandığı kazada yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Ne mutlu Türküm diyene!

BAŞKAN – Sayın Taşdoğan...

3.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, Edirne'de sağanak yağış sonrası yaşanan sel felaketi nedeniyle Edirnelilere geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna ilişkin açıklaması

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; meteorolojinin kuvvetli yağış uyarısı yaptığı Edirne'de dün akşam saatlerinden itibaren etkili olan sağanak yağış kentte gece boyunca etkili oldu ve giderek şiddetini artırarak sel felaketine sebep oldu. Edirne-Kırklareli ve Edirne Havsa kara yollarında ulaşımın yağış nedeniyle durma noktasına geldiğini, cadde ve sokakların, hatta hastane acil servislerinin sular altında kaldığını gördük. Bu hastanelerde yatan hastalar güvenle Sultan 1. Murat Hastanesine nakledilmiştir. Edirne Valimiz Sayın Ekrem Canalp'la irtibat kurduğumuzda kendileri afet sahasında olduğunu, yaraların sarıldığını, en kısa zamanda selden zarar gören vatandaşlarımızın yaralarının sarılacağını ifade etti. 80 yaşında bir vatandaşımızın kayıp olduğu bilgisi mevcuttur. Bunun dışında çok şükür, can kaybı bilgisi yoktur. Biz de MHP olarak tüm Edirneli vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimizi iletiriz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Yaşar...

4.- İstanbul Milletvekili Serap Yaşar'ın, Yemen'de yaşanan insani krize ilişkin açıklaması

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Meclis Genel Kurulunun dikkatini Yemen'de yaşanan insani krize ve açlıktan bir deri, bir kemik kalmış çocukların içler acısı durumuna çekmek istiyorum.

Maalesef Birinci Dünya Savaşı'nda yaşananların çok ilerisinde, acı manzaralara ve zulümlere şahit oluyoruz. Yemen'deki durum Birleşmiş Milletler raporlarında modern tarihin insan eliyle üretilmiş en büyük insani krizi olarak tanımlanıyor. Ülke nüfusunun yaklaşık yarısı açlık sınırında. Hâlihazırda ülkede 2017 nisan ayında ortaya çıkan ve 2.200'den fazla kişinin hayatını kaybetmesiyle sonuçlanan ve vaka sayısı 1 milyonu bulan modern tarihin en büyük ve en hızlı yayılan kolera salgını yaşanmakta. Ülkemiz bu konuda dünyanın vicdanı hâline gelmiştir. Tüm kurum ve kuruluşlarımızla yaraya merhem olmaya çalışıyorsak da zulüm tüm yakıcılığıyla devam etmektedir.

Bugün Sayın Cumhurbaşkanımızın İstanbul'da düzenlenen İSEDAK toplantısında dile getirdiği gibi, çözümün asıl muhatapları bizler ve tüm İslam coğrafyasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gürer...

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ili Ulukışla ilçesindeki Darboğaz Göleti'nde su kaçağı sebebiyle su tutulamamasının yarattığı problemlere ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Niğde Ulukışla Darboğaz yerleşmesi 2014 yılında inşaatı biten Darboğaz Sulama Göleti'nde gölette meydana gelen su kaçağı sebebiyle dört yıldır su tutulamamaktadır. Gölet tadilatı için çabalarımız olmuştur. Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğü inceleme sonucu 2018 yılında keşif bedeli çıkarılmış ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilmiştir. Göletin tadilat, tamirat için ödenek sıkıntısı olduğu söylenerek ihaleye çıkarılmayacağı belirtilmektedir. Darboğaz'ın kapalı sulama sistemi ve göleti olmaması bahçeciliği tehdit etmektedir. Dünyaca ünlü Darboğaz kirazının devamı ve kalitenin düşmemesi için 2019 Mart ayı başından itibaren gölette mutlaka su tutulması için gereği yapılmalıdır. Ayrıca Darboğaz Sındıran mevkinde Niğde İl Özel İdaresinin yapacağı gölet de mutlaka yapılmalıdır. Dünyaca ünlü Darboğaz Napolyon kirazı üreticisinin mağdur olmaması için gereken çalışmalar sağlanmalıdır.

Ayrıca Himmetli, Karanlıkdere, Kolsuz, Emirler Göletlerinin de bir an önce yapılması sağlanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü vesilesiyle kadına şiddeti önleyecek en önemli yöntemin eğitim olduğuna ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hafta sonu 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü çerçevesinde ülkemizde farkındalık ve duyarlılık oluşumuna yönelik birçok etkinlik düzenlendi. Yaradılmışların en şerefli olan insana, hele hele kadına yönelik şiddet asla kabul edilemez. Bizim medeniyetimiz ve inanç değerlerimizde şiddetin asla yeri yoktur.

AK PARTİ olarak iktidara geldiğimiz günden beri kadınlarımızın önündeki engelleri kaldırmak için tarihî reformlar gerçekleştirdik. Bunların en önemlilerinden biri Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair 6284 sayılı Kanun'dur. Aile kurumunun güçlendirilmesi, ülkemiz için bir gelecek meselesidir, gündelik siyasi kaygılara alet edilmeden ele alınması gerekmektedir. Kadına şiddeti uzun vadede önleyecek en önemli yöntem eğitimidir.

Yediden yetmişe toplumun her kesiminde yapılacak eğitim çalışmaları artarak devam etmelidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

7.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, 24 Kasım Öğretmenler Günü vesilesiyle öğretmenleri saygıyla selamladığına ve Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışmaları sırasında viyadüğün çökmesiyle yaralanan işçilere acil şifalar dilediğine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kutsal olduğu kadar mesuliyeti de yüksek olan bir mesleği icra eden, gönüllerimizde müstesna bir yere sahip olan öğretmenlerimizi saygıyla selamlıyorum.

Bizleri yetiştiren ve bu görevlere gelmemizin altyapısını oluşturan, gençlerimizin mimarı olan ve geleceğe hazırlayan öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutluyoruz.

Başta görevleri başında şehit düşmüş eğitimciler olmak üzere ahirete intikal eden tüm öğretmenlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkanım, seçim bölgem Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu Kocaeli-Gebze-Tavşanlı kesimindeki viyadük inşaatı çalışması sırasında oluşan iş kazasında 4 işçimizin beton altında kaldığı haberini aldık. Kurtarma çalışmaları devam ediyor. Temennimiz işçilerimizin sağlıklı bir şekilde kurtarılmalarıdır. İlgili kurumlar gerekli incelemeleri başlatmışlardır. Geçmiş olsun diyorum, işçilerimize acil şifalar diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel...

8.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, TMO'nun fındık alımıyla ilgili yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bilindiği üzere 2018 fındık sezonunda bütün uyarılarımıza rağmen devlet, destekleme fiyatı vermedi ve en son nihayet kasım ayında 14 liradan TMO üzerinden fındık alımına başladı. Fakat bu sefer de TMO nem ve randıman oyunları yapmaya başladı. Bölgeden çok yoğun şikâyet geliyor. Yani nem oranı fazla olmayan fındıklar yüksek nem oranı çıkarılarak ve de randımanı düşük gösterilerek alınmıyor. Bu şekilde manavlara giden fındıkların alındığını görüyoruz. 70-80 kilometreden TMO depolarına gelip fındığı teslim etmek isteyen vatandaşlar bir sürü eziyetle karşılaşıyorlar. Artık bu saatten sonra bu eziyete son verilmesini özellikle rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

9.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, şehit Hulusi Demirci'ye Allah'tan rahmet dilediğine ve 28 Kasım 1919 Cuma sabahı Maraş'ta yaşanan bayrak olayına ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Dün Kahramanmaraş Ekinözülü şehidimiz Hulusi Demirci'yi ebedi aleme yolcu eyledik.

İşgalci güçlerin Kahramanmaraş'ta yaptığı taşkınlıklar tam bir terör havası estirir, hatta işgal amirlerinden Governör Andre'nin emriyle Maraş Kalesi'nde dalgalanan bayrağımız indirilir. 28 Kasım 1919 Cuma sabahı Maraş'ın acı günüdür. Kale burcundan bayrağın indirilmesi şehri infiale sürükler. Savcı Mehmet Ali Kısakürek'in Alem-i İslam'a Hitap beyannamesini yazarak şehrin muhtelif yerlerine dağıtması halkın bilgileneşine ve bu olumsuz olaya karşı tepkisine neden olur. Bayrağın inmesi karşısında Maraşlılar sessiz kalmazlar. O gün cuma namazı için gelen cemaate hutbede İmam Hatip Rıdvan Hoca'nın "Bayraksız cuma namazı kılınması caiz değildir." sözü üzerine cemaat topluca kaleye hücum ederek indirilen bayrağı yeniden kale burçlarına diker ve dönüp cuma namazını eda eder.

BAŞKAN – Sayın Bakkak...

10.- Gaziantep Milletvekili Derya Bakkak'ın, "kadına karşı şiddette sıfır tolerans" ilkesiyle kadınların istismara, haksızlığa ve şiddete uğramadan onurlu bir yaşam sürmeleri için mücadelelerine devam edebileceklerine ilişkin açıklaması

DERYABAĞBAK (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadına yönelik çalışmalarda elde ettiğimiz onca başarı yanında şiddetin hâlâ insanlık sorunu olarak varlığını koruyor olması elbette hepimizi derinden üzmektedir. Şiddet, kadının başarısını gölgeleyen, kadının kazanımlarının önüne geçen bir sorun olarak hepimizin ortak mücadele alanıdır. Öncelikle belirtmek isterim ki, ister aile içinde olsun ister toplum hayatı içinde olsun, her türlü şiddete karşıyız. Şiddetin hiçbir çeşidine müsamaha gösterilemez. Kadına karşı şiddetle mücadele her zaman ilk önceliğimiz oldu. Sayın Cumhurbaşkanımızdan aldığımız güçle, "kadına karşı şiddette sıfır tolerans" ilkesiyle, kadınların zulme, istismara, haksızlığa ve şiddete uğramadan onurlu bir yaşam sürmeleri için mücadelemize devam edeceğiz.

Kadına yönelik şiddetin gündemimizden sonsuza dek silinip gitmesini temenni eder, hepimizi sevgi ve saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Sayın Yalım...

11.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, ilk taksiti ödeyemediği için 7143 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun kapsamında matrah artırımından ve borç yapılandırmasından faydalanamayan mükelleflerin mağduriyetine ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Birçok mükellefimizin talebi üzerine, 7143 sayılı Yapılandırma Kanunu kapsamında matrah artırımından ve borç yapılandırmasından faydalanan mükelleflerin, gelir idaresince, ilk taksitlerini eylül ayında ödemeleri gerekiyordu. Ancak ilk taksiti ödeyemeyenler hem yapılandırmadan hem de matrah artırımındaki koruyucu hükümlerden faydalanamıyorlar. Bu durumda çok sayıda mükellefimiz var. Mükelleflerimizin talebi; ilk taksiti ödeyemeyen kişilere ilk taksitlerini ve gecikme zammıyla ödeme imkânı verilerek yasadan yararlanma olanaklarının devamının sağlanmasıdır. Böylelikle, yasanın amacına uygunluğunun sağlanması da daha üst düzeyde olacaktır. 30 Kasım Cuma günü ikinci taksitlerin ödenmesinin son günüdür. Bir ve ikinci taksitleri birlikte ödenilirse, böyle bir hak verilirse sorun çözülecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

12.- *Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, işsizliği azaltmak için üretimi artırmak gerektiğine ilişkin açıklaması*

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İki gün önce Gaziantep'te karşılaştığım, altı aylık iş akitlerinin beş gün sonra sona ereceğini, işsiz kalacaklarını ve ceplerinde dolmuş paralarının bile olmadığını dile getiren iki geçici işçinin feryadı, tüm işsizlerimizin içinde buldukları vahim duruma tercüman olmuştur. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, Türkiye genelinde işsiz sayısı, 2018 yılı ağustos ayı itibarıyla 3 milyon 670 bin kişi olmuştur. Üniversite mezunu işsiz sayısı ise 850 bin civarındadır. Yani işsizlerin yüzde 30'a yakını üniversite mezunu.

İşsizliği azaltmak için üretimi artırmaktan başka çare olmadığını belirtiyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

13.- *İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ili Karaköprü ilçesi Seyrantepe Mahallesi'nde yaşanan elektrik ve doğal gaz sıkıntısına, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin Seyrantepe Mahallesi'ne neden hizmet götürmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması*

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkan.

Şanlıurfa ili Karaköprü ilçesi Seyrantepe mahallesi Urfa'nın en fazla gelişen mahallelerinden, nüfusu 40 binin üzerinde. Dört beş gün sırayla günde en az yedi saat ile on saat arası sürekli elektrik kesilmekte ve burada yetkililer herhangi bir muhatap bulamamakta. TOKİ'nin burada yapmış olduğu binalar nedeniyle doğal gaz yok; elektrik günde yedi sekiz saat, on saat kesiliyor ve binalarda kömür bacası da olmadığı için, soba bacası da olmadığı için vatandaşımız ısınamıyor, taksitlerini ödeyemiyor. Belediye sokak isimlerinin tabelasını koymadığı için gelen tebligatların hepsi, yüzde 50'si geri dönüyor. Vatandaşımız borcunu ödeyemediği için yüzde 70'i icralık. Bu nedenden dolayı, vatandaş TOKİ'den aldığı evlerden dolayı mağdur; TOKİ taksitlerinin düşürülmesini, bedellerin düşürülmesini... Şanlıurfa Belediyesi neden bu Seyrantepe mahallesine hizmet yapmamaktadır, hizmet götürmemektedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

14.- *İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, emeklilikte yaşa takılanlara makul ve adilane bir çözüm üretilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Çalışma yaşamına başladıklarında yirmi-yirmi beş yıl sigortalılık süresini ve gerekli prim gün sayısını doldurduğunda emekliliğe hak kazanacağını düşünen milyonlarca yurttaş bir anda yaş koşuluyla karşı karşıya kalmıştır. Bu, özü itibarıyla bir hak gasbidir. Emeklilikte yaşa takılanlara makul ve adilane bir çözüm üretilmesi gerekmektedir. Siyasal iktidar tarafından mevcut durum, talepler ve hatta rakamlar gerçekliğinden kopartılarak 38 yaşında emekliliğe, maliyete ve sosyal güvenlik sisteminin altından kalkamayacağı bir yüke indirgenmiştir. Yaşa takılanlar için emeklilik yaşının düşürülmesi yoluyla yurttaşlarımıza emeklilik haklarının, sosyal güvenlik sistemimizi zora sokmaksızın iade edilmesi mümkündür; bu, lütf değil hak iadesidir. EYT meselesi çözümlenmelidir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu...

15.- *Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa Hızlı Tren Projesi'nde çalışan işçilerin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bursa hızlı tren projesinde çalışan yaklaşık 300 işçi iki aydır ücretlerini alamadıklarını söylüyor. Yılan hikâyesine dönen Bursa hızlı treni için ayrılan ödeneği yanlış projelerle çöpe atanlar işçilerin emeğinin karşılığını vermeyerek şimdi de işçileri mağdur ediyorlar. 2012’den beri Godot’yu bekler gibi hızlı treni bekleyen Bursalılar zaten bu tren projesiyle ilgili her anlamda fazlasıyla mağdur oldular. Bari işçileri mağdur etmeyin, alınlarındaki ter kurumadan emeklerinin karşılığını ödeyin diyorum Bursalılar adına.

BAŞKAN – Sayın Yayman...

16.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman’ın, Kocaeli’de Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu hayatını kaybeden işçilere Allah’tan rahmet dilediğine ve Türkiye’nin yeni bir seçim sürecine girdiğine ilişkin açıklaması

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sizi ve değerli Meclisimizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum ve ekranları başında bizleri izleyen değerli hemşehrilerime saygılarımı, sevgilerimi gönderiyorum.

Öncelikle bugün Kocaeli’de elim bir iş kazasında hayatını kaybeden işçi kardeşlerime Allah’tan rahmet diliyorum, kederli ailelerine sabır diliyorum, milletimizin başı sağ olsun.

Türkiye yeni bir seçim sürecine girdi. İnşallah 11’inci yerel seçimleri yapmış olacağız 31 Mart seçimlerinde. Şimdiye kadar yapılan 10 seçimin 3 tanesini AK PARTİ kazandı ve 6 tane genel seçim, 3 tane yerel seçim, 3 tane referandum, 2 Cumhurbaşkanlığı seçimi olmak üzere 14 genel seçimi, yerel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçimini kazanan AK PARTİ’imiz bu yerel seçimlerin de favorisidir ve inşallah kazanacağız diyoruz. Belediyecilik AK PARTİ’nin işidir ve yerel yönetimlerde başlattığımız hizmetlerin 31 Mart...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son olarak Sayın Erdem...

17.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem’in, ücret ve özlük hakları yönünden sözleşmeli eczacılar ile kadrolu eczacılar arasındaki farkın giderilmesiyle ilgili Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığında, yaşlı bakım teknikerlerinin meslek tanımıyla ilgili Sağlık Bakanlığında çalışma yapılıp yapılmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayıları 102 olan sözleşmeli eczacılar kadrolu eczacılarımızla aynı görevi yapmalarına rağmen ücret ve özlük hakları yönünden mağduriyet yaşamaktadır. Sözleşmeli ve kadrolu eczacılar arasındaki farkın giderilmesi için Çalışma Bakanlığının bir çalışması var mıdır?

İkincisi: Yükseköğretim bünyesinde 109’dan fazla yaşlı bakımı ön lisans programı bulunmaktadır. Buradan mezun olanların toplam sayısı 35 bine ulaşmıştır. Başımızın tacı yaşlılarımızın sağlık, sosyal ve kişisel bakımlarını karşılamak üzere eğitilen bu gençlerimize temel branş sağlık meslek dersleri verilmektedir. Sağlık meslek mensupları ile sağlık hizmetlerinde çalışan diğer mensupların iş ve görev tanımlarına dâhil yönetmelikte yaşlı bakım teknikerleri “diğer meslek mensupları” olarak tanımlanmaktadır. Meslek tanımı içeriği çok kısıtlı tutulmuştur. Basit sağlık işlemlerine bile yetki verilmemiştir. Sağlık Bakanlığının yaşlı bakım teknikerlerinin meslek tanımıyla ilgili bir çalışması var mıdır, yoksa ne zaman olacaktır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım. Sayın Türkkan, buyurun.

18.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu hayatını kaybeden işçiler ile Batman'da şehit olan polis memuru Birol Öztekin'e Allah'tan rahmet dilediğine, Edirne'de yaşanan sel felaketi nedeniyle çiftçilere yardımcı olunması gerektiğine, 28 Kasım Necip Hablemitoğlu'nu doğumunun 64'üncü yıl dönümüne, 28 Kasım İznik'in düşman işgalinden kurtuluşunun 98'inci yıl dönümüne ve Cumhurbaşkanının AK PARTİ grup toplantısında yaptığı açıklamalarına ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım, bugün öğle saatlerine doğru benim seçim bölgem olan Kocaeli'nin Gebze ilçesinden üzücü bir haber aldım. Kuzey Marmara Otoyolu kapsamında inşaatı devam eden bir viyadük çöktü. Sayın Valinin son açıklamasına göre 4 işçi enkazın altında hâlâ, 2 işçimizin de cansız bedenine ulaşılmış. Gelişmeleri yakından takip ediyorum, başka can kaybı olmamasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum. Hayatını kaybeden kardeşlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine ve ülkemize başsağlığı diliyorum. Bu noktada bu olayla ilgili ihmal veya ihmallerin ortaya çıkarılması konusunda, hem şahsımın hem de İYİ PARTİ Grubunun, sonuna kadar takipçisi olacağımı ifade etmek istiyorum.

Az evvel Edirne'den de bir sel felaketi haberi aldık. Umuyorum herhangi bir can kaybı da yok ama orada yaşayan, tarım yapan çiftçilerimizin çok ciddi bir mal kaybı var. Devletimiz bu konuda, çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi konusunda yardımcı olacaktır diye düşünüyorum.

Dün akşam Batman'da özel harekât polislerimiz ile teröristler arasında çıkan çatışmada binada bulunan 4 yaşındaki bir çocuğun zarar görmemesi için hassas davranıp kendisini tehlikeye atan polis memuru Birol Öztekin şehit oldu. Kahraman polisimize Allah'tan rahmet diliyorum, ailesine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Bugün, evinin önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu 2002 yılında kaybettiğimiz merhum tarihçi ve yazar hemşehrim Necip Hablemitoğlu'nun 64'üncü doğum günü. Hablemitoğlu Türkiye dışındaki Türk toplulukların yakın tarihi hakkında önemli çalışmalar yapan, Orta Avrupa ve Balkanlardaki Türk eserleri, Türk azınlıkları ve şehitlikleri konusunda detaylı araştırmalarda bulunan, Gagavuz Türklerinin Latin alfabesine geçişinde danışmanlık hizmeti veren ve özellikle Kırım Türkleri hakkında çok sayıda makale yayınlayan önemli bir akademisyendi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım arkadaşlar.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - FETÖ'nün devlette kadrolaşmasıyla ilgili ilk ciddi araştırmayı yapan ve bunu “Köstebek” adlı kitabıyla ortaya koyan Hablemitoğlu, bu terör örgütünün doğrudan hedefi hâline gelmiş ve suikastının üzerinden on altı yıl geçmiştir. Bugün yapılan FETÖ'yle mücadelede kendisinin haklılığı geç de olsa anlaşılmıştır. Bu vesileyle merhum Hablemitoğlu'nu yüce Meclisin huzurunda rahmet ve minnetle anıyorum.

Bugün kültür abidesi, âlimler diyarı İznik'in düşman işgalinden kurtuluşunun 98'inci yıl dönümü, de kutlu olsun. Bu vesileyle başta Millî Mücadele Başkomutanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, İznik topraklarını vatan yapan tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle yâd ediyor, tüm İznik halkına buradan da sevgi ve saygılarımı gönderiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün Adalet ve Kalkınma Partisi grup toplantısında Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan Çankaya, Beşiktaş, Kadıköy ve Şişli ilçesinde yaşayan vatandaşlarımız için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – ...“Türkiye yansa bunların umurlarında değil.” açıklamasını yaptı. Bu açıklamayı oldukça talihsiz buluyor ve şiddetle kınıyoruz. İnsanları sürekli etnik ve mezhepsel olarak kutuplaştıran Sayın Cumhurbaşkanının yeni marifeti ilçeleri ayırıştırmak olmuştur. Erdoğan’ın bu sözleri bana, Akit televizyonunda sunuculuk yapan bir meczubun “Sivil öldürecek olsak Etiler’den, Cihangir’den, Nişantaşı’ndan başlarız.” sözlerini hatırlattı. Bu iki söylem arasında mental olarak hiçbir fark yoktur. Biz bu kutuplaştırmacı ve ayırıştıran söylemlere inat, İYİ PARTİ olarak bu güzel memleketin dört bir köşesinde yaşayan her vatandaşımızı aynı görüyor, etnik, mezhep ve ilçe ayırmaksızın herkesi kucaklıyoruz.

Saygılar sunuyorum Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bülbül, buyurun.

19.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, Batman’da şehit olan polis memuru Birol Öztekin ile Kocaeli’de Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu hayatını kaybeden işçilere Allah’tan rahmet dilediğine, Edirne’de yaşanan sel felaketi nedeniyle geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna, yurt dışındaki okullardan 2007 yılında mezun olanların Türkiye’deki üniversitelerde denklik alamamasının ve askerlik görevini yerine getirmede yaşadıkları sıkıntılarının takipçisi olacaklarına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de öncelikle dün Batman’da şehit olan Birol Öztekin polisimize Allah’tan rahmet, ailesine ve Türk milletine başsağlığı dileyerek konuşmama başlamak istiyorum.

Edirne’de meydana gelen sel ve su baskınından dolayı da Edirne halkına, vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi ifade ediyorum.

Kuzey Marmara Otoyolu inşaatının Gebze mevkesinde meydana gelen göçük hepimizin içini sızlattı. Burada valiliğin açıklamasına göre 4, basın ve diğer organlarda gördüğümüze göre göçük altında 5 işçi bulunduğu ifade edilmektedir. Bunların 2’sinin cansız bedenine ulaşıldığı ifade edilmektedir. Hayatını kaybedenlere rahmet diliyorum. Göçükten kurtarma çalışmalarının da en kısa sürede bitmesi ve başarılı bir şekilde, canlı bir şekilde diğer işçilerin kurtarılmasını temenni ediyorum. İnşallah, bu ve buna benzer büyük iş kazaları bir daha meydana gelmez. Bununla alakalı da ihmali veya kastı olanların gerekli hukuki yollar vasıtasıyla cezasını bulması da en büyük temennimizdir.

Bugün ifade etmek istediğimiz bir mesele daha vardır. Bilindiği üzere, eğitim ve öğretim hakkı evrenselidir. Bugün dünyanın birçok yerinde aynı müfredat ve ders sayısı ile eğitim veren okullar vardır. Ülkemizde de kendi isteğiyle veya puan durumundan dolayı yurt dışında okumaya giden ve mezun olan birçok öğrencimiz vardır. Ancak, ülkemizde bugün yurt dışından mezun olan öğrencilerimizin bir kısmının karşı karşıya kaldığı denklik problemi gün geçtikçe büyümektedir. Problem o kadar çetrefil ve büyük hâle gelmiştir ki bu durumdan mağdur olanların sayısı on binlerle ifade edilmektedir. 2006 yılında yurt dışında okuduğu okuldan mezun olup Türkiye’ye geldiklerinde denklik almalarına rağmen 2007 yılında aynı okuldan aynı müfredat, aynı transkriptle mezun olup Türkiye’ye gelenler denklik alamamışlardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonu açalım arkadaşlar.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Örneğin, aynı okulun eczacılık fakültesinden, mimarlık fakültesinden mezun olanlar denklik alabilirken bu okulun inşaat mühendisliği bölümünden mezun olanlar denklik alamamaktadırlar. Bu, büyük bir çelişkidir.

Yine, üniversite okudukları sırada, bu öğrenciler yurt dışında üniversite okudukları sırada askerlik tecil işlemlerini başarılı bir şekilde yaptırmış olmalarına rağmen, ne anlaşılabilir bir durumdur ki üniversiteyi bitirdiklerinde bu öğrencilere denklik alamadıkları için lise mezunu muamelesi yapılmakta

ve bunlar askerlik görevini kısa dönem, üniversite mezunlarıyla, lisans mezunlarıyla birlikte kısa dönem yapmak yerine, on iki ay er olarak yapmaktadırlar. İdare mahkemelerinde açılan davalar lehlerine sonuçlansa da bunlarla alakalı olarak henüz bir aşama kaydedilmiş değildir.

Lizbon Antlaşması'nın, Türkiye'nin de taraf olduğu Lizbon Antlaşması'nın Avrupa Bölgesinde Yüksek Eğitim Niteliklerinin Tanınmasına İlişkin Sözleşmesi'nde bu mesele aslında açıklığa kavuşturulmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonu açalım arkadaşlar.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Avrupa bölgesinde yükseköğretimle ilgili belgelerin tanınması ve diploma denklik belgesinin tek şartı olarak mezun olunan ve diploma alınan yükseköğretim kurumunun eğitim düzeyi ve içeriği ile denklik alınacak yükseköğretim kurumu arasında önemli farklılık bulunmaması denkliğin verilmesi için tek kriterdir. Denklik verilmemesinin nedeni, taraf olan devletlerin yükseköğretim kurumları arasında önemli farklılıklar olmasıdır. Bu kurumlar arasında böyle bir farklılık olmamasına rağmen bu kardeşlerimiz şu an denklik alamamaktan dolayı yakınmaktadırlar. Sayın Cumhurbaşkanımız 23 Mart 2017 tarihinde Rumeli Balkan Buluşması'nda “Denklik ve diplomalar konusunda yaşanan sıkıntıların en kısa zamanda çözüleceğini ümit ediyorum. Gerekli talimatları verdim.” ifadesini kullanmıştır. Grup Başkan Vekilimiz Sayın Erkan Akçay da bu konuyu yazılı soru önergesiyle gündeme getirmiştir. Bu konu, mesele, partiler üstü bir meseledir. Ülkemizin geleceği olan bu gençlerimizin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım arkadaşlar mikrofonu.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – ...bin bir ümitle okumaya gittikleri yerlerden mezun olduktan sonra devletine hizmet etme istekleri gözardı edilmemelidir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu konun takipçisi olacağımızı buradan bildirmek istiyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kurtulan...

20.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, 28 Kasım Tahir Elçi'nin ölümünün 3'üncü yıl dönümü vesilesiyle Tahir Elçi'nin barış mücadelesini zafere taşıyacaklarına, Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu işçilerin enkaz altında kaldığına ve birer işçi mezarlığına dönen mega projelere yatırım yapmak yerine insan hayatına öncelik verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Üç yıl önce bugün, ömrünü cezasızlıkla mücadeleye, faili meçhullerle mücadeleye adayan bir hukuk insanı, ömrünü barışa adayan Tahir Elçi Diyarbakır'ın orta yerinde, Dört Ayaklı Minare'nin dibinde, bir mesaj verilir gibi ensesinden vurularak öldürüldü. O an Türkiye hukuku ve yargısı da yitirdi. Tahir Elçi'nin vurulduğu yerde ve anda onlarca kamera kayıttaydı; gazetecilerin kameraları, etraftaki iş yerlerinin güvenlik kameraları ve Tahir Elçi'nin Dört Ayaklı Minare dibinde yapacağı açıklamanın tamamını bir an bile kayıttan çıkmadan kaydetmekle görevli polis kameraları... Onlarca insan tanık oldu; o polislerin kendisi, Diyarbakır Barosu avukatları ve gazetecileri. Ancak üç yıl geçmesine rağmen hâlâ faili topluma açıklanmadı. Bulunamadı demiyoruz çünkü failin belli olduğunu biliyoruz. Savcılar da biliyor, o gün orada olan aslında herkes biliyor. Faili meçhullerle hesaplaşmaya gelen bu iktidar tarihine işte böyle bir utanç kazıdı. O gün Adalet Bakanı Diyarbakır'da cinayeti aydınlatacağına dair sözler verdi, tutmadı. Dönemin başbakanı, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcısı ile Diyarbakır Valisi, Diyarbakır Emniyet Müdürü ve Cumhurbaşkanı faillerin bulunacağını taahhüt

etti, hiçbiri sözünü tutmadı. Çünkü cezasızlığı mevcut hukuk sisteminin bir geleneği hâline getirenlere inat hayatını adadığı faili meçhul ve pek çok da davada mücadele veren Tahir Elçi'nin cinayeti de faili meçhul hâline getirilmeye çalışılıyordu. Tıpkı bugün Tahir Elçi'yi ananların taşıdığı pankartta yazılanlar gibi, devletin aydınlatamadığı cinayet yoktur...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonu açalım.

FATMA KURTULAN (Mersin) – ...aydınlatmadığı cinayet vardır.

Tahir Elçi'nin failini koruyan, yargılanmasını engelleyen, delillerin yasaklı alan içerisinde yok olmasını bekleyen olay yeri incelemesi için gelenleri ateş altına alan bizlerin nezdinde aynı eldir. Bu el cinayetin karanlıkta bırakılması için ne kadar uğraşırsa uğraşsın gerçek bir gün kamuoyu nezdinde açığa çıkacaktır. Biz de Tahir'in azmiyle çabalayacağız; sabrıyla, inadıyla bekleyeceğiz. Sakladığımız o katilleri adil bir yargının önüne çıkaracağız ve Tahir Elçi'nin uğrunda hayatını verdiği barış mücadelesini zafere taşıyacağız.

Bir de ayrıca bir viyadük çökmesi olayına da azıcık değinmek isterim. İnsan hayatının, emekçinin hayatının dev projelere nasıl kurban edildiğini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonu açalım arkadaşlar.

FATMA KURTULAN (Mersin) – ...bugün bir kez daha gördük. Kocaeli'de iktidarın mega projelerinden Kuzey Marmara Otoyolu inşaatında viyadük çöktü, 5 işçi enkaz altında. Umuyoruz bir an önce, sağ salim enkaz altından çıkarılırlar.

Hatırlatmak isteriz ki sadece geçtiğimiz ekim ayında en az 177 işçi hayatını kaybetti. İşçiler ölüm, yaralanma, sakat kalma gibi durumlarla her an karşı karşıyalar. Artık birer işçi mezarlığına dönen mega projelere yatırım yapmak yerine insan hayatını, emekçinin hayatını öncelik olarak görmeliler diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

21.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu ölen işçilerin yakınlarına başsağlığı dilediğine, insanların hayatlarını boşu boşuna kaybetmesine daha ne kadar göz yumulacağını, sadece taziye dilekleri dileyen milletvekilleri olarak mı kalınacağını ve Türkiye'nin itibarının nasıl geri getirileceğini öğrenmek istediğine, 28 Kasım Tahir Elçi'nin ölümünün 3'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, öncelikle Kocaeli'de enkaz altında kalan arkadaşlarımızdan maalesef 2'sinin ölüm haberini aldık. Yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, dünkü konuşmamda da ifade etmiştim, TÜRK-İŞ Genel Başkanı günde ortalama 5 kişinin iş cinayetlerine kurban gittiğini söylüyor. İnsanlarımızın hayatları neden bu kadar değersiz? Türkiye gibi bir ülkede savaşta kaybedilmeyecek kadar insan kaybetmemizin vicdani rahatsızlığını hiç kimse duymuyor mu?

Türkiye Büyük Millet Meclisinde güzel sözlerle, başsağlığı dilekleriyle bunları geçiştiriyoruz. Peki, yıkılan hayatlar, o ölen insanlarımızın çocukları, eşleri, biten bu hayatlar, gencecik hayatlardan sonra diğer dağılan yuvalar, bunların hiçbir tanesini düşünmeyecek miyiz? İnsanlarımızın hayatlarını boşu boşuna kaybetmesine daha ne kadar göz yumacağız?

Askerimiz nöbetteyken ölüyor; eğitim uçuşunda helikopter düşüyor, insanlarımız, Mehmetçiklerimiz şehit düşüyor; işçilerimiz sadece ihmalden dolayı iş kazalarından yok olup gidiyor, hayatlar söntüyor. Peki, biz, sadece Türkiye Büyük Millet Meclisinden taziye dileklerini dileyen

milletvekilleri olarak mı kalacağız? Bunun için gerçekten hiçbir şey yapmayacak mıyız? Muhalefet partilerinin araştırma önermeleri, muhalefet partilerinin soru önermeleri, bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine getirilen her şey...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - ... iktidar partisi tarafından reddedilmeye devam mı edecek? Bunu bir kader olarak mı göreceğiz? Peki, işlenen cinayetlerle Türkiye'nin kaybolan itibarını nasıl getireceğiz geriye? Tahir Elçi bundan üç yıl önce öldürüldü. Türkiye gibi bir ülkede "İstihbaratına güveniyorum." diyen Cumhurbaşkanımız, "Polisine güveniyorum." diyen Cumhurbaşkanımız, "Emniyetine güveniyorum." diyen Cumhurbaşkanımız, şereften yoksun İçişleri Bakanına "Güveniyorum." diyen Cumhurbaşkanımız neden bunların hesabını sormuyor? İnsanlar ellerini kollarını sallayarak cinayet işleyecekler, Türkiye'yi terk edecekler. İnsanlar kendi insanlarını aydınlatmak için konuşma yaparken bir kurşunla, kör bir kurşunla yok olup gidecekler ve Türkiye hâlâ "Biz büyük ülkeyiz." "Demokratik ülkeyiz."...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – ... "Türkiye'de yasalar geçerlidir." demeye devam mı edeceğiz?

Amerika Birleşik Devletleri'nin gündeminde NASA'nın Mars'a gönderdiği uzay aracı var, onlar yer katmanlarındaki madenleri arıyorlar; Türkiye Büyük Millet Meclisindeki gündemimize bakın...

Arkadaşlarımız enkaz altında kalıp ölüyorlar, insanlarımız şehit düşüyorlar; üstelik de terörden değil, savaştan değil ihmalden şehit düşüyorlar. Türkiye'de yoksulluk almış başını gidiyor. Dış dünyayla olan bütün irtibatımızı kopartmışız. Amerika başka yerlerde başka çareler arıyor üstelik de sadece Amerika için değil belki de dünya için ama Türkiye'de büyük laflar söyleniyor "Biz büyük ülkeyiz ve büyük ülke olmaya devam edeceğiz." diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Elbette büyük ülkeyiz elbette ki büyük ülke olmaya azmettireceğiz ama kendi askerinin soğuktan donarak ölmesinden utanan bir Cumhurbaşkanına sahip olduğumuz zaman, ama Türkiye'de kimliği belirsiz cinayetlerin olmadığı, şereften yoksun bir İçişleri Bakanımız olmadığı zaman, ama Türkiye'nin demokrasisinin her şeyin üstünde tutulduğu zaman Türkiye büyük ve güçlü bir ülke olacaktır.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, nezih bir dille ifade etmemiz lazım. Bu, açık hakaret içeren bir ifade, kullandığınız ifade İçişleri Bakanıyla ilgili. O konuda Meclis Başkanı olarak hatibi uyarıyorum.

Buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – "Hakaret değil." diyor mahkeme efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, size çok hak veriyorum. Bugüne kadar bütün ilişkilerimizde Meclis Başkanı olarak sizinle de bir saygınlık çerçevesi içerisinde hareket ediyoruz. Başta grup başkan vekilleri sözlerine dikkat etmeliler ama Türkiye'de yasalarımız bizlerin nasıl konuşacağına artık izin veriyorlar. Türkiye'de yasalarımız bir partinin genel başkanına "şerefsiz" diyen, "haysiyetsiz" diyen bir İçişleri Bakanına "Bu, eleştiri kapsamı içerisindedir." diyerek izin veriyor. Bu, ya Türkiye yasalarıdır ya da Türkiye yasalarına emir veren idarenin, iktidarın başındaki zattır. O ne izin veriyorsa kendileri de onunla muhatap olacaktır.

Arz ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Tabii, Sayın Özkoç, o benim takip edebildiğim kadarıyla kanunla ilgili bir husus değil, bir mahkeme kararı. Onun süreçlerinde doğru bir karara ulaşıma imkânı var; muhtemelen istinaf, temyiz aşamalarında. Onu beklememiz lazım. O bakımdan, kaba ve yaralayıcı ifadelerin, Genel Kurulda özellikle kullanılmaması gerekir. Bunu ifade ediyorum.

Sayın Turan, buyurun.

22.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu ölen işçilere, 28 Kasım 2015 tarihinde hayatını kaybeden Tahir Elçi'ye, şehit polis Ahmet Çiftaslan ve Cengiz Erdur'a Allah'tan rahmet dilediğine, Batman ilindeki operasyonda polis Birol Öztekin'in şehit olduğuna, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın Cumhurbaşkanının grup konuşmasındaki siyasi eleştirisini başka bir bağlamda değerlendirdiğine, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un İçişleri Bakanlığıyla ilgili ifadelerini doğru bulmadığına ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kocaeli'de viyadük altında kalan işçilerimizin varlığını hepimiz takip ettik. 2 işçimizin cenazesine ulaşılmış. Bununla ilgili Allah'tan rahmet diliyorum. İnşallah daha ağır sonuçlar haber almayız. Tüm kurumlarımızın bölgede olduğunu ifade etmek isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üç yıl önce hayatını kaybeden Sayın Elçi'ye öncelikle Allah'tan rahmet diliyorum. O gün orada yalnız Sayın Elçi değil, ayrıca 2 polisimiz de -biliyorsunuz- şehit oldular. Ahmet Çiftaslan ve Cengiz Erdur da orada, maalesef, menfur saldırıda hayatlarını kaybettiler; ben Allah'tan rahmet diliyorum. Bu polislerimizi öncelikle anmak istiyorum çünkü olay yerinde teröristler ile güvenlik güçleri arasında bir çatışma oldu, gözden kaçırılan husus bu diye düşünüyorum. Burada illa bir suikastçı aranacaksa... Öncelikle hendek eleştirisi yaptığı, PKK tarafından sevilmeyeceği bilinen Sayın Elçi'nin yanında şehit olan 2 tane de polisimizin olduğunu hatırlatmak isterim. Konuşmalarını yaparak, soruşturmanın sözüm ona kapatıldığını iddia ederek belli yerlere mesaj veren arkadaşların polislerimizi görmüyor olmasını esefle karşılıyorum. Her can candır, bununla ilgili öncelik sırası olmaz diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir de biliyorsunuz dün Batman'da milletimizin yüreğini dağlayan, terör örgütünün acımasız yüzünü bir kez daha ortaya koyan bir eylemde polis memurumuz Birol Öztekin kardeşimiz şehit oldu. Terörist, 4 yaşındaki çocuğu rehin almaktan çekinmedi. Çocuğun zarar görmemesi için hassas davranıp kendisini tehlikeye atan Öztekin, çocuğu kurtardı ama kendisi şehit oldu. Kadın, yaşlı, çocuk, sivil ayırım yapmayan, gözü dönmüş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - ...bu örgüte karşı sessiz kalan sözüm ona demokratları, sahte barış elçilerini de kamuoyunun takdirine sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir grup başkan vekilinin az önceki konuşmasında dün Cumhurbaşkanımızın grup konuşmasındaki bir siyasi eleştirisini bambaşka bir bağlamda değerlendirip “mezczup” diye ifade edilen bir konuşmayla ilişkilendirmesini de esefle karşılıyorum, kınıyorum; bu doğru olmamıştır. Cumhurbaşkanımızın konuşması siyasi bir eleştiridir. Her partinin kendi çok oy aldığı ve az oy aldığı ilçelerle, illerle ilgili kanaatlerini ortaya koyması siyasi bir eleştiridir.

Yine, bunun dışında, sayın CHP grup başkan vekilinin İçişleri Bakanımızla ilgili ifadelerini doğru bulmadığımı, Meclisin mehabetine yakıştırmadığımı ve bu konuda daha dikkatli bir dil kullanması gerektiğini ifade etmek istiyorum. Bizim saygınlığımız bizim lisanımızdır aynı zamanda. Üslup medeniyettir aynı zamanda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Dolayısıyla, bu ifadelerin Meclise ve kendisine yakışmadığını ifade etmek isterim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi gündeme geçiyoruz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Buyurun.

23.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın grup başkan vekili Cumhurbaşkanının bu ifadelerini sadece az oy aldığı veya çok oy aldığı bölgelerle ilgili bir tespit olarak ifade etti ama bakın, bir şeyin altını çizmek istiyorum. Ülkemizde çok ciddi ayrışmaların yaşandığı bir dönemden geçiyoruz. Buna en çok dikkat etmesi gereken kurum Sayın Cumhurbaşkanlığı makamı. Sayın Cumhurbaşkanının bu ifadeleri bu toplumun bütünleşmesinden, birlik içinde hareket etmesinden ziyade ayrışmasına hizmet eder. Akit televizyonunda o ifadeleri kullanan meczubun “Biz yakmaya, kesmeye başlarsak önce Nişantaşı’ndan, Etiler’den başlarız.” sözü ne kadar tehlikeli bir ifadeyse bu da o kadar tehlikeli bir ifadedir. Maksadım, özellikle, bunu, bu tespiti ortaya koymaktı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, sadece kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

Gerçekten, hem sizin hem grup başkan vekili arkadaşlarımızın uyarısı sonuna kadar haklıdır. Biz gerçekten hem devletimize hem de milletimize yakışır bir konuşma üslubu içerisinde hareket edeceğiz ama bunu herkesin bilmesini istiyorum, Cumhuriyet Halk Partisi bundan böyle hem kendi lideriyle hem Cumhuriyet Halk Partisiyle, milletimizi aşağılayan, ayrıştıran, yok eden her kelimeyi sahibine fazlasıyla iade edecektir, bundan hiç geri adım atmayacaktır. Ülkemizi parçalamak, ayrıştırmak, aşağılık sözlerle, kabadayıvari hareketlerle ülkeyi yönetmek isteyenler nasıl hareket ediyorlarsa karşılığını öyle bulacaklardır.

Arz ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Turan...

24.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Lütfü Bey’i hayretle takip ediyorum. Bakınız, “İzmir CHP’nin kalesi.” demek ne kadar makul, ne kadar siyasal bir dilse “Biz iş yaptık, yol yaptık, köprü yaptık ama oy alamadık.” demek de bu kadar siyasal bir dildir. Bu siyasal dili hiç kıyası mümkün olmayan bir konuyla bir araya koymanın bizim siyaset kültürümüzde yeri olmadığını söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarımıza sunacağım:

V.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ PARTİ Grubunun, İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, genç işsizler için işe başlayana kadar sosyal ve ekonomik hayatlarında yardımcı olabilmek amacıyla işsizlik maaşı verilmesi öngörülmektedir. Bu doğrultuda, genç işsizlik sorununun nedenlerini,

mücadele politikalarını, çözüm önerilerini araştırmak ve genç işsizlere iş bulana kadar vatandaşlık maaşı verilmesi konusunda kamuya maliyetini hesaplamak ve bu konuda gerekli girişimler ve yatırımların yapılabilmesi amacıyla 23/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (10/550) ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Kasım 2018 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

28/11/2018

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/11/2018 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Lütfü Türkkan

Kocaeli

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Kocaeli Milletvekili ve İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan tarafından verilen araştırma önergemize konu olan, genç işsizler için işe başlayana kadar sosyal ve ekonomik hayatlarında yardımcı olabilmek amacıyla işsizlik maaşı verilmesi öngörülmektedir. Bu doğrultuda, genç işsizlik sorununun nedenlerini, mücadele politikalarını, çözüm önerilerini araştırmak ve genç işsizlere iş bulana kadar vatandaşlık maaşı verilmesi konusunda kamuya maliyetini hesaplamak ve bu konuda gerekli girişimlerin ve yatırımların yapılabilmesi amacıyla 23/11/2018 tarihinde (10-055 numaralı araştırma önergemiz) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 28/11/2018 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Şimdi, önerinin gerekçesini açıklamak üzere, öneri sahibi İYİ PARTİ Grubu adına Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime cumhuriyetin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün “Ey yükselen yeni nesil, istikbal sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseltecek ve sürdüreceksiniz.” sözleriyle başlamak istiyorum. Türk gençliği, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün çok sık dile getirdiği gibi umudumuzdur. Hiç şüphesiz, Türk gençliği ülkemizin yarınlarıdır, Türk gençliği geleceğimizdir, Türk gençliği istikbalimizdir. Peki, şimdi durum nasıl? İşsiz güçsüz gezen, yarınlardan umudu olmayan, yarınlarla ilgili endişe taşıyan bir gençlikle karşı karşıyayız.

İşsizlik oranları her geçen gün artıyor. Fabrikalar satılıyor, şirketler kapanıyor, konkordato ilan ediliyor, Suriyeli mülteciler kayıt dışı çalıştırılarak esnaf kendini zor çeviriyor, bir de personel masrafı altına girmek istemiyor derken işsizlik rakamları hızla artıyor, artıkça işimiz de zorlaşıyor arkadaşlar.

TÜİK'in verilerine göre 2016 yılı 15-24 yaş arası genç nüfus işsizlik oranı yüzde 19,6; 2017 yılında ise bu oran yüzde 20,8. Tabii, açık öğretim ve yüksek lisans öğrencileri bu hesaplamalara dâhil edilmediğinden bu oranlar gerçeğin çok altındadır. Zira bu oranlar hesap edilirken açık öğretime devam eden öğrenciler işsizlik klasmanında gösterilmiyor veya iş bulamadığı için yüksek lisansa devam eden gençler de bu istihdam edilmeyen gençler arasına katılmıyor.

Takdir edersiniz ki umudumuz, istikbalimiz olan gençlerimize, işsiz yavrularımıza istihdam alanları yaratmak bizlerin en mühim vazifelerinden bir tanesidir. İş gücü olmayan bu gençlerden ne bekliyorsunuz, söyleyin bana, merak ediyorum. Ya, bu çocuklar hayatlarının en güzel yaşlarını, en güzel dönemlerini bunalımda geçiriyorlar, ciddi anlamda psikolojik tedavi gören bir genç nüfus var. Bu genç adamlar,

bu genç kızlarımız ailelerinden gelecek üç beş kuruş harçlığın peşinde dolaşıyorlar. Eğer ailesinin de bunu verecek durumu yoksa bunların bunalımdan kaçmaları mümkün değil. Bunların yarattığı sosyal travmanın önüne geçmek de mümkün değil. Yeri geliyor bu çocuklar ailesine yük olduğunu düşünüyor, eve kapanıyor ve para kazanmanın farklı yöntemlerini araştırmaya başlıyor. “Elime iki kuruş para geçsin de ne olursa olsun.” diyerek sosyal güvencesine, maaş miktarına falan bakmadan kayıt dışı çalışma yollarına başvuruyor.

Bu gençler çalışma hayatlarına başlayacaklar, kendilerine bir hayat kuracaklar, evlenip barklanıp vatana millete hayırlı evlat yetiştirecekler. Yarın öbür gün bu sıralarda bu çocuklar oturacak arkadaşlar, bu kürsüden yarın öbür gün, bugün “işsiz” dediğimiz bir evladımız seslenecek. Peki, ne oldu bizim istikbalimiz dediğimiz bu çocuklar?

Benim size bir önerim var: Gelin, bu çocukların derdine derman olalım. Sayın vekiller, paralı askerlik çıkardımız, 15 bin lira ücreti bulmak için ailesinin imkânı olmayan bir çocuğun yaşadığı sıkıntıyı düşünün. Yanında bir arkadaşı var; işi olsa sigortalı gözükecek, bankadan kredi alacak, gidecek ama işi olmadığı için, parası da olmadığı için çok haksız bir rekabetle yanındaki arkadaşı yirmi bir gün giderken o kendisini on beş ay askere gönderecek kararı beklemekle meşgul.

Bu adaletsizliği ortadan kaldıracak tek bir seçeneğimiz var: İstihdam alanları yaratmak. Yani betonla yani yolla istihdam açılmıyor. Türkiye’deki üniversite bitiren genç nüfus oranı -ben size TÜİK’ten söyleyeceğim- yüzde 38,6 2017’de, yüzde 38,2 2018’de, kadın nüfusuna oranla; erkekte de bu 19,4 ile 17,7. Çok ciddi rakamlar bunlar ya. Bu çocuklar eğitiliyor, eğitim görüyorlar, okula gidiyorlar, bitirdikten sonra da “Ne iş olsa yaparım ağabey.” diye bir meslek seçmeye çalışıyorlar.

Ben sanayiciyim, gelen gençlerin çok önemli bir kısmının iyi diplomaları var. İşsizlikten, iş bulamamaktan bunalmış bir hâlde “Ne iş yaparsın?” diye sorduğumda artık bir iş yapmaktan umudunu kestiği için “Ne iş olsa yaparım ağabey.” diye geliyor yani böyle bir meslek yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Sayın Başkan, toparlıyorum müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Türkkan.

Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – “Ne iş olsa yaparım ağabey.” diye bir meslek yok. Bu çocuk eğitim gördüğü dalda istihdam edilmek istiyor ama maalesef, Türkiye’de izlenen yanlış ekonomik politikalar sonucu bu çocukları istihdam etmek yerine işsizler ordusuna birer nefer olarak yetiştiriyoruz. Dileğim odur ki bu önerimize destek verirsiniz, bu genç çocuklarımızın, işsiz evlatlarımızın sorunlarını araştırmak üzere bir komisyon kurarız; o komisyonun da hazırladığı raporu Meclise getirsek Meclis bu konuda daha düzgün, daha olumlu bir tavır alır diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum. Saygılarımla. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Öneri üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Baki Şimşek...

Buyurun Sayın Şimşek. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Kocaeli’de yaşanan kazada hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet diliyorum. Yine, dün şehit olan Batman’daki polisimize de Allah’tan rahmet diliyorum.

Tabii, gençlerin işsizliğiyle alakalı olarak Türkiye’de birinci sorun terör, terörden sonra ikinci sorun da işsizlik. Gençlerimize ilkokuldan başlayarak iyi bir eğitim veremediğimiz süre içerisinde, eğitim sistemini yeniden gözden geçirip gençlerin okul hayatı sırasında ayrıca bir meslek edinmelerini de sağlayamadığımız süre içerisinde gençler işsiz kalmaya, gençler umutsuz olmaya, gençler uyuşturucuya ve alkole teslim olmaya, sosyal medya bağımlılığına ve obeziteye teslim olacaklardır.

Bize düşen, ilkokuldan itibaren -ben geçtiğimiz dönemlerde Sayın Bakanımız Spor Bakanymız den bu kürsüden dile getirmiştim- gençlerimize beden eğitimi dersini, günlük zorunlu en az bir saat, bir buçuk saat beden eğitimi yaptırarak sağlıklı nesiller yetiştirebilmek, ortaokul ve lisede bunları devam ettirebilmek, Millî Eğitim Bakanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığının bununla ilgili mutlaka bir proje ortaya koyarak bu konuda gençliğin iyi bir eğitim alarak yetiştirilebilmesi ve üniversiteye giderken de -ortaokul, lise yıllarından itibaren planlanarak- ülkenin ihtiyaç duyduğu branşlara göre bir branşlaşma sağlanarak, gençlerin iyi bir eğitim alarak hayata tutunmalarını sağlamak hepimizin görevidir. Bugün gençler umutsuzdur, doğru. Gençlerin hayalleri yıkılmaktadır, doğru. Bunların tamamında itiraz edeceğimiz bir şey yoktur. Bize düşen, millî ve manevi değerlerine bağlı, Türk devleti ve Türk milleti adına çalışacak, hayatını buna feda edebilecek, teröriste “terörist” diyebilecek, idam cezası almış olan bir teröriste Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden “sayın” demeyecek, “Vallahi Apo’yu özledim.” diyen bir sanatçıyı sanatçı olarak kabul etmeyecek, millî ve manevi değerlerine bağlı, şuurlu bir gençlik yetiştirmek, Türkiye Cumhuriyeti devletinin binlerce yıl daha bu coğrafyada, sırtlanların ve çakalların dolaştığı bu coğrafyada var olmasını sağlayacak bir gençlik yetiştirebilmek hepimizin görevidir.

Bir de ben buradan iş adamlarına ve iş dünyasına çağrıda bulunuyorum. İş ilanlarının tamamında şunu yazıyorlar: “İş tecrübesi olan mühendis alacağız. Tecrübesi olan eleman alınacak. Tecrübesi olan başka branşlarda işletmeci veya muhasebeci alınacak.” Allah aşkına, üniversiteyi bitiren bir genç iş tecrübesini çalışmadan nasıl kazanacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Şimşek.

BAKİ ŞİMŞEK (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Devletin de bunları destekleyecek, gençliğin önünü açacak gerekli yasal düzenlemeleri yaparak -özellikle öğrencilerin eğitim hayatı devam ederken yaz dönemlerinde- bunların daha iyi yetiştirilebilmeleri adına eğitimlerini destekleyici fabrikalarda, avukatsa hukuk bürolarında, doktora hastanelerde, mühendislik şantiyelerinde çalıştırılmalarının önü açılmalı. Bununla ilgili belli çalışmaların yapıldığını biliyoruz. Gençlere sadece para vermek yetmiyor. Gençlere para yerine, bunlara açılan kurslarla... Belli kurslar açılıyor, bunların sayılarının mutlaka artırılarak... Hem bu kurslara gidenlere günlük yevmiye veriliyor hem bir meslek öğrenmeleri sağlanıyor. Bu kursların sayısının artırılması, buraya ayrılan ödeneklerin mutlaka artırılması ve gençliğimizin Avrupa’nın 1970’li yıllarda yaşadığı sorunları yaşamadan geleceğe umutla bakabilmesi sağlanmalıdır.

Bu duygu ve düşüncelerle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Sancaklı’nın bir söz talebi var.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- *Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı’nın, Kocaeli’nin Gebze ilçesindeki viyadük çalışması sırasında beton blokun düşmesi sonucu yaralananlar olduğuna, kurtarma çalışmalarının devam ettiğine ve televizyon kanallarının 2 işçinin öldüğü yönündeki bilgilendirmesinin yanlış olduğuna ilişkin açıklaması*

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sabah saat 11.00’de Kocaeli’nin Gebze ilçesinde yapılan bir viyadükte bir kaza meydana gelmiştir. Ben de Sayın Valimizle şimdi, on beş dakika önce konuştum fakat bir iki televizyon kanalında yanlış bilgilendirme var, onun için söz istedim.

Başkanım, söz verdiğiniz teşekkür ederim.

Viyadük çalışması sırasında, 30 metre civarında bir yükseklikten aşağı doğru büyük bir beton tablası düşüyor ve şu anda hemen müdahale edildi, AFAD orada, itfaiye orada, Sayın Valimiz orada, herkes orada, ben kendisiyle konuştum. Televizyonda “2 ölü” diye yanlış bilgi var. Şu anda, daha tabla kalkmadığı için... Altında 3 veya 4 kişi olduğu zannediliyor ve ses geliyor. Onun için de o demirleri yavaş yavaş kesiyorlar oradaki yaralı olabilecek arkadaşlarımızı kurtarmak için. Şu an itibarıyla, şükürler olsun, öyle bir haber yok daha, inşallah da olmayacak ama televizyon kanalları yanlış bilgi verince ben de bir kısa bilgilendirme için söz aldım.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, Kocaeli'nin Gebze ilçesindeki viyadük çalışması sırasında enkaz altında kalan işçilerin kurtarılması için dua ettiklerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Biz de enkaz altında olan kardeşlerimizin sağ salım kurtulması için dua ediyoruz.

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- İYİ PARTİ Grubunun, İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, genç işsizler için işe başlayana kadar sosyal ve ekonomik hayatlarında yardımcı olabilmek amacıyla işsizlik maaşı verilmesi öngörülmektedir. Bu doğrultuda, genç işsizlik sorununun nedenlerini, mücadele politikalarını, çözüm önerilerini araştırmak ve genç işsizlere iş bulana kadar vatandaşlık maaşı verilmesi konusunda kamuya maliyetini hesaplamak ve bu konuda gerekli girişimler ve yatırımların yapılabilmesi amacıyla 23/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (10/550) ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Kasım 2018 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, öneri üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Erol Katircioğlu.

Buyurun Sayın Katircioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ'nin gündeme getirdiği öneri, bizim için de desteklenecek olan bir öneridir.

Türkiye'de gençlik konusu özellikle genç işsizlik bağlamında baktığımızda, gerçekten çok önemli bir yara hâline gelmiş durumda fakat ne yazık ki iktidarın yaklaşımında bu genç işsizlik meselesini yeteri kadar ciddiye almadığını görüyoruz. Bir kere şunu söyleyeyim: İktidar diyor ki: “En kötüsü geride kaldı.” Hayır arkadaşlar, en kötüsü geride kalmadı, maalesef kalmadı. Ben size söyleyeyim: Yıl sonu itibarıyla Adalet ve Kalkınma Partisinin öngördüğü işsizlik oranı yüzde 11,3 civarında olacak gibi gözüküyor ama ben bu kürsüden söylemiş olayım ki özellikle tarım dışı işsizliğin yüzde 15'e doğru geleceğini düşünüyorum. Çünkü beklendiği gibi 2,7 civarında bir büyüme değil, çok daha küçük bir büyümeyle biz sene sonunu getireceğiz. O sebeple, işsizlik ve genç işsizlik meselesi önümüzdeki dönemin bence en önemli meselelerinden biri olacaktır.

Şimdi, birçok istatistik var ama şu sadece istatistiği dikkatinize getirmek istiyorum: TÜİK'in verdiği bir istatistik var, ne istihdamda ne eğitimde olan gençlerin rakamını veriyor. Bu, yüzde 21,8 gözüküyor yani 2,6 milyon ne istihdamda ne eğitimde olan gençlerimizi işaret ediyor. Bu oran mesela OECD ortalamasına bakarsanız 13,9 yani neredeyse 2 katına yakın bir rakam. Yunanistan'da bu oran yüzde 17 civarında.

Şimdi, bu ne söylüyor? Bu, şunu söylüyor: Bizler gençlerimize bir gelecek vadedemiyoruz. Ne söylüyoruz diye baktığımızda, bakın, ben üç tane şey söyleyeyim: Gençlerimize şunu söylüyoruz: “Git, memur ol. Memur ol, personel kanununun basamaklarından hayatının sonuna kadar tırmanarak

böyle bir yaşam yaşa.” Ya da “Özel sektöre git, o plazaların konforlu odalarında çalış ama büyükşehirin sokaklarında yalnız başına yürü ve aldığın üç kuruş parayla yaşamaya çalış.” Ya da arkadaşlar, “Git.” diyoruz gençlerimize, “Git, nereye olursa git. Yurt dışına git, orada uzman olarak çalış, görece daha iyi bir para kazanacaksınız, iyi bir hayat kuracaksınız.” diyoruz. Fakat arkadaşlar, o insanlar, evet, gidiyorlar -ve son yıllarda daha da fazla gidiyor- ama emin olun, orada bir yabancı gibi yaşamının sıkıntılarını yaşayarak bu kararları alıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

BAŞKAN – Toparlayalım.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Oysa, değerli arkadaşlar, gençlerimiz burada olmak istiyor, burada yaşamak istiyor ama burada özgürce yaşamak istiyor, demokratik bir toplumda yaşamak istiyor, kurda kuşa yem olmamak istiyor, tefeciye, bezirgâna emeğini satmamak istiyor; bu ülkeyi seviyor ve bu ülkede yaşamak istiyor. Ve biz o insanlara -sayıları bugün itibarıyla 2 milyon 600 bin civarında gözüktüyor- ben size söyleyeyim, hiçbir şey söylemiyoruz, zaten hiçbir şey söylemediğimiz veya hiçbir şey söylemeyeceğimize karar vermiş olmamız iktidar partisinin koltuklarında oturan arkadaşların sayılarından da anlaşılabilir. Oysa -tekrar altını çizeyim- gençlik meselesi Türkiye'nin en önemli meselelerinden biridir ve bu meseleyle karşı duyarlı olmamak mümkün değildir.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu.

Buyurun Sayın Bankoğlu.

CHP GRUBU ADINA AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, İYİ PARTİ Grubunun genç işsizliğiyle ilgili Meclis araştırma önergesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Değerli vekiller, bu işsizlik meselesi, aslında ülkemiz açısından uzun yıllardır süregelen, özellikle de ve maalesef 2018 yılında etkisini giderek artıran bu ekonomik krizle birlikte daha da derinleşen bir yaradır. Ve Türkiye İstatistik Kurumunun yani devletin işsizlik verilerinden sizlere bahsetmek istiyorum değerli vekiller. Bakın, Türkiye İstatistik Kurumunun açıkladığı verilere göre 15-24 yaş arasındaki gençlerimizin işsizlik oranının yüzde 19,4 olduğunu görüyoruz ve bunun içinde de tarım dışı genç işsizlik oranı ise yüzde 22'dir. Ve bu yüzdeler bize şunu göstermektedir ki aslında şu anda 1 milyondan fazla gencimiz iş aramaktadır. Durum hemcinslerime geldiğinde ise daha da vahimdir. Genç kadın arkadaşlarımızın işsizlik oranı yüzde 25'e dayanmıştır ve bunun içinde de tarım dışı çalışan genç kadınlarımızın işsizlik oranıysa yüzde 30'a ulaşmış vaziyettedir değerli vekiller. Yani burada, baktığımız zaman, 1 milyon 900 bini genç kadın olmak üzere toplamda 2 milyon 868 bin gencimiz evde oturmaktadır. En çarpıcı olan ise şudur değerli vekiller: Üniversiteden mezun olan her 10 kişiden 4'ü evde oturmaktadır.

Tabii, siz şu anda beni dinlemiyorsunuz çünkü sizin gençleriniz evde oturmuyor, işsiz değiller, ben yine de devam edeyim değerli milletvekilleri.

Gençlerimiz mezun olduktan sonra kendi ekonomik bağımsızlıklarını elde edememeleri sebebiyle gençlerin sorununun sadece ekonomik bir problem olmaktan çıktığından bahsetmek istiyorum size. Gençlerimizin madde bağımlılığı sorunu var değerli vekiller. Gençlerimiz depresyonda. Dolayısıyla genç işsizliği meselesinin sadece gençleri etkileyen değil, aileleri de etkileyen sosyal bir problem olduğunu vurgulamak istiyorum.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu sorunun pansuman yöntemlerle çözülemeyeceği kanaatindeyiz ve sizlerin yerel seçim öncesi getirdiğiniz, İŞKUR tarafından sağlanan toplum yararına programlarla işsizlik sorununa kalıcı bir çözüm getiremeyiz değerli vekiller. Bizim önerimiz, 30 yaş altı

yükseköğrenim mezunu gençlerimizin istihdam, ücretli staj, eğitime devam ya da işsizlik desteği gibi kalıcı çözüm yollarıyla bu sorunun çözümüdür çünkü bizim gayemiz, günü kurtarmak ya da yaklaşan her bir seçim öncesi genç yurttaşlarımızın ağzına bal çalmak değildir değerli vekiller. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bankoğlu, tamamlayalım lütfen.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – “Bütün ümidim gençliktedir.” diyen

Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün gençleri size cevabını en güzel şekilde verecektir ve martta da bahar gelecektir diyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Orhan Yegin.

Buyurun Sayın Yegin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN YEGIN (Ankara) – Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; İYİ PARTİ’nin grup önerisi üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Şehitlerimize rahmet diliyorum, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Kıymetli milletvekilleri, iktidara geldiği günden beri her alanda milletin yüzünü güldürme gayreti içerisinde olan bir siyasetin mensubu olmaktan hakikaten iftihar ediyoruz. Bu anlamda, hayatın her alanında, eğitimden sağlığa -daha önce de bu kürsüde bunları defaatle ifade ettim- her alanda çok önemli çalışmalara, önemli başarılarla imza attık. Bu atılan imzaların çok önemli bir bölümü de... Çalışma hayatında, çalışma hayatının içerisinde bir alt başlık olan istihdam, istihdamın artırılması, istihdamda dezavantajlı kesimlerin iş gücü piyasalarında yer edinmesi için olanakların geliştirilmesi ve teşvikler konusunda çok ciddi düzenlemelere hakikaten imza attık. Her alanda olduğu gibi bu alanda da yeni teşvik modellerinin hayata geçtiğine; istihdam oranının, iş gücü oranlarının; kadın, genç, engelli, eski hükümlü, her türlü, hangi alana bakarsanız bakın hepsinin istatistiki verilerinde çok olumlu manada artış trendinin bu dönemlerde yakalandığına hep beraber şahitlik edebiliriz.

Saysam, anlatsam -hazırlıklarım var- çok uzun zaman sürer ama ben sadece birkaç başlık altında ifade etmek istiyorum. Girişimcilik destekleriyle ve eğitimleriyle gençlerimizin, kadınlarımızın, eski hükümlülerimizin ve engellilerimizin kendi işlerini kurabilme kapasitelerini geliştirmek için önce eğitimler verildi ve bu eğitimlerin peşinde, onlara kimi zaman karşılıksız, kimi zaman belli bir süre sonra geri ödemeli şekilde kendi işlerini kurabilecekleri finansman destekleri ve hibeler sağlandı bu dönemlerde.

“Bir Senden Bir Benden” diye bir teşvik duydunuz mu, bilmiyorum. Bu “Bir Senden Bir Benden Teşviki”yle, özellikle imalat sektöründe ve ustalık belgesi olan iş yerlerinde 1 ila 3 çalışanı olan bir iş yeri, bir işletme varsa bir önceki yılda, ona “Bundan sonra alacağın -2 kişiyi aşmamak üzere- 18-25 yaş arası gencin bir ay maaş ve primlerini işveren olarak sen öde, bir ay maaş ve primlerini devlet olarak teşvik kapsamında biz destekleyelim.” diyerek hem ustalık belgesi olan ustalığın yaygınlaşması için o alanı teşvik etmiş olduk hem de gençlerin bir meslek edinmesi, bir ustanın yanında bir iş öğrenmesi açısından esnafımıza da iş yerlerimize de önemli bir teşviki hayata geçirmiş olduk.

Kupon yöntemiyle... Bazen birçok kurslar var, birçok yerde eğitimler yapılıyor ama gençler farklı bir alanda bir eğitim almak istiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGIN (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Yegin.

ORHAN YEGİN (Devamla) – O alanda belki bir teşvik olmadığı için, ona bir kupon verilmek suretiyle, akredite edilmiş kurslardan ihtiyaç duyduğu eğitiminin finansmanının devlet tarafından ödendiği bir modele doğru geçiş yapıyoruz.

MEGİP projesiyle Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğiyle, ticaret odalarıyla ihtiyaç duydukları ara eleman, nitelikli eleman konusunda eğitim verebilecekleri ve o eğitimi alan kişilere ödemelerin yapılabileceği teşvik sistemleri hayata geçirildi.

Artı İstihdam Programı'yla bir önceki yıl çalışan sayısı ortalamasının üzerine bundan sonraki çalışma takvimi içerisinde artı kaç istihdam sağlarsa onun on iki ay boyunca sigorta primlerinin devlet tarafından teşvik edildiği; eğer genç, kadın ve engelli olursa bu sürenin on iki ay değil, on sekiz aya çıktığı yeni bir teşvik modeline geçtik.

İşbaşı Eğitim Programı, zaten çok daha olağanüstü bir program olarak yine karşımıza çıkıyor. Bilişim ve imalat sektöründe altı ay, geleceğin meslekleri olarak ifade edilen sektörler olan siber güvenlik, bulut bilişim, kodlama ve yazılım sektörlerinde dokuz ay olmak üzere günlük 75 TL...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Devamla) – Sayın Başkan, toparlamama izin verir misiniz?

BAŞKAN – Artı süre vermiyorum, bitirelim lütfen.

ORHAN YEGİN (Devamla) – Tamam, hemen toparlıyorum.

75 TL kadar...

BAŞKAN – Hayır, hayır; vermiyorum süre, bitirelim lütfen. Ek süre verdim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Olsun, bir defa veriverin, genç arkadaşımızı dinleyelim.

ORHAN YEGİN (Devamla) – Peki, tamam.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Kabul edildi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkan, biz daha çoğuz.

BAŞKAN – Kabul etmeyenleri sormuştum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Var Başkanım, var.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Kabul edildi Sayın Başkan.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 53 kişi Sayın Başkan, 53 kişi. 53 kişiler, bakın.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Tanal uzağı göremiyor. Başkanım, o yüzden...

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 53 kişiler Sayın Başkan.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Vakit kazanıyorlar efendim. Kapatın kapıları, almayın kimseyi.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Başkan, böyle vakit kazanıyorsunuz. Başkan, şike yapıyorsunuz, şike.

BAŞKAN - Arkadaşlar, öneri kabul edilmemiştir.

Arkadaşlarımıza da sordum. Kabul etmeyenler burada da var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 53 kişi Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Tanal, sayıyoruz burada. Saydın mı?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 53 kişi orada, 6 kişi de MHP'de; 59 etti.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve arkadaşları tarafından, Tahir Elçi cinayetinin tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla 27/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Kasım 2018 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

28/11/2018

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/11/2018 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Fatma Kurtulan

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

27 Kasım 2018 tarihinde Siirt Milletvekili Sayın Meral Danış Beştaş ve arkadaşları tarafından (952 sıra numaralı) Tahir Elçi cinayetinin tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 28/11/2018 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Şimdi önerinin gerekçesini açıklamak üzere öneri sahibi Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran konuşacaktır.

Buyurun Sayın Acar Başaran. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grubumuzun Tahir Elçi cinayetinin bütün boyutlarıyla araştırılması üzerine sunduğu önerge üzerine konuşuyorum.

Öncelikle, üç yıl önce bu tarihte, bugün katledilen barış savunucusu, hak savunucusu meslektaşımız, yoldaşımız Sayın Tahir Elçi'yi saygı ve minnetle anarak başlamak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, Tahir Elçi üç yıl önce bugün katledildi ama katliama götüren bir yol vardı, öncesi vardı. Tahir Elçi bir televizyon programına katılmıştı, orada düşüncelerini ifade etmişti ama başta basın olmak üzere toplumun birçok kesimi tarafından hedef gösterildi, linç edildi. Hemen akabinde, tamamen düşüncesini ifade etmeye çalışırken savcılık tarafından hakkında soruşturma başlatıldı. Baroda beklerken, ifade için, hiçbir yere gitmemişken, hazırken, bu düşüncesini savunmaya hazırken hakkında yakalama kararı çıkarıldı ve -ben oradaydım- Sayın Tahir Elçi yakalama kararı çıktıktan sonra, baroda, kendine yakışır bir tavırla gözaltına alınmayı bekledi. Gözaltına alındı, hakkında beş yıla kadar hapis cezası istendi ve hemen akabinde, sadece “İnsan hakları savunucusu olmayan, Dört Ayaklı Minare'nin ayağına kurşun sıkanlar yarın tamamına ne yapar?” düşüncesiyle Dört Ayaklı Minare'yi savunmak için orada basın açıklaması yapmak istedi ve maalesef, tarih boyunca, kendi kişisel tarihi boyunca mücadele ettiği faili meçhul cinayetlere bir tanesi daha olarak eklenmiş oldu.

Tahir Elçi cinayetinin üzerinden üç yıl geçti değerli arkadaşlar ve “Bu üç yıl içerisinde ne yapıldı?” diye sorarsanız, koca bir hiç... Orada bütün kameralar açıktı Tahir Elçi açıklama yaparken; bazı kameralar yok oldu, bazı kamera kayıtları silindi, bazı kameralar da her nasılsa bütün üstü örtbas edilen davalarda olduğu gibi yok oldu, ortadan kayboldu. Bir kamera kaydına ulaşmak istedi avukatlar -yıllarca bunu istediler- üç yılın sonunda kameranın ortada olmadığı ifade edildi. Bir kamera kaydının on üç saniyesi ve her nasılsa Sayın Elçi'nin katledildiği saniyelerin olduğu on üç saniyesi, yok ortada. Müfettiş, inceleme yaptı, müfettiş raporu avukatlara verilmeyi. Bu üç yılın sonunda yine, dediğim gibi, orada polisler vardı, bir çatışma çıkmıştı ama ateş etmelerine rağmen o polislerin hiçbirinin “şüpheli” sıfatıyla ifadeleri alınmadı; “tanık” olarak çağrıldılar.

Şimdi, değerli arkadaşlar, peki, bu katliamdan sonra gazete başlıkları neydi? Biz niye bu cinayetin de tıpkı diğerleri gibi, tıpkı 90'lı yıllarda yapılanlar gibi meçhul, aslında meşhur kalacağını biliyorduk? Çünkü gazeteler katliamın hemen akabinde “Al sana terör” başlığı atmıştı, hemen akabinde “PKK'nin elçisi öldürüldü” başlığı atmıştı.

Sonrasında ne oldu peki? Bu soruşturmada hiçbir sonuç alınamadı ama Tahir Elçi'nin fotoğrafını sosyal medyada paylaşılanlar hakkında soruşturma başlatıldı. Van Çatak'ta Tahir Elçi'nin ismini taşıyan parkın, kayyum tarafından ismi değiştirildi ve üç yılın sonunda, dediğim gibi, bir hiçle karşı karşıyayız.

Peki, dönemin Başbakanı ne demişti? O zaman devrik Başbakan Davutoğlu vardı, “Bu olay, mutlak suretle aydınlatılacaktır. Bizim dönemimizde faili meçhullere izin vermeyiz.” demişti. Bunun üzerine iki Başbakan değişti, bir Adalet Bakanı, bir İçişleri Bakanı değişti; Türkiye'de sistem değişti, Meclisin yapısı değişti ama bu cinayet de tıpkı 90'lı yıllarda olduğu gibi aslında bilinen, görünen ama meçhul kalması gerektiği için bırakılan bir cinayet olarak tarihe geçmek üzere.

Şimdi, bütün gruplara sesleniyorum ve bütün ideolojik düşüncelerimizi bir tarafa bırakarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Bir dakika daha Başkan.

BAŞKAN – Toparlayalım.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – ...Tahir Elçi'nin o mağrur ifadesini, Tahir Elçi'nin hak savunuculuğu kimliğini, Tahir Elçi'nin barış savunuculuğu kimliğini, Tahir Elçi'nin hümanist kişiliğini hatırlayalım. O görüntüyü, Dört Ayaklı Minare'nin altında yatan Tahir Elçi'nin o görüntüsünü tarihten silmenin bir tek yolu vardır, faillerin araştırılması. Gelin, hep beraber, bütün düşüncelerimizi bir tarafa bırakalım, samimi bir şekilde bu Mecliste bir komisyon kuralım ve Tahir Elçi'yi katledenleri, olayın sorumlularını enine boyuna tespit edelim diye öneriyorum. Umarım ki elinizi vicdanınıza koyarsınız ve Tahir Elçi'ye bu kadar sorumluluğumuzun olduğu düşüncesiyle “evet” oyu verirsiniz diye düşünüyorum.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan konuşacak.

Sayın Aydoğan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; barış ve insan hakları savunucusu, kime yönelirse yönelsin, tüm hak ihlallerinin takipçisi, meslektaşım Tahir Elçi'yi ve aynı olayda hayatını kaybeden güvenlik görevlilerimizi rahmetle, sevgiyle ve özlemle anıyorum.

Sevgili Tahir Elçi'yi ölüme götüren süreç, bize o kadar tanıdık ki ölümünden sonra yaşananlara da o kadar şaşırıyoruz. Hatırlamakta fayda var, Sayın Elçi bir televizyon programına katılmış, orada bazı ifadeler kullanmıştı. Katılın ya da katılmayın, savunun ya da savunmayın önemli değil, kimseyi sözlerinden ve düşüncelerinden dolayı linç edemezsiniz. Ne oldu o televizyon programının ardından? Önce sosyal medyada bir linç kampanyası başladı, hemen ardından, bazı basın kuruluşları, Elçi'yi hedef tahtasına oturtular. Savcılık soruşturma açtı, ifadeye çağrılmayı bekleyen Elçi hakkında yakalama kararı çıkarıldı, firarımış gibi, Elçi tutuklanmadı ama. Eşinin “Keşke tutuklansaydı.” sözleri hâlâ yüreklerimizi dağılıyor.

Elçi'nin ölümüne giden süreç hiç yabancı gelmedi, değil mi? Hrant Dink'in ölümüne giden süreç ne kadar da çok benziyor. Kısa bir süre sonra, Diyarbakır'da tarihî Dört Ayaklı Minare'nin önünde basın açıklaması yaparken öldürüldü Tahir Elçi. Diyarbakır'ın bir evladını Diyarbakır'ın simgelerinin birinin altında öldürdüler. Kentlerin içinde hendeklerin kazıldığı, çatışmaların şehir içlerinde yaşandığı bir dönemde Elçi'yi kim öldürdü, neden öldürdü? Öldürenler nasıl bir mesaj vermek istiyordu? Bu soruların cevaplarını bilmiyoruz ama ölümünün ardından barış isteyen seslerin daha da sustuğunu, sivil

toplumun üzerine ölü toprağı serildiğini çok iyi biliyoruz; galiba öldürenler de bunu amaçlamışlardı. Basın açıklaması yapıyordu Sayın Elçi, çatışmaların, terörün yaşamı yok ederken aynı zamanda tarihi de yok ettiğine dikkat çekiyordu, “Dört Ayaklı Miraye’yi koruyun.” diyordu. İşte tam bu sırada çıkan bir çatışmanın ortasında kaldı. Kameraların, onlarca kişinin gözleri önünde öldürüldü Tahir Elçi ama kamera kayıtları ortada yok.

Üç yıl geçti cinayetin üzerinden, tek bildiğimiz şey, otopsi raporunda yer aldığı gibi, Elçi’ye isabet eden kurşunun uzak bir mesafeden atıldığı ama hâlâ şüphelisi olmayan bir ölüm olayıyla karşı karşıyayız, hâlâ şüphelilerin ifadesinin alınmadığı bir olayla karşı karşıyayız. Anlaşılan, bu cinayeti sadece Dört Ayaklı Minare gördü, o da konuşmıyor, konuşmuyor.

Sayın milletvekilleri, bu tür cinayetler sadece bir kişiyi hedef almaz, toplumun bir kesimini ya da tamamını hedef alır. Bu bakımdan, bu cinayetin aydınlatılması toplumsal bir zorunluluktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURAN AYDOĞAN (Devamla) – Sayın Başkan, devam edebilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Aydoğan, tamamlayalım lütfen.

TURAN AYDOĞAN (Devamla) – Elçi’yle beraber orada hayatını kaybeden güvenlik görevlilerimizin ve olayın aydınlatılması gerektiği kesindir ve tüm siyasi partiler bunun aydınlatılması için çaba göstermelidir.

Ben sözlerimi Sayın Elçi’nin sözleriyle bitiriyorum: Biz bu tarihî bölgede birçok medeniyete beşiklik etmiş, ev sahipliği yapmış bu kadim bölgede, insanlığın bu ortak mekânında silah, çatışma, operasyon istemiyoruz. Savaşlar, çatışmalar, silahlar, operasyonlar bu alandan uzak olsun diyoruz. Tarihine, tarihsel değerlerine sahip çıkmayan toplumlar, doğru ve güvenli bir gelecek kuramazlar.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Diyarbakır Barosu Başkanı Sayın Tahir Elçi ve o saldırıda şehit olan 2 kahraman güvenlik görevlimiz Ahmet Çiftaslan ve Cengiz Erdur’u da rahmetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, olaya ilişkin tahkikat Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığının 2015/42413 sayılı dosyasıyla devam etmektedir. Anayasa’mızın 6’ncı, 9’uncu maddeleri ve 138’inci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince, HDP Grubunun da çok iyi bildiği şekilde aslında bu grup önerisinin Mecliste görüşülme imkânı yoktur çünkü artık yargının kontrolüne geçmiş ve tahkikatı devam eden bir konu söz konusudur.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Üç yıldır bir arpa boyu yol alamadınız, üç yıldır.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – Tahkikata gelince, bakın, benden önceki değerli konuşmacılar aslında olayı başka bir boyuttan ele aldılar ama çok iyi hatırlayalım ki Sayın Tahir Elçi, bir gün öncesinde çukur siyasetine, hendek siyasetine karşı bir açıklama yapacağını, bir basın toplantısı yapacağını belirtmiş ve akabinde PKK’nın 1 numaralı hedefi hâline de gelmişti.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Geçin onları, geçin.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Araştırın, araştırın.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – Ve bu saldırıdan hemen sonrası, olay yerine giden Diyarbakır... (HDP sıralarından gürültüler)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Duyamıyoruz Başkan, duyamıyoruz; konuşuyor arkadaşımız.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Araştırın.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Araştırın madem öyle.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – PKK’yı konuşmam sizi niye rahatsız ediyor ya, niye rahatsız ediyor ya, niye rahatsız ediyor? (HDP sıralarından gürültüler)

FATMA KURTULAN (Mersin) – Hayır, hayır; araştırın, kimin yaptığını araştırın.

BAŞKAN – Arkadaşlar, niye kürsüdeki hatibi dinlemiyoruz?

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcımız, Başsavcı Vekilimiz ve 8 avukat arkadaşımızın katılımıyla olay yeri inceleme yapılmasına ilişkin oraya heyet gittiğinde PKK saldırıları yüzünden heyetin orada güvenliği sağlanamadığı için -roketatarlarla biliyorsunuz o dönemde saldırı yapılmıştı olayın olduğu yere- ve akabinde, daha sonra 30 Kasım’da ve yine 3 Aralıkta olay yeri incelemesi yapılmaya çalışılmış ama bu, PKK’nın yapmış olduğu saldırılar sebebiyle mümkün olmamıştır. Kamera kayıtlarından bahsedeyim, bakın, tüm kamera kayıtları incelenmiştir ve dosya münderecatı içerisinde bulunmaktadır.

Yine, özellikle sizin bahsettiğiniz Mardin Kebap Evi’ndeki kameranın bir tanesinin çalışmadığı noktasındaki iddia da, kesinti olduğu iddiası da adli tıpta yapılan inceleme noktasında da bu da çürütülmüş ve on üç saniyelik bir kesinti değil, zaten kameranın hiç kayıt yapmadığı da net bir şekilde anlaşılmıştır. Dolayısıyla bakın, Tahir Elçi o dönem Diyarbakır’ı, Sur’u açtığı çukurlarla, yaptığı barikatlarla, hastanelere, okullara ve camilere yaptığı saldırılarıyla Diyarbakır’ı ve Sur’u yaşanmaz hâle getirmeye çalışan ve sizin gösteremediğiniz cesareti ve yüreği gösterip PKK’nın çukur siyasetine karşı duruş göstermesi sebebiyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ne güzel işte araştırma önergesi verdik, onaylayın, o zaman araştıralım hep beraber.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Araştırılsın o zaman.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Kaya, lütfen.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – ...PKK tarafından katledilmiştir. Araştırma da savcılıkta yapılıyor. Aslında siz bu öneriyle vicdanınızı rahatlatmaya çalışıyorsunuz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Biliyor musunuz faili? Ama söylüyorsunuz yani bunu söylemek için faili bilmeniz gerekiyor.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – Ama bakın, her yıl Tahir Elçi’nin yıl dönümlerinde vermiş olduğunuz bu önerilerle vicdanınızı rahatlatamazsınız.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sen Hükûmetsin Hükûmet, açığa çıkarmak senin elinde.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Öyleyse biz bilmek istiyoruz yani.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – Eğer Tahir Elçi gibi duruş gösterip PKK’yı bir terör örgütü olarak lanetlemedikten sonra...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Tam da bundan linç edildi, tam da bundan, tam da bundan linç edildi.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – ...sizin yaptığımız ve ortaya koyduğunuz her türlü işlem, her türlü söz ne bizim ne de milletimizin vicdanında boş olarak kabul edilecektir diyorum Başkanım. Tekrar yüce heyetinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FATMA KURTULAN (Mersin) – Tamam onaylayın, araştırın, araştırın.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Tamam bulalım.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Üç senedir bir şey yapamadınız ya.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Başkan, açık satışma vardır, bir cesaret göstermediğimizden ve bu konuyu vicdanımızı rahatlattığımızdan...

BAŞKAN – Size, şahsınıza mı?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Grubumuza açık satışma vardır, söz istiyorum. Ben konuşum Başkan, başka satışacak biri var mı?

BAŞKAN – Hayır grupla, genel, isim vermedi çünkü, şahsa ait bir şey değildi.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Konuşmamıza, hayır, grubumuza satışmaydı.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Başkan, grup adına istiyoruz, arkadaşımız konuşacak.

BAŞKAN – Tamam buyurun Sayın Acar Başaran.

Yeni bir satışma olmasın lütfen, uzatmayalım konuyu.

VII.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında HDP Grubuna satışması nedeniyle konuşması

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Değerli arkadaşlar, biz burada çok olağan bir şeyden söz ediyoruz. Bu Meclisin bir çalışma usulü var ve biz burada bir şahbenin olduğunu, toplum vicdanının bu konuda yara aldığını, bu yarayı gidermenin yol ve yönteminin de bu Mecliste bir komisyon kurmak olduğundan söz ediyoruz, tıpkı Tahir Elçi'ye yapıldığı gibi burada biz linç ediliyoruz. Aynen bu sözlerden linç edildi Tahir Elçi, bakın, aynen bu. Tahir Elçi, televizyon programında ne demişti? “PKK terör örgütü değil.” demişti. Bu sözü onu katledilmeye götürdü. Şu anda burada bize yapılan da aslında Tahir Elçi'ye yapılanın bir benzeridir. (HDP sıralarından alkışlar)

Bakın, hiç kimse, düşüncesini açıkladığı için linç edilemez, hedef gösterilemez. Bu, bir defa, yasaya da aykırı, ayrıca imzalamış olduğunuz uluslararası sözleşmelere de aykırı. Şimdi, biz “Şu, bu mu suçlu.” diyoruz yoksa “Buyurun, gelin, bu konuyu araştırıralım.” mı diyoruz?

Şimdi, bizim korkumuz yok arkadaşlar. Biz HDP Grubu olarak ne sözümüzü söylemekten ne de çıkacak sonucun bize dokunmasından çekiniyoruz ama çekinenler var ki bu öneriyi sunduğumuz için reddediyorlar. Mademki sizinle hiçbir bağlantısı yok, mademki dosya çok iyi ilerletiliyor, mademki soruşturma dört dörtlük ilerletiliyor, mademki siz bütün yaptıklarınıza rağmen sonuç alamıyorsunuz, buyurun, gelin komisyon kuralım, araştırıralım, bakalım gerçekten bunları yapıyor musunuz yoksa tıpkı 90'lı yıllarda olduğu gibi binlerce faili meçhule ek bunu da mı yapmak istiyorsunuz?

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – “PKK, terör örgütü.” deyin!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Tabii, bundaki mesaj açıktı, burada mesaj, toplumun diğer kesimine, muhalif kesimineydi. “Muhalif hiçbir söz söylemeyeceksiniz, söylediğinizde Dört Ayaklı Minare'nin altında katledilirsiniz.” denmişti ama Tahir Elçi'nin bir sözünü buradan tekrar hatırlatayım, demişti ki o böyle basın önünde: “Biz sizin ağababalarınıza diz çökmedik, sizden mi korkacağız?”

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – PKK, eli kanlı bir terör örgütüdür!

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Başkanım, sözlerimi başka manasıyla, değiştirir yönde kullandı. Ben de satışmadan ötürü söz istiyorum.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ne dedik?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Nereye çektik?

BAŞKAN – Bir dakika.

Sizinkini ona sormadık, onunkini de size sormayacağız.

Buyurun Sayın Kaya.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Hedef gösterdi, açıkça hedef gösterdi! Başımıza gelecek her şeyden sorumludurlar!

BAŞKAN - Yani kendisinin söylediği bir sözün farklı bir şekilde atfedildiğini ifade ediyor. Bakalım...

2.- İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın, Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Sayın Başkanım, bir defa, söylediğim her kelimenin sonuna kadar arkasındayım, bunu ifade edeyim.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) - Başımıza gelecek her şeyden sorumludur, burada kayıtlara geçsin.

BAŞKAN – Lütfen...

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – Bakın, çok doğru bir tespit yaptınız. Evet, PKK için, kendisi gibi düşünmeyen Kürt yok, PKK'nın aslında Kürt diye bir derdi de yok. PKK'nın burada ortaya koyduğu “Eğer ki siz, PKK'nın istediği gibi düşünmezseniz Tahir Elçi gibi katlederim sizi.” diyor. (HDP sıralarından gürültüler)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Konu PKK değil...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tahir Elçi katledildi.

BAŞKAN – Arkadaşlar, ne oluyor anlamadım.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) - Ortaya koymuş olduğu uygulama budur. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Ne oluyor yani? Size ne oluyor?

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) - PKK için Türk yoktur, PKK için kadın, yaşlı, erkek, çocuk ya PKK için bebek yoktur, varsa yoksa kan vardır.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Ya, gidin söyleyin onlara, bize niye söylüyorsunuz?

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) - Şimdi kadın hakları savunucusu olarak biliyoruz sizi, değil mi, kadın hakları konusunda da...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ya, Tahir Elçi'yi konuşuyoruz.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) - ...çok özellikle sözleriniz var. Orada Kürt çocuklarını eğitmek için giden ve şehit olan kadın öğretmenlerimiz için bir kelime ettiniz mi? Şu çatı altında bir kelime ettiniz mi? Etmediniz, edemezsiniz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) - Sizin politikalarınız... Onu da siz yaptınız. Sizin bu savaşçı politikalarınız olmasa insanlar ölmez.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) - İşte sizin bu duruşunuz, sizin bu ikiyüzlü tavrınız, zaten bizim burada üstünü çizdiğimiz, altını çizdiğimiz bu. Bakın bu nefret diliyle, ayrıştırıcı dille hiçbir çözüm bulamazsınız. (AK PARTİ ve HDP arasında karşılıklı konuşmalar)

HÜDA KAYA (İstanbul) - Biz barış diyoruz, siz...

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) - Size burada bunu ifade edeyim. “Yurtseveriz” diyorsunuz değil mi? “Yurtseveriz” diyorsunuz değil mi, kendinizi öyle tanımlıyorsunuz.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmalıyım.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) - Yurtsever demek, yurduyla özdeşleşmek demektir.

BAŞKAN – Genel Kurula hitap edin Sayın Kaya.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) - Sizler bizim yurdumuzu bölmek isteyen, parçalamak isteyen, kendisi gibi düşünmeyen herkesi katleden hain bir örgüte terör örgütü bile demiyorsunuz. (AK

PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler) Dolayısıyla siz ne zaman PKK'ya terör örgütü deyip PKK'nın eylemlerini bu çatı altında lanetlersiniz o zaman biz sizin dediklerinizi dikkate alırsız diyorum.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) - Yazıklar olsun! Yazıklar olsun!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bölücüsünüz bölücü!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Başkan, tahrik ediyor, necisiniz?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Aynen Tahir Elçi'yi bu zihniyet katletti.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) - Hepinizi tekrar saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Resmen provokatörlük ediyorsunuz.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Niye neyi söyleyeceğimize siz mi karar veriyorsunuz ya! Biz istediğimizi söyleriz, siz de çıkıp söyleyin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, ne oluyor böyle? Kimse birbirini anlamıyor, herkes gürültü yapıyor, konuşmak değil bunun adı. Lütfen... Grup Başkan Vekiliniz konuşmaya çalışıyor müsaade ederseniz.

Buyurun Sayın Kurtulan.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, ikiye bölünmüş bir politikanın sahibi olduğumuzu iddia etti ve ondan sonra da zaten bütünüyle bir linç kampanyasına hedef gösteren, partimizi farklı bir şekilde itham eden söylemlerde bulundu. Söz hakkımız doğmuştur. İki dakikalık söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kurtulan. (HDP sıralarından alkışlar)

3.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

FATMA KURTULAN (Mersin) – Değerli arkadaşlar, şimdi, uzunca bir zamandır, özellikle seçim süreci başladığından beri, gruplar arasında bir milliyetçilik-ırkçılık yarışına girmiş durumdasınız. Bu partilerin ikisi, sizler, âdeta burayı linç etmeye çalışsan bir...

BAŞKAN – Sayın Kurtulan, lütfen, yeniden tekrar bütün partileri katıyorsunuz, sabaha kadar devam edecek.

FATMA KURTULAN (Devamla) – Hayır, bir bütünle, arkadaşlar, sadece bu değil, şunu söylüyoruz biz: Bu ülkenin çocukları dağlarda birbirini öldürüyorsa oturup bunu düşünmeniz lazım.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – PKK öldürüyor, PKK! Biz kimseyi öldürmüyoruz!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – PKK öldürüyor!

FATMA KURTULAN (Devamla) – Ceylan derili koltuklarda bu siyaseti yapamazsınız. O gençlerin ömrünün üzerine, hayatları üzerine siyaset yapıp burayı taziye evine çevirmişsiniz. Taziyenizi diledikten sonra bu ceylan derili koltuklarda, ondan sonra bu kapıdan çıktıktan sonra güle oynaya koltuklarınızın ömrünü uzatma derdine düşüyorsunuz.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sen kilimde mi oturuyorsun? Sen toprakta mı oturuyorsun?

FATMA KURTULAN (Devamla) – Sizin derdiniz budur! Biz buna alet olmayacağız. Siz bizi burada linç etseniz de, cenazemiz buradan çıkarsa da “barış” demeye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Tahir Elçi cinayetini saptıramazsınız, sağa sola çekemezsiniz, gözünüzün önünde öldürüldü, iki polis de öldürüldü, gelin araştıralım, gelin araştıralım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – PKK öldürdü!

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Şehit oldu onlar!

FATMA KURTULAN (Devamla) – Her neyse, sen öyle dersin, ben “öldürüldü” derim. Burası özgür bir kürsüye bize ayar vermeyin, burası diz çökmez, hiç unutmayın, ayar yeri değildir burası. Herkes gelir, düşüncesini ifade eder, siz de gelirsiniz, düşüncenizi ifade edersiniz. Oturduğunuz yerden HDP’ye ayar vermeye çalışmayın. Tahir Elçi cinayetini araştırmak, tüm yönleriyle cesaretlece araştırma ihtiyacı olan bir durumdur. Gelin, biz size sunuyoruz, kim yaptıysa, kimin olduğunu iddia ediyorsanız, araştıralım, sonuna kadar da üstüne gidelim.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) - Konuşmacı, partimizi göstererek ırkçılıkla itham etmiştir. Bize, lütfen, söz verin.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Vallahi, üstüne alınan artık...

BAŞKAN – Bir dakika...

Sayın Grup Başkan Vekili...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Sizi kastetmedi ya, sizi kastetmedi, alınganlık göstermeyin.

AYHAN EREL (Aksaray) - İYİ PARTİ’yi kastederek İYİ PARTİ’ye sataşmada bulunmuştur.

BAŞKAN – Bir dakika...

Sayın Grup Başkan Vekili, buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, bizi gösterdi. Alınganlık göstermesinler.

AYHAN EREL (Aksaray) – Hayır, hayır, “iki parti” dedi.

BAŞKAN – Ben dedim aslında “Kimseyi gösterme.” ama maalesef...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Adalet ve Kalkınma Partisi ile bizi gösterdiler.

AYHAN EREL (Aksaray) – Hayır efendim, iki partiyi, burayı gösterdiler.

BAŞKAN – Buyurun, yerinizden...

İsim vermedi, böyle bir işaret oldu ama gene de...

AYHAN EREL (Aksaray) – “Bu iki parti” dedi. Efendim, sataşmadan dolayı ben, lütfen, kürsüden söz istiyorum.

BAŞKAN – Bir bakalım, bir dinleyelim sizi yerinizden.

Buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) - Bir partinin grup sözcüsü, grubumuza dönerek buradaki iki partiyi ırkçılık ve milliyetçilikle suçlamıştır; dolayısıyla, partimize bir sataşma olmuştur.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Milliyetçilikte yarış hâlindesiniz, yarış hâlindesiniz.

AYHAN EREL (Aksaray) - Müsaadenizle, kürsüden iki dakika buna cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Arkadaşlar, sataşmadan söz alan arkadaşlar yeni sataşmalar yapıyor. Böyle giderse bir konuda, malumunuz, Başkanın takdir yetkisi var bu sataşmalar konusunda, onu biraz kısıtlı kullanacağım.

4.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel’in, Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında İYİ PARTİ’ye sataşması nedeniyle konuşması

AYHAN EREL (Aksaray) – Başkanım, Teşekkür ediyorum.

İYİ PARTİ, Türkiye’deki ayrıştırmaya, bölünmeye, ötekileştirmeye karşı Türk milletini, 81 milyonu aynı ülküler, aynı idealler etrafında birleştirmek amacıyla kurulmuştur; bir kazağın fermuarı gibi fermuarı çekip Türk milletini tekrar aynı ülküler etrafında birleştirmeyi hedef edinmiştir. İYİ

PARTİ milliyetçidir, Türk milliyetçisidir ama kesinlikle ırkçı değildir. Allah'ı, kitabı, Kur'an'ı bir olan, aynı kibleye yönelen, aynı Peygamber'in ümmeti olan, camileri ve mezarları bile aynı olan bir milleti bölüştürmek, ayırtırmak İYİ PARTİ'nin felsefesinde yoktur. Bizim hedefimiz; Doğu'dan Batı'ya, Kuzey'den Güney'e bu bayrak altında yaşamaktan gurur duyan, bayrağın altında yaşadığından dolayı, bu memleketin havasını teneffüs ettiğiinden dolayı mutlu olan, içtiği suya ihanet etmeyen, altında gölgelendiği bayrağa kem gözle bakmayan her vatandaşımızı bu milletin kutsal, değerli bir ferdi olarak kabul eder ve bunların hepsini İYİ PARTİ olarak başına basar. Biz kesinlikle etnik yapıdan dolayı Türk milletini ayırma niyetinde değiliz; milliyetçiyiz ama ırkçı değiliz. Bu böyle biline. Türk, Kürt kardeştir, bölen kalleştir felsefesinden gelen bir görüşe bu şekilde ithamı yakıştırmıyorum.

Hepinize sevgi ve saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bülbül, buyurun.

5.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisinin ırkçılık veya milliyetçilik yarışı içerisinde olması gibi bir durum söz konusu değildir. Türkiye'de milliyetçiliğin sadece Milliyetçi Hareket Partisi tekelinde olduğu gibi bir durum söz konusu da değildir. Sadece şunu ifade ederiz: Milliyetçi Hareket Partisi, Türk milliyetçiliğine inanan, Türk milletinin tamamını bu memleket sınırları içerisinde yaşayan, kendini bu bayrağa, bu vatana bağlı hisseden, mensubiyet şuru içerisinde olan herkesi bu aziz milletin, Türk milletinin şerefli bir mensubu olarak kabul eder. Bunun adı, bu tarif milliyetçilik tarifimizin özünü teşkil eder. Biz, bu milletin, bu anlayışa sahip olanların milliyetçisiyiz. Biz, onların yükselmesi, mutluluğu, iyi günlerde, iyi şartlar içerisinde olmasını hedefleyen bir hareketiz; ona karşı yönelecek her türlü saldırıya karşı da en şiddetli cevabı vermeyi kendisine düstur edinmiş bir siyasi hareketiz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim bu çatı altında da Türk milletinin, Türkiye Cumhuriyeti devletinin her bir karşı toprağında da söylediğimiz şey aynıdır. Biz, herhangi bir şekilde etnik köken, mezhep ayrımı gözetmeksizin bu milletin tamamını kucaklayan bir siyasi hareketiz; yeter ki bu millete yönelik olarak hasmane tutumlar karşımıza çıkmasın, bu milleti bölmeye, parçalamaya yönelik tutumlar karşımıza çıkmasın.

Bugün Tahir Elçi'nin ölümüyle, o cinayetle ve 2 polisimizin şehadetiyle alakalı olarak yürütülen soruşturmayla alakalı meselenin gündeme getirilmesi başka bir şeydir, terör ve terörist seviciliği ve güzellemesi yapmak başka bir şeydir. Bunun bu çatı altında yapılmasına şiddetle karşıyız. Bunu yapanları da şiddetle kınıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Bitirelim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Türkiye Cumhuriyeti Allah'ın izniyle ilelebet payidar kalacaktır. Bunun en büyük teminatı yüce Türk milletidir. Bizler Türkiye'de, Türk milletine hasmane tutum sergileyen kimler varsa onun karşısındayız ve bütün Meclisimizin, yüce Meclisimizin her bir ferdinin, her bir üyesinin de aynı hassasiyet içerisinde olmasını bekleriz. Bunlar asgari müştereklerimizdir. Bizlerin bu millete yönelen, bu memlekete yönelen tehditlere karşı bir şeyleri ifade ederken karşımızda aynı düşmanların ağzıyla konuşuluyor olmasına da tahammül göstermemizi kimse beklemesin. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bugün Türkiye'yi bir yerlerde işgalci olarak tarif edenlerin, Orta Doğu'da bugün gerçek işgali yapan Amerika'ya karşı tek söz etmemesini de hayretle karşılıyoruz. Sınıf mücadelesi içerisinde geldiklerini ifade edenlerin bugün dünyadaki emperyalizmin, kapitalizmin babası olarak Amerika'yı gördüğü bir ortamda, Amerika'yı sevicilikle, Amerika'yı metheden, onun sırtını sıvazlayan bir anlayışla bu Meclis çatısı altında, bu şekilde, samimiyetsiz bir şekilde siyasetini yürütmesini de şiddetle kınıyorum.

Saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

2.- HDP Grubunun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve arkadaşları tarafından, Tahir Elçi cinayetinin tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla 27/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Kasım 2018 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Arkadaşlar, nihayet öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi, Sayın Gaytancıoğlu'nun bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Gaytancıoğlu.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'de sağanak yağıştan özellikle Edirne merkez, Havsa ve Süloğlu ilçeleri ile Tayakadın, Karakasım köylerinin etkilendiğine, Oğulpaşa Köyü'nde bir yurttaşın kaybolduğuna, yaşanan sel felaketi nedeniyle Edirnelilere geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Edirne'mize son altmış beş yılın en fazla yağışı dün akşam ve sabah saatlerinde düşmüştür. Edirne'mizin -maalesef- şehir merkezinde hastaneler su altındadır, yollar su altındadır. Bine yakın araç sudan etkilenmiştir, selden etkilenmiştir, elektrikler kesilmiştir, ciddi bir felaket yaşanmaktadır. Havsa ilçemiz Oğulpaşa köyümüzde 1 yurttaşımız kayıptır. Birçok canlı hayvan, küçükbaş, büyükbaş hayvan telef olmuştur. Kısacası, Havsa, Süloğlu ve Edirne merkezde, Edirne'nin yine Tayakadın köyünde, Karakasım köyünde ciddi bir felaket yaşanmıştır. Kaybolan yurttaşımızın bir an önce bulunmasını diliyorum. Edirne'mize büyük geçmiş olsun diyorum.

Bu fırsatı verdiğiniz için de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gaytancıoğlu.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, yaşanan sel felaketi nedeniyle Edirnelilere geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Bu felaket için Edirne'deki kardeşlerimize geçmiş olsun diyoruz. İnşallah bir can kaybı olmadan bununla ilgili gerekli çalışmalar tamamlanır.

V.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

3.- CHP Grubunun, gündemin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan ekonomik gidişatın basın-yayın sektörüne etkilerinin incelenerek başta kâğıt temini olmak üzere sektörün sorunlarının çözülmesi amacıyla TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (10/182) ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Kasım 2018 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi var, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

28/11/2018

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/11/2018 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan ekonomik gidişatın basın-yayın sektörüne etkilerinin incelenerek başta kâğıt temini olmak üzere, sektörün sorunlarının çözülmesi amacıyla verilmiş olan (10/182) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin görüşmesinin Genel Kurulun 28/11/2018 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere öneri sahibi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Kocaeli Gebze’de viyadük inşaatında beton blok düşmesi sonucu işçilerimizin enkaz altında kalmasından duyduğum üzüntüyü ifade etmek isterim. Cansız bedenlerine ulaşılan işçilerimize rahmet diliyorum, enkaz altındaki emekçilerimizin de en kısa zamanda çıkarılmasını temenni ediyorum.

Gerçek bir hak savunucusu olan Diyarbakır eski Baro Başkanı Tahir Elçi’yi de katledilişinin 3’üncü yıl dönümünde saygıyla anıyorum. Ölümünün üzerinden üç yıl geçti ama cinayetle ilgili hâlâ adaletin yerini bulamamış olması hepimiz adına düşündürücüdür.

Değerli arkadaşlarım, basın özgürlüğü gerçek bir demokrasinin olmazsa olmazıdır. Bugün basınımızın ve meslektaşlarımız olan basın emekçilerinin sorunlarını konuşmak ve çözüm yollarını hep birlikte arayalım demek için karşınızdayım. Türkiye’de basın kuruluşları çok çeşitli baskılarla, kısıtlamalarla karşı karşıya. Başta Freedom House olmak üzere, dünyanın basın konusunda indeks yapan, sıralama yapan birçok kuruluşu Türkiye’yi “basının özgür olmadığı ülkeler” arasında maalesef en tepede listelemekte. Öncelikle, buna neden olan, adaletsiz yargılamalardır. Çok sayıda basın mensubu yazdıkları haberler, yorumlar ya da sosyal medya paylaşımları nedeniyle yargılanmakta, soruşturulmakta, en kötüsü özgürlükleri ellerinden alınmakta.

İşte Eren Erdem, kısa süre öncesine kadar milletvekiliydi ama gazetecilik döneminde yaptığı gazetecilik faaliyeti nedeniyle şu anda yargılanıyor. FETÖ’nün iç yüzünü kitap yazarak anlatan Eren Erdem, şimdi “üyesi olmamakla birlikte FETÖ’ye yardım” iddiasıyla cezaevinde aylardır tek başına hücrede tutuluyor, hem de bir gizli tanığın ifadeleri nedeniyle. O gizli tanık mahkemede hâkimin karşısında “Ben yanlış yaptım, pişmanım.” demesine rağmen, Eren Erdem hâlâ tutuklu. Bu, haksızlıktır, hukuksuzluktur, vicdansızlıktır. Sadece o mu? İsmi naz Temel bir yıldır tutuklu, Cumartesi Annelerinin fotoğrafını çektiği için ama işi zaten foto muhabirliği.

FETÖ kanlı darbe girişimini gerçekleştiren, vatandaşlarımızı kurşunlayan, üzerlerine tank sürenler ile eleştiren, yorum yapan gazeteciler bir tutulmakta. Gazetecilere, yazarlara ağırlaştırılmış müebbet hapis cezaları verilebilmekte. Sadece geçen ay 42 gazeteci yargılandı. Yargılamaların ötesinde, gazetecilerin bir de ekonomik özgürlükleri ellerinden alınmış durumda. Ekonomik özgürlük olmadan basın özgürlüğü olmaz, olamaz. Yazılı basın bugünlerde en kritik günlerini yaşıyor; gazeteler kapanmanın eşiğinde, kitap basılamıyor, kültürel hayat hızla çölleşiyor.

AKP hükümetleri döneminde yapılan özelleştirmeler sonucunda Türkiye, üreticisi olduğu birçok konuda ithalatçı hâle geldi. SEKA’nın özelleştirilmesinin sonucunu bugün kâğıt krizi olarak hep birlikte yaşıyoruz. Gazete kâğıdı fiyatı döviz krizinin de etkisiyle 4 kat arttı. Gazeteler yayınlamaya ayırması gereken zamanı ve emeği, gazetelerin ihtiyaçlarının temini için harcamak zorunda kaldı. Artan maliyetleri karşılamakta zorlanan gazeteler, fiyatlarına zam yapmak, sayfa sayılarını düşürmek, haftanın bir iki günü yayınlamayı durdurmak gibi seçenekleri kullanmak zorunda. Habertürk ve Vatan gazeteleri kapandı, Aydınlik gazetesi yayınına üç gün ara verdi, Sözcü gazetesi ekini kapattı, Millî Gazete sayfa sayısını düşürdü; Dünya, Sözcü, BirGün, Posta ve Cumhuriyet zam yapmak durumunda

kaldı. Resmî ilanlara son dört yılda sadece yüzde 15 artış yapıldı. Resmî ilanlara her gazete eşit olarak ulaşamıyor, yerel gazeteler teker teker kapanıyor. İzmir’de 7 gazete artık hafta sonları çıkmıyor. Aydın’da, Kastamonu’da -az önce arkadaşımız söyledi- gazeteler artık haftalık çıkma kararı alıyor. Karar gazetesi geçtiğimiz günlerde bir başyazı yayımladı ve reklam vermek isteyen şirketlerin -hem kamu şirketlerinin hem özel şirketlerin- engellendiğini, ilan ambargosu olduğunu dile getirdi. Reklamlar, yayınların izlenme ve okunma oranlarıyla değil, iktidara yakınlığıyla doğru orantılı olarak veriliyor. Birçok gazete resmî ilanlarla ayakta kalmaya çalışıyor. Bugün Basın İlan Kurumu toplantısı vardı. Basın İlan Kurumundan resmî ilan gelirlerinde enflasyonu da dikkate alacak bir artış bekliyoruz, aksi takdirde hem yerel hem ulusal gazeteler kapanmaya devam edecek.

Kâğıt sorunu sadece gazeteleri etkilemiyor, kültürel hayatı da çöleştiriyor. Kitap basımının maliyeti 4 kat, çeviri kitabın maliyeti 3 kat artmıştır. Yayınevleri kitap basamıyor ya da kitap satış fiyatlarına zam yapmak zorunda kalıyor. Aktüel Arkeoloji dergisi basımını erteledi, Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı kitaplarını basamıyor, Ayrıntı Yayınevi satışlarına zam yapmak zorunda kaldı, Yenidevir Yayınları kitap baskılarını durdurdu. Matbaalar da iflasın eşiğinde, borçları 3 kat arttı, ertesi gün dükkânlarını açıp açamayacaklarının endişesini taşıyorlar. Önlem alınmazsa kitap, gazete, dergi okumak artık lüks olacak, kültürel çölleşme artacak; kültürel hayat, çok sesli medya ve halkın haber alma hakkı ortadan kalkacak. Gazeteler ve yayıncılar “Krizin devam ettiğini düşünmek bile istemiyoruz, bizim için başvuracak bir yöntem kalmadı.” diyorlar. Zaman kaybetmeden, acil olarak çözümler üretilmeli. Bu çözümlerimizi aşağıda sıralamak isterim.

Birincisi, kâğıt temini bir devlet politikası olmalı. Kâğıt, özel ürün statüsünde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, tamamlayalım lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) - Kâğıt temini bir devlet politikası olmalı, kâğıt üretimi stratejik olarak öncelikli sektörler arasına alınmalıdır. Yerli kâğıt üretimi konusunda kapsamlı altyapı yatırımları gündeme alınmalıdır. Döviz kuru, gazeteler ve yayıncılık sektörü için sabitlenmelidir. Kâğıt ithalatı için ödenen KDV yüzde 8’den yüzde 1’e, baskı malzemeleri için yüzde 18’den yüzde 8’e düşürülmelidir. Yazar ve çevirmenlerden alınan yüzde 17 gelir vergisi ve yüzde 18 KDV kaldırılmalıdır. Yayıncıların 2 milyarı aşan bekleyen KDV alacaklarının hemen ödenmesi yayınevlerinin ayakta kalmasını sağlayacaktır. Medya ve yayıncılık sektörünün devamlılığı için devlet kâğıtta, vergi ve sigorta primlerinde sübvansiyon uygulamalıdır. Küçük ve orta işletmelere kredi sağlanması konusunda teşvik verilmelidir. İşsizlik oranının zaten yüksek olduğu bu alanda gazetecilerin işçi çıkarılmasının önlenmesi için vergi ve sigorta primi ödemeleri belirli bir tarihe kadar ertelenmelidir. Basın İlan Kurumu ilan fiyatlarına kâğıdın artan maliyetlerini de dikkate alan ölçüde, en az yüzde 50 oranında zam yapılmalıdır.

Basın özgürlüğü olmadan Türkiye’de demokrasi, hukuk devleti olamaz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Öneri üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına Aksaray Milletvekili Ayhan Erel.

Buyurun Sayın Erel. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin, yazılı basın, medya sektörü, yayıncılık sektörü, matbaacıların ekonomik kriz ve kâğıt temini konusunda yaşadıkları sorunların araştırılması hususundaki grup önerisi hakkında söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, AK PARTİ Grubundan vatandaşlarımızın bir ricası var, öncelikle onu dile getirmek istiyorum. Toplum Yararına Program projesi kapsamında çalışmakta olan işçilerimizin sözleşmeleri aralık başında sona ermektedir. Aslında bu program, işsizliği azaltmak, kendi memleketlerinde iş bulamamaktan dolayı geçim sıkıntısı çeken vatandaşlarımıza bir nebze olsun soluk

aldırma amacıyla uygulanan yararlı bir proje. Ancak aralık ayının başında biten bu projeye birlikte işsiz olan vatandaşlar karın kışın ortasında aşsız ve işsiz kalacaklar. Bu durumun dikkate alınarak bu işçilerimizin en azından mart ayı sonuna kadar sözleşmelerinin, çalışma sürelerinin uzatılmasını talep ediyoruz.

On altı yıldır ülkemizi yöneten siyasi iktidarın sorunlara kısa vadeli, geçici çözümler üretme alışkanlığının, uyarılara kulak tıkayarak “Ben yaptım, oldu.” anlayışının bir sonucuyla tekrar karşı karşıya gelmiş bulunmaktayız. Ülkemizin en köklü iştiraklerinden SEKA kâğıt fabrikalarının “özelleştirme” adı altında, dönemin bakanının da tabiriyle “Babalar gibi satırım.” anlayışıyla özelleştirildiği hepimizin hafızalarında.

Bunlardan bir tanesi Giresun SEKA Aksu Kâğıt Fabrikası. Aksu Kâğıt Fabrikasını 5 milyon TL’ye alan şirket yaklaşık beş yıl sonra bu fabrikanın makinelerini 11 milyona, arazisini 68 milyona satmış ve beş yılda şirket 74 milyon Türk lirası para kazanmıştır. Bu durumu Türk milletinin takdirine bırakıyorum.

Yine, geçtiğimiz günlerde Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Varank’ın bütçe görüşmelerindeki “Geçmişteki ağır sanayilerimizi teker teker kuracağız da...” ifadesi, iktidarın geçmişte yaptıkları sözde özelleştirmelerdeki yanlışlarının kabulünü ortaya koymuştur.

Gelinen nokta itibarıyla bizim İYİ PARTİ olarak duruşumuz, muhalefet anlayışımız, bağlı dövmek değil üzüm yemektir. Milletimizin bizden beklentisi de bu yöndedir. Bu konuyla ilgili İYİ PARTİ Grubunun önergesi mevcuttur. İlgili bakana, yazılı soruyla, kâğıt maliyetlerinin artmasıyla ilgili sorularımızı yönelttik. Konunun kesinlikle takipçisi olacağız. Bu anlayışla, sektörün dertlerine çare aramak, yaşanan krizin etkisini azaltmak, çözüm arayarak katkı sağlamak istiyoruz.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Öneri üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan.

Buyurun Sayın Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, üç yıl önce katledilen barış güvercini Sevgili Tahir Elçi’yi saygıyla anmak istiyorum.

Tahir Elçi cinayetinin üç yıldır maalesef üstü örtülmeye çalışılıyor. Az önce de Türkiye Büyük Millet Meclisi bu cinayetin araştırılmasını bir kez daha reddetti. Unutmayın ki arkadaşlar, katilleri koruyan cinayete ortaktır.

Değerli arkadaşlar, önergeye gelirse, basın özgürlüğü konusunda, bütün özgürlük alanlarında olduğu gibi, Türkiye karanlık bir dönem geçiriyor. Bakın, Sınır Tanımayan Gazetecilerin endeksinde 180 ülke var, biz 157’nciyiz arkadaşlar. Yani Afrika’nın bazı ülkeleri, Kuzey Kore, Suudi Arabistan gibi ülkelerle aynı ligdeyiz yani 5’inci ligdeyiz, amatör ligde dahi değiliz. Bu ortamda basın özgürlüğünden bahsedemeyiz.

Bakın, mevcut durumda basının önünde iki seçenek var arkadaşlar. Ya bu Sabah gibi, bu paçavra AKP bültenleri gibi olacaksın, Yeni Şafak gibi olacaksın, Star gibi olacaksın, Akşam gibi olacaksın, havuza yeni katılan Hürriyet gibi olacaksın, havuza katılan Milliyet gibi olacaksın, Türkiye gibi olacaksın, Akit gibi olacaksın. (HDP sıralarından alkışlar) Ne olacak? Yandaş olacaksın, havuza katılacaksın. Havuzdan ne olacak? Sana hortum bağlanacak. (HDP sıralarından alkışlar) Yani bütün reklamlar sana doğru akacak ve ne yapacaksın? “Padişahım çok yaşa.” diyeceksin, “Padişahım çok yaşa.” diyeceksin. Bakın, hepsi aynı manşet.

Değerli arkadaşlar, bakın, eğer ki bir tasarruf arıyorsak bu önergede, ya niye 10 tane gazete basıyorsunuz? Hepsini aynı manşet; bir tane basın, hepsi tek bülten olsun, bir elden “Padişahım çok yaşa.” deyin. İsraf değil mi arkadaşlar bu? İsraf, israf; hepsi aynı manşet. Bakın, bütün ilanlar size akacak ve tek bir gazeteyle bunu yapabildiniz arkadaşlar.

İkinci seçenekte özgür basın olmak arkadaşlar, özgür basın. Ama bunun bedeli var; hapislerle, tutuklamalarla, baskılarla karşı karşıya kalırsınız, her gün operasyon yapılır; bunun bedeli bu. Başka ne olur? Reklam ambargosuyla karşı karşıya kalırsınız. Bakın, içinizden çıkan Akif Beki diyor ki arkadaşlar: “Karar gazetesine bile reklam ambargosu var.” Bu gazeteler böyle finansal baskılarla karşı karşıya kalıyorlar. Başka ne olur? Maliyet baskısı... Bu gazetelerin elbette bütçelerini siz karşıyorsunuz, bu paçavraların, AKP bültenlerinin ama diğer gazeteler 3 misline varan kâğıt ve diğer maliyetlerle karşı karşıya kalıyorlar.

Bakın, yerel gazeteler 2 binden bine düştü arkadaşlar ve azınlık gazeteleri şu anda can çekişiyorlar. Bütün bunlarla ilgili tedbirler almak için bu önergeyi destekliyoruz değerli arkadaşlar.

Bakın arkadaşlar, bu baskıların sebebi ne peki?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika verir misiniz.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

GARO PAYLAN (Devamla) – Yani yandaşları destekleyip diğer gazetelerin reklamlarını kesmenin, maliyet baskıları altında bırakmanın sebebi ne? Okumasın vatandaşlarımız, sorgulasınlar, eleştirmesinler; amacınız bu.

Ama unutmayın arkadaşlar, bakın, eleştirilmezseniz en büyük kötülüğü kendinize yaparsınız, bir de Erdoğan’a yaparsınız. Çünkü unutmayın, eleştirilmeyen her güç hata yapar ve hata yapanlar ne der? “Kandırıldım, aldatıldım.” der. Bırakın, özgür basın sizi eleştirsin, siz de, biz de, hepimiz de daha az hata yapalım.

Ayrıca, ciddi bir işsizlikle karşı karşıyayız medya sektöründe. Değerli arkadaşlar, yayıncılar, medya krizde ve iletişim fakültelerinden mezun olanlar iş bulamama sıkıntısıyla karşı karşıya. Mevcut durumda da ciddi sıkıntılar var.

Değerli arkadaşlar, son olarak, havuzu değil, özgür basını kurtarmak için hep beraber bu önergeye destek verelim diyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan’ın CHP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, bir açıklama yapmak istiyorum izin verirseniz.

Bakımız, az önce Meclis kendi hür iradesiyle bir oy verdi, her parti buna “evet” veya “hayır” şeklinde oy verdi. Buradan yola çıkarak “Katilleri koruyan katillerle ortaktır.” tarzı Meclisi itham eden bir söylemi doğru bulmuyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cinayete ortaktır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Eğer bu denirse bizim de “Katillere, teröristlere ses çıkarmayanlar da teröristtir.” deme hakkımız doğar. Bu, doğru bir yaklaşım değil. O oylamayı yaptık, hür irademizle bunu geride bıraktık.

Onun dışında, eline -çok ucuz hareketlerle- tüm gazeteleri alıp da “paçavra” vesaire tarzı hakaret etmenin, fikir, ifade özgürlüğünü zikreden bir insana yakışmadığını ifade etmek istiyorum. Eğer özgürlükse herkesinkini tabii ki okumayacak, o da olacak, bu da olacak. Sözüm ona “ifade özgürlüğü” deyip de başka bir ifade özgürlüğü olmamanın kapısını aralamanın doğru olmadığını ifade ediyorum. Bu Meclisin kürsüsüne “paçavra” tarzı yaklaşımların, ifadelerin de yakışmadığını ifade etmek istiyorum.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Vallahi onu Genel Başkanınız da öyle söyledi, muhalefet edenlere “paçavra” dedi.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Söyle, “Ona da yakışmadı.” de, ben seni alkışlayayım.

MENSUR IŞIK (Muş) – İşinize gelmeyince paçavra olduk ha!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Söyle, onu da söyle.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Mahmut Bey, sabote etme.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sabote etmiyorum ki senin söylediğini söylüyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Paylan’a yakışmadı, Allah Allah!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Biraz öncekini de söyle, ona da ilave et.

BAŞKAN – Hayır, “Kürsüde gazete reklamı yanlış.” demek istiyor.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Hayır, Başkanım, Bülent Turan orada bir cümle söyledi, onu tekrar istiyorum, bütün Meclis duysun isterim.

BAŞKAN – Tekrara ne gerek var? Kayıtlara geçti, siz bakın, tekrar tekrar okuyun.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Geçmedi, Sayın Başkan, geçmedi çünkü Bülent Turan bize dönerek söyledi.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Çok güzel bir şey söyledi, tarihe geçmeliydi aslında.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Paçavra” ifadesi iyi bir ifade değil Sayın Başkan. Daha ne diyeyim?

BAŞKAN – Haklısınız.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yakıştıyorsa yakıştırsın kendisi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Toğrul bir açıklasın, ne dedi Sayın Turan?

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, gündemin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan ekonomik gidişatın basın-yayın sektörüne etkilerinin incelenerek başta kâğıt temini olmak üzere sektörün sorunlarının çözülmesi amacıyla TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (10/182) ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Kasım 2018 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey.

Buyurun Sayın Canbey. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kocaeli’de meydana gelen göçükte hayatını kaybeden işçilerimize Allah’tan rahmet, yaralı işçilerimize acil şifalar diliyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Basın-yayın ve matbaa sektörüne ilişkin doğru bir bilgilendirmeyi Gazi Meclisimizle ve yüce milletimizle paylaşmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bölgemizde birçok devlette yönetilebilirlik olgusu ortadan kalkmışken, birçok ülke iç savaş ve kaosu yaşarken, birçok terör örgütü bölgede ve dünyada istikrarı ve huzuru dinamitlerken, yakın coğrafi havzamız vekâlet savaşlarının merkezi hâline getirilmeye çalışırken, Türkiye karşı karşıya kaldığı tüm risk ve tehditleri bertaraf edip bölgesinde âdeta bir istikrar adası hâline gelmiş, ay yıldızlı bayrağımız da güvenin, huzurun ve umudun simgesi olmuştur. Herkesin büyük bir saygı ve gıptayla ülkemizi takip ettiği bu süreçte, Türkiye ardi ardına hayata geçirdiği mega projelerin yanında, ekonomide yakaladığı 7,4’lük büyüme oranıyla da G20, OECD ve Avrupa Birliği ülkelerine fark atarak zirveye yerleşmiştir.

Bunun yanında, artan teknoloji ve yaşanan yoğun veri akışı medyayı anlık ve hızlı bilgi akışını sağlamaya yöneltirken insanların medyaya ulaşma alışkanlıklarını da değiştirip dönüştürmeye başlamıştır. Bu değişim ve dönüşümün sonucunda da yazılı medya yerine görsel ve sosyal medyanın ön plana çıkmaya başladığına hepimiz şahitlik etmekte, bu değişen ve dönüşen medyanın da kullanıcılarından biri olmaktayız. Zaten teknolojide yaşanan bu büyük değişim ve dijitalleşmenin hızlandığı günümüz dünyasında yazı ve baskı kâğıdı üretiminin gerileyeceği öngörülmektedir.

Yaşanan bu gelişmelere rağmen, her zaman her konuda olduğu gibi, basın-yayın ve matbaa sektörümüzün sorun ve sıkıntılarına karşı, elbette ki AK PARTİ olarak kayıtsız kalmadık. Basın-yayın ve matbaa sektörümüzün kıymetli mensuplarının mağduriyetlerini de gidermek adına birtakım hamleler ivedilikle hayata geçirildi. Bu minvalde, yazılı medyanın desteklenmesinde önemli bir işlevi yerine getiren Basın İlan Kurumu Genel Kurulu yerel basının baskı ve kâğıt giderlerindeki maliyetlerini azaltmak amacıyla gerçekleştirdiği olağanüstü toplantısında gazeteler lehine önemli mevzuat değişiklikleri gerçekleştirdi; asgari ilan alma şartlarında önemli kolaylıklar sağlandı, gazetelerin yüz ölçümleri konusunda rahatlamaları sağlandı, fiilî satış noktalarında ve fiilî satış konusunda kolaylıklar sağlandı.

Bu arada, ülkemizde yayınlanan gazetelerin kâğıt ve baskı maliyetleri nedeniyle yarısının kapandığı ve yayınlanan gazete sayısının binin altına düştüğü doğru değildir. Basın İlan Kurumunun verilerine göre şu anda sadece resmî ilan alan gazete sayısı 1.111'dir. Bu sayıya haftalık, on beş günlük ve aylık çıkan gazete ve dergiler de dâhil değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Canbey, tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Eyvallah Başkanım.

Ayrıca, Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa Varank'ın da daha önce açıkladığı gibi, Balıkesir SEKA Fabrikası da önümüzdeki yılın ilk çeyreğinde yıllık 300 bin ton kapasiteyle üretime geçecektir. Yine aynı şekilde, Aydın'da benzer bir yatırım vardır, o da 2019 yılında faaliyete geçecektir.

Değerli milletvekilleri, bu konuyla ilgili belirtmek istediğim bir başka husus da öğrencilerimizin ve velilerimizin yükünü hafifletmek için ders kitaplarıyla ilgili de milletimize büyük destek verdiğimizizdir. 140 milyonu aşkın ders kitabı, çocuklarımızın istifadesine ücretsiz olarak sunulmaktadır.

Bu minvalde dikkatinizi çekmek isterim ki eğitim, millete hizmeti şiar edinen AK PARTİ'nin en öncelikli gündem maddeleri arasında yer almıştır. Bu kapsamda, eğitim bütçesi de birçok kez en fazla payın ayrıldığı kalem olmuştur. Nitekim, 2002'de eğitime ayrılan pay sadece 7,5 milyar lirayken 2019 için eğitimin bütçeden alacağı pay yaklaşık 114 milyar liraya çıkmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Kıymetli milletvekilleri, on altı yıldır hizmet ve çözüm üreten, derdi, davası ve kavgası bu aziz milletin refahı ve bekası olan AK PARTİ'nin tökezlemesi için el ovuşturup Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı meselelere dair çözümden yana en ufak bir öneri sunamayanlara da belirtmek istiyorum ki Allah'ın izniyle AK PARTİ iktidarlarıyla Türkiye bu zamana kadar olduğu gibi bundan sonra da güçlü bir şekilde yoluna devam edecek ve inşallah, bizler de –az önce burada sözü edildi- basın özgürlüğüne sonuna kadar sahip çıkacağız; ondan hiç kimsenin şüphesi olmasın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Balıkesir'deki SEKA fabrikasını hayata geçirmek için çaba sarf ediyorsunuz. Peki, Kocaeli'deki SEKA fabrikasını neden özelleştirdiniz? Madem memleketi, gerçekten bu büyük Türkiye'yi bu şekilde yönetmeyi aklımıza koydunuz da bu konkordatolar, işçilerin kendilerini yakmaları, insanların intihar etmeleriyle ilgili, gerçekten kulaklarımız hiç duymuyor mu?

Seyrettiğiniz haber bültenleri sadece bir televizyon kanalından olursa, onların söylediklerini basın özgürlüğü olarak algılırsanız Türkiye'nin gerçekten ne çektiğini anlayamazsınız, halktan kopar, yüzünüzü sadece saraya dönersiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Toğrul.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkanım, burada basın özgürlüğü gündeme getirilirken yerel basından çok bahsedilmedi. Yerel basının içinde olduğu durum konusunda kayıtlara geçsin diye birkaç cümle söylemek isterim.

Yerel basın şu anda can çekiyor. Gaziantep'te birçok gazete önce siyah beyaz baskıya geçti, arkasından şimdi kapatılmakla yüz yüze. Sayın Başkan, yerel basın şu anda tamamen yerel yönetimlerin baskısı altında. Yerel yönetimlerin lehine eğer yazı yazabiliyorlarsa yerel yönetimlerden açıkça destek alıyorlar, kolluyorlar ama eğer kısmen de olsa muhalif bir çizgi tutturuyorlarsa maalesef tamamen dışlanıyorlar. Şunu biliyorum: Gaziantep'te sadece ve sadece benim verdiğim soru ve araştırma önergelerinin bir kısmını yayınladı diye gazete sahiplerinin tehdit edildiğini biliyorum.

Kayıtlara geçsin istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.27

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.47

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP**KÂTİP ÜYELER: Rümeyza KADAK (İstanbul), Barış KARADENİZ (Sinop)**

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Çevre Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan 9'uncu maddesi kabul edilmişti.

Şimdi 10'uncu maddenin önerge işlemlerini yapacağız.

10'uncu madde üzerinde üç önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "planlarına" ibaresinin "projelerine" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Hüseyin Örs
Trabzon

Ümit Beyaz
İstanbul

Hayrettin Nuhoglu
İstanbul

İsmail Koncuk
Adana

Feridun Bahşi
Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önerge hakkında konuşmak isteyen Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs.

Buyurun Sayın Örs. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesi üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz aldım. Hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, milletvekili olduğum Trabzon şehrimiz yaylaları, dağları, gölleri, denizi, ormanları ve tabii ki Trabzonspor'uyla dünyada tanınan, bilinen bir şehrimiz olmakla birlikte, özellikle son on beş yılda yapılan yanlış, yanlış belediye uygulamalarıyla betonlaşan, denizi kirlenen, çarpık kentleşmeyle tarihî ve doğal yapısı bozulan bir şehre doğru maalesef dönüşmektedir.

(x) 15 S. Sayılı Basmayazı 21/11/2018 tarihli 20'nci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Bugün, burada, bu yüce Meclisin kürsüsünde Trabzon`umuzun Araklı ilçesinde yaşanan bir çevre problemini dile getirmeye çalışacağım. Araklı ilçemiz Trabzon`un doğusunda, denizin kıyısında mavi ile yeşilin buluştuğu çok güzel bir ilçemiz ancak bugünlerde Araklılı vatandaşlarımız biraz sıkıntılılar, mağdurlar, şikâyetleri vardır. Nedir Araklılı hemşehrilerimin şikâyeti? Olay şudur: Trabzon Büyükşehir Belediyesi, 20 Nisan 2016 tarihli bir kararla -ki karar şu anda benim elimde var- Araklı Taşönü mevkinde bulunan 243 bin metrekarelik alanı Trabzon ve Rize İlleri Yerel Yönetimleri Katı Atık Tesisleri Yapma ve İşletme Birliğine entegre katı atık bertaraf tesisi yapılması amacıyla yirmi beş yıllığına tahsis etmiştir. Yani Araklılı hemşehrilerimin dediği şekliyle söylersem, bu mevkiye, Taşönü mevkinde bir çöp depolama tesisi kurulacaktır. Bu kararın alınmasından sonra, yörede yaşayan vatandaşlarımız kararın iptali ve uygulamaya geçmemesi hususunda girişimlerde bulunmuşlar, gitmedik yer, çalmadık kapı bırakmamışlardır. Araklı ve Arsın ilçelerimize ait 17 mahalleyi etkileyecek bu tesis için, Yanbolu Vadisi dediğimiz o güzel vadide oturan, o civarda oturan 10 bin civarında vatandaşımız itiraz dilekçesi vermişlerdir. Niye itiraz etmektedir Araklılı hemşehrilerimiz bu tesise? Çünkü söz konusu tesisin kurulacağı yerde turizm açısından değerlendirilebilecek mağaralar vardır. Çünkü söz konusu tesisin kurulacağı yerde 2006 yılında bir heyelan gerçekleşmiş, cami, Kur`an kursu, okul ve vatandaşlarımıza ait konutlar heyelan altında kalmıştır. Bu bölgenin heyelanlı bölge olduğuna dair Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Trabzon il koordinasyon kurulunun 2018 yılında verdiği bir rapor vardır; işte rapor burada. Bu raporun altında, alanlarında uzman mühendis arkadaşlarımızın imzası vardır. Bu rapor da görmezden gelinmiştir. Çünkü ilgili mevzuatta böyle bir tesisin kurulması için “En yakın mesken 250 metreden yakın olamaz.” denilmesine rağmen, ÇED raporlarında uydu fotoğrafları üzerinde oynanarak evler karartılmış, çevrede bulunan 25 konut ve bu konutlarda yaşayanlar yok sayılmıştır. Sadece sahile yakın diye, mesafe kısa diye, akaryakıt masrafları az olacak diye insan sağlığı yok sayılarak yapılmasına başlanan bu tesise Araklılı hemşehrilerimin itirazları vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Bir dakika rica etsem Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Örs.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Ben de bu yüce Meclisin kürsüsünde Trabzon`da yaşayan, Yanbolu Vadisi`nde yaşayan vatandaşlarımızın sesi olarak bu sorunu gündeme taşıyorum ve bizim çok sevdiğimiz, Trabzonlu halk sanatçımız -onu da buradan rahmetle anıyorum- rahmetli Erkan Ocaklı ağabeyimin bir türküsü vardı Araklı`yla ilgili; rahmetli Erkan ağabey türküsünde diyor ki: “Oy Araklı, Araklı/Erkan sana meraklı/Bana çiçek verdiler/Çiçeği hâlâ saklı.” Ben de buradan diyorum ki: Erkan ağabeyin çiçeği solmasın, Araklı`mız çöplük olmasın, yeşili, tabiatı bozulmasın.

SALİH CORA (Trabzon) – Hocam, öneriniz nedir, öneriniz? Öneriniz yok ama.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) - Hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – “Solmasın.” doğru ama öneri nedir, öneriniz nedir Hocam? Önerinizi bekliyorum.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – İkinci konuşmamda, dönünce söylerim.

Çok teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi diğer önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde geçen “genel kullanım biçimlerini” ifadesinin “genel olarak kullanılma şekilleri” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayşe Sibel Ersoy	Metin Nurullah Sazak	Esin Kara
Adana	Eskişehir	Konya
Mehmet Celal Fendoğdu	Mustafa Baki Ersoy	Arzu Erdem
Malatya	Kayseri	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde, İstanbul Milletvekili Arzu Erdem.

Buyurun Sayın Erdem. (MHP sıralarından alkışlar)

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini saygılarımla selamlıyorum.

25 Kasım, Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılması İçin Uluslararası Mücadele Günü; 1960 yılında yaşanan acı bir tecavüz olayı sonrasında uluslararası boyutta ilan edilen bir gün. Bu da bize neyi gösteriyor aslında: Kadına yönelik şiddetin, gerek cinsel şiddetin gerek ekonomik şiddetin çok eskiye dayandığını, tarihî köklerine bakıldığı zaman aslında uzun zamandan beri tüm milletlerin mücadele ettiği bir sorun olduğunu göstermektedir. Evet, bizler de Milliyetçi Hareket Partisi olarak her zaman olduğu gibi “Kadın başımızın tacıdır.” diyoruz. Kadınıma yapılan zulme, kadınıma yapılan tacize, kadınıma uygulanan şiddete karşı elimizden gelen her şeyi yapacağız, bundan sonra da yapmaya devam edeceğiz, bugüne kadar da yaptık. Bu konuyla ilgili özel bir çalışma yapmaya devam ediyoruz Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda. Özellikle kız çocuklarımızın bilim ve teknoloji alanlarına yönlendirilmesi ve aslında toplumda erkeklere biçilen mesleklerin erkeklere biçilen meslekler olmadığını, kadın-erkek fırsat eşitliğinin olduğunu ve kadınların da erkeklerin de toplumun her alanında başarılı olabileceğini ve olduklarını da göstermek amacıyla, Allah'ın izniyle, özellikle yetiştirme yurtlarında mücadele veren kardeşlerimize bu alanlarda yönlendirme eğitimleri verilmesi konusunda da bir çalışmamız sürmektedir. Umarım, tüm partiler, siyaset üstü bir mesele olan bu konuda üzerine düşeni yapacaktır. Bizim için ağır bir vebal ve sırtımızda.

Bugün, sizlere seçim bölgem olan İstanbul 3'üncü bölge, Bakırköy ilçemizden bahsedeceğim. Sosyal, kültürel yapısı ve tarihiyle İstanbul'un en gözde ilçelerinden bir tanesi olan Bakırköy'de esnafımız, bürokratomuz ve emeklilerimizle karma bir toplum yapısı mevcuttur. İstanbul ekonomisinde önemli bir yere sahip olan ilçemiz 2017-2018 TÜİK verilerine göre, toplam 222.370 kişilik bir nüfusa sahiptir. Bu nüfusun yüzde 60'lık kesimini yaş almışlarımız oluşturmaktadır. Yaş almışlarımızın en büyük ihtiyacı da ikamet adreslerine yakın belediye sağlık birimlerinde raporlu ilaçlarını düzenli olarak yazdırabilmektir. Son dört yıl içerisinde birçok mahalle sağlık birimi kapatılmıştır. Özellikle, eski Kızılay binası olan, son sekiz yıldır Bakırköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü hizmet binası olarak kullanılan ve birçok Bakırköylümüşe sağlık hizmeti sunan ilgili müdürlük son dört yıldır hemen hemen tüm birimlerini kapatmış, röntgen, ultrason, ağız ve diş sağlığı gereçleri gibi sağlık makineler işlevsizlik nedeniyle kullanılamama noktasına gelmiştir.

Yine, yaş almışlarımızın ihtiyaçları doğrultusunda ömürlerini geçirebilecekleri huzurevlerine son yıllarda hiçbir neden gösterilmeksizin kayıt alınmamaktadır. Yeşilköy'de açılması planlanan huzurevi ise uzun zamandan beri askıya alınmıştır.

Burada, İstanbul 3'üncü bölge milletvekili arkadaşlarıma sesleniyorum: Bu, sizin seçim bölgeniz ve seçim bölgenizde, Bakırköy ilçesinde ne yazık ki bu sıkıntılar var. Bunları hep birlikte çözmemiz gerekiyor. Engelli rehabilitasyon merkezi de kadro eksikliği sebebiyle hizmet vermemektedir. Bakırköy sınırları içerisinde bulunan resmî okulların belediye tarafından karşılanması gereken sıra, tamir, bakım ve onarımları; masa, dolap ve atölye eksikleri karşılanmamakta ve bu durum tüm velileri ve okul yönetimlerini rahatsız etmekte ve üzmektedir.

Değerli milletvekilleri, son dört yılda ilçemizde en önemli çevre ve doğa ihlallerinden biri olan park alanlarının işgal altına alınması ilçe sakinleri tarafından tepkiyle karşılanmaktadır. Dünyalarca

imza toplandı buralarda ilgili yapılaşmaya gidilmemesi yönünde ama gelin görün Bakırköy'ün otuz yıl öncesini ve Bakırköy'ün bugünü, hakikaten içimiz acıyor. Bu konuda hep birlikte gelin, el ele verelim, Bakırköy ilçemizde üzerimize düşeni yapalım, yerel seçimler geliyor, bu hususta yine aynı şekilde Milliyetçi Hareket Partisi üzerine düşeni yapacaktır ve sizlerden de bu konuya gerekli hassasiyeti beklediğimizi özellikle bildirmek istiyorum.

Baktığımız zaman, hakikaten denizlere kıyısı olan bir ilçe. Bu anlamda da kıyı temizliği konusunda ne kadar işlevsiz bir kıyı temizliği yapıldığını, ayrıca çöplerin toplanmasıyla ilgili bile sıkıntıların mevcut olduğunu oraları gezdiğiniz vakit bir fotoğraflama sonucu hepiniz görebilirsiniz, hepiniz tespit edebilirsiniz. Yapılacak olan onarım çalışmalarının yeteri kadar yapılmadığını -bu konuyla ilgili de yine-Bakırköy ilçesinde yapılacak olan etraflıca bir çalışmayla aslında ortaya koyabiliriz. Bizler “çevreye duyarlılık” diyoruz. Hepimiz bu anlamda çocuklarımızı da eğitiyoruz, çocuklarımızı da yönlendirmek istiyoruz. Yönlendirirken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ARZU ERDEM (Devamla) – Başkanım, bitiriyorum hemen.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ARZU ERDEM (Devamla) – Ben otuz yıllık Bakırköylüyüm, Ataköylüyüm. Kendi ilçemde gezerken, yürüyüşlerimizi yaparken çok uzun zamandan beri hep karşılaştığımız yaş almışlarımız – selamlaşırken- Bakırköy'ün ne kadar geriye doğru gittiğini ve bu anlamda ne kadar tahribata uğradığını vurgulamaktalar. Bu açıdan, İstanbul 3'üncü Bölge Bakırköy ilçesiyle ilgili ve diğer ilçelerle ilgili – kendi seçim bölgem olması hasebiyle- milletvekili arkadaşlarımızı tekrar bu anlamda hassasiyete davet ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum ve teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Hatip, konuşmasında Bakırköy Belediyesini itham eden ifadeler kullandı. Bakırköy Belediyesi Cumhuriyet Halk Partili bir belediyedir ama Millî Eğitim Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının görevlerini yapmak durumunda değildir. İfade ettikleri sağlık hizmetleri ve Millî Eğitimin okullarına verilecek hizmetlerden öncelikle iktidar sorumludur. Bu konuyu düzeltmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Allah Allah! Tamam, peki, öyle olsun.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Müsaade ederseniz ben de tutanaklara geçmesi açısından...

BAŞKAN – Buyurun.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Bakırköy ilçesinin...

BAŞKAN – Sayın Gürer, bakın, dinleyin.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Şimdi, bizler tabii, savunmaları yaparken hani siyasi parti nispetinde yapıyoruz. Ben bir Bakırköylü olarak Bakırköy ilçesinde acı çekiyorum ve ben orada gezdiğimde bir belediye başkanının yapması gereken görevler noktasında eksikliğini gördüğüm zaman da burada, Gazi Meclisimizin kürsüsünde dile getirdiğim zaman bunun bir savunma refleksiyle karşılık bulmasını istemiyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bakırköy'ün Türkiye'nin en yaşanabilir ilçelerinden biri olduğunu duymuyorsunuz, görmüyorsunuz herhâlde.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Bu açıdan, üzerimize düşen görevin yapılmasını talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çok ayıp ediyorsunuz ama.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Nedir, niçin söz istiyorsunuz Sayın Gürer?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bakırköy Belediyesi...

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika ama ne için söz istiyorsunuz?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Konuşmacı Cumhuriyet Halk Partili bir belediyeyi...

BAŞKAN – Ama böyle konuşmacıya cevap verme diye bir şey yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ama orada...

BAŞKAN - Sataşma var mı?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sataşma var.

BAŞKAN – Belediyeyi eleştiriyor yani belediyeyi eleştirince de...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, sataşmanın âlâsı var.

BAŞKAN – O zaman hiç konuşmayalım burada, lütfen...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sataşmadan söz istiyorum Başkanım. Başkanım, belediyeyi suçluyor, belediyenin yaptığı hizmetleri anlatmıyor, onun için söz istedik.

BAŞKAN – Lütfen, eleştirecek, olabilir yani gayet normal.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, belediye nerede burada, onu soruyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, 60’a göre bir sataşma vardır.

BAŞKAN – 69’a göre.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 69’a göre.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bakırköy Belediyesi de bizim belediyemizdir, Ömer Fethi Bey de cevap vermek istiyor.

BAŞKAN – Hayır, belediyeye göre sataşma olmuyor, 69’da konuşmacının, hatibin şahsına veya siyasi parti grubuna oluyor; lütfen...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 60’a göre istiyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 60’a göre bir açıklama talep ediyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yok öyle bir şey. Sen bu işleri biliyorsun ya, etme eyleme yani.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 60’a göre söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yok, lütfen...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kısa bir açıklama yapacağım yerimden.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tutanaklara geçsin.

BAŞKAN – Tamam onu takdir ederim ben, 60’a göre söz istemek var ama otomatik söz vermek yok “Oturum içerisinde onu Başkan takdir eder.” diyor. Tamam, söz isteyin siz, burada söz isteyen bir hayli arkadaşımız var.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, tutanaklara geçsin diye söylüyorum: Cumhuriyet Halk Partili belediyeler hizmetleriyle Türkiye’nin her yerinde ödül almaktadır.

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya	Ali Kenanoğlu	Hüseyin Kaçmaz
İstanbul	İstanbul	Şırnak
Ömer Öcalan	Murat Çepni	Fatma Kurtulan
Şanlıurfa	İzmir	Mersin
	Mehmet Ruştü Tiryaki	
	Batman	

BAŞKAN – Önergeye Komisyon katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki.

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesindeki önergemiz üzerine söz almış bulunuyorum.

Sözlerime başlamadan önce, ben de insan hakları, faili meçhul cinayetlerin aydınlatılması ve katillerinin cezalandırılması, demokrasi, barış ve özgürlük mücadelesinin yılmaz neferi, öncüsü sevgili Tahir Elçi'yi rahmetle ve minnetle anıyorum.

Tahir Elçi, yaşamı boyunca barışı savundu, katledilmeden önceki son sözleri de bu minvaldeydi. Ayağından vurulan Dört Ayaklı Minare'nin önünde bizlere şöyle seslendi: “Biz, Diyarbakırlılar olarak, Diyarbakır Barosu olarak tarihî değer ve eserlerimize, insanlığın bin yıllık emeğine, birikimine, bu kadim şehre sahip çıkalım. Biz, buradan çağrı yapmak istiyoruz. Biz, bu tarihî bölgede birçok medeniyete beşiklik etmiş, ev sahipliği yapmış bu kadim bölgede, insanlığın bu ortak mekânında, silah, çatışma, operasyon istemiyoruz. Savaşlar, çatışmalar, silahlar, operasyonlar bu alandan uzak olsun diyoruz. Bu amaçla, bugün arkadaşlarımla, Diyarbakır Barosu üyesi arkadaşlarımla ve Diyarbakırlılarla birlikte buradayız, demokratik tepkimizi ifade etmek için buradayız. Bu davranışı, tarihe yönelik bu şiddet eylemini, tarihî bir değere yönelik bu suikasti, saygısızlığı kınıyoruz. Tarihine, tarihsel değerlerine, tarihsel mirasına sahip çıkmayan toplumlar doğru ve güvenli bir gelecek de kuramazlar. Bu nedenle tarihimize ve kültürel mirasımıza sahip çıkalım diyoruz.”

Sayın Başkan, genel olarak muhalefet milletvekillerinin görüşü göz önünde bulundurulmadan Meclisin huzuruna getirildiği için bu yasa teklifine karşıyız çünkü çevre yalnız bir partiyi değil, Mecliste bulunan partilerin tamamından daha fazlasını, ülkemizin tamamını ve hatta henüz doğmamış gelecek kuşakları, yalnızca insanları değil, yaşamı ve doğayı birlikte paylaştığımız bütün canlıları ilgilendiren bir konu. Belki başka konularda anlaşamayabiliriz ama çevre konusunda anlaşabiliriz, anlaşmalıyız.

Ayrıca, ve kanımca bu “insanı merkeze koyan çevre” kavramını da daha az kullanmalıyız. Doğayı bütün canlılarla birlikte paylaşıyoruz, bunu hiçbir şekilde unutmamalıyız.

Yedi saatlik komisyon görüşmelerinde geneli ve bölümleri üzerine yapılan konuşmalarda, grubumuz adına yapılan konuşmalarda milletvekili arkadaşlarımız görüşlerini ayrıntılı olarak dile getirdiler. Biz bu yasa teklifinin keşke çevreyi, yeşili, doğayı koruma amacı taşıdığına inansaydık, keşke bu yasa bir Kızılderili atasözünde dile getirildiği gibi “bu dünyanın atalarımızdan miras kalmadığı, çocuklarımız ve torunlarımızın emaneti olduğu” bilinciyle hazırlanmış olsaydı. Gelin görün ki yasanın bu amacı taşımadığı çok açık çünkü bu Meclis, hâlâ, kötünün iyisi olan Paris Antlaşması'nı onaylamış değil. Paris Antlaşması'nı onaylamamış diğer yedi ülke kim? Angola, Eritre, Güney Sudan, Irak, İran, Kırgızistan, Lübnan, Libya, Rusya, Surinam, Umman ve Yemen. Üstelik bu sözleşme Türkiye'ye somut hiçbir yükümlülük getirmiyor.

Peki, 10'uncu madde ne getiriyor? 10'uncu madde bu torba yasanın cila maddesi yani içecek ambalajlarının tamamı zorunlu depozitoya tabi olacak, çevre kirliliğine neden olan plastik poşetler de tüketicieye ücretle satılacak. Daha iyi bir yol bulamadığımız için olsa gerek, bir tür, parayla terbiye; paran varsa plastik poşet alıp çevreyi kirletebilirsin, paran varsa depozitolu ürünü alıp çöpe atabilir, çevreyi kirletebilirsiniz. Biz parti olarak çevre bilinci geliştirilmeden, çevreyi etkileyen her adımda çevre bilinciyle hareket etmeden sorunların çözülemeyeceğini düşünüyoruz.

Kaldı ki bir yandan bütün dereleri baraja çevireceksiniz, büyük projeler adı altında, Kanal İstanbul gibi projelerle doğayı katletmeyi hedefleyeceksiniz; “Terörle mücadele ediyoruz.” deyip Dersim’de, Şırnak’ta ormanları yakacak, milletvekillerinin yangın yerine girmesini engelleyeceksiniz; diğer yandan, plastik poşetleri paralı hâle getireceksiniz. Bunun samimi olmadığı çok açık.

Sayın Başkan, son olarak birkaç şey söylemek istiyorum. Dün bir milletvekilimiz “Dersim” dediği için tepkiyle karşılandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tiryaki, tamamlayalım lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Dersim, tarihte çok eski bir bölgenin adı. Bölgenin resmî adı Osmanlı Dönemi’nde “Dersim”dir, 1850’li yıllardan itibaren Osmanlı sancağıdır ve Hozat’tan idare edilmiştir. “Dersim” adı 1935 yılında “Tunceli” olarak değiştirilmiştir. Bir bölgenin adı değiştirildiğinde bütün tarihi değiştirilmiş olmaz. Dersim halkı, bugün hâlâ Dersim’e yaygın biçimde “Dersim” demektedir. Buradaki milletvekili arkadaşlarımızı, Dersim’e “Dersim” denilmesine tepki gösteren milletvekili arkadaşlarımızı Dersim’i görmeye davet ediyorum. Sokakta karşı karşıya geleceğiniz her 10 kişiden 9’u size o kente “Dersim” denildiğini söyleyecektir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Öcalan’a “sayın” diyorsunuz diye sayın mı oluyor, saygıdeğer mi oluyor?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Onu, söyleyene söyleyin. Demagojiyle bir adım ileri gidemeyiz.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Demagoji yapmıyorum, adamlık yapıyorum.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Dersim demeyelim mi?

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde iki önerge vardır. önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin son fıkrasında yer alan “engel teşkil etmez” ibaresinin “engel olmaz” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Feridun Bahşi

İsmail Koncuk

Aydın Adnan Sezgin

Antalya

Adana

Aydın

Arslan Kabukcuoğlu

Ayhan Erel

Eskişehir

Aksaray

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin.

Buyurun Sayın Sezgin. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Edirne’deki sel felaketi, Kocaeli’deki acı kaza, tüm bunlar çevre mantığı eksikliği ve hoyratlıkla da bağlantılı. Kayıplarımız, yaralarımız var; derin üzüntü duyuyoruz. Oysa dünyada çevrenin korunması ve çevre kirliliği konusundaki hassasiyet gün geçtikçe artıyor. Küresel düzeyde, iklim değişikliği başta olmak üzere, çevresel risklerin bertaraf edilmesine yönelik mücadele giderek daha da geniş kapsamlı bir katılımı sürüyor.

1992 Rio Konferansı’nda imzaya açılan sözleşme, uluslararası alanda atılan ilk ve önemli adım oldu. İklim değişikliğiyle mücadeleyi amaçlayan Paris Anlaşması ise yine son dönemde küresel ölçekte atılan önemli adımlardan biri. Trump’ın bu gidişata itirazı fazla bir şeyi değiştirmeyecektir, Çin bile bu konuda önemli taahhütlerde bulunmuştur; biz gerideyiz.

Çevrenin küresel ölçekte korunmasına ilişkin normların kodifiye edilmesi amacıyla Birleşmiş Milletler tarafından yeni bir sözleşme hazırlanmasına yönelik bir karar da çok yakın zamanda Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda büyük bir çoğunlukla kabul edilmiştir.

Evrensel boyutta artan hassasiyetin yeni bir ifadesi de bu yılki Nobel Ekonomi Ödülü’dür. İklim değişikliğini uzun vadeli makroekonomik analize entegre ettiği için ekonomist Nordhaus, Nobel Ödülü’ne layık görülmüştür.

Tüm bu gelişmeler gösteriyor ki çevrenin ve doğanın korunmasına yönelik olarak küresel çapta önemli bir irade ortaya çıkmakta, uluslararası örgüt ve kurumlar bu konuyla ilgili inisiyatif olarak çevrenin ve doğanın korunmasına bizzat katkı sağlamaya çalışmaktadırlar. Maalesef, Türkiye’de iktidar dünyadaki bu eğilim ve hassasiyete uymamaktadır. Bu durumun en bariz örneklerinden biri de Büyük Menderes havzasındaki kirliliğin araştırılması amacıyla ahiren Genel Kurula getirilen araştırma önergesinin reddedilmiş olmasıdır. İktidar bloku veya Cumhurbaşkanı’nın çoğunluğu bu çatı altında ülkenin sorunlarına çözüm bulma arayışlarına, girişimlerine duyarısız kalmaktadır.

Ana hatlarıyla bakıldığında, mevcut kanun teklifinin çevre sorunlarını çözmeye herhangi bir somut katkı yapmayacağı bellidir. Bu teklifi, torba kanun yapmayı alışkanlık hâline getiren iktidarın yeni bir muğlak hamlesi olarak telakki ediyoruz. İktidarın, demokrasi ve hukuk alanları başta olmak üzere, her sahada sürdürdüğü hoyratlığın çevre üzerindeki yansımalarını böyle bir yasa sınırlayamayacaktır.

Matematik kanun teklifinde Aydın ilinin Çine ilçesinin 7 köyünde bulunan 441 kişinin mera arazileriyle ilgili yaşadıkları sorunların ortadan kaldırılmasına yönelik düzenlemeler sevindiricidir. Bu konuyu partimiz muhtelif zeminlerde defalarca gündeme getirmişti. Ancak bu kanun teklifiyle Aydın’daki jeotermal enerji santrallerinin yol açtığı sorunların ortadan kaldırılmasına yönelik herhangi bir düzenleme bulunmaması da son derece üzücüdür. Gerek denetim yetersizliği gerekse yetkililerin ihmali nedeniyle Aydın’daki JES yatırımlarının insan sağlığı, çevre, tarımsal üretim, hayvancılık ve doğal kaynaklara çok ciddi zararlar vermesi nedeniyle iktidarı bu konuyu gündeme almaya, en azından muhalefet partileri tarafından getirilen önergelere saygı göstermeye davet ediyorum.

Genel Kurula saygılarımı sunarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 11’inci maddesiyle düzenlenen 6’ncı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “alınır” ibaresinin “alınmalıdır” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Muhittin Taşdoğan

Ayşe Sibel Ersoy

Baki Şimşek

Gaziantep

Adana

Mersin

Ümit Yılmaz

Metin Nurullah Sazak

Esin Kara

Düzce

Eskişehir

Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Konya Milletvekili Esin Kara.

Buyurun Sayın Kara. (MHP sıralarından alkışlar)

ESİN KARA (Konya) – Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesi için verilen önergemiz üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

25 Kasım 1917, merhum Başbuğ'umuz Alpaslan Türkeş'in doğum günüyüdü. Nasıl ki Türkiye Cumhuriyeti Atatürk'ün bizlere emanetiye Milliyetçi Hareket Partisi ve Ülkü Ocakları, Türk İslam davasının lideri Başbuğ'umuzun bizlere emanetidir. Emanetin namusumuzdur, iyi ki doğdun Başbuğ'um, iyi ki doğdun Türk İslam davasına adanmış çileli ömür.

Seçim bölgem olan Konya hava kirliliği bakımından Türkiye'nin en kirli illerinden biridir. Başlıca kirlilik sebepleri olarak Konya'nın coğrafi konumu, bina ısınmalarında kömür kullanımı, fırınlarda odun ve türevlerinin kullanılması, küçük ve orta ölçekli işletmelerde atıkların yakıt olarak kullanılması, motorlu araçlardan çıkan gazlar, sanayi firmalarının çevre kirliliğiyle ilgili yeterli önlemleri alamamaları sayılabilir.

Başka bir çevre sorunumuz Konya havzasının çölleşmesidir. İçme suyu, tarımsal sulama, endüstriyel su temini, rekreasyonel su kullanımları nedeniyle göl ve yer altı sularımız hızla tükenmektedir.

Türkiye çölleşme haritasında en fazla çölleşmenin yaşandığı bölge Konya Karapınar'dır. Konya Karapınar'da bulunan, doğal sit alanı olarak ilan edilen Meke Krater Gölü 2016 yılında kurumuştur. Artık, haritalarımızda "Meke Gölü" diye bir göl bulunmazsa yeridir.

Beyşehir Gölü'müz kirlilik ve suyun azalması nedeniyle yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Türkiye'nin en büyük tatlı su gölü olan Beyşehir Gölü'nün tabanı neojen göl tortularıyla doludur. Göl havzasında 4 ilçe, 47 mahalle ve köyün bulunması, Beyşehir ilçe merkezi hariç diğer yerleşim yerlerinin arıtma sistemine sahip olmaması, evsel ve kanalizasyon atıkların arıtma yapmadan suya salınması en büyük kirlilik nedenlerinden biridir. Diğer bir neden ise artan otlamayla birlikte otların suyun tabanında çürütme yapması, çürümeden kaynaklanan gazların gölün tabanını oksijensiz bırakmasıdır. Tarımsal faaliyetlerde kullanılan kimyasal gübre ve zirai ilaçlar yüzey sularıyla göle ulaşmakta, gölün kimyasal yapısını bozmaktadır. İlçedeki 2 bin civarındaki balıkçının yılda en az 2 defa ağlarını yıkamasından kaynaklanan deterjan ve kimyevi atıkların ve teknelerin bakımı için kullanılan yağların ve ağ mezarlığı hâline gelen gölde ağlarda bulunan kurşun maddesinin gölün kirlenmesinde payı büyüktür. Göl çevresinde bulunan sanayi kuruluşlarının büyük bir bölümünde arıtma tesisi bulunmamaktadır. Gölde elektrik kullanılarak yapılan kaçak avlanmalar, balık ve gölde yaşayan tüm canlıların neslinin tükenmesine sebep olmaktadır. Bu tür avlanmaların önüne geçmek için yeterli tedbir ve cezaların artırılması gerekmektedir.

Aynı şekilde, kuruma tehlikesi Akşehir Gölü'müzde yaşanmaktadır. Akşehir Gölü 2007 ve 2013 yıllarında tamamen kurumuştur. Yer altı sularının tüketilmesi nedeniyle çökmeler meydana gelmekte, göllerimiz kurumakta, ekolojik denge altüst olmaktadır. Acilen önlemler alınmaz ise Akşehir ve Beyşehir Göllerimizin sonu da Meke Gölü'nden farklı olmayacaktır.

Diğer bir tehlike de Tuz Gölü'nde yaşanmaktadır. Giderek artan nüfus, çevre faktörü dikkate alınmadan kurulan sanayi tesisleri, kanalizasyon atıklarının Tuz Gölü'ne boşalması ve tarım alanlarından kalan kirlilik gölün geleceğini tehdit etmektedir.

Konya hızla çölleşmektedir. Bir hemşehrimizin bir sabah tarlasında 30 metre derinliğinde, 20 metre çapında obruk görmesi haberlere konu olmuştu. Yer altı sularının tükenmesi nedeniyle Karapınar ilçemizde 30'dan fazla obruk oluşmuştur.

Konya'nın diğere bir çevre sorunu da toprak kirliliğidir. Şehirde toplanan çöpler, evsel katı atıklar, sanayi atıkları, hayvansal atıklar, tarımsal mücadele ilaçları ve ölçsüz kullanılan suni gübreler, madencilik faaliyetleriyle bozulan araziler toprak kirliliğimizin başlıca sebepleridir. Bir yandan hava kirliliğı, bir yandan çölleşme ve erozyon, bir yandan gürültü, bir yandan toprak kirliliğı; Konya Ovası Konya çölüne dönmek üzeredir.

Farkında mısınız, tüketiyoruz; yeşili tüketiyoruz, ormanı tüketiyoruz, suyu tüketiyoruz, havayı tüketiyoruz. Farkında mısınız, bitiriyoruz; yeşili bitiriyoruz, suyu bitiriyoruz, hayvanları bitiriyoruz, havayı bitiriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kara, tamamlayalım lütfen.

ESİN KARA (Devamla) – Aslında, gün be gün dünyanın sonunu hazırlıyoruz. Geliştiriyoruz; evet, teknolojiyi geliştiriyoruz, hayatı kolaylaştırıyoruz, sanayiye geliştiriyoruz. Bütün bunları yaparken ödediğimiz bedelin ağırlığının farkında değiliz, kendi kıyametimizi kendimiz hazırlıyoruz.

Yüce Meclisi ve ekranları başında bizleri izleyen büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde iki önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Tuba Vural Çokal

Ayhan Erel

Bedri Yaşar

Antalya

Aksaray

Samsun

İsmail Koncuk

Enez Kaplan

Adana

Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal konuşacak.

Buyurun Sayın Vural Çokal. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çevremizi korumak konusunda İYİ PARTİ olarak hassasiyetimiz her zaman ortadadır. Sağlıklı yaşam sağlıklı çevreyle olur. Çevre meselesi aynı zamanda sağlık meselesidir. Yıllarca eradike etmek için uğraştığımız ve başardığımız kızamık gibi bulaşıcı çocuk hastalıkları Suriyeli mülteciler sayesinde Türkiye'de tekrar büyük salgınlar şeklinde görülmeye başlanmıştır. Enflasyonun ve işsizliğin zirve yaptığı, tarımın ve ihracatın bittiğı, şirketlerin battığı bir ekonomik krizin ortasındayız. Aslında, Türk milletinin demografik yapısını bozacak olan daha büyük bir kriz Suriyeli sığınmacı krizidir. Resmî rakamlara göre 3,5 milyon, gayriresmî rakamlara göre 4 milyon Suriyeli 2011'den sonra Türkiye'ye gelmiş durumdadır. Maalesef ki Türkiye'de yaşayan her 20 kişiden 1'i artık Suriyelidir. 2040 yılında 8 milyona yakın Suriyeli Arap Türkiye'de yaşayor olacaktır. Böyle bir demografik istilayla Türkiye'de millî devleti ayakta tutmak mümkün değildir. 2040 yılında, bu kontrolsüz göç alımıyla Türkiye'de yaklaşık 9-10 milyon Suriyeli

Arap yaşıyor olacak. Başta Şanlıurfa, Gaziantep, Kilis ve Hatay'daki Suriyeli sığınmacıların bir an evvel ülkelerine dönmelerinin zemini hazırlanmazsa bu coğrafyayı Türkiye'nin parçası olarak tutmak mümkün olmaktan çıkacak ve Türk kimliğini yitirecektir.

120 bin öğretmen açığımız var, 400 bin de atanamayan öğretmenimiz; "Atamalara kaynak yok" diyorsunuz. "Kamuda çeşitli bahanelerle kadro vermediğiniz bütün taşeron işçilerimizi kadroya alın." diyoruz, kulaklarınızı tıkıyorsunuz.

"Emeklilikte yaşa takılanlar ne olacak?" denince "Maliyeti var, konu gündemimizde yok. Ekonomik olarak kurtuluş savaşı verdiğimiz dönemde böyle bir yükü milletimizin sırtına bindirmeye ne hakkımız var?" diyorsunuz.

Asgari ücrete yılda 2 kez yapılan zammı 1 kereye indiriyorsunuz, asgari ücreti vergi dilimine sokuyorsunuz. İYİ PARTİ'nin asgari ücretliden vergi alınmaması teklifini reddediyorsunuz ama iş Suriyeli mültecilere gelince kaynak yaratıyorsunuz.

Suriyeliye sağlık hizmeti bedava, ilaç bedava, doğum bedava. Türk vatandaşı sigortasını ödeyebiliyorsa sağlık hizmeti alıyor, ilaç için katkı payı ödüyor.

Suriyeli öğrencilere 1.200 TL burs verirken Türk öğrencilere "Burs alıp bedavacı olmayın, kredi alın, geri ödeyin." deniliyor.

Suriyeli istediği yere dükkân açabiliyor, bunun için kaçak ürünlerle dolduruyor, bunlardan bir kuruş vergi alınmıyor. Türk esnafı vergi borcunu, sigorta borcunu ödemekle meşgul; iflas edince de dükkânını Suriyelilere satıyor.

Bizim askerimiz Suriye'yi kurtarmak için savaşıp şehit olurken aynı yaştaki Suriyeliler nargile kafelerde ve çadır kentlerde devletin verdiği yardımlarla keyif çatıyor. İnanılır gibi değil, Türk olmak sanki suçmuş gibi algılanıyor. Milyonlarca Suriyeli göçmenin 35 milyar dolarlık yükünü milletimizin sırtına yüklemeye ne hakkınız var?

"Vesayet." dediniz, Türk ordusunun ekonomiye yük getirdiğini söylediniz, ellerinden lojmanlarını aldınız; bugün Suriyelilere barınma sağlıyorsunuz.

En büyük müessese aile müessesesidir, toplumun temel direğidir. Çaresiz mülteci kadınları evlilik yoluyla ikinci eş yapmak isteyen tutun da fuhuş sektöründe çalıştırmak isteyen kadar adli kayıtlar dolup taşmaya başladı. 21'inci yüzyılda köleliğin yeniden hortlaması mıdır bu? Fuhuş Suriyelilerin yoğun olduğu illerde 14 yaşına kadar düştü.

Kendi vatandaşları için savaşmayıp vatanlarını terk edenlerle biz kendi vatanımızı paylaşmayız ancak kendi vatanını kazanması için yardımcı oluruz. Zorda kalanlarla ekmeğimizi, suyumuzu, aşımızı paylaşırız ama vatanımızı asla paylaşmayız. Bu tabloya biz millet olarak "Suriyeli krizi." diyoruz. Üstelik kriz, parti ayrımı da yapmıyor, iktidara oy vereni de vermeyeni de yakıyor.

Gafleti uzun ve derin olanın devleti yok olur diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – İnsan haklarına aykırı bir tutum bu. Suriyelilik üzerinden nefret suçu işliyorsunuz, onlar da insan.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) – Şu anda hastanelerde en az 120'ye yakın hamile çocuk var, tek bir hastanede, evet ve bunların çoğu da Suriyeli çocuklar.

Çok teşekkürler. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanunun 12'nci maddesiyle 3194 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine eklenen "ve ilgili standartlara" ibaresinin "ve/veya ilgili standartlara" ibaresi şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Muhittin Taşdoğan
Gaziantep

Ayşe Sibel Ersoy
Adana

Metin Nurullah Sazak
Eskişehir

Ümit Yılmaz
Düzce

Baki Şimşek
Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım.

"Yeryüzüne iyi davranın, o size atalarınızdan miras kalmadı, siz onu çocuklarınızdan ödünç aldınız." Çevreyle ilgili nasıl bir sorumluluk taşıdığımızı bu söz gerçekten çok güzel tanımlıyor. O yüzden yeniden ifade etmek istedim.

Çevreyi korumayla ilgili taşıdığımız birinci sorumluluk aslında çevre koruma bilincini taşımak. İkinci sorumluluğumuz ise bu bilinci başkalarına aktarmak. Çevreyi koruma bilinci bir eğitim ve kültür işidir. Eğitimcilerin bu konudaki eğitimi de ayrı bir önem taşımaktadır.

Aslında geçen haftadan beri birçok vekil çevreyle ilgili burada konuşma yaptı. Gördüğüm kadarıyla bütün vekiller bu konuya sahip çıkmakta, o da mutluluk verici gerçekten hem ülkemiz adına hem de bizler adına. İnsan sağlığını tehdit eden gerek plastik kullanımı gerekse kimyasal atıklarla insan sağlığının ve çevrenin tehdit altında olması ve acil tedbirler alınması konusunda toplumun dikkatini çekerek bir farkındalık yarattığımızı düşünüyorum. Elbette bunlar acil alınmış tedbirlerdir. Uzun vadede alınması gereken tedbirler içinse daha fazla zaman ve daha fazla emek gerekmektedir.

Konuşmamın geri kalanında memleketim Adana'yla ilgili birkaç soruna değinmek istiyorum. Adana, TÜİK 2018 verilerine göre, 2 milyon 216 bin nüfusuyla Türkiye'nin en kalabalık şehirlerinden biridir. İlimiz tarım üretimiyle öne çıkarken yıllar içerisinde tekstil ve metal sanayisinin gelişimi yeni istihdam alanları açmıştır. Yeni açılan istihdam alanlarına rağmen tarımda makineleşmenin artması ve gerekli yatırımı alamaması şehrimizin ülkemizin en yüksek işsizlik oranına sahip 9'uncu ili olmasına sebep olmuştur. İş gücüne katılım oranı ise yüzde 49,9'dur.

Özellikle son zamanlarda değindiğimiz çevre ve atıklarla ilgili Adana'da büyük sorunlar yaşanmaktadır. Kısaca değinmem gerekirse atıkların uzaklaştırılmasıyla ilgili yaşanan problemler, evsel çöplerin ilçe belediyeleri tarafından toplanmasında yaşanan zorluklar, toplanma saati ve çöp arabası güzergâhlarındaki problemler en göze çarpan konulardandır.

Yine, şehir çöplüğünün şehrin içinde kalması nedeniyle şehir yerleşiminde kalan çöplüğün yükünün azaltılması gerekmektedir ve çöplüğün acilen şehir dışına taşınması çöp aktarma maliyetlerinin de azalmasını sağlayacaktır. Bu proje Avrupa Birliği Dairesi Başkanlığı bünyesinde hâlen devam eden bir projedir, bu konunun acilen çözülmesi gerekmektedir.

Başta söylediğim gibi, Adana kalabalık bir şehir, büyükşehirimizin atık su arıtma kapasitesi maalesef yeterli gelmemektedir ve artırılması, geliştirilmesi gerekmektedir. Projeyi hayata geçirmek için, Adana Büyükşehir Belediyesi, İller Bankasına başvurmuştur. En kısa zamanda başvurunun olumlu sonuçlanmasını bekliyoruz.

Başlatılan Sıfır Atık Projesi'nin yasal prosedürünün hazırlanması ve geri dönüştürülebilir atıkların toplanmasında büyükşehir belediyesine yine yürütme görevinin verilmesi gerekmektedir. Bu projeye ek olarak Karataş, Yumurtalık, Feke, Saimbeyli, Kozan, Tufanbeyli, Pozantı, Aladağ ilçelerimiz ile Yunusoğlu ve Kürkçüler Mahallelerine yine Arıtma Projesi kapsamında Adana Büyükşehir Belediyesi İller Bankasına kredi başvurusunda bulunmuştur.

Ayrıca yaz aylarında nüfusu 100 bine çıkan Akçatekir'de kanalizasyon projeleri mevcuttur. Bu projeler de kaynak beklemektedir. Bu projelerin hepsi güzel Adana'mız için elzem projelerdir ve halk sağlığını ve çevreyi direkt etkilemektedir ve bu projeler kaynak yetersizliğinden fonlanamamaktadır.

Ayrıca ilimizde kentsel dönüşümün hızla hayata geçirilmesi gerekmektedir. Yedigöze Barajı'ndan Kozan, İmamoğlu, Ceyhan ve Yumurtalık ilçelerimiz ve 300 köyün içme suyunu karşılayacak projenin bir an önce tamamlanması, acil olarak ele alınması gereken konular olarak karşımıza çıkmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ersoy, tamamlayalım lütfen.

AYŞE SİBEL ERSOY (Devamla) – Adana'mızın bu sorunlarının çözülmesini temenni ediyorum.

Görüşülmekte olan kanun değişikliklerinin hayırlı olmasını diliyor ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 13'üncü madde üzerinde ikisi aynı mahiyette olmak üzere dört önerge vardır. İlk okutacağım iki önerge aynı mahiyettedir. Önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Abdullah Koç	Züleyha Gülüm	Murat Çepni
Ağrı	İstanbul	İzmir
Mehmet Ruştü Tiryaki	Kemal Bülbül	Kemal Peköz
Batman	Antalya	Adana

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ayhan Altıntaş	Mehmet Metanet Çulhaoğlu	İbrahim Halil Oral
Ankara	Adana	Ankara

Tuba Vural Çokal	Aylin Cesur
Antalya	Isparta

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) -Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm. Buyurun Sayın Gülüm. (HDP sıralarından alkışlar)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Merhabalar.

Öncelikle üç yıl önce katledilen Diyarbakır Baro Başkanımız Tahir Elçi'yi anarak başlamak istiyorum. Üç yıl geçmesine rağmen hâlen yargılamada hiçbir ilerleme yok, katilleri bulunabilmiş değil, “Tüm katillerini bulacağız.” sözlerine rağmen bir gram ilerleme olmuş değil. Bu katletme olayının aslında Tahir Elçi'nin hedef gösterilmesinden sonra gerçekleştiğini, polislerin gözleri önünde gerçekleştiğini, kameraların önünde gerçekleştiğini, buna rağmen katillerin bilerek hâlen bulunmadığını da buradan bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

13'üncü maddeyle ilgili getirilen önergede çıkarılmasını talep ettiğimiz bir bölüm vardı. Şimdi, bölüm ne diyor? Aslında kamu hizmeti olması gereken, kamunun üstlenmesi gereken ve birtakım hususlarda yetki ve kaynakların denetimsiz bir şekilde özel sektöre aktarılmasından bahsediyor. Ama biz bunu sadece bu düzenlemede görmüyoruz. Genel olarak devletin yapması gereken, kamu hizmeti olarak görülmesi gereken, sermayeye, ranta açılmaması gereken birçok alan maalesef yeni düzenlemelerle, bazen de düzenlemeye gerek olmaksızın pratik uygulamalarla özel sektöre rant alanı açmak üzere veriliyor. Oysa ki kamu hizmetine girmeyi bekleyen on binlerce arkadaşımız var, iş bekleyen insanlar var ama “güvenlik soruşturmaları” adı altında insanlar açlığa mahkûm ediliyor, sermayeye alan açılırken çalışmak isteyen arkadaşlarımıza alanlar kapatılıyor, düşük ücretlerle özel sektörde çalışmaya zorlanıyor. Sözleşmeli değil kadrolu personelleri işe alın, güvenlik soruşturmalarından vazgeçin, anayasal zorunlu hizmet olan kamu hizmetini özel sektöre devretmekten vazgeçin demek istiyorum.

Sayın Selahattin Demirtaş'la ilgili dün burada konuşuldu. Sayın Selahattin Demirtaş hakkında AİHM'de bir karar verildi, derhâl serbest bırakılma kararıydı, çok açıktı ve çok netti ama buradan, bugün, dün itibarıyla şöyle cümleler kullanıldı: “Üç aylık itiraz süresi var, bu beklenecek, hemen bırakılmasına dair bir düzenleme yoktur.” gibi sözler kullanıldı. Ama bundan önce de Cumhurbaşkanı tarafından “Kararı tanımıyoruz, karşı hamle yapacağız.” sözleri ortadaydı ve bunun arkasında da duruldu. Aslında bu cümlelerin kendisi ve bugün, dün itibarıyla burada tartışılan konular iktidarın hukuk tanımadığını bir kez daha gösterdi. Bir kez daha diyorum çünkü sadece bu olayda değil, aslında bir sürü olayda iktidarın nasıl hukuk tanımadığını, yargı üzerinde nasıl baskı oluşturduğunu ve yargı eliyle topluma nasıl baskı uyguladığını birçok kez görüyoruz, gözlemliyoruz, kendimiz de bu pratiğin içerisinde geçiyoruz. Peki, ne oldu? Neden üç aylık bir itiraz süresinden bahsediyorsunuz? Çünkü zaman kazanmaya çalışıyorsunuz. Çünkü İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi bundan bir süre önce, tümüyle hukuka aykırı bir yöntemle, tümüyle usul hükümlerini çiğneyerek Selahattin Demirtaş hakkında bir karar verdi. Tümüyle hukuka aykırıydı ama buna rağmen Selahattin Demirtaş hakkında dört yıl sekiz ay gibi hukuken kabul edilemeyecek bir ceza kararını verdi ve dosya istinaftaydı. Şimdi, ne olduysa, birdenbire, kararın açıklanmasından bir gün önce istinaf mahkemesi bu dosyayı ele aldı, incelemeye başladı. 1700 esaslı incelemeyi bekleyen dosyalar varken, Selahattin Demirtaş'ın 3262 sayılı dosyası öne çekildi ve incelenmeye başlandı. Bunun hedefi çok açıktır, bunun amacı çok açıktır. AİHM kararını uygulasak bile eğer istinaftan karar kesinleşirse infaza geçileceği için tahliye edilmesinin önüne geçmek istiyorsunuz, yargıya müdahale ediyorsunuz, suç işliyorsunuz. Yargıya müdahale etmekten vazgeçin, oynadığınız oyunu görüyoruz.

Geçtiğimiz pazar 25 Kasım'da, Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele Günü'ydü. Kadınlar sokaklara çıktılar, çıkmak istediler, bazı yerlerde engellendiler. Cumhurbaşkanlığı sitesinde şöyle bir video yayınlandı; bir kadın şiddete uğruyordu, şiddetin sonunda şöyle bitiyordu video: “Kadına yönelik şiddetin bahanesi olmaz.” Peki, o zaman soruyorum: 25 Kasım'da, Şiddetle Mücadele Günü'nde Ankara'da, Diyarbakır'da, hele ki İstanbul'da kadınlara yönelik uyguladığınız şiddetin bahanesi neydi? “Şiddetin bahanesi olmaz.” derken siz hangi bahaneyle kadınları sokaklarda polis eliyle şiddetle karşı karşıya getirdiniz, hangi amaçla karşı karşıya getirdiniz, buradan bir kez daha sormak istiyorum? Erkek, devlet şiddetiyle mücadele gününde bir kez daha kadınlar devlet şiddetiyle karşı karşıya bırakıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Ama kadınlar sokakları, meydanları terk etmedi, “Susmuyoruz, korkmuyoruz, itaat etmiyoruz.” sloganlarıyla şiddetinize karşı cevap verdi.

Kadınlar, evet, susmayacaklar; 25 Kasımlarda, 8 Martlarda ve her gün sokaklarda, meydanlarda olmaya devam edecekler. Ama birilerinin korktuğunu biliyoruz. İzin veriyoruz, evet, kadınlardan korkmaya devam edebilirsiniz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeyle ilgili Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral.

Buyurun Sayın Oral. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; çevreyle ilgili kanun teklifinin 13’üncü maddesi üzerinde İYİ PARTİ adına söz almış bulunuyorum.

Öncelikle, İstanbul Sancaktepe’de düşen helikopterde şehit olan kahraman askerlerimize ve Batman’da hain terör örgütü PKK’yla çıkan çatışmada şehadet şerbetini içen kahraman polisimize Cenab-ı Allah’tan rahmet, Türk milletine başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, önceki hafta bu kürsüden sağlık kanunu hakkında bir konuşma gerçekleştirmiştim. O gün konuştuğumuz maddeyle aynı nitelikteki bir madde daha, önce Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmişti, yine benzer bir durum var. 13’üncü maddenin bir benzeri 1986 yılında Anayasa’nın 128’inci maddesine aykırı bulunarak Anayasa Mahkemesince iptal edilmiştir. Merak ettiğim için iktidara soruyorum: Sizin Anayasa Mahkemesiyle bir sorunuz mu var, yoksa bunun bir sonraki adımı olarak Anayasa Mahkemesini kapatmak mı isteyeceksiniz ya da Anayasa Mahkemesi kararlarını incelemek iktidarınıza zor mu geliyor Allah aşkına?

Değerli milletvekilleri, madde 13’le kamu kurum ve kuruluşlarının yaptığı ya da yaptırdığı yapıların denetiminin özel sektöre verilmesinin önü açılmaktadır. Kamunun yaptığı işi özel firmaya denetletmek nasıl bir mantıktır? Denetim, inşaat ve imar işlerindeki en önemli meseledir. Eksikler ve hatalar denetimde ortaya çıkar. Asıl olan son fennî denetimin devlet tarafından yapılması olmalıdır. Denetimlerin doğru yapılması durumunda telafisi mümkün olmayan zararlar ortaya çıkabilir, hatta can kayıpları olabilir ve en önemlisi bu durum suistimale çok açıktır. Bu nedenle madde tekliften tamamen çıkarılmalıdır.

Sayın milletvekilleri, içinde yaşadığımız çevre Cenab-ı Allah’ın bizlere bir emanetidir. Âlemlerin Rabb’i Rahman Suresi’nde şöyle buyurur: “Bitkiler ve ağaçlar Allah’a secde ederler. Allah göğü yükseltti ve dengeyi koydu. Sakın, dengeyi bozmayın.” Ve yine Hûd Suresi’nde şöyle ekliyor: “O sizi yeryüzünden yani topraktan yarattı ve sizi yeryüzünü imar etmede görevli kıldı.” Bu ilahi buyruk doğrultusunda bizlere emanet edilen dünyada bozulan ekolojik düzeni, iklim değişikliklerini konuşmalıyız, kirlenen su kaynaklarını konuşmalıyız, HES’lerin durumunu konuşmalıyız. Biz yeryüzünü nasıl hayırlı bir şekilde imar edeceğiz, onu konuşmalıyız ama maalesef konuşamıyoruz çünkü her teklif Meclise yüzeysel geliyor ve komisyonlarda yeterince tartışılmadan Genel Kurula getiriliyor.

Değerli AK PARTİ’li milletvekili arkadaşlar, sayısal çoğunluğunuzla ve ittifakımızın ortağıyla birlikte bu kanunları geçireceksiniz ama ben sizlerin vicdanına seslenmek istiyorum. 29 Ekim tarihinde “çifte bayram” diyerek açtığımız İstanbul Havalimanı’ndaki yolsuzluk iddialarını, işçi ölümlerini, işçi haklarının gasbını sizlere hatırlatmak istiyorum. Kulağınızı tıkadınız, araştırma önermelerini reddettiniz, acaba neden korkuyorsunuz?

Şanlı ecdadımız “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” öğüdünün muhatabı Osman Gazi’nin adını verdiğiniz köprüde, Sayıştay raporlarına göre 3,3 milyar Türk lirası değerinde haksız kazancın yüklenici firma tarafından elde edildiğini hep birlikte öğrendik. Resmen milletimizin cebinin boşaltılmasına ve hazinemizin soyulmasına göz yumdunuz.

Bütçesi pek çok kurumdan fazla olan Diyanet İşleri Başkanlığımız var. Diyanete bağlı on binlerce camimiz, Kur'an kursumuz var. Diyanet devlet paralarıyla faaliyet yapıyor. Hakkıyla yapılsa "Helalühoş olsun." diyeceğiz ancak bu kurum toplumda neyi düzeltebiliyor? Toplumumuza bakıyoruz suç oranları katlanıyor, fuhuş artıyor, uyuşturucu satışı ve bağımlılığı yükseliyor, her gün yeni bir çevre katliamı yaşanıyor. Demek ki bu faaliyetler yüce dinimizin mesajlarını doğru anlatamıyor, hedefe ulaşamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Oral.

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Arkadaşlar, Diyanet İşleriyle alakalı aklımızda kalan tek şey, Sayın Ali Erbaş'ın bir meczubu ziyareti. Bir ilahiyatçı kardeşiniz olarak söylüyorum: Amacının dışında harcanan paralar kul hakkıdır, kul hakkı! Unutmayalım, yüce Allah'a hep birlikte hesap vereceğiz. Eminim ki çoğunuz bu yaşananlardan vicdanen rahatsızlık duymaktasınız.

Değerli AK PARTİ'li milletvekilleri, sesleniyorum size. Ben sizleri vicdanınızın sesini dinlemeye davet ediyorum. Sizleri merhum Nurettin Topçu'ya atıfla edepi, ahlaklı bir isyana davet ediyorum. Bu haksızlığa isyan edin ve artık, vicdanınızın yani milletimizin sesine kulak verin.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul emeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin aşağıdaki biçimde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Murat Bakan	Mehmet Göker	Gökân Zeybek
İzmir	Burdur	İstanbul
Müzeyyen Şevkin	Ayhan Barut	İbrahim Özden Kaboğlu
Adana	Adana	İstanbul

"Madde 13- 3194 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

"Kamu kurum ve kuruluşlarınca inşaatın yapımına ve denetimine ilişkin her türlü fenni mesuliyet Kamu memurlarına aittir. Kamuda görevli fenni mesul mimar ve mühendisler uzmanlık alanlarına göre yapının, tesisatı ve malzemeleri ile birlikte bu Kanuna ve ilgili diğer mevzuata, uygulama imar planına, ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere, standartlara ve teknik şartnamelere uygun olarak inşa edilmesini Kamu kurum ve kuruluşu adına denetlemekle görevlidir.""

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu konuşacak.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; öncelikle ben de üç yıl önce hukuk dışı bir ortamda katliamın kurbanı olan Sevgili Tahir Elçi soruşturmasının etkili bir biçimde yürütülmesi ve bir an önce sonuçlandırılması dileğiyle sözlerime başlıyorum.

15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin biraz önce gerekçesi okundu, o şekilde değiştirilmesini partim adına öneriyoruz ve bu konuyu açıklamak için söz almış bulunuyorum.

Yalnız, 10'uncu maddede, biraz önce görüşülen 10'uncu maddede “fen adamları” deyimi dikkatten kaçtı, “fen adamları”nın “fen insanları” olarak değiştirilmesini öneriyorum. Bu bir ayıptır, böyle bir deyimim burada yasa maddesi olarak korunması. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

Şimdi, “Bu torba kanun, Çevre Kanunu, İmar Kanunu, Afet Riski Taşıyan Alanların Düzenlenmesine Dair Kanun neden torba kanunla yapılmamalı?” sorusuna iki somut örnek. İki gün önce meydana gelen helikopter kazasından bugün Gebze’de meydana gelen toprak altı kazasına kadar hepsini bu ilgilendiriyor. Eğer planlı bir kentleşme söz konusu olsaydı belki düşen helikopterde o ziyat olmayacaktı. Belki düzenli, denetimli bir ruhsat işlemi olsaydı maden ocaklarında yer altında bugün 3 kaybımız olmayacaktı. O nedenle, bu önemli yasaların, yaşam hakkı temelindeki bu yasaların torba kanun şeklinde düzenlenmesi sakıncalıdır, bunu her gün, her dakika yaşıyoruz; birincisi bu.

İkincisi: Yine bu kanun vesilesiyle, bu teklif vesilesiyle gördüğümüz gibi, 6771 sayılı Kanun’la yapılan Anayasa değişikliğinde, yasama inisiyatifi temelinde söz konusu olan değişikliğin ne kadar sakıncalı olduğunu ve bunun sürdürülemezliğini bu yasa teklifi vesilesiyle de ortaya koymuş bulunuyoruz ve bunu yaşıyoruz.

Şimdi, bu sözlerimden sonra, bu konunun neden bütüncül bir biçimde ele alınması gerektiğini gerekçelendirmeye çalışacağım. Bütüncül bir biçimde çünkü çevrenin 3 boyutu var mekânsal açıdan; kentsel çevre, kırsal çevre ve kültürel çevre bir bütün olarak alınmalıdır; bir.

İkincisi, içerik olarak doğru çevre, su, toprak, fauna, flora ve bu faktörler arasındaki etkileşim başta canlı ve cansız varlıkları düzenler, kültürel mirası oluşturan mal ve eşyaları düzenler ve peyzajın görünümünü düzenler. Bu açıdan da bütünsel olarak ele alınmalı. Ama çevreye ilişkin belgeler de bütünsel olarak ele alınmalı. Bu çerçevede, bir, 1972 Stockholm Bildirgesi, Birleşmiş Milletler; iki, 1982 Anayasası düzenlemeleri; üç, 1994 Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı olmak üzere o tarihlerden bu yana yapılan düzenlemeleri bir bütün olarak ele almak durumundayız. Bu vesileyle, eğer “Anayasa, bir ekmek kadar, su kadar, hava kadar önemlidir.” diyorsak bunu esasen Anayasa’nın insan-doğa, devlet-insan-doğa ilişkilerini düzenlemek, denetlemek, yaptırıma tabi tutmak şeklindeki hükümlerini bir bütün olarak ele aldığımız zaman anlayabiliriz. Bu çerçevede, Anayasa’mızda kayda değer hükümler bulunmaktadır, madde 123’ten 168’e kadar. Bir, sağlıklı ve düzenli kentleşme, madde 23; iki, kıyılarından yararlanma, madde 43; üç, toprak mülkiyeti; dört, tarım, hayvancılık ve üretim dallarında çalışanların korunması. Bunlar “kamu yararı” başlığı altında düzenlenmiştir. Ayrıca, madde 56, sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması; madde 57, şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeten bir planlama; madde 63, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması; madde 168, tabii servetler ve doğal kaynakların planlanması; madde 169, ormanların korunması ve geliştirilmesi; madde 170, orman köylüsünün korunması.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu, tamamlayalım lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkürler.

Bu maddeler, Anayasa’nın bu maddeleri, bizim Türkiye ülkesini düzenleyen bu maddeler teker teker ve aynı zamanda bir bütün olarak dikkate alınmalıdır ve bu tür yasaların yapılmasında bunlar, bunların gerekleri gözetilmelidir. Biz bunlara bir bütün olarak “ülkesel anayasa hukuku” diyoruz ve ülkesel anayasa hukuku devlete yükümlülükler yükler, bireylere de ödevler ve haklar yükler ve devletin başlıca görevi önlemek, korumak ve geliştirmektir emirler ve yasalar suretiyle. Bu çerçevede madde 13, bir kamu hizmetinin, kentsel kamu düzeninin özelleştirilmesini ifade etmektedir. Bu açıkça Anayasa’ya aykırıdır. Bu hizmet kesinlikle özelleştirilemez. Bu inşaat sektörü kamu görevlileri

tarafından denetlenmelidir, denetletirilmelidir, aksi hâlde Anayasa'ya açıkça aykırılık oluşturacaktır. Bu bakımdan önergemizin kabul edilmesi dileğiyle Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesindeki "İnşaatın" ibarelerinin "Yapının" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Lütfi Kaşıkçı	Ayşe Sibel Ersoy	Cemal Çetin
Hatay	Adana	İstanbul
Tamer Osmanağaoğlu	İbrahim Özyavuz	İsmail Özdemir
İzmir	Şanlıurfa	Kayseri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı.

Buyurun Sayın Kaşıkçı. (MHP sıralarından alkışlar)

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinde değişiklik yapılması için verdiğimiz önerge üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, dün ve bugün İstanbul ve Batman'daki şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Yine, bugün Gebze'de viyadük inşaatında beton blokların çökmesi sonucu ölen işçilerimiz var, onlara da Allah'tan rahmet diliyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan bu madde metninden anlaşılacağı üzere, mimar ve mühendislerin çok geniş olan görev, yetki ve sorumlulukları vardır. Bu kadar geniş bir alanda hizmet üreten ve aynı zamanda, ürettiği hizmetin beğeni sağlaması için çaba sarf eden mimarlar ve mühendisler ağır bir stresle mücadele etmektedir. Bu madde kapsamında, benim de mensubu olduğum bu meslek gruplarının problemlerine ve yaşadıkları sıkıntılara birkaç cümleyle değinmek istiyorum.

Türkiye'de sayıları oldukça yüksek, ancak bunun karşılığında kıymetleri az olan bir meslek grubudur inşaat mühendisleri. Hayatımızın her alanına dokunurlar ama biz yine de onların varlığından habersizizdir. Örneğin, kara yolunda ailece seyahat ederken, bir viraja girerken aracın konforunun bozulmaması için yaptıkları hesabı bir bilseniz. Yine, seyir hâlinde iken büyük bir hayranlıkla izlediğiniz o muhteşem tünellerde, viyadüklerde onların inkâr edilemez emekleri vardır. Ailenizle birlikte kurduğunuz o sıcak yuvalardan tutun çocuklarınızı götürdüğünüz oyun parklarına kadar hayatımızın her alanında izleri görülmektedir. Üreten, ürettiğiyle ülkeye yüksek katma değer sağlayan, ülkemizi yurt dışında da önemli projelerde temsil eden inşaat mühendisleri bu üretkenliklerine karşı, beraberinde birçok problemi de yaşamaktadırlar. Öğrencilikten mezun olana kadar, mezun olduktan sonra iş hayatına katılana kadar birçok engelle aynı zamanda mücadele etmektedirler. Aslında bu meslek grubunun en önemli beklentisi ve talebi -tıpkı diğer meslek gruplarında olduğu gibi- her meslek grubunun kendi işiyle ilgilenmesidir.

Biz inşaat mühendislerinin aslında gizliden gizliye diğer meslek gruplarını da kışkırdığımız doğrudur. Bu kıskanmayı onların aldıkları ücretleri veya kolay iş bulmaları anlamında söyleyebilirim.

Örneğin hukukçular, tıp doktorları, eczacılar, öğretmenler; bu meslekler bir görev tanımı içerisinde ve sadece bu ehliyete sahip kişilerin icra ettiği mesleklerdir. Ancak bizlerde öyle mi? Diploma değeri her geçen gün azalan bu meslek grubunun -karşılaştığı en büyük problemlerin başında- mesleki itibarının yeniden tesis edilmesi için özellikle müteahhitlik yasası ivedi bir şekilde gündeme gelmeli, yine çok uzun bir zaman önce çıkarılan ancak her yıl üzerinde yeni düzenlemeler yapılarak değiştirilen yapı denetim yasası kapsamlı bir şekilde ele alınmalıdır. Ayrıca, kamuda yeni ve yüksek miktarda kadro talebi de inşaat mühendislerinin ortak talebidir. Bu meslek grubunun bir mensubu olarak, memleketimin her köşesinde, hatta yurt dışında ister bir şantiyede olsun ister proje ofisinde, ülkenin kalkınması adına verdikleri emeklerden dolayı tüm inşaat mühendislerine teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; çevreyle ilgili bu yasa teklifi Mecliste tartışılırken, ben de seçim bölgem olan Hatay'da çevresel olarak yaşadığımız bir probleme de değinerek sözlerime son vereceğim. Hatay'da, hepimizin bildiği üzere, birçoğumuzun dizilerde hatta sinema filmlerinde seyrettiğimiz çok güzel bir nehrimiz var, Asi Nehri. Bu Asi Nehri öyle bir nehir ki başka bir ülkenin toprağından doğup bizim topraklarımızdan geçerek Akdeniz'e boşalıyor. Lübnan'dan doğup Suriye'yi bir baştan bir başa dolaşarak Hatay'ın Antakya ilçesinden Hatay'ımıza gelip Samandağ ilçemizden de Akdeniz'e boşalan, gerçekten şehrimize büyük bir katkı sunmak için gelen bu nehrimiz, üzülerek söylüyorum ama bizler tarafından kirleniyor. Akdeniz'e çıkarken özellikle ağır metal yönünden çok kirli olduğu tespit edilen bu nehrin temizliği ise yine üzülerek söylüyorum ama sadece ilçe ve büyükşehir belediyelerinin üzerine yüklenmiş büyük bir sorumluluk hâlinde. Yaklaşık 100 kilometresi şehrimizin içerisinde geçen bu nehrin temizliğini sadece ilçe ve büyükşehir belediyelerimize bırakmayarak, ilgili bakanlıkların da bu işe el atmasıyla bu nehrin tekrardan temizlenmesini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFİ KAŞIKÇI (Devamla) – Sayın Başkan, bitiriyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaşıkçı, tamamlayalım lütfen.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Devamla) – ...Hatay'a ve çevreye sunduğu o büyük kirlilikten bir an önce kurtarılmasını bekliyoruz.

Bu vesileyle Gazi Meclisimizi de saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü madde üzerinde üç önerge vardır, aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Bedri Yaşar

İmam Hüseyin Filiz

Tuba Vural Çokal

Samsun

Gaziantep

Antalya

Ümit Beyaz

Hüseyin Örs

Enez Kaplan

İstanbul

Trabzon

Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Samsun Milletvekili Bedri Yaşar...

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde parti grubum adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, teklifin bu maddesinde nitelikli yapılaşmanın sağlanabilmesi amacıyla yetki belgelerinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca sınıflandırılması öngörülmektedir. Şimdi, bunun nasıl olacağına dair burada herhangi bir fikir yok. Müteahhitler arasında yaptığı işlere göre veya mesela burada mühendislere bir ayrıcalık tanınabilir mi, biz bunu bilemiyoruz. Özellikle müteahhitlik konusunda bir karışıklık var; bunun bir kanunu yok, bunu kim yapar, kim yapamaz, meslek erbabı olduğuna dair bir belge de yok. Bu düzenleme olmadan bu kanunun çıkarılmasını biz doğru bulmuyoruz. Öngörülen bu değişiklik müteahhit firmaların arasında haksız rekabete ve bazı firmaların kamu otoritesi tarafından kayırılmasına sebep olabilir. Bu madde özü itibarıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un amacına, kapsamına aykırı olmakla birlikte Anayasa'mızın 167'nci maddesinde yer alan tekelleşme ve kartelleşmeyi de önleyen hükümle de çelişmektedir.

Tüm bunların yanı sıra ülkenin çeşitli yerlerinde yaşanan çevre sorunlarını da görmezden gelemeyiz. Özellikle, yatay yapılaşma derken bütün şehirlerimizi dikey yapılaşmayla da doldurduğumuzun hepimiz farkındayız. Bu yapılaşma da çevresel bir problemdir. Hep meydanlarda konuşup ama aynı uygulamayı yapmaya devam ettiğimiz sürece aynı yoldan aynı doğruları bulmamız mümkün değil.

Bu çerçevede, Samsun'un Tekkeköy ilçesine de dikkatlerinizi çekmek istiyorum. Tekkeköy ilçemizde, özellikle bu bölgede yapılan mobil santraller, termik santrallerden dolayı artık çiftçilerimizin yetiştirdiği ürünler Tekkeköy'de yetiştiriliyorsa bunlar artık talep görmüyor "Zehirli." denilerek de satın alınmıyor. Tekkeköy'deki mobil santralinin zararını o bacalar tüterken her gün hastalanan çocuklar biliyor. Tekkeköy'de her iki evden birinde kanser vakası görülürken, bebekler astımlı doğarken "Yatırım yapıyoruz." diyerek halkı kandırmayalım. "Termik santraller doğal gazla çalışacak." denilerek temiz bir yakıtımsı gibi yine bizleri kandırmayın. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından açıklanan 2017 Hava Kirliliği Raporu'nda Türkiye'de sadece 6 ilin havası temiz, en kirli olan illerden bir tanesi de Samsun. Hava kirliliği insan sağlığını tehdit eden çevresel sorunların en üst sırasındadır. Termik santrallerin bacasından tüten zehirli dumanlar çevreyi, suyu ve yiyecekleri zehirliyor, Tekkeköy halkı zehir soluyor. Fabrikalardan çıkan dumanlar zehir saçıyor; bu, ölüm demektir, Tekkeköylü bu şartlar altında yaşamayı hak etmiyor.

Yine, buna paralel olarak bir diğer mesele, Samsun ilimizdeki Lâdik Gölü de son yıllarda kuraklık nedeniyle kuruma tehlikesiyle karşı karşıya. Bizden önce hatiplerin de bahsettiği gibi, Eber Gölü'nden tutun Türkiye'deki bütün göller yer altı sularının farklı kullanımı veya diğer sebeplerden dolayı kuruyor ama biz burada sadece şikâyet ediyoruz. Ben diyorum ki: İktidarın görevi şikâyet etmek değil, bu problemlere çözüm bulmak. Yine, iktidarı destekleyen bir farklı siyasi partideki arkadaşımız da diyor ki: "Burdur'a, Kütahya'ya beyaz gömleklerle gelmeyin, beyaz elbiselerle gelmeyin." Bunu buradan hepimiz şikâyet ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, bunlara yönelik alınacak tedbirler için harcadığımız para 100 birimse bu olaylar olduktan sonra bunu düzeltmek için harcayacağımız para bin birimden daha fazla. Bu kürsüden hep şikâyet etmek yerine bunlarla ilgili çözümleri bir an önce üretmemizde, bu tedbirleri almamızda büyük faydalar var.

Aynı şekilde, Samsun'unuzum Bafra ilçesinde de kuş cenneti var. Burayla ilgili tedbirlerde de aynı sorunları yaşıyoruz. Lâdik Gölü'nde nasıl adalar karayla birleşti... Bildiğiniz gibi, kuşlar eskiden bu adalarda yuva yapıyordu, adalar karayla birleşti, artık kuşlar bu adalarda yuva yapmıyor. Aynı şekilde turna balığı, Türkiye'nin farklı bölgelerinde olmakla beraber Lâdik Gölü'ne özgü bir balıktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Neredeyse artık yavru turna balığına rastlamak mümkün değil. Böyle giderse bizler de Lâdik Gölü’nde artık turna balığını arayıp bulamayacağımız pozisyona geleceğiz.

Daha hâlâ bunlarla ilgili önlem almak mümkün, bunlara çare üretmek mümkün ama bu iradeyi orta yere koymak lazım. Şikâyet etmek yerine makamda olan, yetkisi olan herkesi buradan bir kez daha görevini yapmaya davet ediyorum.

Biz, bu konularla ilgili atacağınız bütün adımlarda iktidarın yanında olacağımızı... Biz, gelen konunun kimden geldiğine değil vatandaşın lehine mi aleyhine mi ona bakarız. Olumlu olan her türlü kanunu getirin, yarından itibaren biz de sizi destekleyelim diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin çerçeve 14’üncü maddesiyle düzenlenen ve 3194 sayılı Kanun’un 28’inci maddesinin (9)’uncu fıkrasına eklenen “sınıflandırma yapılarak” ibaresinin “sınıflandırılarak” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tamer Osmanağaoğlu

Ahmet Erbaş

Erkan Haberal

İzmir

Kütahya

Ankara

Ayşe Sibel Ersoy

Ahmet Özyürek

Hayati Arkaz

Adana

Sivas

İstanbul

Baki Şimşek

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu...

Buyurun Sayın Osmanağaoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gebze ilçemizde viyadükte meydana gelen göçükte ölenlere rahmet, ailelerine sabır, yaralılarımıza acil şifalar dileyerek sözlerime başlamak istiyorum.

15 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesi üzerine vermiş olduğumuz önerge sebebiyle söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle muhterem heyetinizi ve yüce Türk milletini saygı ve muhabbetlerimle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, çevre kirliliği ve israf maalesef insanoğlunun en büyük hastalıklarının başında geliyor. Yapılan tüm uyarılara rağmen, alınan tüm önlemlere rağmen çevre duyarlılığı ve israf konusunda oluşturulması gereken bilincin kazandırılmaması gelecek nesillere bırakacağımız emanete ihanetten başka bir şey değildir. Çarpık anlayış, doğal erozyonların sonunda ortaya çıkan rant erozyonu da aziz vatan topraklarına ve aziz Türk milletine yapılan en büyük haksızlıkların başında gelmektedir.

Sanayileşmenin önemli teknolojik gelişmelere ayak uydurmasının zorunlu olduğu çağımızda bunlara paralel olarak çevre bilincinin ve tüketim alışkanlıklarının da gelişerek değişmesi zaruri bir hâl almıştır. Bu sebeple, görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin bu bilincin gelişmesinde faydalı olacağını müşahede etmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli vekiller; İzmir ilimiz kadim tarihi boyunca birçok medeniyetin yeşermesine şahitlik etmiş, birçok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır ama Türk'ün mührünü vurmasıyla eşsiz bir Türk yurdu hâline gelmiş İzmir'in çözüm bekleyen bazı sorunları olduğu da unutulmamalıdır. Bu sorunların çözümü için, her zaman ifade ettiğimiz gibi siyasi beklentiler bir kenara bırakılmalı, partilerüstü bir anlayışla İzmir ve İzmirliye yakışan bir vakurla sorunların üzerine gidilmelidir, aksi takdirde zenginliğiyle "Güzel İzmir" olarak anlatılan, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün deyimiyile ülkemizin Akdeniz'e karşı ışığı olan Ege'nin incisi ilimizi gelecekte çok daha büyük sorunların beklediğini üzümlere ifade etmem gerekiyor.

Örneğin İzmir'in çöplük sorunu yıllardır çözüm beklemektedir. Bütün İzmir'in çöpünün toplandığı Harmandalı Çöplüğü'nün çevreye verdiği rahatsızlık ve zarar, artık sadece İzmir'in değil, tüm Türkiye'nin bildiği bir gerçektir. 1992 yılında faaliyete geçen Harmandalı Çöplüğü'ne yirmi yıllık bir ömür biçilmişti. Kurulduğu dönemde günde bin ton çöpün geldiği Harmandalı Çöplüğü'ne bugün günlük 5 bin tonun üzerinde çöp gelmektedir. Geçtiğimiz yıllarda haberlere de yansıyan çöp heyelanlarının yaşandığı alanda, 50 metrelik çöp dağlarının oluştuğu bilinen bir gerçektir. Bu çöplük sorunu da bir an önce çözümlenmelidir.

Sanayi alanında Ege Bölgesi'nin ve İzmir'in lokomotif pozisyonunda olan Bornova ilçemizde 200 civarında sanayi kuruluşu bulunmaktadır. İzmir'de bulunan 6 sanayi sitesinin 4 tanesini sınırlarının içinde barındıran Bornova ilçemiz, şehrin genişlediği, yeni yerleşim alanlarının oluşturulduğu bir ilçemizdir. Çoğalan nüfus ve artan yapılaşmayla birlikte bugün 450 binin üzerinde insanın yaşadığı, iş dünyası ve sosyal konumu itibarıyla gündüz nüfusu 1 milyonu aşan Bornova ilçemizdeki Pınarbaşı semtimiz, sakinlik ve sanayi yapısıyla son zamanlarda büyük göçler almıştır. Bölgede bulunan çimento fabrikalarının ve taş ocaklarının havaya ve çevreye verdiği zararın zaman zaman insan sağlığını tehdit eder bir noktaya ulaştığı ise bilinen bir gerçektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İzmir, organize sanayi bölgesinin atıklarının, denetimsiz ocakların kirlettiği havaya mahkûm değildir. İzmir, Türk milletinin Anadolu'ya vurduğu mühürdür, kutlu cumhuriyetin senedi, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün hemşehrisi olmakla iftihar ettiği bir şehrimizdir. İzmir'in bazı sorunları ve karşılıksız bir şekilde ifade ettiğimiz çözüm önerileriyle ilgili görüşlerimiz inşallah anlayışla karşılık bulur ve gereken yapılır.

Bu duygu ve düşüncelerle yüce Türk Meclisini selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinde yer alan "yetkilendirilmiş" ibaresinin "yetki verilmiş" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Kenanoğlu

Hüseyin Kaçmaz

Habip Eksik

Antalya

Şırnak

Iğdır

Ömer Öcalan

Sait Dede

Şanlıurfa

Hakkâri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz.

Buyurun Sayın Kaçmaz. (HDP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün, Sayın Tahir Elçi'nin, Diyarbakır Baro Başkanının ölümünün 3'üncü yıl dönümü. Öncelikle, bir insan hakları hukuku savunucusu olarak Sayın Tahir Elçi'yi rahmet ve minnetle andığımı belirtmek istiyorum ve üç yıl boyunca verilen tüm sözlerle rağmen soruşturma dosyasında bir milim ilerleme olmamasını da buradan şiddetle kınadığımızı belirtmek istiyorum.

Yine, Kocaeli Gebze'de, viyadük inşaatındaki iş cinayetinde hayatını kaybeden emekçilere Allah'tan rahmet, yaralı olanlara acil şifalar diliyorum.

Sayın milletvekilleri, Hakkâri Milletvekilimiz, seçilmiş olan milletvekilimiz Leyla Güven hukuka aykırı bir şekilde hâlâ bir siyasi rehine olarak cezaevinde tutulmakta. Ancak yirmi bir gün önce Sayın Leyla Güven Sayın Öcalan'a uygulanan tecrit, hukuka aykırı tecrit sebebiyle açık grevi başlatmış durumda. Vekilimizin bu tepkisini ve bu eylemini sahipleniyoruz; öncelikle onu belirtmek istiyorum.

Yine, daha öncesinde Genel Kurulda da konuşuldu, Sayın Selahattin Demirtaş, diğer seçilmiş milletvekili ve diğer siyasetçi arkadaşlarımızın öncelikle derhâl serbest bırakılmasını talep ediyoruz. Bu arkadaşlarımızın hepsi siyasi bir rehine, tutsak. Ben de bir avukatım, hiçbir zaman bu arkadaşlara "tutuklu" veya "hükümlü" denilemez, bunlar tutsak; öncelikle onu da belirtmek istiyorum.

Yerel seçim çalışmalarının startı iktidar tarafından çok öncesinden verildi. Şöyle ki: Her gün onlarca, bazen de neredeyse 100'e yakın sayıda parti çalışanımız, gençlik örgütünde çalışan arkadaşlarımız sürekli bir gözaltı furyasıyla karşı karşıya kalmış bulunmakta. Dün Şırnak ilinde 50 kişi gözaltına alındı. Bunlar iktidarın yerel seçim çalışmasıdır ve biz açıkça şunu söylemek istiyoruz ki: Biz bunlara boyun eğmeyiz. Gözaltılar, tutuklamalar, sürgünler, asimilasyon politikaları, bunlar daha önce denendi.

Sayın iktidar vekilleri, biz, bu sorunlarımızı Genel Kurulda konuşarak, Mecliste konuşarak çözmek için buraya geldik. Bağırma, çağırma, kavgaya, dövüşe gelmedik ya da birbirimizi bir şeyle itham etmeye de gelmedik. Maalesef ki -yani yaklaşık herhâlde yaşım 31- şunu net bir şekilde söyleyebilirim: Kendimi bildim bileli Genel Kurulda aynı sorunlar sürekli tekrarlanıp görüşülmekte. Hemen biri bağırır "Siz PKK'ye 'terör örgütü' demiyorsunuz.", yok "Siz niye 'Dersim' diyorsunuz?", yok "Siz niye 'sayın' diyorsunuz?" Yani bu kısır döngüden çıkmamız gerekiyor. İnsanlar ölüyor. İnsanlar aç. Biz bütçemizi savaşa, füzeye, tanka, topa yatırıp duruyoruz; daha doğrusu, iktidar partisi yatırıp duruyor. Biz buna karşı olduğumuzu belirtmek istiyoruz.

Bu Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerine aslında konuşacaktım... Yasama faaliyetlerinin en önemli unsurlarından bir tanesi müzakeredir ama maalesef ki her zaman olduğu gibi yine bu teklifte de yeterince müzakere imkânı sağlanamamıştır. Getirilen kanun teklifinin bir kısmında çevreyi korumayı amaçlayan maddeler mevcut ancak yine imarla ilgili rant sağlanacak ya da yandaşlara peşkeş çekilebilecek imarla ilgili bazı maddeler de serpiştirilmiş. Hani evet, doğayı koruyalım, hep birlikte koruyalım ama...

ŞEYHMUS DİNÇEL (Mardin) – Hangi madde?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – 15, 16, açın okuyun. Herhâlde maddeden haberiniz yok!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Çalışmada var mıydınız?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Neyse, ikili konuşmaya girmeyelim lütfen.

Yaklaşık kırk yıldır yaşanan çatışmalı süreçten en çok etkilenen illerimizin başında gelen Şırnak'ın tüm bu süreçlerde iktidarların güvenlikçi ve baskıcı politikalarıyla sürekli bir askerî alana dönüştürülerek sosyal, siyasal, kültürel ve ekonomik alanlarda gelişmesi bilinçli bir şekilde engellenmiştir. Bölgemizin birçok sorunu var, çevreyle ilgili kanun görüşülüyor burada ama defalarca şuna şahit olduk: Operasyon iddiası nedeniyle bölgede dağlarda, ormanlarda, meralarda sürekli yangınlar çıkıyor ve ilgili kurumlar buna müdahale etmiyor, müdahale etmediği gibi müdahale etmeye çalışan halka da açıkçası müdahale ediyor; yangına değil, halka müdahale ediyor.

Bunlarla birlikte şunu belirtmek istiyorum: 2015'ten sonra başlayan sokağa çıkma yasağı ve yaşanan çatışmalı ortam sonrası Şırnak merkezin yüzde 65'ine yakını yıkıldı. Ancak bunun yerine daha sonrasında yapılan TOKİ binaları bitirilmiş olmasına rağmen yerel seçimde kullanılmak üzere, koz olarak kullanılmak üzere ihtiyaç sahiplerine verilmiyor. Şırnak'ta şu an öğretmenler, memurlar, oraya tayini çıkan birçok arkadaş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – ...misafir olan, memur olan birçok arkadaş şu an ev bulamıyor ya da orada 3-5 kişi bir göz odada olduğu için aileleri kendi memurlarının yani çocuklarının yanlarına gelemiyor.

Bunlarla birlikte, Silopi ilçemizde yıllardır faaliyette olan termik santral ilçedeki herkesin yaşamını tehdit eder durumdadır. Önerge de verdik, daha önce basın açıklaması da yaptık, bu konunun araştırılması ve halk sağlığını tehdit eden bu termik santralin kapatılmasını istiyoruz.

Bununla birlikte, bölgede özellikle sokağa çıkma yasağı döneminden sonra başlayan madde bağımlılığı oranının artmasının da araştırılmasını istiyoruz. Güvenlikçi politika yaklaşımıyla her tarafa MOBESE kamerası, kontrol noktaları, kapama noktaları kurulmuş ama her geçen gün madde kullanımı artıyor. Bu durumun da araştırılmasını talep ediyoruz.

Yine, Beytüşşebap ilçemize girmek istediğinizde, emin olun, Orta Çağ'da kraliyet tarafından yönetilen bir şatoya giriyormuşsunuz gibi bir durum var. Şehrin tüm giriş çıkış noktalarında otomatik bariyerler mevcut; şehrin girişinde, çıkışında izin almak zorundasınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Bu devirde Anayasa'daki seyahat hakkına aykırı olan bu hususun da acilen terk edilmesi gerekiyor.

Saygılar. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, konuşmacı 50 kişinin yakalanmasından yola çıkarak “AK PARTİ iktidarı seçim yatırımı yapmaya başladı.” gibi, bizi itham eden bir ifadede bulundu. Cevap vermek istiyorum izin verirseniz.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Yalan mı?

BAŞKAN – Yerinizden söz versen olmaz mı?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Peki efendim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- *Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Niye heyecanlanıyorsunuz? Arkadaşı dinledik, cevap vereceğim. Sakin olursanız, izin verirseniz söyleyeceğim birkaç cümle Mahmut Hoca, dur, sakın...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Heyecanlandığımız yok Sayın Grup Başkan Vekili.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Değerli arkadaşlar, az önceki konuşmacı ısrarla “siyasi rehine” ifadesini kullandı. Bakınız, kabul edersiniz veya etmezsiniz, biz yasama faaliyeti yapan insanlarız. Vekillerin tutukluluk hâlini düzenleyen çalışmalara bakan, dosyaları inceleyen mahkemelerimizdir.

Mahkemelerin kararına saygı duymak hepimizin görevi. İyi karar verince “Aman, ne iyi...” hemen AİHM’i alkışlayalım, kötü karar verince de “yanlış...” Bu doğru bir yaklaşım değil. Mahkeme kararı yerine getirilmiştir, bu bir.

İkincisi: Ben geçen dönem vekildim. O dönemde başta partiniz olmak üzere gidip Meclis Başkanlığına “Dokunulmazlıkları kaldıralım.” diyen sizlersiniz. Dokunulmazlık kaldırılmışsa, bununla ilgili mahkeme karar vermişse buna saygı duyacağız. O yüzden, mahkemenin kararını burada bizi itham ederek kullanmanızı doğru bulmuyorum.

Onun dışında “Dün Şırnak’ta 50 kişi yakalandı. Efendim, AK PARTİ vekilleri seçime başladı.” tarzı bir yaklaşım doğru değil. Çok zor değil, bakın internete, bu 50 kişinin hepsinin PKK/KCK operasyonunda yakalandığını görüyorsunuz. Yani siz, PKK’ya yapılan operasyonda “AK PARTİ seçime hazırlanıyor.” dersiniz ben “Dönüp aynaya bakın.” derim. Bu dilin, bu Meclisin dili olmaması lazım. Bu dilin, bu milletin sorumlu vekillerinin dili olmaması lazım. Kaldı ki bölgede şimdiye kadar AK PARTİ iktidarlarının neler yaptığını, hak ve özgürlüklerin iadesi noktasında, altyapı hizmetlerinde ne kadar büyük işler yapıldığını tüm kamuoyu takdir etmektedir. Bence daha sorumlu bir dil kullanırsak hepimize yakışır diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Toğrul...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, grubumuz adına ithamlarda bulundu. Onun için karşılık, cevap vermek istiyorum çünkü...

BAŞKAN – Sizin şahsınıza bir şey yok.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – PKK’ya dedi.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Grubum adına Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ama grup başkan vekiliniz...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Söz talep ediyoruz –biraz işim vardı, devretmiştim- grup adına istiyoruz, Mahmut Bey konuşacaklar.

BAŞKAN – Peki.

Neydi, Sayın Toğrul?

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – “PKK” deyince “sataşma” diyorlar.

BAŞKAN – Arkadaşlar bir dakika ya! Siz mi karar vereceksiniz? Ben anlayayım da karar vereyim, bir müsaade edin.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, sadece 50 kişinin yakalanmasından hareket ederek seçim çalışması yürüttüğümüzü ifade etti.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, siz ettiniz onu.

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ve yine, vekillerimizin tutukluluk hâline dair yorumda bulundu. Dokunulmazlıkların kaldırılması noktasında bizim talebimiz olduğu doğru, bizim talebimiz var ama bu çarpıtılarak ifade edildi, cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Toğrul.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, tabii ki konuşsun, biz rahatsız değiliz ama Tüzük gereği nedenini bilmemiz lazım. Hangi ifademizden rahatsız bilelim; dokunulmazlığa “evet” dediler, ona mı rahatsızlar, “PKK bu söylemi geliştirdi.” dedim, ona mı rahatsızlar?

BAŞKAN – “Ama ‘evet’ dedik de niçin dedik? Onu açıklayayım.” diyor yani.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama niye dediler, bilelim bakalım. Onu açıklayacaklar, peki.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ama siz niye Başkanın işine karışıyorsunuz?

BAŞKAN – Buyurun.

29.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul’un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, öncelikle şuradan başlayalım: Biz dokunulmazlıkların tamamının kaldırılması ancak kürsü dokunulmazlığının korunması gerektiğini ifade ettik. Şu anda milletvekillerimizin içeride olmasının tamamının gerekçesi Meclis kürsüsünde de ifade ettikleri sözleridir. Dolayısıyla, bizim dokunulmazlığın kaldırılmasından bir rahatsızlığımız yok ama Meclis kürsüsünün korunması, milletin savunulması, milletin vekili olma gereğinin korunması gerektiğini söylüyoruz.

İkincisi, mahkemeler bizim lehimize karar verince alkışladığımızı, aleyhte verince yediğimizi ifade etti. Bakın, Anayasa Mahkemesinin ve diğer hukuk iş normlarının siyasi çalıştığını biz söylemiyoruz, AİHM açık bir şekilde ifade etmiş “Şu anda milletvekillerinin içeride olma gerekçesi siyasidir.” diyor. Mahkeme bir karar vermiş, karar uygulanmıyor ve üç aylık itiraz süresinin beklenildiği ifade ediliyor. Bakın, eğer şüphe varsa sanık lehine kullanılır. Sayın Demirtaş’ın bugün bir dakika bile içeride tutulması Sayın Demirtaş’ın özgürlüğünün gasbedilmesidir.

Bir diğeri de şu: Sayın Başkan, sadece Şırnak’ta 50 kişi gözaltına alınmadı. Her gün medyada... İstanbul’da, Ankara’da, Antep’te, Urfa’da, Batman’da, Şırnak’ta istisnasız her gün devam eden bir gözaltı furiası var. Başlangıçta KCK/PKK operasyonu olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Üç dakikaya yakın oldu.

Açalım, tamamlayalım lütfen.

Buyurun.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, bu gözaltılara PKK/KCK’yle ifade edilmek suretiyle bir kılıf oluşturuluyor, gözaltına alınanların tamamı HDP çalışanlarıdır. Bakın, daha dün Ankara’da sendikacılar, HDP il yöneticileri gözaltına alındı. Yine hepsi KCK/PKK kılıfına uydurularak söyleniyor. Partimizin yaptığı etkinliklere katılmak bir suç gibi gösteriliyor. Biz bir siyasal partiyiz, dolayısıyla bizim eylem, etkinlik yapmak en doğal hakkımızdır, halkımızdan aldığımız bir izindir, kimseden bu konuda, bu anlamda bizim izin almamıza gerek olmadığı hâlde bizim eylemlerimizin, etkinliklerimizin böyle kriminalize edilmesini asla kabul etmiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

30.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul’un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve “AİHM’in her kararı doğrudur.” diyemeyeceklerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ama bakınız, polemik uzamasın gayretimize rağmen söyleyeceğim. Eğer dersenez ki “Dokunulmazlıklarda sadece Meclis kürsüsü istisnası olsun. Tüm vekillerimiz Meclisteki konuşmalarından dolayı hapiste.” bu büyük bir yanlış olur, kamuoyunu yanlış yönlendirmek olur. Örneğin, sormak istiyorum: “PKK sizi tükürüğüyle boğar.” “Sırtımızı PKK’ya dayadık.” diyenler burada mı söylediler bunları? Onun dışında, terörist cenazelerine...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, çarpıtıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Toğrul, bir dakika... Seni dinledi herkes, lütfen...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Çarpıtıyor ama Sayın Başkan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sizin dediğinizi mi söylemek zorundayım canım? Bırakın, söyleyeyim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Kim “Sırtımızı PKK’ye dayadık.” dedi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlar, Google’a girin, Figen Hanım’ın PKK’yla, PYD’yle ilgili söylediklerini lütfen internetten bulun.

Bakınız, bir diğer iddia...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – “PKK” yok.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) - Google’a gir, bak. Böyle bir söz yok kesinlikle arkadaşlar.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlar, sakın olun.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bakın. Siz yalan söylüyorsunuz.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Halklara yanlış bilgi veriyorsun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bakın, ben dinledim, siz de dinleyeceksiniz! Böyle yok. Bakın, burası Kandil değil, dinleyeceksiniz arkadaş, öyle şey olmaz! Sen konuşacaksın, ben susacağım, öyle şey olur mu? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ağzımızı açmadık Mahmut Bey konuşurken. Herkes konuşacak, ben de konuşacağım.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Doğru bilgileri verin, konuşun.

BAŞKAN – Allah Allah! Sadece sizin konuştuğunuz doğru, onu mu dinleyeceğiz yani burada? Ya, anlayamıyorum ben.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Allah Allah!

Bakınız, bir diğer iddia, Kobani eylemlerinde 50’den fazla kişinin ölmesiyle ilgili iddianamedir.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Yok böyle bir iddianame, böyle bir iddianame yok.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Meclis kürsüsünden dolayı değil, yapılan yanlışların mahkeme nezdinde hesabının sorulmasıdır. Sonuna kadar arkasındayız. Dokunulmazlığın kaldırılmasıysa kaldıralım. Biz bu milletin terörle olan mücadelesinde sonuna kadar bu askerimizin arkasındayız.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) - Zaten, Selahattin Demirtaş kürsüye çıkmadı ki.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bakın, Değerli Başkan, bir konuyu daha ifade etmek isterim. Mahmut Bey dedi ki: “AİHM kararını hemen uygulayacaksınız.” Bakın, bir Türk genci olarak söylüyorum: Her uluslararası anlaşma kıymetlidir Meclis “Evet.” demişse...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – “Kıymetli” değil, bağlayıcı, bağlayıcı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – ...ama şimdiye kadar AİHM’le ilgili, başörtüsü kararı, haç kararı gibi, bir sürü ortak olarak eleştirdiğimiz karar var. “AİHM’in söylediği her şey doğrudur.” diyemeyiz, bu bir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Bağlayıcı, bağlayıcı.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Cumhurbaşkanı 2002’de gitti. Alo!

BAŞKAN – Bağlayalım Sayın Turan.

Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bir vatandaş olarak, bir hukukçu olarak “AİHM’in her kararı doğrudur.” diyemeyiz. Başörtüsü kararı var, haç kararı var, şu an baktığımızda utandığımız bir sürü kararı var AİHM’in. Fakat gözden kaçan bir şey var, AİHM bu kararında, Mahmut Bey’in ifade ettiği gibi “Demirtaş masumdur.” demedi, “Beraat etsin.” demedi; tam aksine, “Kuvvetli şüphe

var, Kobani davetleri var, ölüm var ancak tutuklama süresi gözden geçirilsin, hızlı karar verilsin.” dedi. Ben de diyorum ki: Herkesin kararı verilirken mahkemelerimiz daha çabuk karar versin, daha hızlı hareket etsin. Bu, baş tacı ama AIHM’in kararında bile Demirtaş’ın yaptığı yanlışlara vurgu vardır, şüphe vardır, kuvvetli şüphe vardır.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Niye “Tanımıyorum.” dediniz o zaman, madem bu kadar güzel karardı?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – O yüzden, ortada bir şey yokmuş gibi, güllük gülistanlıkmiş gibi, terör ilişkisi, Kobani ilişkisi yokmuş gibi, sözüm ona ifade hürriyetinden kaynaklı bir eleştiri varmış gibi yaklaşmak kamuoyunu yanlış bilgilendirmektir. Herkesi bu konuda sorumlu davranmaya davet ediyorum. Ben başta olmak üzere tüm mahkeme kararlarına saygı duyacağız Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, 60’a göre söz istiyorum müsaade ederseniz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Toğrul, bir dakika. Bir grup başkan vekilimiz...

Sayın Türkkan, buyurun.

31.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan’ın, dünyanın hiçbir meclisinde bir terörist için “sayın” ifadesi kullanılmayacağına ve bu ifadeyi ısrarla kullananlara tepkilerini göstereceklerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, dünyanın hiçbir meclisinde bir terörist için “sayın” ifadesi kullanılmaz, net, altını çiziyorum. (İYİ PARTİ ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu ifadeyi ısrarla kullananlara karşı da her defasında tepkimizi iletmeye devam edeceğiz. Ben Sayın Bülent Turan söz alınca bu konuya değineceğini zannettim ama bu konu da onları çok rahatsız etmiş benzemiyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Yeni bir satışmaya yol açmayalım lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ben bir şey sormak istiyorum müsaade eder misiniz?

ZAFER IŞIK (Bursa) – Konuyu nereye getiriyorsun ya, mevzuyu nereye getiriyorsun ya!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bir müsaade eder misiniz? Arkadaşlar, biraz sakin olun, heyecanlanmayın, rahat olun.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Elini kolunu sallaya sallaya konuşuyorsun, bir düşün...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Akil insanları... O akil insanlar var ya, akil insanlar, Oslo’ya gittiler geçen hafta. Oslo’ya onları kim çağırdı? Bir. Uçak biletlerini kim ödüyor bu akil insanların Oslo’ya giderken? İki. Bunları kim yedirip kim içiriyor? Üç. Eğer bu soruların yanıtlarını verirsiniz bu aranızdaki yalancı kavganın gerçek olmadığı ortaya çıkar.

Teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

FATMA KURTULAN (Mersin) – Git be!

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Senin başkanın spor ayakkabıyla Kandil’e gidiyordu!

FATMA KURTULAN (Mersin) – Eninde sonunda barış gelecek bu ülkeye, göreceksiniz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Toğrul, nedir sorun?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Bülent Turan, Selahattin Demirtaş’ın Kobani olaylarından dolayı bugün içeride olduğuna yönelik...

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Alo, başkanın Kandil’e gidiyordu!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – “Alo” ne, “alo” ne, “alo” ne; oyun mu oynuyoruz, telefon kulübesi mi? Dikkat edeceksin konuşmana!

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Senin Genel Başkanın spor ayakkabısıyla Kandil’e gidiyordu, konuşana!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Yürü yürü, havlama, yürü! Kabadayılık yapma burada! Yanlış yerdesin, yürü! (İYİ PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Sayın grup başkan vekilleri, lütfen... Yani parti adına konuşma yapamıyorsunuz, bakın çünkü çok ses çıkıyor.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ama çok ağır ithamlar var yani.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet Sayın Toğrul... Sayın Toğrul, son defa bir dakika söz veriyorum 60’a göre, buyurun tamamlayın.

(İYİ PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Şey mi burası, “alo” ne?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Otur ya, otur! Karşılıklı konuşmayın.

BAŞKAN – Arkadaşlar, yerimize oturalım, lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Kabadayılık yapmayın, doğru dürüst oturunuz yerinize! Sayın mayın yok burada, sayın mayın yok, teröriste “sayın” diyemezsiniz.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – İstedigimi söylerim!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Aklınızı başınıza devşirin. Hadi yürü!

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Sana mı soracaktık?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Aklınızı başınıza devşirin!

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Sen aklını başına devşir!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Öyle alo maloyu geç, kolpacılık yapmayın burada. Aklınızı başınıza devşirin.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Asıl sen devşir.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bırakın lan!

TAMER AKKAL (Manisa) – Devletten para alıyorsunuz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, yerimize oturalım lütfen.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Devlet sanki bedavadan veriyor parayı ya.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Dünyanın hiçbir tarafında, Mecliste “Sayın” denilmez teröriste.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Size mi soracağız kime ne diyeceğimizi!

TAMER AKKAL (Manisa) – Hainin önde gideni!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Buradan ekme çıkamaz sana, otur.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Aranızdaki yalancı kavgayı ortaya çıkardım diye telaşlanmayın.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Şov yapıyor.

BAŞKAN – Lütfen, Sayın Türkkan...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Toğrul, bir dakika olmak üzere 60’a göre söz veriyorum son defa, tamamlayalım.

32.- *Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, 6-8 Ekim olaylarından dolayı Selahattin Demirtaş'ın yargılanmadığına, Figen Yüksekdağ'ın "Biz sırtımızı PKK'ye dayadık." şeklinde bir ifadesinin olmadığına ilişkin açıklaması*

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, şimdi, grup başkan vekili, Selahattin Demirtaş'ın Kobani olaylarından, "6-8 Ekim" diye tabir edilen olaylardan dolayı içeride olduğunu, AİHM'in böyle bir şey söylediğini, hemen tutuklanması gerektiğine dair bir şey söylediğini ifade ediyor; külliyen yalandır. 6-8 Ekim olaylarından dolayı Sayın Selahattin Demirtaş yargılanmıyor; bu bir.

İkincisi: Sayın Figen Yüksekdağ'ın hiçbir şekilde "Biz sırtımızı PKK'ye dayadık." diye bir ifadesi yoktur; bunun kamuoyunca bilinmesi gerekiyor.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Açın bakın arkadaşlar, açın bakın.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bakan, bugün, açık bir şekilde, AİHM kararının Türkçesini okuyun "Sayın Selahattin Demirtaş ve seçilmişler derhâl serbest bırakılmalıdır." diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bu konuda da hiçbir karışıklığa gerek yok, 90'ncı maddeye göre de üst normdur; bunun böyle görülmesi gerekir. 2002'de iç hukuk ile dış hukuk arasında sorun yaşandığında dış hukukun üst norm olduğu kabul edilmiştir Sayın Başkan.

Teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (Devam)*

BAŞKAN – Arkadaşlar, önergeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir açıklama yapmak istiyorum izin verirseniz Lütfü Bey'in konuşmasıyla ilgili.

BAŞKAN – Buyurun.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bize gerekçesini de söyleyin.

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Turan.

Sayın Toğrul, niye söz verdiğimi söyleyeyim. Siz açıklamanızda Bülent Turan'ın söylediği iki farklı konuyu birbiriyle irtibatlandırdınız, ben dinledim, dinliyorum çünkü iyi takip ediyorum buradaki konuşmayı, detaya girmek istemiyorum.

Buyurun Sayın Turan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, evet, bu söylediğiniz doğrudur ama sayın grup başkan vekilinin bunu ifade etmesi gerekiyor. Sizin peşinen ifade etmiş gibi kabul edip ona, iktidar partisinin grup başkan vekiline söz vermeniz doğru değildir.

BAŞKAN – Grup başkan vekillerine benim çok fazla gerekçe açıklamadan da söz verdiğimi biliyorsunuz Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kendisinin bir talebi yok.

BAŞKAN - ...başta siz olmak üzere.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama kendisinin bir talebi yok efendim, talebi olmadan söz veriyorsunuz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Var, var.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Var, var, Engin Bey, kaçırdınız, “Lütfü Bey’in ifadelerine açıklama yapmak istiyorum.” dedim.

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Açıklama hakkı, 60’a göre bir dakika var ya, onu istedim yani Lütfü Bey’in açıklamasına cevap vermek istedim, o kaynadı belki.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama açıklayın onu.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- *Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bakınız, az önce HDP’li konuşmacının bence haddini aşan yaklaşımlarına kendim cevap vermeye çalıştım, katılırsınız, katılmazsınız fakat burada HDP’yle tartışırken, hiç gereği yokken, gündem yokken Lütfü Bey’in söz alıp da bizi bu konuda sahte tartışmada olduğumuzla itham etmesini HDP’yi kurtarma görevi olarak görüyorum. HDP cevap veriyor, tartışıyoruz. Hiç konu yokken neden böyle gereksiz bir polemige girdi, anlamış değilim.

Fakat, Sayın Başkan, otel odalarında görüşme yapacaksınız...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – “Sayın”a gel, “Sayın”a gel!

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) - “Sayın”a gel!

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika... Dinleyelim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – CHP, İYİ PARTİ, HDP herkes biliyor ki ittifak için görüşmeler yapacak...

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Hadi lan!

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Hadi be!

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Terbiyesizlik yapma, terbiyesizlik yapıyorsun!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – ...selam gönderecekler birbirlerine, buraya gelip de bana bunları söyleyecek. Bu doğru değil.

Bakınız değerli arkadaşlar...

TAMER AKKAL (Manisa) - Ayıp, ayıp!

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Ayıp, ayıp!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlar, izin verin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, koro hâlinde konuşmayın, koro hâlinde konuşmayın lütfen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ayıpsa ona söyleyeceksiniz, ayıpsa ona söyleyeceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAMER AKKAL (Manisa) – Oslo’da biz mi görüştük?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Terbiyesiz herif!

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hanginiz söyledi, hanginiz söyledi?

ZAFER IŞIK (Bursa) – Ayağa kalk da söyle bakayım onu!

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) - Ben söyledim, ben, ben söyledim, terbiyesiz!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Terbiyesiz sensin!

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sensin terbiyesiz! Yalancısın!

BAŞKAN - Sayın Turan, tamamlayalım lütfen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, gördüğümüzü hatırlatmak istiyorum. Bakınız, yüzde 10 temsili olan bir anlayışın yüzde 50’ yken ne yapacaklarını görün! Bize kızıyorlar ya, konuşacak, itham edecek, polemik yapacak, hatta küfredecek, cevap verince de kızacaklar. Ayıp bir şey, bu doğru bir şey değil. Burası Meclis.

ŞENOL BAL (Ankara) - Onu siz yapıyorsunuz!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bak, sen onu söyle, burası Meclis, daha alışamadınız muhtemelen, burada böyle şeyler olmaz. Daha edepli olmak lazım. (İYİ PARTİ sıralarından gürültüler)

Sayın Başkan, burada ifade ettikleri tarzda teröristlere hürmet eden iltifat eden işin suç olduğunu İç Tüzük’e ekleyen bu parti.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Çözüm sürecini yapan da sizsiniz!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Burada 81 ilin dışında il yoktur. “Sayın Öcalan’ diyemezsiniz, onu yapamazsınız.” diyen bizim partimiz. Bunu söylemek de ayıp bir şey. Fakat bir şey daha söyleyeceğim: HDP’yle tartışılırken araya girip de bu ifadeyi kullanmalarının maksadını herkes biliyor Sayın Başkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Türkkan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bak, o terbiyesizi mahkemede konuşacaksın, terbiyesiz herif!

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) - Ben söyledim, ben.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Tamam sensin. Tamam mı? Lütfü, uyarır mısın arkadaşınızı, daha hâlâ söylüyor. Uyarın arkadaşınızı!

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Bana “sen” diyemezsin!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Müsaade ederseniz konuşacağım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Burası dağ başı mı? Yaşına bak be!

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) - Ne var yaşımda?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - “Terbiyesiz” diyorsun. Sensin terbiyesiz. Öyle mi konuşulur? Hakaret etmeden konuş baş tacı, o ne demek?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bülent, devam edecek misin? Devam edecek misin?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Allah Allah!

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) - Gerekirse sabaha kadar devam ederiz. Hakaret edemez!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Ayıp ya!

BAŞKAN – Sayın Türkkan...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar... Sayın Turan, bir dakika... Sayın Türkkan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Ben sana dedirtmem, sen de dedirtmeyeceksin!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bak, iki sıra arkandaki arkadaşın ifadelerini...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Ben sana dedirtmem, sen de dedirtmeyeceksin!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - ...ben duymazlığa geldim biraz evvel.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Arkanda diyenleri duymuyorsun değil mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Ben sana burada “terbiyesiz” dedirtmem kimseye! Sen de dedirtme, söylüyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Ben daha başka şeyler söyleyebilirim de neler söylediğini hep beraber yaşadık burada, boş ver.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Söyle.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) - Söyle de içinde kalmasın Lütfü Bey, söyle.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Çağatay Kılıç...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Arkadaşlar, lütfen...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - ...biraz akil ol, akil ol. Onu söylüyorum, bırak bu işleri.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) - Sen bırak bu işleri!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, bir şey ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

34.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ben Sayın HDP sözcüsünün kullandığı ifadeden rahatsız olduğunu düşündüğüm için Sayın Bülent Turan'ın söz alma sırasında bunu dile getireceğini düşündüm. Ama buna hiç değinmeyince hemen bu hafta gündemde olan, o meşhur sizin, hendeklerin kazıldığı, buradan el sallayarak insanları İmralı'ya götürdüğünüz... Ben Engin Alan'ı cezaevinde ziyaret ederken kemerlerimi söktüm. Sırrı Süreyya Önder buraya geldiğinde dedi ki: “Biz bugün İmralı'daydık, vallahi çok da güzel bir gün geçirdik.” “Nasıl bir gün ya, cezaevinde insan güzel gün geçirir mi? Biz milletvekiliyiz ayakkabılarımızı, kemerlerimiz çıkartıp giriyoruz.” dedim. “Valla bizde hiç öyle bir şey yok. Biz gidiyoruz İmralı'ya, akşama kadar muhabbet ediyoruz.” dedi. Ben eski Genelkurmay Başkanıyla bir saat görüştüktan sonra gardiyanın “Bu kadar süre size yeter.” deyip kapıyı gösterdiğini hatırlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım mikrofonu arkadaşlar.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Bu çözüm sürecinin muhatapları burada, o ihanet sürecinin muhatapları burada ve bugün tekrar basında yer alan, Oslo'ya görüşmeye giden bu akil insanları gönderen kim, davet eden kim, uçak paralarını ödeyen kim, bunları yediren, içiren kim? Bunların cevabını bulduğunuzda, bu kayıkçı kavgasının gerçek bir kavga olmadığını ortaya çıkarmak için söylemişim. Bu ittifak mittifak işlerini bırakın. İttifakı kimin yaptığını 31 Martta göreceğiz.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Lütfü Bey, seçim çalışması yapıyorsunuz şu an. MHP oylarını hedefliyorsunuz, hiç boşuna şey yapmayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bizim durumumuz bellidir, duruşumuz bellidir, bundan önce hiçbir depomuz ve bagajımız yoktur. Siz bu konuda geçmişi karanlık bir siyasi partisiniz.

Teşekkür ederim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sizin geçmişiniz de, geleceğiniz de karanlık!

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Lütfü Bey'in söylediklerine saygı duyuyorum. Herkesin kendi görüşüdür. Her partinin politikası var, kendi yönetmeliği var, baş tacıdır, saygı duyuyorum. Ama şuna saygı duymuyorum: Arkadan hakaret eden, küfreden arkadaşlarına ses çıkarmamasını doğru bulmuyorum. Herkesin edebi kendisiyle ilgilidir. Üst sohbete niyet edip ilgilidir. Oraya iade ediyorum, bu birincisi, arka tarafta.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Arkandan söylenenleri duymuyorsun, değil mi?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Müsaade edin, bu konuda bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Bir dakika...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Arkadaki arkadaşlara “Susun” dediğimi siz gördünüz. Yalnız, hemen arkanızdaki arkadaşınızın neler dediğini de ben duydum.

BAŞKAN – Sayın Turan konuşuyor, bir dakika.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bu ülkede kan akmasın diye, bu ülkenin gençleri ölmesin diye bu grup çok büyük riskler aldı.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Risk değil ya, ihanet ettiniz, bunun ismi risk değil, bunun ismi ihanet! (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Gerçeği örtme!

BAŞKAN – Arkadaşlar, niye konuşturmamaya çalışıyorsunuz?

Sayın Türkkan, sizi dinledik, dinledi herkes. Söz istiyorsanız daha sonra alırsınız.

Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, burası bir partinin kongre yeri değil, Meclis. Her zaman söylediklerimiz onların açısından doğru olamaz, farklı olabilir, farklı düşünülebilir. Bu yanlış bir yaklaşım. Ne zaman ağzımızı açsak hemen bağırma başlıyor. Ya, ben böyle düşünüyorum. Bu ülkede kan akmasın diye, bu devletin bütün kurumları, AK PARTİ'nin kendi grubu risk aldı, adım attı, cumhuriyet tarihindeki terör eylemleri bitsin diye büyük bir risk aldığımızı söylüyorsunuz. İnan, inanma. (İYİ PARTİ sıralarından gürültüler)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Ne oldu, aldandınız mı?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Oslo Mutabakatı'na “ortak vatan” yazdınız!

BAŞKAN – Ya arkadaşlar, niye sabote ediyorsunuz Meclis çalışmalarını?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Parmak sallamak falan, ne onlar arkadaşlar yani?

BAŞKAN – Beyefendi, nedir bu yani?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çok ayıp arkadaşlar!

BAŞKAN – Var mı böyle bir usul ya, ne yapıyorsunuz siz?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, laf söylemek sabote etmekse oradan söylenen lafları da duyun!

BAŞKAN – Ha, o başka bir şey. Hayır, ona demiyorum ben.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bunun ismi sabote etmek değil!

BAŞKAN – Konuşuyor beyefendi, grup başkan vekili konuşuyor.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ben de konuşurken arkadan söz atanları görmediniz.

BAŞKAN – Nedir bu yani? Konuşturmamak için ne varsa yapıyorsunuz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – O da bir sabote!

BAŞKAN – Böyle şey olmaz! Siz de Grup Başkan Vekilisiniz. Konuşsun, bitirsin, size de söz veriyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Efendim, ben konuşurken arkadan laf atanlar sabote etmek değilse bu da değildir.

BAŞKAN – Varsa cevabınız, söz veriyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Arkadaşların laf atmasını engelleyebilirsiniz ama bu bir sabote değildir, bunu anlatmaya çalışıyorum.

BAŞKAN – Konuşturmuyor.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Buyurun Sayın Başkan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, tüm diyeceklerimden vazgeçiyorum. Bu millet on yedi yıldan beri bir sağdan bir soldan vurdu, 31 Mart akşamı bir daha görüşeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞENOL BAL (Ankara) – Göreceğiz!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Görüşeceğiz!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.48

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.30****BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP****KÂTİP ÜYELER: Rümeyşa KADAK (İstanbul), Barış KARADENİZ (Sinop)**

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum. 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

15'inci madde üzerinde dört önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesiyle 3194 sayılı Kanun'un 32'nci maddesine eklenmesi teklif edilen fıkradaki “bir aylık” ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Göker	Gökân Zeybek	Ayhan Barut
Burdur	İstanbul	Adana
İbrahim Özden Kaboğlu	Müzeyyen Şevkin	Murat Bakan
İstanbul	Adana	İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli üyeler; biraz önce 13'üncü madde vesilesiyle yaptığım konuşmadan bir düzeltmeyle başlamak istiyorum. Birincisi: “Düzce'deki göçük” dedim. O, viyadük inşaatı vesilesiyle, nedeniyle ortaya çıkan kaza. Fakat bizim konumuz açısından aslında değişen bir şey yok özü itibarıyla çünkü düzenleme, denetleme ve yaptırım üçlüsü devlet açısından, yol inşaatında da otoyol inşaatında da geçerli; devlet, insan, doğa ilişkisi açısından buradaki kusur... İnşaat işçilerinin inşaatlarda sürekli ölmesi sorununu, yaşamlarını kaybetmeleri sorununu da bu vesileyle dile getirmekte yarar var.

Öte yandan, biraz önce değindiğim torba kanunun sakıncası... Yine 13'üncü madde çerçevesinde özellikle Yapı Denetim Kanunu'nun 1'inci maddesiyle söz konusu olan çelişki vesilesiyle, bunun saptanması vesilesiyle bir kez daha Anayasa madde 128'in ne kadar önemli olduğunu, yetki, görev ve sorumluluk üçlüsünün bu açıdan neden geçerli kılınması gerektiğini ortaya koyması açısından önemli ve muhtemelen bu kanun eğer bu şekilde geçerse Yapı Denetim Kanunu'nu da ayrıca ele almak gerekir çünkü ikisi arasında çelişki söz konusu.

Burada 15'inci madde çerçevesinde verdiğimiz önerge aslında maddenin bizatihi içermekte olduğu çelişkileri, özünü ortadan kaldırmıyor çünkü burada önlemek asıldır. Önlemek asıldır; Anayasa'nın öngördüğü bütün bu yerleşme özgürlüğü, sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir biçimindeki 23'üncü madde ve ayrıca, devlet, konut ihtiyacını gidermede şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeten bir planlama faaliyetinde bulunur şeklindeki 57'nci maddeye uyulmasının ne kadar önemli olduğunu gösteriyor çünkü bunlara uyulmadan, anayasal gerekliliklere uyulmadan yapılan inşaatlarda sonradan ruhsatın verilmemesi, iptali veya inşaatın yıktırılması arzu edilen bir sonuç değil hem hukukun etkililiği açısından hem de millî servet açısından. Bu nedenle bu düzenleme bizatihi sorunlu bir düzenlemedir ama burada bu vesileyle üzerinde durulması gereken husus, çevre hukukunda, şehircilik hukukunda esasen önceden yapılan denetim ve düzenlemedir, önleyici düzenlemedir. Bu önleyici düzenleme özellikle doğa, toplum ve devlet ilişkisinde temellerini Anayasa'da bulmaktadır, ilgili yasalarda bulmaktadır. Bu bakımdan, özellikle Anayasa'nın -biraz önce belirttiğim- 23'üncü ve 57'nci maddelerin yanı sıra Anayasa madde 56'da belirtilen devletin yükümlülüğü olarak hatta yurttaşların da ödevleri bağlamında önlemek, korumak ve geliştirmek biçimindeki yükümlülükleri bir kez daha hatırlatmak gerekir çünkü bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi esasen nitelikli bir ülkenin tasarlanması açısından sorunlu bir uygulama oluşturur. Nitelikli bir ülke, esasen "sürdürülebilir gelişme" kavramının algılanmasıyla mümkündür. Bu da Anayasa'nın 56'ncı maddesinde öngörülen önlemek, çevre kirlenmesini önlemek devletin başta gelen ödevidir. Çevreyi bozan veya çevre üzerinde olumsuz etkilere yol açma riski yaratan faaliyetleri planlama ve bu konuda gerekli mekanizmayı değerlendirme açısından, çevresel etki değerlendirilmesi özellikle vurgulanması gereken bir ön araçtır.

Korumak ise ikinci aşamada gündeme gelmektedir. Bu da yine uyumlu ve düzenli bir çevre ve kentleşmeyi sürdürmek açısından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkürler.

Üçüncüsü, nihayet geliştirme yükümlülüğü.

Şimdi, çevre ve kent için, kentsel alandaki çevre için bu üçlü yükümlülük aslında ele aldığımız maddenin anayasal çerçevesini koyması bakımından anlamlıdır çünkü bu maddenin gereklerinin yerine getirilmesi esasen inşaat sektöründe sonradan ortaya çıkabilecek sakıncaların önlenmesi bakımından temeldir. Bu açıdan, yeniden Anayasa'nın ilgili maddelerine yollama yapıyorum, yollama yapmakla yetiniyorum ve bu alanının, özellikle yapı alanının, yerleşme özgürlüğünün ortak yaşam alanı olduğunu, yaşam hakkı temelinde güvence altına alınması gerektiğini ve bununla ilgili Anayasa'nın doğrudan hükümlerinin, hak ve özgürlüklere ilişkin hükümlerinin birlikte değerlendirilmesi gerektiğini bir kez daha vurgulayarak saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, kabul edildi.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Kabul edilmiştir. Hiç bekleme, kabul edilmiştir Başkan.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, kâtip üye bakmıyordu zaten.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır Sayın Başkan, MHP'li arkadaşlar da destek veriyorlar, sayımız tam.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, bir daha sorun.

BAŞKAN – Bir daha sormayalım, elektronik yapalım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Niye yapalım Başkan? Kabul edildi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, sorun Başkanım, bir daha sayın.

BAŞKAN – Beş dakika süre veriyorum elektronik oylama için.

Buyurun.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, çok rica ediyorum, böyle bir şey olabilir mi? Sordunuz ve kabul edildi. Bir de beş dakika veriyorsunuz. Göz var, izan var ya! Böyle bir haksızlık...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kuliste arkadaşlarımız, bu ayıp bir şey değil ki. Arkadaşlar kuliste takip ediyorlar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama Sevgili Grup Başkan Vekili, burada bir işari oylama yaptık, kabul edenler daha çoğunlukta.

Sayın Başkan, sizin biz oraya oturduğunuzda güvenilir olduğunuzu kabul ediyoruz. Böyle bir şey olabilir mi? 5 kişi ret diye kaldırdı, 50 kişi diye kabul kaldırdı; siz elektronik oylamaya geçtiniz. Lütfen, çok rica ediyorum...

Sayın Başkan, kâtip üye arkadaşımız kesinlikle bakmıyordu salona, kesinlikle salona bakmıyordu. [CHP, HDP, İYİ PARTİ sıralarından alkışlar(!)]

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Hayır, kabul etmiyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Daha nasıl demokrasiyi işleteceğiz burada? Böyle bir şey olabilir mi? Sayın Başkan, nasıl demokrasiyi işleteceğiz Türkiye Büyük Millet Meclisinde, böyle bir şey olabilir mi? Bariz bir çoğunluk var. Kâtip üye arkadaş kesinlikle salona bakmıyordu, ben buradan izliyordum. Kesinlikle salona bakmıyordu, telefonuyla oynuyordu.

BAŞKAN – Bakıyoruz, bakıyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Lütfen, çok rica ediyorum...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Siz kendi kâtip üyenize de bakın ama onu da söyleyeyim size.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sizin vicdanınız varsa... Oylamanın kabul reyinde olduğunu siz zaten tespit etmiş vaziyettesiniz. Kamera kayıtlarına bakalım, kamera kayıtlarına bakalım. Bir kez demokrasiyi işletin şu Mecliste ya!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Siz kendi kâtibinize de bakın ama onu da söyleyeyim size ha, haberiniz olsun. Kendi kâtibinize de bakın orada.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bizim kâtip bakıyordu ya.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bakıyordu, gördüm!

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Başkanım, tarafsız değilsiniz. Belki ilkokul öğrencisi bile bunu sayabilirdi, çoğunluk vardı, siz “Beş dakika elektronik oylama.” dediniz. Lütfen... Demokrasiye sığar mı? Lütfen... Milletvekillerini kendi vicdanına...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar, oylama yapıyoruz, ne konuşuyorsunuz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakika, bitsin, ondan sonra konuşun lütfen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, zabıtlara geçsin diye söylüyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, bu oylama legal bir oylama değil. Türkiye Büyük Millet Meclisine yakışmıyor bu. Bu, legal bir oylama değil, legal bir oylama değil bu. Çünkü kabul edilmiş bir şeyi tekrar oylatıyorsunuz.

BAŞKAN – Kararını siz mi veriyorsunuz?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, kararı hep birlikte görüyoruz; göz var, izan var, vicdan var, Allah var yukarıda ya!

BAŞKAN – E, tamam. Burada İç Tüzük'e göre bakıyoruz işte.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Göz var, izan var, vicdan var, Allah var yukarıda!

BAŞKAN – Öyle şey olur mu ya! Şuraya bak!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Buna inanıyorsanız, bu önerge kabul edildi burada.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hakikatli davranmıyorsunuz Başkan.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Böyle bir şey olabilir mi? Niye oturuyorsunuz orada o zaman? Eğer hakka, hukuka, adalete uygun davranmayacaksınız niye oradasınız? Ayıp bir şey ya!

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – Önerge reddedilmiştir arkadaşlar. [İYİ PARTİ sıralarından alkışlar(!)]

Diğer önergeyi okutuyorum...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, önergeyi okutmadan önce...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Usul açısından önemli bir şey olup olmaması önemli değil ama bu dakikada bunu yapamazsınız.

BAŞKAN – Buyurun arkadaşlar, söz veriyorum, yalnız teker teker konuşun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tutumunuz hakkında usul tartışması istiyoruz.

Aleyhte...

BAŞKAN – Hangi konuda?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biraz evvelki tutumunuz hakkında.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Meclis Başkanlığının tutumu hakkında.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Tavrınızla alakalı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Meclisi yöneten Başkan Vekilinin tutumu hakkında usul tartışması istiyoruz efendim.

BAŞKAN – Ya, benim yaptığım, bir uygulama; bitti. Usul tartışmasını neyle ilgili açıyorsun? Neyi değiştirecek usul tartışman? Öyle şey olur mu ya!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, yaptığınız uygulama hakka, hakkaniyete uygun bir uygulama değil. Usul tartışmasında ısrar ediyoruz Sayın Başkan.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sakat bir karardır.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Hayır, hayır, verdiğiniz kararlar alakalı... Sayın Başkan, Tüzük buna cevaz veriyor.

BAŞKAN – Bakıyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Aleyhte istiyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Aleyhte...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Lehte istiyorum Başkan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Açıyor mu? Açmayacak ya. Açılırsa lehte.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, 63'üncü madde, usul hakkında konuşma: "Görüşmeye yer olup olmaması..." Tamam mı? Daha görüşülmemiş yani yer var mı yok mu. "...Başkanı gündeme veya Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma usullerine uymaya davet..." Yani daha henüz bir uygulama yapılmamış.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yaptınız.

BAŞKAN – "...gibi usule ait konular, diğer işlerden önce konuşulur." Usul tartışması, yapılacak bir uygulamanın öncesinde konuşulur; bitmiş, tamamlanmış bir işle ilgili usul tartışması olmaz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, fırsat vermeden elektronik oylamaya geçtiniz. Burada ezici bir çoğunlukla kabul edildi önerge.

BAŞKAN – Yok öyle bir şey.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bu, hakka, hakkaniyete uygun değil.

BAŞKAN – Yok öyle bir şey. Hayır, sen yanlış sayıyorsun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Vicdanınıza sorun, vicdanınıza. Böyle bir şey yok! Usul tartışması konusunda ısrar ediyoruz.

BAŞKAN – Bu tarafta ve burada bir grup, bir parti grubu ret verdi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bütün grup başkan vekillerine sorun Sayın Başkan. Tutumunuz doğru değil.

BAŞKAN – Hayır.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Usul tartışmasında ısrar ediyoruz. Yaptığımız iş doğru değil.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Turan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesiyle ilgili önerenin oylamasında MHP'li vekiller ile AK PARTİ'li vekillerin sayısının muhalefetten fazla olduğuna ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Az önce Haydar Bey'in -haklı olarak belki- endişe duyduğu bir mesele var ama bakınız, biz kâtip üye arkadaşımızla sürekli irtibat hâlindeyiz. MHP'li arkadaşlar ile AK PARTİ'li vekillerimizin sayısı muhalefetten daha fazlaydı, o yüzden vicdanen rahatım. Fakat bunun ötesinde, yaptığımız işlem zaten elektronik ortamda yapıldığı için kayda geçmiş oldu fakat daha ötesinde bir şey söyleyeceğim: Önerenin kendisi zaten teknik bir ifade, bir aylık süre veriyor; olsa da olmasa da çok önemli bir konu değil ama başından beri söylüyoruz, sayımızda bir problem yoktu ama elektronik olunca daha fazla arkadaşımız geldi, onu da kabul ediyorum. Bu, tartışmayı gerektiren bir konu değil.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Türkkan, buyurun.

36.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, oturum devam ettiği sürece başka bir maddeye geçmeden evvel usul tartışması açılabilceğine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, oturum devam ettiği sürece, başka bir maddeye de geçmeden evvel siz bu usul hakkındaki tartışmayı açabilirsiniz; İç Tüzük buna cevaz veriyor.

BAŞKAN – Hayır.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bunun dışında bir şey daha söylemek istiyorum Sayın Başkan.

Bu Mecliste çok daha farklı, sıkıntılı meseleler gelecektir, muhalefet ile iktidarı karşı karşıya getirmesi muhtemel meseleler gündeme gelecektir. Biraz evvel Sayın Bülent Turan'ın ifade ettiği gibi, konu çok teknik bir konu, bu kabul edilse veya edilmese kanunun genelinde bir değişikliğe sebep olmayacaktır. Ben, bu oturumu yöneten Meclis Başkan Vekili olarak kendinizi bu kadar ortaya koyup tartıştıracak bir durum olmadığını görüyorum. Dolayısıyla sizin tarafsızlığımıza gölge düşürecek bu tutumu doğru bulmadığımı beyan etmek istiyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, ben bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kurtulan.

37.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, bir usulsüzlük durumunun söz konusu olduğuna ilişkin açıklaması

FATMA KURTULAN (Mersin) – Bununla birlikte, bu önergeyle birlikte şunu biz kendi açımızdan da söylemiştik: Siz, en çok adil yönetim beklentisi içerisinde olduğumuz başkansınız. Bu konuda bunu sarstığınızı belirtmek isteriz.

Burada da buna vesile olsun, bundan sonraki süreçte Meclisi daha demokratik yönetmeyi hedeflerseniz... Size önerimiz budur. Demokratik yönetmediğinizi, adil yönetmediğinizi söylemek isterim. Ama burada “kabul” geçmişti Başkan, geçti yani. Artık usulüne uyduruyorsunuz, tekrar oylama yaptınız ama geçmişti yani. Normalde, bir usulsüzlük durumu söz konusudur, bunu belirtmek isterim grubum adına.

BAŞKAN – Sayın Akar, buyurun.

38.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın, Mustafa Şentop'un 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesiyle ilgili önergenin oylaması sırasındaki tutumunun etik olmadığına ilişkin açıklaması

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, önerge sonunda yapılan oylamada “kabul”ün çok ezici bir üstünlükle var olduğunu salonda gördük, hep beraber şahit olduk. Hatta kâtip üyeler de tereddütte kaldı, daha sonra sizinle beraber bir elektronik oylamaya karar verildi. Ama eğer gerçekten Türkiye Büyük Millet Meclisinde demokrasiyi uygulayacaksa konunun teknik olması bir tarafa, yani kabul edilebilir, edilmeyebilir, kanunu etkiler, etkilemez, bu tarafını hiç tartışmıyorum bile, hiç tartışmıyorum bile, tamamen tutumunuzla ilgili... Tutumunuz etik değil, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekiline yakışan bir tutum değil. Siz orada tarafsız ve bağımsız olarak bu Meclisi yönetmek zorundasınız. Eğer muhalefet partisinin vermiş olduğu bir önergeyi, teknik olarak etkilese de etkilemese de sırf arkadaşlar salonda bulunmadığı için, geciktirip bir elektronik oylamaya sunmanız kesinlikle doğru değil. Sizi tekrar –siz hukukçusunuz, ben değilim, teknik bir adamım ama- 63'üncü maddeyi okumaya davet ediyorum bir kez daha.

BAŞKAN – Okuduk ya beraber. Bir kere daha mı okuyalım?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir sonraki işleme geçmeden önce...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir kere daha mı okuyalım?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – ...bu hakka sahip olduğumuzu belirtiyorum ve usul tartışması konusunda ısrarımı sürdürüyorum.

BAŞKAN – Usul tartışması, başlamamış, yapılmamış bir uygulamayla ilgili olur Sayın Akar, bitmiş bir uygulamayla ilgili usul tartışması olmaz.

Burada bir şeyi ifade edeyim arkadaşlar, dün siz yoktunuz...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, ihtilaf varsa ne yapacaksınız? Tabii ki elektronik oylama olacak.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, henüz bitirmediniz, başka bir maddeye geçmediyse bitmedi.

BAŞKAN – Bir dakika...

Dün yoktunuz Sayın Akar, burada bir oylama daha yaptık dün bir önergeyle ilgili ve “Önerge kabul edildi.” dedik. Daha sonra, arkadaşlarımızın ikazı üzerine tekrar üzerinde oylamayı tekrarladık. Yani buradaki sayıya baktığımızda, kabulü yönünde bir şey gördüğümüzde dün bunu gösterdik, önergenin kabulüne dair kararı açıkladık burada, onda bir tereddüt yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, sayı konusunda tereddüt edilecek bir şey yoktu ortada, en ufak tereddüde mahal bırakacak bir sayı...

BAŞKAN – Siz bu tarafı blok hâlinde sayıyorsunuz, ondan...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, ben de döndüm, baktım arkadaşlara. Yapmayın lütfen Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayır, sade orası değil, buradan bir grup ret yönünde oy kullandı.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Bu taraf yok Başkan, MHP var, Milliyetçi Hareket Partisi var burada.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, usul tartışması konusunda ısrarımızı sürdürüyoruz.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Milliyetçi Hareket Partisi var.

BAŞKAN – Tamam, haklısınız. Ben hani sizler söylersiniz diye söylemedim onun için, Milliyetçi Hareket Partisi önerenin reddi yönünde oy kullandı arkadaşlar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Usul tartışması ısrarımızı sürdürüyoruz çünkü 63’e baktığınızda, bir sonraki konuya geçmeden bunu isteme hakkına sahibiz ve bunu istediğimizde de sizin görüşünüzde sunmuyor maalesef 63’üncü madde, bunu vermek zorundasınız.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Başkan, henüz diğer maddeye geçmediniz için böyle bir şey var. Henüz diğer maddeye geçmedik.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın grup başkan vekilleri bu konuda yorum yapınlar.

BAŞKAN – Yahu, arkadaşlar, maddeyle alakası yok usul tartışmasının, yapılacak uygulamayla ilgili bir... Meclisi yöneten Başkan vekili nasıl bir uygulama yapacağını anlatıyor. Anlattıktan sonra usul tartışması açılıyor ama uygulama yapılmadan açılıyor, uygulama olmuş bitmiş, usul tartışması nedir?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır efendim, hayır. Yaptığımız... Efendim, siz usulsüzlüğü önceden yapmadınız ki nasıl açalım bu usul tartışmasını? Bir sonraki konuya geçmeden önce açılır diyor. 63’üncü maddeyi okursanız...

BAŞKAN – Evet.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hukukçu olarak 5 hukukçuyu bir araya gelince aynı şekilde yorumlamıyor. Teknik adamlar olarak hepsi benim gibi yorumlar burada.

BAŞKAN – Yo, niye ben okuyayım, hep beraber okuyalım bir daha, onun zararı yok.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, henüz geçmediniz, mümkün.

BAŞKAN – “Görüşmeye yer olup olmaması...” Ne demek? Görüşme yapılmamış daha, görüşmeye yer var mı, yok mu yani ona karar vereceğiz, onun için, bir. Var mı böyle bir durum? Yok.

“...Başkanı gündeme veya...”

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Var, var. Aynen, tutumunuzla ilgili var böyle bir durum, maddeyle ilgili bir durum...

BAŞKAN – Bitmiş bir şey, bitmiş. Uygulamayı yaptık biz. Öyle şey olur mu?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır efendim. Maddede uygulamış olduğunuz tutumu... Nasıl anlıyorsunuz siz bunu? Onun için devlette hukuk yok, adalet yok.

BAŞKAN – “...Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma usullerine uymaya davet gibi usule ait konular.”

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Böyle bir şey olabilir mi? Siz ihlal etmişsiniz.

BAŞKAN – Yani uygulama yapılacak bir işle, uygulamayla ilgili oluyor bu usul tartışması.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, çalışma usulüne davet ediyoruz sizi biz. Gayet açık madde.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, ihlal olmadan ihlal bilinebilir mi?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ya nasıl yapacağız bunu?

BAŞKAN – Arkadaşlar, sizin haberiniz oylama yapıldıktan sonra mı oldu? Oylama yapacağımı söyledim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, söyledik, oylama yapılırken söyledik.

BAŞKAN - Usul tartışması istediniz mi oylama yapmadan önce, böyle şey olur mu yahu?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, ikinci oylamayı tekrarlarken söylüyoruz bunları. Usule uygun hareket etmediğiniz için usul tartışması istiyoruz. Siz bu hareketi yapmadan, bu tartışmayı başlatmadan, bu oylamayı yapmadan istememiz abesle iştiğal zaten, böyle bir şey olabilir mi? Sizin usulünüz, tutumunuz konusunda istiyoruz usul tartışmasını.

BAŞKAN – Sayın Akar, anlatamıyor muyum ben?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben anlatamıyorum size Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yok, ben sizi gayet iyi anlıyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Dünyada kime sorarsanız sorun benim anladığım şekilde...

BAŞKAN – Siz ne olursa olsun 63’e bakmadan “Ben istiyorum diye usul tartışması açın.” diyorsunuz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, 63’e baktım efendim, baktım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Hayır, hayır.

BAŞKAN – Ben de diyorum ki: Arkadaş, usul tartışması...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Baktım 63’e Sayın Başkan.

BAŞKAN - ...yapılacak bir uygulamayla ilgili olur, yapılmış bir uygulamayla ilgili usul tartışması olmaz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, tutanağa bakılmadı mı?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sayın Başkanım, işlem tesis etmiştir, lütfen devam edelim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan -Bülent Bey de hukukçu- tutumunuzla ilgili istiyoruz, tutumunuzla ilgili istiyoruz. Tutum, o hareket, o davranış orada gerçekleştiği için istiyoruz. Yani oylamadan önce böyle bir tutumunuz yoktu ki. Böyle bir şey olabilir mi ya?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sayın Başkan, işlem tesis etmiştir.

BAŞKAN – Elektronik oylama yapacağımı söylemedim mi ben size?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Söyledik, kalktık, itiraz ettik; tutanaklara bakın.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – O zaman usul tartışması açmadınız ki. Haydar Bey, o zaman açacaktınız usul tartışmasını.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Elektronik oylamayı söylediğinizde itiraz ettik.

BAŞKAN – Elektronik oylama yapacağımı söyledim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bakın, Sayın Başkan, itiraz ettik mi, etmedik mi; istedik mi, istemedik mi, Allah aşkınıza.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Başkanım, işlem tesis etmiştir, lütfen devam edelim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, temadi hâlinde bir eylemden bahsediyoruz, niçin usul tartışması olmasın?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben anlamadım ya, tamamlanmamış bir şeye niye usul tartışması isteyemiyoruz?

BAŞKAN – Bir dakika...

Sayın Türkkan, buyurun.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, olur mu, işlem tesis etmiş, haydi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Dur Osman be, bir dakika, dur be, yine başladın konuşmaya.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Karışma be! İşlem tesis etmiş.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bakan yaptık seni sus diye.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sayın Başkanım, doğru yoldasınız, işlem tesis etmiştir, devam edelim efendim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, tamam, bir dakika...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Teşekkür ederiz efendim. Bravo Başkanım, teşekkür ederiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim, tamam, bir dakika...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – İşlem tesis etmiştir efendim, devam edebiliriz.

BAŞKAN – Sakin olun, bir dakika, çözeceğiz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Türkkan, buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bu tutum Türkiye’yi yönetme biçimine benziyor. İşleri boğuntuya getirip yaptığımız zaman sonradan “Kandırıldık.” diyebilirsiniz. Bu tutum öyle bir tutum, doğru bir tutum değil.

Müsaade ederseniz, ben bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Siz diğer maddeye geçmeden evvel bizim henüz bu madde üzerinde kararımızı tartışma hakkımız var. Diğer maddeye geçmiş olsanız -söylediğiniz gibi- Sayın Haydar Akar’ın bu teklifini sizin reddetme hakkınız vardı.

BAŞKAN – Sayın Türkkan, bir dakika...

Anlamak için soruyorum. Bu dediğiniz yani “Başka bir maddeye geçene kadar usul tartışması açılır.” nerede yazıyor, merak ettim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, 63’üncü maddeyi bir daha okuyun.

BAŞKAN - 63’ü okuduk ya.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bir daha okuyun.

BAŞKAN - Yapılmamış olan bir uygulamayla ilgili 63’te usul tartışması var.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, bakın bir şey söyleyeceğim: Siz hiçbir şey yapmadan bizim yapacağınız uygulamayla ilgili “Ben usul tartışması açıyorum.” diyebilmemiz için, bunu yapıp yapmayacağımız konusunda bir bilgi sahibi olmamız için kâhin olmamız lazım. Böyle bir uygulama yok, geçmişte de yoktu yani bu uygulamayı yanlış yorumluyorsunuz.

BAŞKAN – Bakın, oylamadan sonra elektronik oylama yapacağımı söyledim ben.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Diğer maddeye geçmeden evvel...

BAŞKAN – Sizin usulle ilgili bir talebiniz olmadı.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Bakın, geçmiş dönemlerde diğer maddeye geçmeden evvel bizim böyle bir talep hakkımız hep var. Bunu doğru değerlendirmeniz gerekiyor.

BAŞKAN – Beş dakika oylama süresi var. Öncesinde de elektronik oylama yapacağımı söyledim, onu da saysak beş buçuk dakika olsun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Usul tartışmasına dair bir talebiniz oldu mu? Olmadı o sırada.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım, uygulama bitmediği sürece... Uygulamanın devamı diğer maddeye geçiş anına kadardır. Geçtiğiniz andan itibaren bununla ilgili...

BAŞKAN – İlk defa duyuyorum öyle bir şey. İlk defa öyle bir şey duyuyorum. Evet, usulle ilgili maddede öyle bir şey yok.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, Türkiye Büyük Meclisinin yasa çıkarma görevi vardır. (Uğultular)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Duyamıyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Yasalar çıkarılırken bir usul içerisinde, bir kaide içerisinde hiçbir tarafa iltimas sağlamadan bir başkanlığın yürütülmüş olması gerekiyor. Burada bir oylama yapılmış, oylamadaki tereddüitten hemen sonra arkadaşımız bu konuya itiraz etmiş ve demiş ki: “Bu konuda yanlış yapıyorsunuz, bu konuda usul tartışması istiyoruz.”

BAŞKAN – Hayır, öyle bir şey yok Sayın Özkoç, o esnada değil, sonra.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Siz daha sonra oylamayı beş dakika gibi bir süre yani buranın menfaatine olacak şekilde, iktidarın menfaatine olacak şekilde... Bakın, bu koltuklarda muhalefet partisinin milletvekillerinin hepsi oturuyor Sayın Başkan ama iktidar partisinden milletvekilleri ya odalarında ya yataklarında. Gelsinler, Mecliste adam gibi otursunlar, biz de sesimizi çıkarmayalım. Bu konuları da artık... Türkiye Büyük Millet Meclisini -bizi seyrediyor insanlar- bizi bu şekilde tartışma içerisinde, komik konuma düşürmeye de kimsenin hakkı yok.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (Devam)

BAŞKAN - Arkadaşlar, diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanan Teklifi'nin 15'inci maddesinde yer alan “hariç” ibaresinin “dışında” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Habip Eksik

Ömer Öcalan

Erol Katırcıoğlu

İğdir

Şanlıurfa

İstanbul

Sait Dede

Abdullah Koç

Hakkâri

Ağrı

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan...

Buyurun Sayın Öcalan. (HDP sıralarından alkışlar)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, 24 Haziranda Hakkâri'den milletvekili seçilen Sayın Leyla Güven'in -bugün 21'inci günü olmak üzere- açlık grevinde olduğunu belirtmek isterim. Sayın Leyla Güven'in talepleri bizim

taleplerimizdir. Leyla Güven bu çatının bir üyesidir. Biz buradan Sayın Başkanı göreve çağırıyoruz. Bugün 21'inci gündür, üzerinden zaman geçtikçe dramatik bir sonuca gidebilir ve toplum için de geri dönüşü olmayan tehlikelere de sebep verebilir. Bu noktada biz Meclisi ve Meclisin Başkanını göreve çağırıyoruz.

Arkadaşlar, doğrudur, burada çevre kanunları üzerine konuşuyoruz. Ben de bu noktada kimi noktalara değinmek istiyorum. Urfa'nın sorunlarını anlatmakta yarar var. Şu an bizim şehrimiz bir tarım kentidir. Pamukta 1'inci sıradadır, fıstık üretiminin -"Antep fıstığı"dır ismi- yüzde 60'ını, 70'ini karşılayan bir şehrimizdir. Maalesef tarımın sorunları had safhadadır. Bu ülkede artık tarım politikası adına bir şey yoktur, tüm tarım ürünleri dışarıdan ithal ediliyor. Ülkedeki pamuğun yüzde 45'ini üreten bir şehirde -şu an gidin, Urfa'ya bakın- pamuk alacak tüccar ortada yoktur, çırcır fabrikaları şu an pamuk almamaktadır. 2.800-4.600 lira fiyat aralığında açılan piyasası var ama şu an çiftçiler 3 liraya pamuğunu veremiyor, hepsi ambarlarda çürümek üzeredir arkadaşlar. Bu noktada, hükümetin, politikalarını gözden geçirmesi gerekiyor. İnsanlarımız bu pamuğu yetiştirmek için, mazot, gübre, su, elektrik gibi bir sürü girdiyi karşılamak için elinden geleni yaptılar; şu an, maalesef, Urfa'da pamuk, üreticinin elinde kalmış durumdadır.

Bilindiği gibi ismi "Antep fıstığı" ama fıstığın yüzde 70'i Birecik, Halfeti, Bozova üçgeninde yetişmektedir ancak oradaki çiftçi, bu üretimi susuz yapmaktadır arkadaşlar. Fırat yanı dibindedir, Fırat'ın 2 kilometre, 3 kilometre yakınındaki araziler sulanamamaktadır. Biz, orada çiftçilerimizle görüşüyoruz, ziraat oda başkanlarımızla görüşüyoruz, bu soruna bir çözümün bulunması gerekiyor. Doğrudur, Antep fıstığıdır, ikisi de sınırdaş ildir, bu ülkenin sorunu hâline gelmiştir, ağaçlar artık kurumak üzeredir, yazın 40-50 dereceye ulaşan bir mevsim sıcaklığı vardır; bu noktada, artık GAP'ın, kendi amacına ulaşması gerekiyor.

Diğer bir sorun da bilindiği gibi elektrik sorunudur arkadaşlar. Atatürk Barajı Urfa'dadır, maalesef, Viranşehir ve Karaköprü ilçelerinde -diğer arkadaşlarımız da belirtti- elektriksiz mahalleler vardır, günde altı-yedi saat elektriği olmayan mahalleler vardır; bu noktada, artık ilgili kurumların bazı durumları gözden geçirmesi gerekiyor.

Esnaf alışveriş yapılmamasından şikâyetçidir. Herkes zor durumdadır. Çiftçiler malını satamamaktadırlar. Bu, zincirleme olarak esnafı etkiliyor, çiftçiye etkiliyor, o bölgenin tamamını etkiliyor.

Bir kocaman ovardır Urfa'dan başlayan, Mardin, Cizre'nin içinde bulunduğu bir alandır. Mısırın -biçim zamanıdır, şu an biçilmektedir- 900 liradan, bin liradan açılan sezon fiyatları, şu an 700 liradır arkadaşlar. Biz, artık çiftçimizin, halkımızın sorunlarını göz önünde bulundurup bu noktaları burada tartışmamız gerekiyor. Sabahtan beri kimi konular, toplumsal meseleler burada tartışılıyor. Keşke bu tartışmalar aylarca, yıllarca, günlerce, saatlerce burada yaşansaydı ama ülkemizin içinde bulunduğu çatışmalı durum -günde yaşamını kaybeden onlarca insan vardır- bu durumlar yaşanmasaydı.

Doğrudur, 2013-2015 yılları arasında yaşanan bir süreç vardı. Orada en azından bir huzur ve sükûnet ortamı yaşanmıştı. O dönemde insanlar rahat bir nefes almıştı. Yani bu süreci şimdi, burada, eleştirmekten ziyade, burada saatlerce ve günlerce tartışıp...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – ...bu çatışmalı sürecin önüne geçmemiz gerekiyor. On yıl sonra, yirmi yıl sonra arkamıza dönüp bakınca bugünkü durumdan sıkıntıya düşmemek için, bugün yaşanan sorunların mesuliyetini almamak için kimi şeyleri açık açık konuşmak lazım.

Söylediğimiz fikirler kimi arkadaşların hoşuna gitmeyebilir. Biz burada fikirlerimizi, düşüncelerimizi söylemek durumundayız. Yüzde 12 oy alan bir partiyi burada hedef hâline getirmemek gerekiyor. Biz,

6 milyon insanın oyunu almışız, fikirlerimizi de bu kürsüde özgür bir şekilde söylemeliyiz. Bu noktada ben diyalogun, konuşmanın, tartışmanın hiçbir zararının olduğunu düşünmüyorum. Fikirler, düşünceler saatlerce çarpışsın, çatışsın ama insanlara bir şey olmasın, bu ülkede kan dökülmesin.

Tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum, bundan sonraki çalışmalarında başarılar diliyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinde yer alan “veya ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılarda projelerine ve ilgili mevzuatına” ibaresinin “ve ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılarda projelerine ve ilgili mevzuatına” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Metin Nurullah Sazak

Mehmet Celal Fendoğlu

Mustafa Baki Ersoy

Eskişehir

Malatya

Kayseri

Hayati Arkaz

Ayşe Sibel Ersoy

Esin Kara

İstanbul

Adana

Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz...

Buyurun Sayın Arkaz. (MHP sıralarından alkışlar)

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre Kanunu hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum, ekranları başlarında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarımıza hürmetlerimi sunuyorum efendim.

Sayın milletvekilleri, İstanbul, bir tarafında Karadeniz, bir tarafında Marmara Denizi, boğazları, Haliç'i, gölleri, ormanları, adalarıyla dünyanın en güzel kentidir. Âlemlere rahmet Peygamberimiz ne güzel buyurmuş: “İstanbul mutlaka fethedilecektir. Onu fetheden komutan ne güzel komutan, o ordu ne güzel ordudur.” Bu kutsal kente gereken kıymeti vermeliyiz. Biz maalesef bu kenti hor kullanıyoruz ve hor kullanmaya da devam ediyoruz. İstanbul'un su havzalarını kirlettik, kirletmeye devam ediyoruz.

Örnek verecek olursak, Küçükçekmece Gölü, şehrin göbeğinde, Avcılar, Esenyurt, Başakşehir ve Küçükçekmece olmak üzere 4 tane ilçemize komşudur. Küçükçekmece Gölü, İstanbul'un su havzaları içerisinde en kirlisi ve en bakımsızdır. Nükleer Araştırma Ve Eğitim Merkezi, Küçükçekmece Gölü'nün suyunu radyasyon tehlikesiyle karşı karşıya bırakmıştır. Ayrıca, Küçükçekmece Gölü'nü besleyen 2 dere vardır, 2'si de son derece kirlî, fabrika atıkları ve kanalizasyon atıklarıyla artık bitmiş hâledir. Biz, şehrin ortasındaki gölü dahi koruyamıyoruz. Ayrıca, İstanbul'un su ihtiyaçlarını karşılayan Büyükçekmece Gölü, Terkos Gölü, Ömerli, Elmalı, Darlık ve Sazlıdere Barajları da aynı tehlikeyle karşı karşıyadır.

Sayın milletvekilleri, İstanbul doğal olarak yeşil bir coğrafyaya sahiptir. Bilinçsiz kullanım ve plansız kentleşme sebebiyle ormanlarımız yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. İstanbul'da 4,5 milyon motorlu taşıt aracı var. Her gün 500-600 araç trafiğe ilave oluyor, yollar aynı fakat araç ve insan sayısı artıyor. Bu durum da İstanbul'u yaşanmaz hâle getirmektedir. İstanbul'da trafiğin adı, çiledir. Trafikin yoğunluğu yüzünden insanlar egzoz gazı solumakta, bu da akciğer, kalp hastalıklarına yol açmakta ve kanser hastalıklarını tetiklemektedir.

İstanbul'un doğasına aykırı o kadar kötü bir yapılaşma var ki hem yeşil alan bırakmadık hem de yapılan gökdelenlerle İstanbul'un kimyasını bozduk, bütün dere yataklarına ev yaptık. İstanbul sanayi kenti, fabrikaların atıkları derelere veriliyor, fabrikaların bacalarında filtre yok, insan sağlığı açısından önlem alınmıyor. Örneğin Büyükçekmece'nin göbeğinde bir çimento fabrikası var, bu çimento fabrikası o bölgenin kirlenmesine yol açmıştır. Aynı zamanda, o bölgedeki insanlar oksijen yerine toz yutmaktadırlar ve hastalık sayısı Büyükçekmece'de diğer ilçelere göre artmıştır.

İstanbul dünyanın en güzel kentlerinden bir tanesi, her tarafı denizle çevrili fakat başta doğası olmak üzere... Marmara Denizi'ni dünyanın en kirli denizi hâline getirdik. Zamanında Haliç çok kirliydi fakat temizlendi. Emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, şu anda İstanbul'da 20 milyona yakın insan yaşamakta. İstanbul artık bu nüfus yoğunluğunu kaldırmamaktadır. Dolayısıyla havası, suyu hızlı bir şekilde kirlenmekte, o güzelim doğayı yok ediyoruz. İnşallah, gelecekte çocuklarımız yakamıza yapışıp bize hakkımızı verin demezler.

Sayın milletvekilleri, burada bu milletin kürsüsünden eli kanlı bebek katiline "sayın" denmesini asla kabul etmiyorum ve şiddetle kınıyorum. (MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı "Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi"ndeki 15'inci maddede yer alan "madde metninden" ibaresinin "maddeden" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Şenol Bal

Metin Ergun

Adana

Ankara

Muğla

Aylin Cesur

Dursun Ataş

Isparta

Kayseri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Ankara Milletvekili Şenol Bal.

Buyurun Sayın Bal. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞENOL BAL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan yasa teklifinin 15'inci maddesinde vermiş olduğumuz değişiklik önergesi üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

İktidar partimizin değerli milletvekilleri, sizlere seslenmek istiyorum: Bir kez olsun Anayasa'yı çiğnemenin yasa çıkarın, bir kez olsun torba olmayan bir kanun teklifini Genel Kurula getirin. Önümüze getirilen her kanun teklifinin en az 1 maddesinde Anayasa'ya aykırı bir düzenlemeyle karşı karşıya geliyoruz. Bu teklifte de 1 maddeyle Anayasa delinmiştir.

Arkadaşlar, teklifin 13'üncü maddesi Anayasa'mıza aykırıdır. Birçok konuşmacı dile getirdi. Kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak ve yaptırılacak yapıların denetiminin hizmet alımı yöntemiyle danışmanlık firmalarına yaptırılmasının önü açılıyor. Buradaki amaç nedir? Denetim görevi, kamu görevi değil midir? Devlette bu görevi yapan uzmanlaşmış memur kalmamış mıdır? Anayasa'nın

128'inci maddesi, açık değil midir? Memurlarımıza güveniniz mi yok? Yoksa devlette görevi yapacak uzman mı bırakmadınız?

Değerli milletvekilleri, çok önemli gördüğüm bir husus ise göllerimiz üzerinde enerji üretim santralleri kurulmasına izin veren düzenlemedir. Sormak istiyorum bu teklifi getiren arkadaşlara: Yabancı yatırımcılar mı istedi? Çünkü daha önce denizleri yabancı yatırımcılara açmıştınız ama kanunda olmadığı için, yabancı firmalar sizden bunu mu istedi?

Bir de şunu sormak istiyorum: Üretilen elektriğe döviz garantisi verdiniz mi? Güzel ülkemizde her yıl başka bir göl kurumuyor mu? Gerçi insan sağlığına bile saygı duyulmayan bir sistemde doğaya, doğal yaşama, hayvanlara, bitki türlerine saygı duyulmasını beklemek de ne kadar doğrudur, bilemiyorum.

Değerli milletvekilleri, “çevre bilinci” dediğimiz kavram, sonradan oluşabilecek, zorla kazandırılabilir bir olgu değildir; küçük yaşlardan itibaren eğitim yoluyla verilmesi gerekiyor. Bu eğitimin en önemli sacayağı ise biyoloji dersleridir. Peki, eğitim sistemimizde biyolojiye ne kadar önem veriliyor, biliyor musunuz? Neredeyse hiç. Biliyorsunuz, 2016 yılında yine müfredat değişti; 9'uncu ve 10'uncu sınıflarda biyoloji dersleri, haftada 4 saatten 2 saate düşürüldü. Bunun sonucunda derslerin içeriği değiştirildi, konuların içi boşaltıldı.

Öğretmen atamalarına baktığımızda, durum daha da vahim. 2016 yılında 15 bin biyoloji öğretmeni, sınava girmiş. Geçen sene açılan kontenjan 68, bu sene 70 yani her vilayete 1 biyoloji öğretmeni düşüyor.

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, binlerce proje ÇED'den muaf tutuluyor. ÇED'den muaf tutulmayanlar “ÇED Gerekli Değildir” raporu alıyor. En son, Finike'deki mermer ocağı örneği ortada. Üçüncü havalimanı konusunda bile dikkatli davranmadınız, projenin inşaat ihalesi ÇED olumlu raporu alınmadan 2013 tarihinde sonuçlandırıldı.

Evet, değerli milletvekilleri, AK PARTİ'nin yanlış politikaları, imar, rant ve zevksiz yapılanmaları sonucunda büyük şehirlerimiz yaşanmayacak bir hâle geldi. Geçen sene Cumhurbaşkanının birdenbire başına sakı düştü ve dedi ki “Ben dikey mimariden yana değilim, ben yatay mimariden yanayım. İnsan, topraktan uzak değil, toprağa yakın olarak yaşmalıdır, böyle düşünüyorum. İstanbul'a ihanet ettik.” Bugün baktığımızda, İstanbul'da 45 metreyi aşan en az bin yapı, AKP iktidarı döneminde yapılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ŞENOL BAL (Devamla) – Üçüncü köprü, üçüncü havalimanı derken İstanbul, gökdelen şehri olmuş, silueti bozulmuş, yeşil alan kaybolmuş; artık, millet bahçeleri yapacaksınız! Güzel İstanbul nefes bile alamıyor artık.

Kusura bakmayın arkadaşlar, çevre bilinciniz yok, doğa derdiniz yok, insana saygınız yok, hayvana saygınız yok, gelecek kaygınız yok; varsa yoksa rant var, AVM var, gökdelen var. Tarih sizleri, çevre dostu değil, çevresi geniş, çevresi müteahhit ve ranta kucak açmış bir yönetim olarak yazacak.

Gazi Meclisi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

Arkadaşlar, 16'ncı madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleeri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesiyle 3194 sayılı Kanun'a eklenmesi teklif edilen ek madde 6'nın aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Ek Madde 6- 1/6/2019 tarihinden itibaren imar uygulaması görmemiş alanlar için hazırlanıp onaylanacak yeni imar planlarında, Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun şekilde ve plan bütününde yaya kaldırımları, ulaşım amaçlı bisiklet yolları ve bisiklet park istasyonları bulunması zorunludur. Topoğrafya ve arazi eğimi nedeni ile bisiklet yolu yapılamayan yerlerde ise yaya yolları düzenlenir.”

Ayhan Altıntaş	Aylin Cesur	Arslan Kabukcuoğlu
Ankara	Isparta	Eskişehir
Tuba Vural Çokal	Fahrettin Yokuş	İsmail Tatlıoğlu
Antalya	Konya	Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu.

Buyurun Sayın Tatlıoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi şahsım ve partim adına saygıyla selamlarım.

Öncelikle, Gebze’de viyadük çöküşünde kaybettiğimiz vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet dilerim.

Kocaeli milletvekili ve 6 arkadaşının verdiği Çevre Kanunu Teklifi’nin 16’ncı maddesiyle ilgili söz almış bulunmaktayım.

Çevre konusunda gerçekten gündeme giren bir kavram olarak bir yoğunluk yaşamakta dünya. Tabii olarak bunun yansımaları Türkiye’ye ve Türk Parlamentosuna da düşmektedir. Bu vesileyle çevreyi çok yakından, birebir ilgilendiren ve özellikle de benim seçim çevremde önemli hâle gelen bir konuyu dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Bursa Büyükşehir ilçesinde Karaağz biyokütle enerji santraliyle ilgili bir durumu bilgilerinize sunmak istiyorum.

Bitkisel ve hayvansal kökenli maddelerin yakımından elde edilen enerji ve buna bağlı bir yatırım olan biyokütle enerji santrali yapım kararı alınmış ve fizibilitesi çerçevesinde işlemler başlatılmıştır. İşlemler başlatılmasından itibaren köylüler ve çevre halkı, köyün girişinde yaklaşık sekiz aydır nöbet tutmaktadırlar ve bu santrale karşı, santralin yapılmaması yönünde bir pasif eylem içerisine girmiş durumdadırlar. Biz de yöre milletvekilleri olarak bu santralle ilgili fizibilite raporunu inceledik.

Çok değerli milletvekilleri, tabii olarak fizibilite, bu santralde kullanılacak ham madde ve ihtiyaç maddelerini sıralamaktadır. Bu santralde “Niçin burası kuruluş yeri olarak seçilmiştir?” sorusuna cevap aradığımızda birinci olarak bakıyoruz ki yıllık 120.450 ton su ihtiyacı var santralin ama bu suyu karşılayacak bir kaynak bu çevrede yok. Çevrede, yakın çevrede bu suyun alınacağı ne bir akarsu ne de bir doğal gölet var. Zaten yöre, su açısından zengin kaynaklara sahip değil.

İkinci olarak, ham maddeye baktığımızda, bu santralde ham madde olarak, yakıt maddesi olarak orman ürünü, standart dışı orman ürünü ve tarım atığı olarak 87 bin ton ham madde kullanılması öngörülmekte. Ancak çevre orman işletmelerinin verdiği bilgi, ihtiyaç duyulan 72.300 ton orman ürününün mevcut olmadığı yönünde. Ayrıca 15 bin ton, tarım atığı dediğimiz zeytin çekirdeği, şeftali posası gibi unsurlar asla bu çevrede bulunmamaktadır ve yetiştirmemektedir. Dolayısıyla fizibilite raporuna baktığımızda bu santralin burada kurulması için gerekli unsurlar söz konusu değildir. Geriye

ne kalıyor? Geriye o zaman kimyasal olarak atık yakımı kalıyor. Bu nedenle yöre halkı da bir engelleme mücadelesi içerisinde. Yöre halkı, yüzde 60 oranında AK PARTİ'ye oy veren insanlardır ve yaklaşık altı aydır köyün girişinde beklemektedirler. Benim buradan Parlamente'ye ve yöre milletvekillerine sesleniş sebebim şudur: Gelin gidelim, bu proje doğruysa vatandaşımızı ikna edelim, bu proje yanlış ise o zaman kamu vicdanlarını rahatlatalım, herhâlde Parlamente'nin ve parlamenterlerin bundan daha başka, daha fazla önemli görevleri yoktur diye düşünüyorum.

Bir başka konuyu da özellikle vurgulamak istiyorum: Biz yeni milletvekilleri'yiz ama Parlamente birkaç çalışmasına sadece AK PARTİ milletvekillerinin dışarıdan içeri girmesi için ara vermektedir, bu da Sayın Başkan'ın hakikaten zaman zaman zor duruma düşürüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Tatlıoğlu.

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Yasama yapmayla ilgili haftada iki gün veya iki buçuk gün çalışan bir Genel Kurul var. Lütfen bu Genel Kurul'daki görevlerimizin başında olalım. Yani geçen gün de böyle oldu, dışarıda muhabbetten veya yakın çevredeki evlerden buraya toplanmak için uzun zamanlar harcadık ve Sayın Başkan'a da yeminini bozduruyoruz zaman zaman. Bu konuda hepimizi hassasiyetle davranmaya çağırıyorum.

Saygılar sunarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesiyle 3194 sayılı Kanun'a eklenmesi teklif edilen ek 6'ncı maddenin son cümlesindeki "düzenlenir" ibaresinin "yapılır" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Göker

Gökhan Zeybek

Ömer Fethi Gürer

Burdur

İstanbul

Niğde

Ayhan Barut

Müzeyyen Şevkin

Murat Bakan

Adana

Adana

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer.

Buyurun Sayın Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çevreyle ilgili getirilen kanun teklifinin 16'ncı maddesinin özünde okuduğunuz zaman güzel bir içeriği var çünkü diyor ki: "Bundan sonra yeni imar planlarında, Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun şekilde ve plan bütünü de dikkate alınarak ulaşım amaçlı bisiklet yolları ve bisiklet park istasyonları bulunması zorunludur." Çok güzel bir şey, bisikletin teşviki, ülkemizin içinde bulunduğu içinden çıkılmaz trafik karmaşasında doğru bir amaçla getirilmiş. Ama ne kadar uygulanıyor, ona da bakmak gerekiyor. Örneğin, çıkmış kanunların içinde imar planının da değerlendirilmesi ışığında kapalı otopark zorunluluğu var. Uyuluyor mu? Cezayı veriyorlar, otopark yapmıyorlar, bütün kaldırımlar işgal altında. Peki, bu kaldırımları kim kullanıyor? Bizler kullanıyoruz ama bakınız -3 Aralık Dünya Engelliler Günü- engelliler de o kaldırımları kullanıyor. Onlarla ilgili de bir yasal düzenleme var. Engelli araçlarının geçeceği şekilde kaldırımların yapılması gerekiyor, onlar da yapılmıyor.

Ayrıca, görme engellilerle ilgili düzenlemeler var yollarda, çoğu ya bozuk ya kullanılmıyor. Öyle olunca kanunun çıkmasından çok, onun uygulayıcısı olmak önemli.

Bugün iş kazasında yine yaşamını yitirenlerimiz var. İş Güvenliği Kanunu çok güzel şekilde düzenlenip çıkarıldı, ne yazık ki bugüne kadar -ertelene, ertelene, ertelene- bir bütün olarak doğru uygulanmadığı için iş cinayetlerinde Avrupa 1'incisi, dünya 3'üncüsü olmaya devam ediyoruz. Önemli olan, çıkacak kanunların uygulanmasıdır. Bu bağlamda 2011 yılında asbest kullanımı yasaklandı. Asbestli su borularının değiştirilmesi gerekir. O dönem Çevre ve Şehircilik Bakanımız buradan söz vermişti “Bana bildirin, derhâl değiştirilelim, bu bir cinayet.” demişti. Kapanan belediyelerin, belde belediyelerinin çoğunda asbestli su borularıyla hâlâ insanlarımıza su içiriyoruz. Niğde'nin Kemerhisar ve Kızılca beldelerini de Sayın Bakana ilettim ama hâlâ o su boruları değişmedi.

Değerli arkadaşlar, su kaynaklarını doğru kullanmazsak bunlardan oluşacak zarar, geleceğimizin yok edilmesidir. Niğde ile Bor arasında bir Akkaya Barajı var. On altı yıldır bu barajdaki kirliliği gündeme getiriyoruz, bununla ilgili sürekli bakanlar geldiğinde bölgeye gidiyor, burası için artıma tesisi yapılacak, sorun bitecek gibi algılatılıyor ama artık kokusu Boru Niğde'yi sardığı gibi içinde canlı yaşamıyor. Keza, Bor organize sanayinin bulunduğu yerdeki Kızılca Deresi'nde de kapalı bir sistem yapılmadığı için oradan çıkan kokudan da Kızılca beldesindeki insanlar ne yazık ki rahatsız olmaya devam ediyorlar.

Değerli arkadaşlar, bir de bir şeye dikkat etmek gerekiyor. Yol tabelası koyup hayvan geçişlerinde onların varlığını belirtmek isteyen uygulamalar yapıyoruz. Şimdi de tabelalar var ama gidin, bakın tabelalardaki hayvanlara bizimkiler tüfekle, silahla ateş ettiği için deliniyor, her yıl onları değiştirmek için de çok önemli miktarda bütçeden para çıkıyor. Esas olan, insanları eğitmek, hayvanlara karşı, doğaya karşı, çevreye karşı. Bunların nedeni ve niçini kavrandığı zaman tabelaya gerek kalmaz. Bakınız, çoğu gelişmiş kentlerimizde de örnek olarak rastlıyoruz, araç geçişi sırasında yayayı gördü mü duran araçlar var. Ama çoğu yerde ışık da yansa geçiş giden de var. Onun için bu konuda da eğitimin önemine inanmak gerekiyor. Çevremizi, doğamızı, havamızı korumanın ihtiyaç olduğu gibi, yapılacak düzenlemelerde örneğin çatılarda yağmur sularını sarnıca alıp bunun tekrar atık su olarak binalarda kullanılmasını sağlamayı düşünmemiz gerekiyor. Yıllar önce insanlar su kaynakları yetersizken bu sarnıçlardan yararlandığına göre, bizlerin de bugün bunları farklı biçimde uygulayarak, atık su olarak, gri su olarak kullanacak düzenlemeleri yapmamız gerekiyor. Bu bağlamda, daha önceki değerlendirmelerde Sayın Bakan da öneriyi doğru bulmuştu ama bugüne kadar bu konuda çalışma da yapılmadı. Anadolu'da sular çekiliyor, obruklar oluşuyor. Bir gece bir köyün ortadan kalktığını duyarsak “Ah vah” etmenin anlamı yok. Onun için doğayı, çevreyi, insanı hep beraber koruyalım. Bu anlamda yapılan doğru çalışmalara Cumhuriyet Halk Partisi olarak her zaman destek verdik, bundan sonra da vermeye devam edeceğiz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinde yer alan “topoğrafya” ibaresinin “arazi özellikleri” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul

Dirayet Dilan Taşdemir

Mehmet Ruştü Tiryaki

Gaziantep

Ağrı

Batman

Hüda Kaya

Kemal Bülbül

İstanbul

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir. Buyurun Sayın Taşdemir. (HDP sıralarından alkışlar)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ben de üç yıl önce Diyarbakır’da katledilen Tahir Elçi’yi bir kere daha saygıyla andığımı ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, biraz önceki konuşmada Şırnak Vekilimiz partimize yönelik hukuksuz gözaltıları ifade ettiğinde hemen sıralardan sesler yükselmeye başladı. Ama ben de bir kez daha bunu gündeme getireceğim. Vallahi, bağırırsanız da çağırırsanız da biz burada bu hakikatleri ifade etmeye devam edeceğiz. Yani, ne zaman gündeme seçimler gelse, biz bir bakıyoruz ki, partimize yönelik hukuksuz gözaltılar da ciddi bir hız kazanmış durumda. Dolayısıyla bunlar bizim açımızdan elbette ki tesadüfi müdahaleler değil.

Değerli arkadaşlar, elbette ki bu gündemde, özellikle seçimlerin tartışıldığı gündemlerde partimize yönelik operasyonlar bir seçim kampanyası şeklindedir. Dolayısıyla, yürütülen seçim çalışmaları sadece aday adaylıkları ve ittifaklarla sınırlı değil, partimize yönelik hukuksuz gözaltılar da bunun bir parçasıdır bizler açısından.

Yine, bu operasyonların hız kazandığı illerden bir tanesi de Ağrı ilimiz. Hemen hemen her gün operasyonla bizler uyanıyoruz. Başta Patnos, Doğubeyazıt, Tutak ve Taşlıçay ilçelerimiz olmak üzere gerçekten her gün kesintisiz bir operasyonla ilçe yöneticilerimiz, eş başkanlarımız, Kadın Meclisi aktivistlerimiz, köy muhtarları, partimizin önünden geçenler, herkes bir şekilde bir gerekçeyle gözaltına alınmaya çalışılıyor ve gözaltına alınıyor. Değerli arkadaşlar, on ay içerisinde sadece Ağrı ilinde 500’e yakın arkadaşımız gözaltına alındı.

Şimdi, burada oturup böyle gerekçeler sayıyorsunuz ya, ben birkaç tane gözaltı gerekçesini sizinle paylaşmak istiyorum.

Bakın, son dönemlerde özellikle Tutak ve Diyadin’e yönelik gerçekleştirilen operasyonlarda gözaltına alınan arkadaşlarımızın üç yıl önce katıldıkları basın açıklamaları ve üç yıl önceki sosyal medya paylaşımları... Peki, üç yıl önce bunlar suç idiyse neden beklediniz? Suç değilse, konjonktüre göre neden suç icat ediyorsunuz?

Bakın, bir sosyal medya paylaşımında bir arkadaşımız neyi paylaştığı için gözaltına alınmış? demiş ki: “Eliniz kaşınırsa para gelir, kulağınız çımlarsa misafir gelir, ıslık çalarsanız şeytan gelir, yanlış oy kullanırsanız AKP gelir.” Sadece bu cümleyi kullandığı için arkadaşımız gözaltına alındı. Peki, bu hangi örgütün propagandası? Nasıl bunu bir propaganda suçu hâline getirebilirsiniz?

Dolayısıyla, yapılan uygulamalar, müdahaleler, vicdansızlıklar bununla sınırlı değil. Geçen pazar günü yani ayın 25’inde Tutak’ta, bir hafta önce yapılan operasyonda 70 yaşında bir kişi gözaltına alındı: Bedir Elbi. Yakın bir zamanda kalp ameliyatı geçirmişti, kalbinde stent vardı. Bedir Elbi tutuklandı ve pazar günü yani ayın 25’inde cezaevinde kalp krizi geçirerek yaşamını yitirdi. Ailesinin bütün itirazlarına, avukatlarının bütün itirazlarına rağmen tutuksuz yargılanma kararı verilmedi ve Bedir Elbi cezaevinde yaşamını yitirdi. Şimdi, bu buna normal, sıradan bir ölüm mü diyeceğiz? Elbette ki bu normal, sıradan bir ölüm değildir; bu bir cinayettir. Bu kararı verenler, bu siyasi baskıyı uygulayanlar da bundan birinci derecede sorumludur.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu hukuksuz operasyonlar, bu yargısız infazlara dönüşen gözaltılar, tutuklamalar sadece adliye saraylarında değil, bir de tutuklandığında, gönderildiklerinde bu sürecin daha ağırını cezaevlerinde yaşamak zorunda kalıyor insanlar. Bakın, cezaevlerinde çok ciddi hak

ihlalleri var. Gerçekten bu hak ihlallerinin yaşandığı cezaevlerinden bir tanesi de Patnos L Tipi Cezaevi. Cezaevinde iki yıldır içme suyu sorunu var. Bakın, cezaevinin suyunda demir ve kükürt oranının çok yüksek olmasından kaynaklı tutsaklar bu suyu içemiyorlar, gündelik yaşamda kullandıklarındaysa bedenlerinde ciddi yaralara, ciddi sağlık sorunlarına neden olduğunu söyleyebiliriz. Bakın, bunu sadece bizler, tutuklular ifade etmiyor; Erzurum Jeoteknik Şube Müdürlüğü, onlar da suyun içilmediğini yaptıkları testlerle, analizlerle teyit ediyorlar. Dolayısıyla biz bu konuyla ilgili ilgililere çokça ifade ettik, Plan ve Bütçede Sağlık Bakanının kendisine de aktardım ama maalesef hâlâ bir arpa boyu yol almamışız.

Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, bu sorunlar gittikçe derinleşiyor. Sadece en temel insani hak olan içme suyu değil, cezaevinde çok daha ciddi hak ihlalleri yaşıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Başkan, bir dakika...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Ben süre az olduğu için sadece bazı spotları aldım. Bakın, arkadaşlar, Patnos Cezaevinde tutsakların ve insan hakları örgütünün de ifade ettiği ihlaller nelermiş? Cezaevinde çıplak arama uygulamasının devam ettiğini, çıplak arama dayatmasını kabul etmeyen tutukluların darp ve tecride maruz kaldığını, tutukluların radyolarına el konulduğunu, 16 kişilik kapasitesi olan odalarda 30 kişinin kalması gibi ciddi hak ihlallerinin yaşandığını, ayrıca ailelerin yakınlarıyla yaptığı açık görüş ve telefon görüşü sonrası tutukluların sürekli, sistematik işkenceye varan şiddet, darp ve hakarete maruz kaldığını, yakınlarının yüzünde ve vücutlarında darbin, işkencenin izleri olduğunu ifade etmişler.

Tutuklulara neredeyse hiçbir sosyal hak tanınmıyor; spor, atölye, sohbet gibi aktiviteler yasal olmasına rağmen uyduruk gerekçelerle engelleniyor, âdeta tecrit uygulanıyor. Tutukluların koğuş değişikliği talepleri reddediliyor, keyfi olarak izolasyona tabi tutuluyor, yine haber alma hakkı engellenerek radyolarına el konulmasının yanında, Yeni Yaşam gazetesi başta olmak üzere hiçbir gazete içeri verilmiyor.

Bu hukuksuz uygulamalar giderek fizikî saldırılara dönüşüyor, kimi gardiyanlar Kürtçe konuşan tutuklulara hakaret ediyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – ... uyduruk gerekçelerle hak ihlallerine yönelimlere de neden oluyorlar.

Dolayısıyla biz Patnos Cezaevine ilişkin de bir komisyonun bir an önce gidip oradaki hak ihlallerini incelemesi, yerinde incelemesi gerektiğini ifade etmek istiyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, birkaç saat önce çok uzun tartıştık, aynı konuyu sayın hatip tekrar ifade etti. “Partimize yönelik operasyonlar seçim kampanyasıdır.” diye Şırnak ve Ağrı örneklerini verdi.

Bununla ilgili bilgiyi paylaşmak için bir daha söylemek istiyorum: Söz konusu operasyonlar tamamen PKK ve PYD için yapılan, KCK için yapılan operasyonlardır. Bunun seçimle, AK PARTİ’yle vesaireyle alakası yoktur. Bu, emniyet güçlerinin kendi gündeminde yaptığı çalışmadır.

Onun dışında Sayın Başkan, sayın hatip ısrarla “tutsak” ifadesini kullandı. Türkiye Cumhuriyeti’nde “tutsak” diye bir ifade yok, Türkiye’de “tutsak” diye bir tanımlama yok; olan ya tutuklu ya hükümlüdür.

Kamuoyuna sunmak istiyorum Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

Şimdi, madde 17'ye bağlı geçici madde 17 üzerinde bir önerge var, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesiyle 3194 sayılı Kanun'a eklenmesi teklif edilen geçici 17'nci maddedeki “revizyon” ibaresinin “düzeltme” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Göker	Gökân Zeybek	Suzan Şahin
Burdur	İstanbul	Hatay
Müzeyyen Şevkin	Ayhan Barut	Murat Bakan
Adana	Adana	İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Hatay Milletvekili Suzan Şahin.

Buyurun Sayın Şahin. (CHP sıralarından alkışlar)

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli üyeler; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Gün geçmiyor ki bir işçi cinayeti daha olmasın. Gebze’de viyadük inşaatında beton blok çökmesi sonucu hayatını kaybeden emekçi kardeşlerimize rahmet, yaralı kardeşlerimize acil şifalar diliyorum.

Ayrıca, 12 bin öğretmen açığının kapandığı, 400 bin atanmayan öğretmenin mağduriyetinin giderildiği, mevcut öğretmenlerin 3600 ek göstergeden yararlandığı, kadrosu olmadan çalıştırılan sözleşmeli ve geçici öğretmenlerin daimi kadrolara alındığı, emekli öğretmenlerin mağduriyetlerinin giderildiği ve atanmayan öğretmenlerin tamamının kademeli olarak atanması için kadro ihdas edildiği bir Türkiye özlemiyle öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü’nü kutlamak istiyorum.

Yine aynı şekilde, son iki yılda öldürülen kadın sayısının 1.021 olmadığı, şiddet gören kadın sayısının 870 olmadığı, tecavüze uğrayan kadın sayısının 342 olmadığı, Türkiye’mizin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksi’nde 144 ülke arasında 131’inci sırada yer almadığı, son on yılda tam 2.337 kadının şiddet görerek hayatını kaybetmediği bir ülke olma ümidi ve özlemiyle 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü dolayısıyla her türlü şiddetin son bulmasını diler, alınan kararların, kâğıt üzerinde kalan mevzuatların, raporların samimiyet olmadan hiçbir şeyi çözmediğini, çözemediğini hatırlatmak isterim.

Sayın üyeler, Hatay’da son bir yılda Arsuz, Erzin, Dört Yol, Antakya, Soğukoluk ve Belen olmak üzere birçok orman yangını meydana gelmiştir. Orman bitkileri ve hayvanları telef olmuş, yaklaşık 50 hektar orman alanı kül olmuştur. Yangına geç müdahale edilmesinin ve yanan alanının büyük olmasının nedeni orman müdürlüklerinin sorumluluğunda olan orman yangın yollarının yetersizliğidir. Bu sebeple ekipler yangına ya geç müdahale ediyor ya da yangın bölgesine ulaşamıyor, bu da zararı artırıyor. Orman yolları, yangın emniyet yol ve şeritlerinin, genel planlama ve uygulama esasları içerisinde, orman yangınlarına en hassas bölgelerde yoğunlaşmak üzere en kısa sürede bitirilmesi gerekmektedir. Yangın yollarının ıslahı ve genişletme çalışmaları yapılmalı, ciğerlerimiz olan ormanlarımızın ve orman canlılarının korunması sağlanmalıdır.

Sayın üyeler, millilikten bahsedip Türkiye’mizi ithal ülke hâline dönüştürmüş AKP Hükûmeti, hayvancılık üretimini geliştirmek ve teşvik etmek yerine, ülkemize canlı hayvan ithalatı yapmakta ve Hükûmet, söylediği gibi, tedbirli davranmamaktadır.

Angus kokusundan dolayı İskenderun'a yerli turist gelmez olmuş, halk evlerinde oturamaz, yemek yiyemez hâle gelmiştir. Tüm başvuru ve şikâyetler sonuçsuz kalmış, halkın yaşam kalitesi düşmüştür. Bir gümrük gıda laboratuvarı da yoktur ve kurulması şarttır. Şarbon gibi bulaşıcı hastalıklar da bu denetimsizlikler sonucu yayılmaktadır, halk tedirgindir. Hayvanların tahliyesi de ikamet alanlarından uzak, karantina alanlarına yakın bir limanda yapılmalıdır. Tahliyede şehri sinek kaplamaktadır. Anguslarla beraber gelen sinek, bakteri ve organizmalarla mücadele konusunda da tedbirler alınmamaktadır. Şehri yaşanmaz kılan kötü kokunun önlenmesi ve hastalık risklerinin oluşmaması için gerekli denetim ve çalışmalar yapılmalıdır. Angus sorunu nihai çözüme kavuşturulmalıdır.

Değerli üyeler, bir diğer önemli konu ise denetimsiz olarak işletilen ve çevreye zarar veren taş ve kum ocakları sorunudur. Hatay'da çok sayıda taş ocağı bulunmaktadır. Taş ve kum ocağı işletmelerinin yeryüzünün genel yapısında, bitki örtüsünde, bölgesel havasında, yer altı ve yer üstü sularında ve yüzey yapılarında ölçülebilir, olumsuz yönde etkileri ortaya çıkmaktadır. Taş ve kum ocaklarında delici, kazıcı ve kırıcı ağır iş makinelerinin çalışıyor olması, ocaklarda kullanılan patlayıcılarla birlikte ciddi gürültü kirliliğine neden olmaktadır. Özellikle taş ocağı işletmelerine yakın yerleşim birimleri bu gürültüden olumsuz etkilenmektedir. Habib-i Neccar Dağı, Hacı Kürüş Deresi kenarındaki Roma İmparatorluğu Dönemi öncesi kalıntılar ve Roma İmparatorluğu Dönemi'ne ait, Antakya'nın 5 kapısından günümüze kalan tek kapısı olan Demirkapı ya da diğer adıyla Bab-ı Hadid gibi antik döneme ait tarihî doku ve kültürel miraslar taş ocağına yakın bir mesafede olup risk altındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SUZAN ŞAHİN (Devamla) - Taş ocağındaki patlamalar sonucu oluşan toprak kaymasıyla bir kısım eserler toprak altında kalmıştır. Ayrıca, yanlış madencilik faaliyetleri sonucu zeytinlerde rekolte düşmesi, tozlu ve lekeli zeytin üretimi gerçekleşmiştir.

İskenderun-Erzin arasında her kilometrede yer alan taş ocakları ciddi bir görüntü kirliliği yaratmaktadır. Bir yandan dağlar eritiliyor, bir yandan deniz dolduruluyor, her 2 kilometrede var olan limanlar da deniz kirliliğini had safhaya getirmiştir. Ağır sanayi bölgesinde, Erzin-İskenderun arasında her mevsim fabrika bacalarından çıkan dumanlardan göz gözü görmez hâle gelmiştir. Yeterli denetimler yapılmamaktadır.

Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Bu ülke hepimizin. Çevreye duyarlı politikalar üretilip uygulanması hepimizin yaşam zorunluluğudur.

Saygılarımla. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Madde 17'ye bağlı geçici madde 17'yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, madde 17'ye bağlı geçici madde 18 üzerinde aynı mahiyette iki önerge var, bu önergeyi okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesine bağlı geçici madde 18'in ikinci fıkrasının son cümlesinin "İmar ve parselasyon planları onaylandığı tarihten 10 gün sonra yürürlüğe girer." cümlesiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Koncuk	Ayhan Erel	Hüseyin Örs
Adana	Aksaray	Trabzon
Arslan Kabukçuoğlu	Tamer Akkal	Feridun Bahşi
Eskişehir	Manisa	Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Faruk Sarıaslan	Özgür Karabat	Mahir Polat
Nevşehir	İstanbul	İzmir
Engin Özkoç	Nurhayat Altaca Kayışoğlu	İbrahim Özden Kaboğlu
Sakarya	Bursa	İstanbul

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, “aynı mahiyette” diyor, grupların isimlerinin okunması lazım.

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önerelere katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergeler üzerinde Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs.

Buyurun Sayın Örs. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerinde İYİ PARTİ adına görüşlerimizi ifade etmek üzere huzurlarınızdayım.

Değerli milletvekilleri, bugün İYİ PARTİ milletvekili olarak söz aldığım Trabzon'unuzun çevre sorunlarından bir kısmını burada dile getirmeye çalışacağım. Ne yazık ki, buradan içim acıya acıya, üzüle üzüle ifade etmek zorundayım ki plansız yapılaşma ve betonlaşma Trabzon kentinin temel sorunu olmuştur. Trabzon, son on beş yılda, tarihini utandıracak, yaşayanları usandıracak derecede imar ihlallerinin yaşandığı bir kent olmuştur. Somut bir örnek vermek isterim: Trabzon'da bizim bir beldemiz var, hemen Boztepe'mizde bir beldemiz var, ismi Çukurçayır. Bugün o beldeyi görerseniz, o beldeyi bir görerseniz “Burası olsa olsa çukurbeton” dersiniz. Ne yazık ki Trabzon'un büyükşehir olmasıyla birlikte kapanan birçok belde belediyesi, kapanmadan önce, yangından mal kaçırmadığına, plana uygun olmayan yapılara ruhsat vermiş, sosyal ve yeşil alan sahalarını dikkate almamıştır.

Bugün 50 bin nüfuslu, âdeta küçük bir şehir konumuna gelen Çukurçayır, ne yazık ki Trabzon'un meydanından ulaşılacak bir yola sahip değildir. Trafik sıkışıklığı, Boztepe ve Çukurçayır bölgesinde oturan Trabzonlu vatandaşlarımızın en temel sorunudur.

Şimdi, AK PARTİ'ye mensup arkadaşlarımızın “son on beş yıl” dediğim için söylediklerime refleks olarak verecekleri tepkiyi tahmin ettiğimden onlara bir şey hatırlatayım: 7 Ağustos 2012 tarihinde dönemin Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Erdoğan Bayraktar'ın bu bahsettiğim Çukurçayır beldemizle ilgili verdiği demeç var, diyor ki Sayın Bakan: “Elimde olsa ilk işim Çukurçayır'ı yıkmak olur. Çukurçayır'ın hâlini görünce içim acıyor, yüreğim yanıyor.”

Saygıdeğer milletvekillerim, Trabzon'a bakınca benim de içim acıyor, yüreğim yanıyor. Şöyle bir bakıyorum, tabiat harikası bir yerimiz var -hepinizin bildiğini düşünüyorum- bu yerimizin adı Uzungöl. Gördüğünüz yer Trabzon'un tabiat harikası bir yeri, Uzungöl. Bugün, bu Uzungöl'e baktığımız zaman, bu Uzungöl, bizim kartpostallarda evimizi süsleyen, özellikle gurbetteki hemşehrilerimizin iş yerlerini süsleyen Uzungöl, maalesef, çarpık yapılaşma ve betonlaşmadan dolayı o kadar kötü bir hâle gelmiş ki insanın görünce içi gerçekten acıyor. İşte bugünkü Uzungöl de bu Uzungöl. Diyebilirsiniz ki: “Ne var?” Bu Uzungöl'e baktığımız zaman, Uzungöl'ün etrafında beton duvar yok ve yemyeşil, yapılaşma, betonlaşma yok ama bu Uzungöl'e baktığımız zaman, son on beş yılda olan Uzungöl'e baktığımız zaman, bu Uzungöl'ün etrafındaki yoğun yapılaşmayı görüyorsunuz ve etrafı da beton bir duvarla çevrilmiş. Bizim Uzungöl'ümüz, benim çocukluğumda kenarına gidip ekmek somununu attığımda sarı benekli alabalıkların yediği Uzungöl'ümüz, artık bugün “uzun havuz” hâline getirilmiş. Bu sorunu burada özellikle dile getirmek istedim.

Saygıdeğer arkadaşlarım, “Trabzon’a bakınca benim de içim acıyor, yüreğim yanıyor.” diyorum ya, özellikle Trabzon’un kent içi ulaşımı tam bir eziyete dönmüş durumda. Bugün Trabzon’un en önemli caddesi Kahramanmaraş Caddesi’nde değil taşıt trafiğinin akması, yayalar karşıdan karşıya geçemez durumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Oysaki bundan on yıl önce Trabzon’un yönetimine talip olanlar “Biz yönetime geldiğimiz zaman Trabzon’un trafik problemini çözeceğiz, oraya bir raylı sistem yapacağız.” diyerek milletten yetki almışlardı. Bugün maalesef bu raylı sistem orada yok.

SALİH CORA (Trabzon) – Projesini yaptık.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Trabzon’un özellikle trafik probleminin çözülebilmesi için en kısa zamanda toplu taşıma sistemine geçilmeli, raylı sistem hayata geçirilmelidir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Trabzon’da ihmal edilen, unutturulan ve geçirtilen projeleri tekrar gündeme taşımak, takipçisi olmak, vatandaşlarımızın mağduriyetlerini Mecliste dile getirmek ve çözüm için ortak akılla hareket edilmesinin yolunu açmak en önde gelen vazifemdir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; biraz önce benim konuşmam üzerine bir oylama yapıldı ve o oylama bozuldu ve sayın vekiller büyük bir dalga biçiminde girdiler. Mademki oylama reddedilmemişti neden yeniden oylatıldı? Acaba sayın vekiller neyi oyladıklarını elektronik yolla beş dakika tanıdıktan sonra biliyorlar mıydı? Bu kadarla yetineyim.

Evet, burada tabii ki tartıştığımız konu çok önemli bir konu. Bu konu ülkemizin temel değerleriyle ilgili, gelecek kuşakların nasıl bir ülkede yaşayacaklarını ilgilendiren temel konu ve bu konuyu bizim ele alış tarzımız, gayriciddi olarak, alelacele ve ivedi bir biçimde ele alış tarzımız her adımımızda yeni bir çelişkiyi ortaya çıkarıyor gerek üst normlar açısından gerek yatay normlar açısından. Bu itibarla ben bu konuştuğumuz konunun, esasen sadece bir insan davranışı değil, ama aynı zamanda flora, fauna ve homo sapiens çerçevesinde yaşam alanlarının anlam kazanacağını ve bunun temellerinin de Anayasa’ımızda bulunduğunu belirterek devam etmek istiyorum. Nedir bu? Biraz sonra Cerattepe’den gelen sevindirici bir haberle devam edeceğim ve bu vesileyle Gezi ile Validebağ’ın doğal ortamdan çıkarılması sorununa da değineceğim.

Şimdi, nedir buradaki sorun? Şudur: Eğer biz doğal ortamı bozarsak, nasıl ki HES’lerle dereleri kuruttuğumuz gibi gölleri kurutursak ve deniz alanlarını bu şekilde, doğaya eşit giriş hakkını ihlal edecek şekilde bozarsak o zaman flora-fauna ve homosapiens dengesi bozulacağı için Anayasa’nın -daha önceki konuşmalarımda değindiğim- 43’üncü maddesi, 56’ncı maddesi ve 63’üncü maddesi, özellikle, Anayasa’nın hak ve özgürlükleri düzenleyen 13’üncü maddesi yoluyla ihlal edilecektir. Çünkü 13’üncü maddeye göre, hak ve özgürlükler ancak kanunla sınırlanabilir ama bunlar Anayasa’nın özüne ve sözüne uygun olmalıdır ve belirli bir nedene dayanmalıdır. Şimdi, burada, tabii ki, bu ilkelerin yanı sıra ölçülü olmalıdır ve özüne dokunmamalıdır. İşte, bu bakımdan, anayasal hak ve özgürlükler bütünü önem taşıyor ve bu torba kanun teklifinde getirilen düzenlemelerin -özellikle bu 18’inci maddede yapılan göller, nehirler ve denizlere ilişkin tesislerin bu alanları- Anayasa’nın 13’üncü maddesi yoluyla, ilgili maddelerine aykırı olduğu açıktır. Şimdi, bu bakımdan da bu maddenin tümüyle geri çekilmesini talep ediyoruz.

Ancak burada yakın geçmişte yaşadığımız ve yaşayacağımız olaylar bakımından Cerattepe'den gelen olumlu haberi, "Hâlâ Türkiye'de hâkimler var." dedirebileceğimiz, diyebileceğimiz haberi paylaşmak istiyorum, sonra Gezi'ye ve Validebağ'a değineceğim. Artvin'in Kafkasör Yaylası Cerattepe mevkinde madencilik faaliyeti için "Çevresel Etki Değerlendirme Olumlu" raporunda 22 hektar gösterilen alana verilen işletme izninin 240 hektara çıkarılmasına karşı açılan davada Rize İdare Mahkemesi kararını verdi ve bu kısmın izninin iptal edilmesine karar verdi yani artırılmasına dair iznin iptal edilmesine karar verdi. Bu, olumlu bir gelişmedir; her şeye rağmen, hâkimlerimiz var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) - İkinci husus, Gezi konusunda bu kadar konu farklı yönler çekildi. Oysa Gezi alanında yapılması tasarlanan alışveriş merkezi Anayasa'nın 23'üncü, 57'nci ve 63'üncü maddelerine açıkça aykırıydı ve Gezi sahiplenilmesi, orada bir alışveriş merkezinin inşa edilmesini önledi.

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Onun için mi yakıp yıktılar?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) - Şimdi, sadece şu soruyu sormakla yetiniyorum konuyu farklı alanlara çekmek isteyenler için: Acaba, o dönemde İstanbul Valisi olan, o dönemde Emniyet Müdürü olan, o dönemde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olan kişiler, o sorumlular şimdi nerededirler?

Son konu Validebağ konusu. Validebağ doğal bir alandır, flora, fauna, homo sapiens bütünüyle doğal bir alandır. Eğer millet bahçesi yapılırsa orada flora ve fauna ortadan kalkacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) - Çevresel faaliyette daha iyisini yapmak için faaliyet gösterilir yoksa bozmak için faaliyetin gösterilmesi Anayasa'mıza ve çevre hukukunun temel ilkelerine açıkça aykırılık oluşturmaktadır.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Buradan şunu anlıyoruz: Birisi bir işin Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünürse yakıp yıkılması lazım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Madde 17'ye bağlı geçici madde 18'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece, birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.02

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.20****BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP****KÂTİP ÜYELER: Rûmeysa KADAK (İstanbul), Barış KARADENİZ (Sinop)**

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 18 ila 30'uncu maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde söz talepleri var, gruplar adına onar dakika, şahıslar adına beşer dakika.

Önce, İYİ PARTİ Grubu adına Manisa Milletvekili Tamer Akkal.

Buyurun Sayın Akkal. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TAMER AKKAL (Manisa) – Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümüne ilişkin İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Sözlerime başlamadan önce, biraz önce burada yaşadığımız oylama krizi nedeniyle, hepimizden buraya bir “VAR” sistemi kurulması konusunda destek istiyorum, bu da benim teklifim.

Getirilen teklifin bazı noktalarında çevreyi korumayı amaçlayan maddeler mevcuttur fakat 15 ve 16'ncı madde 3194 sayılı İmar Kanunu'yla ilgilidir ve bu maddeler yasalaştığı takdirde, kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan denetimlerin danışman firmalara bırakılması, yetkinin kötüye kullanılması keyfiliğe ve denetimsizliğe sebep olacaktır. Devletin denetimden elini çekerek denetimi danışman firmalara bırakması, denetimin de özelleştirilmesidir.

13'üncü maddede “Kamu kurum ve kuruluşlarınca inşaatın yapımına ve denetimine ilişkin hizmet alımı yapılmış ise inşaatın yapımına ve denetimine ilişkin her türlü fenni mesuliyet kamu kurum ve kuruluşu adına danışman firmanın mimar ve mühendislerince üstlenilebilir.” ifadesi bulunmaktadır.

Anayasa'mızın 128'inci maddesi “Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslı ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.” şeklindedir.

Kanunlar hiyerarşisine göre, kanunlar Anayasa'ya uygun olmak zorundadır, aksi takdirde kanun geçersiz olup Anayasa hükmü uygulanır.

Görüldüğü üzere, kanun taslağı, kamu kurum ve kuruluşlarınca hizmet alımı şeklinde yapılan inşaatın denetimlerini özelleştiriyor. Taslaktaki, denetimin artık danışman firmalar tarafından yapılacağını ifade eden madde, Anayasa'ya aykırı olmasına rağmen teklife eklenmiştir. Ülkenin tamamında, idareler devre dışı bırakılarak tek adamlığın verdiği kararlarla rant ilişkisinin örüleceği yeni bir zemin hazırlanmak isteniyor. Kanunla denetimden uzaklaştırılan bir kamu idaresi görüyoruz. Bugüne kadar birçok şeyi özelleştirme aracılığıyla yaptılar ancak en azından denetim yetkisi devletin kurumlarına aitti, şimdi teklifle denetim de özelleştiriliyor.

Evet, bu teklif yasalaşırsa bundan sonra firmalar denetim sürecinin bir parçası olacaklar. Bu madde, son yetkilinin yani Cumhurbaşkanının verdiği kararlar zemininde bir rant ilişkisinin inşa sürecidir. Kamu yararına “Olmazsa olmaz.” dediğimiz kamu denetimi paraya tahvil ediliyor, bunu kabul etmiyoruz.

Teklifin 18'inci maddesi, düzenlediği konunun önemine göre yüzeysel ve yetersiz kalmıştır. Yenilenebilir enerji başlı başına bir araştırma ve geliştirme konusudur. Öncelikle, yapılacak çalışma ve araştırmalarla, yenilenebilir enerjinin uygulanacağı alanların kapsamlı bir haritası çıkarılmalıdır. Yaşam alanlarının çoğunlukta olduğu bölgeler ve turistik alanlar bu haritanın dışında bırakılmalıdır. Deniz, göl ve kıyılarda yenilenebilir enerji alanları oluşturmak, karasal alanlarda yenilenebilir enerji alanları oluşturmaktan çok daha maliyetlidir. Dolayısıyla yenilenebilir enerji üretimi için Türkiye'nin karasal alanlarının potansiyeli yeterince kullanılamamaktadır. Önceliğimiz, karasal alanlardaki yenilenebilir enerji kaynaklarını artırmak ve verimli hâle getirmek olmalıdır. Bu şekilde enerji kaynaklarının oranını artırmak, sürdürülebilir kalkınmamız açısından daha faydalı olacaktır. Bu sebeple, teklifin 18'inci maddesi Komisyonda yeniden kapsamlıca görüşülmelidir.

Teklifte bulunan 25'inci maddenin ilk fıkrası, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'da değişiklik önerirken danışmanlık, yazılım, araştırma, her tür ve ölçekte harita, etüt, proje, kamulaştırma, risk yönetimi gibi çalışmalarında, tüm plan yapımı ve imar uygulamaları işlerinde yürürlükteki iki ihale kanunundan biri olan 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nu devre dışı bırakmaktadır. 4734 sayılı diğer İhale Kanunu ise AK PARTİ'nin iktidarda olduğu 187 ay boyunca tam 186 kez değiştirilmiştir. Bir yasa, ortalama, bir ayda niçin değiştirilir? Ancak yasaya göre ihale değil, ihaleye göre yasa yapıldığı için değiştirilir, ihaleye göre yasa.

Kamu İhale Kanunu'nu devre dışı bırakmak, ihalelerde kamu denetimini ortadan kaldırmakta, Kamu İhale Kurumunu baypas etmekte ve yolsuzluklara sebep olmaktadır.

Hükûmetin sermaye çevreleri için hazırladığı bu taslak metni kabul etmesi ve teklifin yalnızca bu çevrelerin istekleriyle sınırlı kalması, demokratik yöntem açısından kabul edilebilir bir durum değildir. İktidara geldiği 2002 yılında Kamu İhale Kanunu'nda değişikliğe giderek ihale düzenini uluslararası standartlardan uzaklaştıran AK PARTİ, iktidara geldiği günden bugüne kadar kamu ihalelerinin neredeyse tamamını kendisine yakın olan şirketlere vererek kendi sermayesini oluşturmuştur.

“Kamu ihale sistemi” deyince sadece 4734 sayılı Kanun kapsamındaki ihaleler değil, 4734 sayılı Kanun'a istisna getirmek suretiyle bu kanunun kapsamının dışına çıkarılmış ihaleler değil, kamu ihale kapsamında olmayan yap-işlet-devret sözleşmeleri ve kamu-özel ortaklıkları da kamu ihale sisteminin içerisindedir. Kamu İhale Kanunu'nda birtakım değişiklikler yapmak suretiyle yap-işlet-devret ve kamu-özel iş birliği çerçevesinde gerçekleştirilmek istenen, AK PARTİ'nin oluşturduğu sermaye havuzunun devlet kaynaklarıyla desteklenmesidir.

AK PARTİ'nin kendi sermayesini inşa sürecindeki en önemli adımı da üçüncü havalimanı projesidir. Cumhuriyet tarihinin en yüksek meblağlı ihalesi olan üçüncü havalimanı projesi, Cengiz-Kolin-Limak-MAPA-Kalyon Ortak Girişim Grubu tarafından kamu-özel iş birliği çerçevesinde üstlenilmiştir. Kamu-özel iş birliğinde, kamu ile özel sektör arasında bir malın veya bir hizmetin topluma sunulması için yapılan kurumsal ve sözleşmeye dayalı bir iş birliği olması gerekmektedir. AK PARTİ, yandaş sermaye gruplarının devlet bankalarıyla finanse edilerek kâra geçirildiği, kamunun zarara uğratıldığı mekanizmaya dönüşmüştür. Nitekim, üçüncü havalimanı projesine 4,5 milyar euroya yakın kredinin büyük çoğunluğu Ziraat Bankası ve Halkbank tarafından verilmiştir. Üçüncü havalimanına devlet bankalarından sağlanan krediyle denetimsiz yüksek maliyetli havaalanı inşa ettirmenin bedelini maalesef ki yine Türk halkı ödeyecektir. Yap-işlet-devret proje finansman modeli, devletin bedavaya tesis sahibi olduğu projeler değildir, devletin gelecekteki gelirlerinden vazgeçerek veya birilerine bu gelirleri şimdiden tahsis ederek borçlanmasıdır, bu borcun garantörü de devlettir. Yap-işlet-devret projelerinin devletin yatırım bütçesi içerisine girmesi ve Meclis denetimine tabi olması için gerekli yasal düzenlemenin acilen yapılması gerekmektedir. Bugün uygulanmakta olan projeler ölçüsüz ve maliyetli bir borçlanmadır, ülkenin geleceğine ipotek koymuştur. İktidarın hâlâ yap-işlet-devret modeliyle mega projeleri finanse edebileceklerini söylemesi, yandaşlara verilen ihaleler üzerinden sağlanan rantın da maalesef ki devam edeceğinin bir göstergesidir. Üçüncü havalimanı dâhil, yandaşlara

ihale edilen tüm projelerde herhangi bir kontrol mekanizması olmadığı için kamu zarara uğratılmıştır. 2003 sonrası dönemde uygulanan kamu-özel iş birliği ihale modeli, iktidarın elinde önemli bir araç olarak ileri teknoloji gerektiren veya hizmetin istisnai özelliklerinden kaynaklanan tercihlerin çok ötesine taşınmış ve yandaş sermaye gruplarına kaynak aktarımının bir metodu hâline getirilmiştir.

Bunun yanı sıra, bu model, bütçe açığının düşük gösterilmesine, yükümlülüklerin uzun vadeye yayılmasına ve hizmetin maliyetlerinin artmasına da yol açmaktadır. İhalelerde kamu denetimini ortadan kaldıran, sermayenin talebi doğrultusunda hazırlanan maddelerin tekliften çıkartılmasını talep ediyoruz. Rekabeti yok edip davetiyeli ihalelerle bir soygun cenneti yaratma girişiminin de karşısında duruyoruz.

Dünya Bankası verilerine göre, Kamu İhale Kanunu'nda 2002 yılında yapılan değişikliğin ardından ihalelerin neredeyse tamamı inşaat şirketleri Limak, Cengiz, Kalyon ve Kolin gibi yandaş gruplara gitti. Limak, Cengiz ve Kolin'in devletten aldıkları ihalelerin toplamı 150 milyar dolara yaklaşmış bulunmaktadır. Görünen o ki AK PARTİ, iktidarını, halkın cebinden alınan paraları bir avuç sermayedarın cebine koyarak sürdürmeye çalışmaktadır. Bir an önce bu yönetim anlayışının değişmesini temenni ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAMER AKKAL (Devamla) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TAMER AKKAL (Devamla) – Konuşmama son verirken Doğu Karadeniz Bölgesi'nde altı ay çalışıp on iki ay ev geçindirmek zorunda olan, sayıları 10 bini bulan mevsimlik ÇAYKUR işçilerimizin sesi olmak istiyorum çünkü ÇAYKUR mevsimlik işçilerinin altı ay çalıştıktan sonra altı ay işsiz kalmaları, aile içi huzursuzluklara sebep olmakta, geleceğinden endişe duyan çocukları ve tenceresi boş kaynayan kadınları çaresiz bırakmaktadır. Bu emekçi kardeşlerimizin yılın yalnızca altı ayında çalışarak yedi bin iş gününü doldurma şansı yoktur. Aldıkları maaşla ev geçindiremeyen bu insanlarımızın emekli olmasını beklemek bir mucizedir. Hükûmeti bu konuda önlem almaya davet ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, sayın konuşmacı birçok firmanın ismini vererek Hükûmetin bu konuda yanlış işler yaptığını ifade etti. Tüm bu anlatılan ihaleler basına açık, kanuna uygun yapılmaktadır, hangi firma isterse girmektedir bunlara.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu.

Buyurun Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Barışın elçisi Tahir Elçi'yi saygı ve minnetle anıyorum. Ayrıca, Hakkâri Milletvekilimiz Sayın Leyla Güven'i ve sürdürdüğü eylemi de buradan selamlıyorum.

15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde HDP Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Bu kanun teklifinin ikinci bölümünün ilgili maddelerinde su alanlarına yenilenebilir enerji kaynak alanları yani YEKA yapılması öngörüldüğü belirtilmektedir. Ciddi çevre etkileri belirtilmeden su üzerine YEKA yapılması, su canlılarının merkezinde olduğu bir tehlike haritasıyla bizi karşı karşıya bırakacaktır. Suyun güneşle temasını engelleyen, böyle olduğu ölçüde de suyun sıcaklığının değişimine yol açacak olan YEKA'ların, su alanlarının ekosisteminde ciddi bir kıyımaya sebep olacağı kesindir. Benzer durum kıyılarda yapılmaya çalışılan nükleer santraller için de geçerlidir. Açılacak santraller sonrasında deniz suyu sıcaklığında 2-3 santigrat bir artış olacağı ve bunun da deniz canlılarının yaşamlarını tehlikeye atacağı raporlarla açıklanmıştır.

Başka ne gibi zararları vardır? Söz gelimi, Akkuyu Nükleer Santrali'nin atıkları deniz yoluyla Rusya'ya gönderilecektir ancak bu atıkların taşınması sırasında gerçekleşebilecek olası bir kazada büyük faciaların yaşanması da işten değildir. Bununla birlikte, santrallerdeki soğutma işleminde günlük olarak tüketilen su -metreküp cinsinden- Türkiye'nin toplam nüfusunun günlük tüketim hacmini bir hayli aşmaktadır. Ayrıca, Türkiye, Akkuyu'daki sözleşme sahibi Rus şirketine alım garantisi vermiştir fakat bugün, elektriğin kilovatsaati 4 sentken Akkuyu Nükleer Santrali'yle aynı elektriği altmış yıl boyunca kilovat saati 12,5 sentten satacaktır. Açıkçası, hâlihazırda Türkiye'nin bu gibi projelere ihtiyacının olup olmadığı da tartışmalıdır. Yakın zamanda açıklanan raporlar ışığında düşünersek Türkiye'de mevcut elektrik üretimi tüketimi ilişkisinde, tüketilen elektrik kadar arz fazlası olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tabii ki yenilenebilir enerjinin gerekliliğine katılıyoruz. Uzun süreli aydınlanma süresiyle, Türkiye'nin su yüzeyinde 11 bin megavat, karada ise 37 bin megavatlık yenilenebilir enerji elde etme potansiyelinin olduğunu biliyoruz. Fakat burada doğru fizibilite çalışması ve değerlendirmelerle doğaya yapılacak tahribatın minimize edilmesi gerektiğini de göz ardı etmememiz gerekir. Çünkü biliyoruz ki doğru fizibilite çalışmaları yapılmadığı takdirde bu türden çalışmaların tarım alanlarına, su ekosistemine ve bir bütün olarak ekolojiye zararları son derece ciddi olacaktır.

Enerji elde etme noktasında, doğanın mevcut tüketim nesnesi biçimindeki insan merkezli tahayyülden doğru düşünmenin aksine, bütün ekolojik unsurların bir aradalığını sürekli ve mümkün kılan akıl etme biçimine ihtiyaç olduğu, insanlık hafızasının da gösterdiği üzere elzemdir. Tüm bunlardan hareketle -bu hâliyle- bununla ilgili maddenin torba yasadan çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz.

Ayrıca, kanunun ilgili maddelerinde mera, yaylak ve kışlakların hak sahipleri şahıslar ya da üçüncü kişiler değildir. Bu madde, büyükşehir yasasıyla kamusal köy ortak alanlarının kullanımından çıkarılan bu doğal alanların kişilere tescilini yasalılaştıracak ve hazineyi de bu konuda dava açamaz kılacaktır. Yine bu madde mera, yaylak ve kışlakların üçüncü şahıslara devrini yasalılaştıran bir düzenlemedir. Bu sebeple mera, yaylak ve kışlakların korunması için bu madde de torba yasadan çıkarılmalıdır.

Diğer bir maddeyle ise tahsil işlemlerinde Maliye devre dışı bırakılmakta; bu hâliyle, Çevre Bakanlığı, istediği her binayı riskli ilan edebilir ve istediği bina mahalline de ceza kesip bunu tahsil edebilir durumdadır. Dolayısıyla bu yolla hem para toplayarak hem de yıkma kararını meşrulaştırarak kentsel dönüşüme mecbur bırakılacak mülk sahipleri cezalandırılmış olacaktır.

Kanun teklifinin diğer bir maddesinde riskli ve hasarlı görülen yapıların tahliye ve yıkım işlemlerinin masraflarının maliklerce karşılanacağı belirtilmektedir. İstanbul özelinde ya da büyük şehirler özelinde konuşursak aslında, imara aykırı yapılan ve tehlike arz eden yerlerle ilgili sorumluluk kullanıcıdan öte, bunların imara aykırı yapılmasına müsaade eden yöneticilere aittir. Yani siz bir belediye olarak ya da o bölgenin idarecisi olarak buralarda kanunlara aykırı, imara aykırı yapılanmaya müsaade ediyorsanız bunun sorumlusu sizsinizdir. Dolayısıyla bundan, sizin bu göz yummanızdan faydalanarak inşaat yapan, bina yapan insanlar sorumlu olmamalı.

Çevre Bakanlığının yürütmesi gereken yıkım, tahliye ve yeniden inşa projelerine bakılınca uygun görülen kıstaslar çerçevesinde müteahhitlere bunun da devredildiğini görüyoruz. Bu düzenlemeyle projelerin devredilmesi noktasında akraba ve belirli bir çevrenin kayırılmasına yol açacak bir sürecin işleyecek olması da hepimiz tarafından örneklerinden şikâyetçi olduğumuz bir durumdur.

Teklifin kapsadığı maddelerin geneline baktığımızda peyzajın bir adım ötesine geçen, nispeten daha çevreci diyebileceğimiz önermeler vardır fakat yine de çevreci kaygılarla hareket edildiği varsayımında bulunamıyoruz çünkü hem bazı maddelerin ranta, kayırmacılığa son derece açık olması hem de yenilenebilir enerji projelerinin fizibilite çalışmalarının dikkatlice ve teferruatlıca yürütülmesine dair, bunların bu şekilde yürütülmesine dair herhangi bir ibarenin olmamasından ötürü bu teklifin ekolojiyi gözeten bir içeriğinin olmadığını da düşünüyoruz. Ayrıca, bu maddede, mevcut siyasal iktidarın sicilinin hâlihazırda pek iç açıcı olmayan durumuyla da karşı karşıyayız. Yani çevre konusunda mevcut

iktidarın, Hükümetin çok sayıda -ne diyelim- tahribata yol açan uygulamaları olduğunu ifade edebiliriz. Her yerde açılan maden ocaklarıyla, derelerimizin üzerine yapılan HES'lerle; Marmara, Karadeniz ve Akdeniz kıyılarındaki nükleer enerji santralleriyle, kıyı şehirlerimizin maruz kaldığı kentleşmeyle doğaya verdiği zarara ek olarak şu an itibarıyla peşi sıra sıralayacağımız birçok ekolojik tahribat da bu dönem içerisinde yaşanmıştır.

Arkadaşlar, memleketim olan Tokat'ın Zile ilçesi ile Yozgat'ın Çekerek ilçesi arasında, bir Çekerek Irmağı üzerinde 8 adet HES yapılması projesi 2015'te başlatıldı. Oradaki Tokatlı ve Yozgatlı köylülerin ve çevre aktivistlerin eylemleri sonucunda bu projeden vazgeçildiği duyuruldu 2015'te fakat arkasından, 2016 yılında bu projeler tekrar hayata geçirildi ve acele kamulaştırma kararı alındı. Arkasından köylüler bu karara karşı dava açtılar ve yürütmeyi durdurma kararı aldılar. Bu yürütmeyi durdurma kararına rağmen acele kamulaştırma yapılan alanlarda kanuna aykırı bir şekilde çalışmalar sürdürülmeye devam etti, bir taraftan da dava sürdü. Şimdi, geçtiğimiz günlerde, 5 Kasım 2018'de Çekerek Irmağı'yla ilgili bilirkişi raporunu açıkladı ve bilirkişi raporunda diyor ki: "Bu ÇED raporunda birçok konu sadece başlık olarak ele alınmış ve hiç irdelenmemiş. İnşaat sırasında ortaya çıkan arkeolojik buluntularla ilgili bölge koruma kurulundan gerekli uygunluk yazıları alınmadan bu işlemlere devam edilmiş. Köylülerin su kullanım hakkı, tarım ve hayvancılık için ayrılan miktar mevcut durum üzerinden kurgulanmış, tarım ve hayvancılığın artma ihtimali göz ardı edilmiştir. Havza içindeki su miktarının yıllara göre düşüyor oluşu üretici ve hayvancılık için sorun teşkil etmektedir." Bilirkişi raporu bunları söylemesine rağmen hâlâ Çekerek Irmağı etrafında bu durum, buradaki çalışmalar devam etmektedir. Ve oradaki, bölgedeki güvenlik güçleri, jandarma da burada şirketlerin koruması gibi davranmakta, köylüler ile şirket arasında burayla ilgili âdeta duvar örmüş ve bütün çalışmalarını, bütün tarafını da şirketler lehinde kullanır durumdadır. Köylülerin mağduriyetini giderebilecek kanun, hiçbir şey yok çünkü alınan kararlar da hiçbir şekilde tanınmıyor ve uygulanmıyor. Yasaya aykırı bir şekilde, mahkeme kararına aykırı bir şekilde de şu anda önce kamulaştırılan ancak sonra kamulaştırılması iptal edilen tarlalarda çalışma sürüyor; mülkiyet hakkı düşürüldüğü zaman bunun da bu şekilde ele alınması gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Ayrıca Dersim, Lice, Kulp, Nusaybin bölgelerinde geçtiğimiz yaz aylarındaki orman yangınları, doğa tahribatı, çevre tahribatı âdeta seyredilmiş, önce askerî operasyonlarla bu yangınların çıktığı ifade edilmiş, söylenmiş, arkasından da bu yangınları söndürmek için oralara gitmeye çalışan köylüye dahi izin verilmemiştir. O ormanlarla birlikte o ormanların içerisinde bulunan börtü böcek, bütün canlılar da tahrip edilmiş, yanmış, yakılmıştır. Bu, çevreci anlayışın ortaya konduğu çok net bir yaklaşım olarak da önümüzde durmaktadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi.

Buyurun Sayın Hamzaçebi. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin ikinci bölümü üzerinde yapacağım konuşmada 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'da yapılması öngörülen değişikliklerle ilgili konuşacağım.

Değerli milletvekilleri, 6306 sayılı Kanun, yaşadığımız 1999 depreminden sonra 16 Mayıs 2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmiş olan bir kanundur. Bu kanun, deprem tehlikesi sonrasında, yaşadığımız deprem felaketinden sonra yaşamamız muhtemel o deprem tehlikesine yönelik olarak alınması gereken önlemleri düzenleyen çok önemli bir kanundur. Çok olumlu düzenlemeleri vardır, iyi niyetle yapılmış birçok düzenleme vardır, iyi niyetle atılmış birçok adım vardır ancak ona rağmen sorun yaratan, uygulamada komşuluk ilişkilerini zedeleyen, toplumsal

barışı örseleyen, iyi niyetli olmayan kişilere haksız kazanç kapılarını aralayan birçok düzenlemesi de vardır. 6306 sayılı Kanun'da değişiklik yapılırken uygulamada sorun yaratan ve iyi niyetli olmayan kişilere haksız kazanç kapılarını aralayan bu yanlış hükümlerin de düzeltilmesi gerekirdi, gönül bunu isterdi. Yapılan birkaç düzenleme var ancak bunların yeterli olmadığını ifade etmeliyim.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de 20 milyon bağımsız birim vardır. 20 milyon bağımsız birimin -konut veya iş yeri- 15 milyonu 1999 depreminden önce yapılmıştır, 5 milyonu 1999 depreminden sonra yapılmıştır. 1999 depreminden sonra yapılan yapıları depreme güvenli olarak alırsak 15 milyonluk yapının, bağımsız birimin 1999 depreminden önce yapılmış olması nedeniyle deprem karşısında veya diğer doğal afetler karşısında riskli yapılar olduğunu kabul edebiliriz.

Türkiye nüfusunun yüzde 42'si birinci derece deprem kuşağında yaşamaktadır. İkinci derece deprem kuşağında yaşayanların oranı nüfusumuzun yüzde 24'dür. Bir ve ikinci derece deprem kuşaklarında yaşayanların toplamı toplam nüfusumuzun yüzde 66'sıdır, bu da yaklaşık 58 milyon insan demektir. 58 milyon kişi şu veya bu derecede muhtemel bir deprem tehdidine karşı riskli yapılarda oturmaktadır. 6306 sayılı Kanun, işte bu riskli yapılarda oturan 58 milyon insanımızın ihtiyaç duyduğu yeni binaların yapılması, mevcut riskli binalardan güvenli yapılara dönüşümü gerçekleştirmek amacıyla çıkarılmıştır. Fakat bütün bu işi piyasaya emanet eden bir kanunun başarılı olma şansı yoktur. Bugüne kadar kanunun yarattığı birçok sorun vardır, bu sorunlar bu teklifte giderilmiyor. Birkaç önergemiz var asgariden birtakım sorunları çözmeye yönelik olarak verdiğimiz, sırası geldiğinde onlarla ilgili Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini de sizlerle paylaşacağız.

Değerli milletvekilleri, her şehir değişir, dönüşür, evrilir. Ancak bu şehir İstanbul gibi uzun yıllar boyunca, özellikle 1950'den sonra, çok büyük ölçüde göç almış ve yaklaşık yirmi yıldır da deprem tehdidi altında kalmış olan bir şehir ise bu dönüşüm, bu evrilme kaçınılmazdır. Ancak bu kaçınılmazlık noktasında, bu zorunluluk çerçevesinde kentsel dönüşüm bağlamında yapılan uygulamalar, şehrin yöneticileri için şehir ticari bir metadan öte bir anlam taşıyorsa şehir ruhunu kaybeder. Bugün İstanbul ruhunu kaybeden bir şehir konumundadır. Mahalleler yok oluyor. "Ya, ne var?" diyebilirsiniz "Bir bina yıkılıyor yenisi yapılıyor." Öyle değil. "Mahalle kültürü" denen bir kavramdır. Bu kültürü yok ettiğiniz zaman o şehre hayat veren, can veren bir parçayı, bir uzvu kesip almış olursunuz. Şehir, insanlığın tarihi boyunca meydana getirmiş olduğu en büyük fiziki yapıdır. Ve İslam mimarisinden örnek vereceğim; İslam mimarisinde şehir, cennet tasavvurunun yansımasıdır. Cennet yani çelişkilerin, çatışmaların olmadığı bir yer; mutluluğun, huzurun olduğu bir yer; şehir böyledir. Şehirde, insanlar arasındaki fiziki ve sosyal mesafeler en aza iner, kaldırılır. Bunu kaldırdığımız zaman veya en aza indirdiğiniz zaman, insanların toplumsallaşmasını sağlarsınız, komşuluk ilişkileri gelişir, mutluluk meydana gelir. Ama İstanbul'u örnek olarak alırsak İstanbul böyle bir şehir değil. İstanbul örnek, başka şehirler buradan farklı değil. Biraz önce Trabzon Milletvekili arkadaşımız Sayın Hüseyin Örs Trabzon'dan örnek verdi. Eminim, başka şehirlerde başka arkadaşlarımız başka örnekler verir. Bugün İstanbul, İstanbul kentinin yöneticileri dediğimiz zaman aklımıza belediye başkanları geliyor, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı geliyor. Yerel anlamda yöneticileri kastediyorum ancak yöneticilerimiz bunlarla sınırlı değil. İki yöneticimiz daha var: TOKİ ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, TOKİ ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı üçlüsü karşısında İstanbullular çaresiz. Nerelerde, hangi binalarda yaşayacağımıza, nasıl bir çevrede yaşayacağımıza şehrin sakinleri, İstanbullular değil, bu üçlü karar veriyor.

Değerli milletvekilleri, İstanbul ya da başka büyük kentler... İstanbul'u örnek veriyorum, Türkiye'nin her yerine uyabilecek bir örnektir. İstanbul'la ilgili, Sayın Cumhurbaşkanının, 2 Ekim 2018 tarihinde çok önemli bir demeci oldu: "İstanbul'a ihanet ettik, bundan ben de sorumluyum, biz de sorumluyuz." Bunu ben bir öz eleştiri cümlesi olarak almak isterdim yani: "Birçok kötü şey yapıldı ama artık bundan sonra İstanbul'da güzel şeyler olacak." Nitekim, ondan kısa bir süre sonra Sayın Cumhurbaşkanımız bir demeç daha verdi: "İstanbul'da bina yüksekliği 5+1 katı geçmeyecek."

Değerli arkadaşlar, 2 Ekim 2018 tarihinden bu yana sadece Çevre ve Şehircilik Bakanlığının İstanbul'da yapmış olduğu imar planı değişikliği sayısı 70'dir. 70 imar planı değişikliğiyle toplam 25 milyon metrekarelik yeşil alan veya sosyal donatı alanı imara açılmıştır, yapılaşmaya açılmıştır. Sayın Cumhurbaşkanı "Artık İstanbul'da binalar 5+1 kat yüksekliğini geçmeyecek." demiş olmasına rağmen, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yüksekliği 120 metreye çıkan binalara izin vermiştir, bunların imar planı değişikliklerini yapmıştır. Şimdi, nasıl oluyor? Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bu imar planı değişikliklerini yaparken, bu kadar yeşil alanı imara açarken Sayın Cumhurbaşkanının bundan haberi olmayabilir mi?

Çok sevdiğim, değerli bir mimar vardır, kitaplarını zevkle okudum; şu an hayatta değil, Allah rahmet eylesin: Mimar Turgut Cansever. "Kubbeyi Yere Koymamak" diye çok güzel bir kitabı vardır, çok etkilendiğim bir kitaptır. Şöyle der, Mimar Sinan ekolünü anlatır: "Mimar Sinan ekolünde mimaride yanındakini geçmek yoktur, yanındakine uyum sağlamak vardır; Süleymaniye Camisi, Büyük Sinan'ın Süleymaniye Camisi bunun bir örneğidir. Süleymaniye Camisi kubbeden avluya doğru minarelerin kademeli olarak azalan yüksekliğiyle Haliç'e uyum sağlar. Tersinden ifade edecek olursak avludan kubbeye doğru minarelerin kademeli olarak yükselmesiyle ve kubbesiyle birlikte diğer tarafta Ayasofya'ya uyum sağlar. Yanındakini geçmek yoktur." Ama bugün imar planı anlayışında yanındakini geçmek vardır. Emsal ve yükseklik uygulamalarıyla bugün İstanbul'da imar cinayetleri işlenmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Emsal, yükseklik; bunlar o parsel sahibinin hakkı değildir, bunlar İstanbul'da yaşayan bütün insanların hakkıdır. Yöneticiler, kenti yönetenler, kentin imar planlarını yapanlar bu rantı istediği gibi, istediği kişiye veremezler; orada, herkesin hakkı vardır.

Değerli arkadaşlar, konuşacağım çok şey var ama zaman izin vermiyor. Fikirtepe uygulamasına ilgili önergede değineceğim, o maddede bir değişiklik öneriyoruz. Fikirtepe'de binlerce aile bugün bir inşaat çukuruna bakarak evlerinin inşaatının başlamasını bekliyor ama ortada bu inşaatı yapacak hiç kimse yok, devlet de buna seyirci.

Hepinize saygılar sunuyorum, iyi akşamlar diliyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan.

Buyurun Sayın Aycan. (MHP sıralarından alkışlar)

Tabii, Sayın Aycan'ın şahsı adına da talebi var. Dolayısıyla on artı beş, on beş dakika olarak süreyi veriyoruz.

MHP GRUBU ADINA SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Çevre Kanunu'nda ve diğer bazı kanunlarda değişiklik yapan kanun teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ve şahsım adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, çevre konusunu tartışırken önce Anayasa'mıza bakmak lazım. Anayasa'mızın 56'ncı maddesinde çevre ile sağlık birlikte ele alınmıştır ve tek maddedir. Hem çevrenin hem de sağlığın ifade edildiği tek madde Anayasa'mızda 56'ncı maddedir. Anayasa'mızın 56'ncı maddesinde der ki: "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir." Ve yine maddenin devamında "Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." der. Şimdi, bu Anayasa'daki ifadeler hakikaten doğru ve çağdaş ifadelerdir;

sadece korumaktan değil, kirlenmeyi önlemekten değil, geliştirmekten bahsetmektedir. Geliştirmek bir süreçtir, dinamik bir süreçtir; korumak statükodur ama geliştirmek sonsuz bir kavramdır, bugünkü hâlimden daha iyileştirmektir ve sonsuz şekilde geliştirmeyi ifade eder. Onun için, Anayasa'mızdaki "çevre ve sağlık" ifadesi çok doğru bir şekilde ifade edilmiştir; hem sağlığı hem çevreyi korumak ve geliştirmek gerekir. Bunun için de vatandaş ve devlet ortak sorumluluk altındadır ve görevlidir.

Görüşüğümüz Çevre Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu 1983 yılında kabul edilmiş bir kanundur ve yeni bir kanundur; ilk defa ayrı bir Çevre Kanunu mevzuatımıza girmiştir. Bu anlamda da önemli bir kanundur Çevre Kanunu ve Çevre Kanunu'nun da amacı direkt çevreyi korumak ve geliştirmek olarak ifade edilmiştir. Bu, mantık açısından yine doğru bir yaklaşımdır.

Tabii, bu kanun 1983'te çıkmadan önce bizim mevzuatımızda çevreyle ilgili çevre sağlığı kavramı vardır, ayrı bir çevre kanunumuz yoktur ama mevzuatımızda çevre sağlığı kavramı vardır. Özellikle, 1930 yılında çıkarılan 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'ndan bahsetmek istiyorum. Bu, 1930 yılında çıkartılan efsane bir kanundur. O gün itibarıyla yasayı hazırlayanlar çevrenin ve çevre sağlığının korunmasından bahsetmektedir; çağın ötesinde, günün ötesinde çok çağdaş normlar içeren bir yaklaşımdır.

Yine mevzuatımızda, 1961 yılında 224 sayılı Yasa'yı çıkarmış bulunuyoruz. 224 sayılı Yasa'da da çevre sağlığı, çevreyi korumak sağlık hizmetlerine verilmiştir ve bu anlamda kurulan, Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Kanun'la kurulmuş olan sağlık ocakları çevre sağlığı hizmetlerini verirlerdi. Sağlık müdürlükleri çevre sağlığıyla sorumluydu. Çevre sağlığı, çevreden insan sağlığına etki edecek olumsuz etkileri kontrol etme yaklaşımı içerir. Bu yönüyle de doğru bir yaklaşımdır ve o zamanki hekimler ve özel olarak gelişmiş olan, özel olarak ortaya çıkmış olan çevre sağlığı teknisyenleri çevre sağlığı hizmetleri verirlerdi.

Tabii, 1983 yılında kabul ettiğimiz 2872 sayılı Kanun'la ilk defa çevre konusu ayrı bir kanun hâline gelmiştir fakat ayrı bir kanun olmasına rağmen kirlenmeyi önleyememiştir, önlemesi de zordur. Bugün su kirlenmiştir, hava kirlenmiştir, toprak kirlenmiştir, şehirler kirlenmiştir ve şimdi yine bu Çevre Kanunu'nda değişiklikler yapmak üzere bir kanun teklifiyle bu gündemde değerlendirmeler yapıyoruz. Sadece Çevre Kanunu'nda değil, İmar Kanunu'nda, Kıyı Kanunu'nda, afet riski olan bölgelerle ilgili değerlendirmeler yapıyoruz. Bu şunu gösteriyor ki bir sorun var. Bu sorun uygulamada karşılaşılan sorunlardır ve "Yeni düzenlemeler sorunları çözecek midir?" dersiniz, ben bu konuda biraz karamsarıım. Yeni düzenlemelerin de çevre sorunlarını çözeceğini sanmıyorum. "Neden?" dersiniz gerçekte çevreye önem vermiyoruz, değer vermiyoruz ve çevreyi korumuyoruz. Aslında Anayasa'mız çevreyi korumayı hem vatandaşa hem de devlete görev olarak vermiş olmasına rağmen hep birlikte çevreyi kirletiyoruz, hepimiz kirletiyoruz. Vatandaş olarak, işte, yol kenarlarında pet şişe yığınlarını görüyoruz, plajlarda yığınları görüyoruz. Yolda giderken arabadan poşet atan insanlar bizim insanlarımız. Vatandaş böyle, sanayici böyle.

Sanayici, maalesef, çevreyi kirlenmekte ısrarla kötü davranışlar içerisinde bulunmakta. Biz sanayiye karşı değiliz ama sanayi kuruluşlarının çevreyi kirlenmemesi konusunda özen göstermesi gerekir. Elbette sanayiye de ihtiyacımız var, enerjiye de ihtiyacımız var, linyit santrallerine de ihtiyacımız var ama herkesin kuralına göre davranması ve gereğini yapması lazım. Filtresi olmayan linyit santrallerinin verdiği zararları tolere etmek mümkün değildir. Kendi şehrimde Afşin-Elbistan Termik Santrali vardır, A ünitesinin filtresi yoktur ve buradan çıkan gazlar, tozlar içerisinde radon içermektedir ve radon insan sağlığı açısından son derece risklidir, kanserojen bir maddedir.

Onun dışında, kamu da çevreyi kirletmektedir. Devlet örnek olması gerekirken bu konuda yanlış davranışlar içerisinde ve duyarsız davranmaktadır, örnek olması gerekirken yanlış davranışları sergilemektedir ama çevre konusunda büyük sorumluluğu olanlar belediyelerdir. Belediyelerin direkt görevi aslında çevre sağlığıdır. Yine, 1930 yılında çıkan 1580 sayılı Belediye Kanunu'nda, belediyelerin görevleri olarak direkt çevre sağlığı görevleri tanımlanmıştır.

Dünya bugün sağlıklı şehirlerden bahsetmektedir. “Sağlıklı şehir” dediğimizde aklımıza çevre konusundaki risklerini kontrol etmiş şehirler gelmektedir ama bu konuda da sınıfta kaldığımızı düşünüyorum. Yaşanabilir şehirler kriterlerine giren şehirlerimiz maalesef yoktur. Burada hepimiz sorumluyuz. Bir kanalizasyon arıtma sistemi olmayan şehir, büyükşehir olur mu? Hâlâ bugün kanalizasyon sorunlarıyla karşı karşıyayız. Kanalizasyon dediğimizde, sadece toplama akla gelmektedir. Oysa, efektif arıtma olmadan kanalizasyon olmaz. Kanalizasyon sadece tam manasıyla arıtırsa bile çevreye verilmiş şekli de önemlidir. En yakın denizlere boşaltıyoruz, denizlere boşaltırken 1 kilometre açıkta ve 100 metre derinlikte boşaltmamız lazım. Ancak, böyle yaptığımız zaman biyolojik kirliliği artırsak bile kimyasal kirlilik devam etmektedir.

Bu yasayla gelen önemli kavramlardan biri, kirletenin ödeyeceği kavramıdır. Fakat, bunu da yanlış anladığımızı ve yanlış yorumladığımızı düşünüyorum. Yasada “kirleten öder” mantığı, aslında kirletenin arıtma için gerekli olan masrafları karşılaması anlamına gelmektedir; yoksa, kirletip istediğiniz kadar da para ödemek anlamına gelmemektedir. Bugün bu yasa değişikliği teklifinde, aslında en çok bunu yapıyoruz, idari usulde değişiklikler yapıyoruz ve idari cezaları, para cezalarını artırıyoruz ama bu para cezalarının hiçbirisinin caydırıcı olduğunu düşünmüyorum veya bu kirletmenin parasal karşılığının olmadığını düşünüyorum. Tankerlerle petrolerini denize boşaltan kişinin denizlerimize verdiği zararları nasıl temizleyeceksiniz? Veya bu kirletmenin, kimyasal kirletmenin meydana geldiği kanseri nasıl parayla ifade edeceksiniz?

Bugün ülkemizde ve tüm dünyada kanser vakaları artmıştır. Kimyasal kirliliğin getirdiği bir şeydir bu ve bugün kanserler dünyada ikinci ölüm nedenidir hem Türkiye’de hem dünyada kanser vakaları artmıştır ve kansere bağlı ölümler yükselerek devam etmektedir. Şimdi, bir kanserden meydana gelen ölümün parasal değeri nedir, bunu nasıl tolere edeceğiz? Hangi para bunu karşılayabilir? İşte, bugün, sadece bu para cezalarını artırmaya yönelik düzenlemeler vardır ve bunların uygulamasında da sorun vardır. Yasalarda tanımlamışız para cezalarını ama buna rağmen kirletme devam ediyor. Şehrim Kahramanmaraş da su zengini bir şehir idi, Aksu ve Ceyhan’ın kirliliği devam etmektedir, sanayi kuruluşları kirletmeye devam etmektedir. Bunlara ceza uygulaması nasıl yapılacaktır, yaptırımları nasıl uygulayacağız? Bu konuda da duyarsızlık var veya bu konuda da etkili olamama sorunu var.

Kanunda bir diğer konu ÇED olayıdır, çevresel etki değerlendirmesidir. Çevresel etki değerlendirmesinin de yarar getirmediğini, teorik olarak çok doğru bir düzenleme olmasına rağmen pratikte yarar getirmediğini düşünüyorum. Bir kere “ÇED Olumsuz” ya da “ÇED Gerekli Değil” raporunun çok doğru bir mantık olduğunu düşünmüyorum. Her sanayi kuruluşu az veya çok çevreye zarar verir. Şimdi, bir sanayi kuruluşuna “ÇED Gerekli Değil” dediğinizde bunun oluşturacağı zararları yok sayıyorsunuz. Veya ÇED raporu görüşülüyor, ÇED’in aslında tüm vatandaşın bilgisine sunulması, onun huzurunda yapılması lazım ama bilmiyorum, hiç ÇED raporunun sunumuna katılanınız var mıdır? Bir duyuru yapılıyor ama bu duyuruya kimsenin itibar ettiğini de görmüyorum ya da itibar etseniz ne olacak? ÇED raporlarının sunumuna katılıyorsunuz, vatandaş olarak itiraz ediyorsunuz, itirazınızı dikkate alınmıyor; orada yaşayacak olan sizsiniz, sizin sağlığını tehdit eden bir durum söz konusu ama vatandaş bu konuda itiraz ettiğinde, bunun sağlığına uygun olmadığını belirttiğinde etkili olamamaktadır, buna rağmen, vatandaşın itirazına rağmen sanayi kuruluşları yapılmaktadır. Oysa sanayi kuruluşları yapılırken eskiden bunu çok daha düzgün yapardık. “Gayrisihhi müessese” tanımımız vardı. Gayrisihhi müessese, uygun çalışmadığı için çevresine ve içinde çalışan insanlara zarar veren müessesedir ve bunun başlangıçta, yer seçimi aşamasından itibaren ruhsatlandırılması gerekir. Ve orada, eskiden, gayrisihhi müessese ruhsatlanırken sağlık kuruluşlarının görüşü alınır, sonra Sanayi Bakanlığı tarafından ruhsat verilir. Birinci sınıf gayrisihhi müessese ise bir müessese, Sağlık Bakanlığının görüşünü alarak Sanayi Bakanlığı tarafından verilir.

Şimdi, kâğıt üzerinde ÇED raporlarına bakıyoruz, son derece doğru olabilir, iyi olabilir fakat bunların yapılmasında ya da yapılmış olmasına rağmen işletmesinde sorun var. Arıtma tesisleri ya da filtreleri çalışmayan sanayi kuruluşlarının verdiği zararları nasıl tolere edeceğiz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SEFER AYCAN (Devamla) – Tabii, evsel atıklar, atıklar ayrı bir konu; kanalizasyon ayrı bir konu; hava kirliliği ayrı bir konu; bunları konuşmıyorum, atlıyorum; şehir planlaması, imar konusu ayrı bir konu.

Sağlıklı şehirler oluşturamadık, sağlıklı evler oluşturamıyoruz. Bugün “konut sağlığı” diye bir sorun var. Özellikle konutlarda formaldehitten dolayı herkeste baş ağrısı var. “Hasta bina sendromu” diye tanımlanan bir klinik tablo var. Alerjik hastalıklar artmış durumda, astım artmış durumda; yine bu da bina sağlığını göstermektedir.

Teklifte 2 tane madde üzerinde endişelerim var. Özellikle 18’inci maddede, su alanlarına yenilenebilir enerji üretim santralleri kurulmasını doğru bulmuyorum. Her ne kadar yenilenebilir enerji de olsa, burada ısı artışı yaparak suyun kirlenmesine neden olacak ve buradaki doğal hayatı bozacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEFER AYCAN (Devamla) – Bunun dışında, riskli yapıların yıkımı konusunda müteahhitlere neden yaptırım uyguluyoruz, bunu da anlamıyorum.

Son olarak da yasalarımızda, aslında Türk Ceza Kanunu’nda tanımlanmış olmasına rağmen 181 ve 182’yi neden kullanmıyoruz? Bunu da sorgulamak istiyorum çünkü bu kirletmeler bana göre kasten kirletmedir ve kasten kirletmenin Türk Ceza Kanunu’nda karşılığı 181’dir, hapis cezası gerektirir ama bunu da uygulayacak savcılara ihtiyacımız var ya da idari cezaları uygulayacak, çevre sağlığında çalışan memurlara ihtiyacımız var.

Teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz talebi olan arkadaşlarımız var.

Sayın Arı...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- *Antalya Milletvekili Cavit Arı’nın, Antalya ili Aksu ilçesi Çalkaya Mahallesi’nde yaşayanların mağduriyetinin giderilmesine yönelik çalışmayı desteklediğine ilişkin açıklaması*

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, görüşülmekte olan kanunun 17’nci maddesinin geçici 18’inci maddesinde geçen Antalya ili Aksu ilçesi sınırları içerisinde yer alan “Çalkaya bölgesi” olarak adlandırılan bölgede bir çalışma yapılmaktadır. Bu çalışmayı, Cumhuriyet Halk Partisi Antalya Milletvekili olarak destekliyorum öncelikle. Burada 15 bine yakın vatandaşımızın yaklaşık on beş yıldır süregelen ciddi bir mağduriyeti vardı. Bu mağduriyetin giderilmesi yönündeki bu kanunu destekliyorum ancak burada Büyükşehir Belediyesi tarafından da doğru, tarafsız ve vatandaşlarımızın şikâyetine yol açmayacak bir uygulamanın yapılmasını da beklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce kürsüde yaptığım konuşmada imar uygulamalarıyla ilgili bir tarih vermiştim. Verdiğim tarih “2 Ekim 2018” idi; bir dil sürçmesi. Doğru tarih “2 Ekim 2017”dir. Onu düzeltiyorum, Genel Kurulun bilgisine sunuyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi şahsı adına Antalya Milletvekili Hasan Subaşı.

Sayın Subaşı, buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz günlerde, Çevre Yasası’ndaki bu değişiklik önerisiyle ilgili Antalya’da örnekler de vererek ticaret ve rant uğruna taş ocaklarının ormanlarımızı nasıl tahrip ettiğini anlatmaya çalışmıştım. Hemen ardından dün de yine sahillerimizde olan millî parkların, doğal sit alanlarının birtakım değişikliklerle turizme sunulduğunu, hatta koylarımızın ve sahillerimizin fazlasıyla işgaline neden olduğunu ve tahsis edildiğini söylemiştim.

Bugün de suyla ilgili örnek vermek ve konuşmak istiyorum ama ondan önce de şunu belirtmek isterim ki Antalya’nın bu doğal kaynakları, ormanları ve sahilleri rant uğruna tahrip edilirken Antalya da gelirden ve turizmden ihya oluyor değil, onu bilmenizi isterim. 12 milyon turist geldiği Antalya’da Antalya sokaklarını, çarşı esnafını gezdiğimiz zaman birçok dükkânın kapalı olduğunu, sifhah yapmadığını, birçok lokantanın kapalı olduğunu görürsünüz, o da bizim turizm politikasının ayrı bir garantidir. Çünkü sadece sahillerden, denizden ve kumsaldan yararlanan, ne yere sahilde yiyip tümüyle masraflarını en düşük ücretlerle turizmin artık son kalitesi ve parasız turistlerle Antalya’yı bu şekilde ranta kurban ediyoruz. Esnafa hiç faydası yoktur, o turistin gelip de Antalya’da yemek yediği de pek görülmuş değildir. Ticarete kurban giden ormanların da Antalya’nın esnafına bir rantı yoktur, katkısı yoktur ama Antalya halkı bu güzel doğal güzelliklerin ve geleceğin, çocuklarımıza armağan edeceğimiz insanlığın bu mirasına sahip çıkmak için uğraşırlar, mücadele ederler ama kendilerine bir katkısı yoktur.

Hemen ardından ben suyla ilgili bir konuya geçmek istiyorum. Çünkü su kaynaklarımız da çok zengindir Antalya’da, onun da heba edildiğine dair örnek de vermek istiyorum.

Bizde Dünya Su Günü kutlamaları 22 Martta yapılır ve dünyada Birleşmiş Milletlerin önerisiyle 1993 yılında başlamıştır Su Günü kutlamaları. Birleşmiş Milletler bir konuya dikkat çekmiştir. Dünyanın en önemli varlığı su, çevreyle ilgili su varlığının değerli olduğunu anlatabilmek adına bu günü kutlamaya almıştır ve Türkiye’de de ilk Su Günü kutlaması, benim dönemimde, 1997 22 Martında Antalya’da yapılmıştır. Sayın Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan da davetimize icabet ederek Türkiye’deki bütün büyükşehir belediye başkanlarının katılımıyla 1997 22 Martında Türkiye’deki ilk Dünya Su Günü kutlamasını yapmıştık.

Geçenlerde bir Elmalı örneğini vermiştim. Elmalı Ovası Antalya’nın en büyük ovalarından birisidir, yüz binlerce dönüm arazisi olan, 1050 kotunda Elmalı, Antalya hatta Türkiye’nin en değerli ovalarından birisidir ve su zengindir. O da nasıl su zengini? Dört tarafı dağlarla çevrili olduğu için, bu kapalı havzanın suları, hem yer altı suları hem yer üstü suları bu havzada birikir, göller oluşur. Geçenlerde bahsettiğim gibi, Karagöl’ün bir yanlış politikayla tahsis edilmesi üzerine Su İşleri Karagöl’ün sularını kırk yıldır altı ay boyunca düdenlere verir, boşaltır ve tam 150 milyon metreküp suyu düdenlerden akıtır yani fay kırığı dediğimiz çatlaklara vermek suretiyle 150 milyon metreküp suyu DSİ eliyle yok ederiz. Oysa bu 150 milyon metreküp suyun yarısıyla hem beslenmesi gereken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

HASAN SUBAŞI (Devamla) - ... ve su havzası ilan edilen, canlı hayatın çok güçlü olduğu Avlan Gölü'nün beslenmesi mümkün olabilir hem de yarısıyla yüz binlerce dönüm Elmalı Ovası sulanabilir. Ama son yıllarda öyle kurak gidiyor ki artık çok büyük bir tehlikle Elmalı Ovası'nda yapılan seralar ve bahçeler neredeyse sökülecek duruma gelmiştir. Bu cinayeti, insanlık suçunu biz seyrediyoruz. Ama buradan seslenmek istiyorum, Tarım ve Orman Bakanlığının bu konuya dikkatini çekmek istiyorum. Dünyanın hiçbir yerinde bu şekilde 150 milyon metreküp su altı ay boyunca çatlaklara verilmek suretiyle zayi edilmez. Bu, bir insanlık suçudur, bir çevre suçudur, çevre cinayettir. Bunu buradan uyararak istiyorum, Tarım ve Orman Bakanlığının dikkatine sunuyorum huzurunuzda.

Teşekkür ederim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, şimdi bölüm üzerinde on beş dakika süreyle soru-cevap işlemi yapacağız.

Sorular için süreyi başlatıyorum.

Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Çevre ve Şehircilik Bakanına soruyorum:

1) Çevre kirliliğinin önlenmesi açısından yenilenebilir enerji üretimi için özellikle GES'lerle ilgili olarak kırsaldan kentlere, sanayiden tarıma kadar her alanda üretimin yapılması yönünde bir düzenlemeniz olacak mı, bu konuda özel teşvikler vermeyi düşünüyor musunuz?

2) Enerji tasarrufuna katkısı olmayan, öğrencilerimizin erken saatlerde karanlıkta okula gitmesini zorlaştıran daimi yaz saati uygulamasından ne zaman vazgeçeceksiniz?

3) Termik santrallerin çevre kirliliğini artırdığı açıkça ortada olduğu hâlde verimsiz olan, teknolojisini eskimiş, filtre kullanmayan bu tür santralleri kapatmayı düşünüyor musunuz?

4) Üretim alanlarında ve sokak aydınlatmalarında güneş enerjisine dayalı verimi yüksek sistemlerin kullanılmasını sağlamayı ve teşvik etmeyi düşünüyor musunuz?

5) Daha iyi bir ısı yalıtımı sağlamak için evlere ve iş yerlerine teşvik vermeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kendimizle, hemcinslerimizle, tabiatla ve onda olanlarla barış içerisinde olup doğal dengeyi bozmamak ve doğal çevreyi korumak medeniyetimizin özünü oluşturur. Gökler ve onda olanlar, yeryüzü ve onda bulunanlar, cansızlar, bitkiler, hayvanlar ve biz insanlar, her şey bir hesap üzere yaratılmış; hepsi birbiriyle irtibatlı ve hiçbirisinde başıboşluk olmayıp bir denge üzere varlıklarını sürdürmektedirler. Bilhassa güneş, toprak, hava ve su, “ekanimierbaa” denilen, dört temel olmazsa olmazlarımızdır bu dengede. Bu doğal dengeye yapılan olumsuz müdahaleler dengeyi bozulmasına ve zincirleme, dama taşı etkisiyle birbirlerini tetikleyerek öngörülemez olumsuz ve zararlı sonuçlara neden olmakta ve olacaktır. Dengenin korunup bozulmamasına azami titizliği göstermektir ki asıl çevreciliktir.

BAŞKAN – Sayın Karabat...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan, Millî Eğitimde aynı işi yaptıkları hâlde öğretmenler arasında eşitsizlik devam ediyor. Millî Eğitim Bakanlığı, ek ders ücreti karşılığı çalışanlar arasından sözleşmeli öğretmenliğe 5 bin kadro tahsis etmiş ve en az beş yüz kırk prim gününe sahip olan adaylar için son olarak 23 Kasım'da atama yapmıştır. Bu atamalarda bazı adaylar başvurularına özel okullardaki prim günlerini dâhil etmiş, böylece devlet okullarında çalışan ücretli öğretmenler açısından ciddi bir eşitsizlik ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarımız yapılan bu atamalarda da prim gün sayılarının yeniden incelenmesini talep ediyorlar.

Ayrıca, tartışmalı olan mülakat uygulamasına derhâl son verilmesini, liyakate ve puan esasına göre atamaların yapılmasını talep ediyorlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – 1953'ten bu yana en yoğun yağışı alan Edirne'deki sel felaketi sebebiyle hemşehrilerimize geçmiş olsun dileklerimi iletmek istiyorum.

Küresel ısınmayla birlikte buzulların erimesi ve deniz seviyesinin yükselmesi sonucu gerçekleşen iklim değişikliği ülkemizi derinden etkilemektedir. Bilimsel araştırmalar, Akdeniz havzasında yer alan Türkiye'deki deniz seviyesinde yıllık 6 milimetre civarında yükselme olduğunu ortaya koymaktadır. Yağışlar azalırken şiddetli yağışların artması sonucu fırtına, sel ve taşkın gibi afetler artmaktadır. Bu anlamda, küresel ısınmaya bağlı iklim değişikliklerinin Türkiye üzerindeki etkilerinin incelenmesi, hem kentleşme hem de tarım sektöründe stratejik planlamanın çok iyi yapılması gereklidir. Oysa dere yataklarını dolduran şehirleşme anlayışına devam ettikçe, doğa çok daha ağır sonuçlarla bedel ödeyecektir.

Buradan iktidarı uyarıyoruz. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bütçe sunuş konuşmasında bu konuya değinmesini önemsiyoruz ama sözde kalmamalı, bölge bölge eylem planları yapılmalıdır. Sık sık sel ve taşkın felaketleri yaşayan Trakya için iklim değişikliği eylem planı hazırlanmasını düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, Asgari Ücret Yönetmeliği'nde, asgari ücret “işçilere normal bir çalışma günü karşılığı ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücret” şeklinde tanımlanmaktadır. Uluslararası normlara göre işçinin sadece kendisinin değil, ailesinin de asgari ücret tespitinde hesaba katılması gerekir. Asgari Ücret Yönetmeliği'ndeki tanımda işçinin ailesi asgari ücretin dışında bırakılmıştır. TÜRK-İŞ'in araştırmasına göre, evli olmayan, çocuksuz bir çalışanın yaşama maliyeti aylık 2.360 liradır. Bu anlamda iktidar asgari ücretin tespitinde asgari ücretin tanımını değiştirmeyi düşünüyor mu?

Asgari ücret bugünkü tüketim kalıplarını karşılamıyor. Asgari Ücret Yönetmeliği'ni bugünkü tüketim kalıplarına uygun, günün geçim şartlarına uygun bir şekilde yeniden düzenlemeyi düşünüyor musunuz?

İşçilerin geliri, harcamaları, doğrudan, dolaylı, KDV, ÖTV, konut, trafik, benzin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Zeybek...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, 6306 sayılı Yasa'ya ilişkin olarak, şehirlerde seçilmiş olan belediye meclislerinin plan yapma yetkisini Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ve TOKİ'ye devretmeyi, Türkiye'deki yüz elli yıllık belediyecilik tarihi açısından geriye gidişin en önemli işareti olarak görüyor musunuz?

Halka hesap verecek olan belediye başkanlarının ve belediye meclislerinin yetkilerinin atanmış olan bürokratlar eliyle sürdürülmesi ve kentlere ilişkin önemli kararların bürokrasi eliyle yerine getirilmesi Adalet ve Kalkınma Partisinin kuruluş ilkelerine uygun mudur?

Bugün meydana gelen kazada yaşamını yitiren işçilerimizi de dikkate alarak büyük otoyol ve inşaatlarda yapı denetim gibi temel faaliyetlerle ilgili denetimi güncelleyecek ve ciddi biçimde yapılmasını sağlayacak bir denetim mekanizmasını gerçekleştirmeyi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) – Sayın Başkan, bugün Aladağ ilçemizde 10’u öğrenci 12 vatandaşımızın hayatını kaybettiği yurt yangınının 2’nci yıl dönümü. Hayatını kaybedenlere bir kez daha Allah’tan rahmet, ailelerine başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, yangının üzerinden yıllar geçti ama eğitimin sorunları çözüme kavuşmadı. Ailelerimizin adalet arayışı hâlâ sonuçlanmadı, 12 can gitti ama bütün sanıklar tahliye edildi yani Aladağ hâlâ yanıyor. Orada yanan evlatlarımız ülkemizin geleceğiydi. Dağ köylerindeki yoksul çocuklarımızın eğitim sorunları çözülmeden, adalet tesis edilmeden bu yangın yüreklerde asla sönmeyecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

İlgili bakana iletmek üzere soruyorum: KOSGEB Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresinin orta ve küçük işletmelere sağlamış olduğu birtakım desteklerin artık verilmediği doğru mudur? Özellikle küçük ve orta ölçekli firmaların ayakta kalma savaşı verdiği günümüz ekonomik koşullarında hâlihazırda alabildiği destekler neden kaldırıldı? Firmaların bünyelerinde çalıştırmaya başladıkları ön lisans ve lisans mezunu personel için almış oldukları nitelikli eleman desteğinin kaldırılması Hükümetin istihdam seferberliği kampanyasıyla çelişmiyor mu? Yine, küçük ve orta ölçekli firmaların reklam ve pazarlama faaliyetlerine katkı sağlayan katalog, CD, broşürlerin de kaldırıldığı doğru mudur?

Ayrıca, yurt dışı marka tescil başvurularıyla ilgili destek için başvuru formunda patent vekili istenmektedir. Mevzuatta ise bu işlem için marka vekilinin başvuruda bulunabileceği...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Ülkemizin çok önemli bir kısmı, başta deprem olmak üzere, doğal afet riski altındadır. Buna karşın mevcut yapıların büyük bir kısmı muhtemel afetlere karşı dayanıklı değildir. Meydana gelen depremlerde depreme karşı dayanıklı olmayan binalar yüzünden hem çok ciddi sosyoekonomik kayıplar yaşanmış hem de devletimiz büyük mali külfetlerle karşı karşıya kalmıştır. İstanbul’da yakın bir gelecekte oldukça şiddetli bir depremin yaşanmasının beklenmekte olması, bazı yerleşim merkezlerinin jeolojik durumu ve zemin özelliklerinden dolayı afet riski altında bulunması bu yerlerdeki riskli yapıların bir an önce dönüştürülmesini kaçınılmaz kılmaktadır. Bu iktidar tarafından hayata sokulan imar barışı kanunu Anayasa’nın 56’ncı maddesine aykırı bir biçimde vatandaşlarımızın yaşam hakkını tehlikeye atmıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanına soruyorum: Bu gerçeklere ve bu yasaya rağmen vatandaşın yaşam hakkını nasıl teminat altına alacaksınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Son olarak Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Niğde Bor Karma Organize Sanayi Bölgesine yıllardır doğal gaz getirileceği yönünde söz verilmesine karşın hâlen getirilmemiştir. Firmalar tesislerde taşıma gazıyla üretim yapmaya çalışıyorlar. Organize sanayi bölgesinde kurulu firmalar yüksek yatırım maliyeti yaparak ilimize katma değer sağlamak için ellerini taşın altına koymuşlardır. Bu firmalara senelerdir söz verilen doğal gazın organize sanayi bölgesine getirilmesi için yapılan ihalelerin iptali de sorunu çıkmaza sokmuştur. Taşıma suyla değirmenin dönmeyeceği aşikâr olup son zamanlarda artan maliyetler firmaları üretimde zorlamaktadır. Bu nedenle sorunun ilgili bakanlığa iletilerek Niğde Bor Karma Organize Sanayi Bölgesi’ne bir an önce doğal gazın getirilmesinin sağlanmasını talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi cevaplar için Komisyona söz veriyorum.

Sayın Balta, buyurun.

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, öncelikle ben de dün Batman’da hain teröristler tarafından şehit edilen kahraman polisimize ve bütün şehitlerimize Cenab-ı Allah’tan rahmet diliyorum. Gazilerimize de Cenab-ı Allah’tan uzun ömürler diliyorum.

Yine, bugün bir iş kazasında Kocaeli’de Hakk’ın rahmetine kavuşan çok değerli kardeşlerimize Allah’tan rahmet, yaralılara da acil şifalar diliyorum.

Bugün, yine, burada, 15 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin ikinci bölümüyle ilgili sorular genelde hep bakanlıklara soruldu. Kanun teklifiyle ilgili sorular yok ama şunu arz etmek isterim: 15 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin ikinci bölümünde, 18 ila 30’uncu maddeler, toplam 13 madde, aşağıdaki düzenlemeler yer almakta:

Su alanlarında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak ilan edilen alanlarda yenilenebilir enerji üretim santrallerinin yapılabilmesi.

Yine, 4706 sayılı Kanun kapsamında satışa konu olan kamu konutlarında kat irtifakı kurulmuş olanların da bağımsız bölümler hâlinde satılabilmesi ve bu konutlarda oturanların öncelikli alım hakkından yararlanabilmelerine imkân getiriliyor.

Yine, riskli yapı tespiti yapmak üzere lisanslandırılan kurum ve kuruluşlardan mevzuata uygun olarak görevini yerine getirmeyenlere, kademeli olarak, yazılı uyarı, idari para cezası ve lisans iptal etme cezası verilmesi.

Yine, 6306 sayılı Kanun kapsamında ikamet şartı aranmaksızın maliklere, kiracılar ve yapıda ikamet etmek şartıyla sınırlı aynı hak sahiplerine geçici konut veya iş yeri tahsisi ya da kira yardımı yapılabilmesi, 6306 sayılı Kanun kapsamındaki yapıları malik, kiracı ve sınırlı aynı hak sahibi olmaksızın kullananlara yapılacak yardımların düzenlenmesi geliyor.

Yine, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı veya 6306 sayılı Kanun’da belirtilen kurumlar tarafından yapılan veya yaptırılan riskli yapı tespiti, tahliye ve yıktırmanın masraflarının hisseleri oranında maliklerden 6183 sayılı Kanun’a göre tahsil edilmesi.

Yine, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün kadro ve pozisyonlarında bulunan pilotların zorunlu uçuş saatinden fazla uçtukları uçuşlar için 6758 sayılı Kanun’da öngörülen tazminat oranından yararlandırılması.

Yine, çerçeve 19’uncu maddeyle, uzun yıllardır devam eden bir imar sorunu çözülüyor. Bu maddeyle Aydın ili Çine ilçesinin 7 köyündeki 441 vatandaşımızın yıllardan beri kangren hâline gelmiş olan sorunu bu kanun teklifi yasalaştığı zaman çözülüyor.

Bütün bu düzenlemeler, sonuçta -daha önce de ifade etmiştik- hem bizler, insanlık adına hem canlılar adına çok önemli bir düzenleme. İnşallah, bu teklif yasalaştığı zaman, Türkiye’de çevresel sorunların çözümünde belediyelerimizin finansal altyapısında bu sorunları da çözecek bir altyapı oluşuyor yani buradan, Çevre ve Şehircilik Bakanlığında oluşan fonlardan belediyelerimize çevresel sorunlarla ilgili yapılmış olan projelere de destek verilecek. Bunun çok önemli bir düzenleme olduğunu düşünüyorum.

Yine, burada destek veren, soru soran, eleştiren ve bu kanun teklifine özellikle bizim Komisyonda ve Genel Kurulda katkı veren bütün milletvekili arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Şimdiden bu kanun teklifi hayırlı olsun diyor, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, bir dakika kadar süremiz var, ben sıraya göre devam ediyorum.

Sayın Şevkin...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Başkan, Cumhuriyet Halk Partisinin, meslek örgütlerinin İmar Kanunu gereğince etüt ve projeler üzerinde denetim yetkisini sınırlayan 8’inci maddenin (i) bendine ilişkin Anayasa Mahkemesine yaptığı müracaat sonucu verilen kararla, 6235 sayılı Kanun’a göre meslek odalarının meslektaşları üzerinde denetim yetkisine sahip olduğu belirtilmektedir. Hem çok sayıdaki Danıştay kararı hem Anayasa Mahkemesi kararı dikkate alındığında, meslektaşları üzerinde denetim yetkisine sahip meslek odalarının denetim yetkilerini sınırlayan bu hükmün kaldırılması ve yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Yine, İmar Kanunu’nun 26’ncı maddesi (1)’inci fıkrasına ilave öngörülen düzenlemede, herhangi bir eksikliğe mahal vermemek adına “uzmanlık alanlarına” göre ibaresinden sonra gelmek üzere “ayrı ayrı” kelimesinin eklenmesi gerekir. Hazırlanan etüt ve projelerin fennî mesuliyetinin uzmanlık alanlarına göre ayrı ayrı üstlenilmesi, yasal mevzuatımız, yargı kararları ve bilimsel teknik esaslar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, soru-cevap işlemi de tamamlanmıştır. Böylece ikinci bölüm üzerindeki görüşmeleri tamamlamış olduk.

İkinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o maddeler üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

18’inci madde üzerinde üçü aynı mahiyette olmak üzere dört önerge vardır.

İlk okutacağım üç önerge aynı mahiyettedir, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 18’inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul
Gaziantep

Hüda Kaya
İstanbul

Ali Kenanoğlu
İstanbul

Mensur Işık
Muş

Tulay Hatimoğulları Oruç
Adana

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Feridun Bahşi
Antalya

Tamer Akkal
Manisa

Metin Ergun
Muğla

İsmail Koncuk
Adana

Enez Kaplan
Tekirdağ

Ayhan Erel
Aksaray

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Göker
Burdur

Gökan Zeybek
İstanbul

Ayhan Barut
Adana

İbrahim Özden Kaboğlu
İstanbul

Müzeyyen Şevkin
Adana

Murat Bakan
İzmir

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) –
Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergeler üzerinde söz talepleri var.

Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç.

Buyurun Sayın Hatimoğulları Oruç. (HDP sıralarından alkışlar)

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken tecridin kaldırılması ve bu ülkenin demokratikleşmesi için bedenini açığa yatırmış olan milletvekilimiz Sayın Leyla Güven’i selamlıyorum. Leyla Güven haklıdır ve tecrit kalkmalıdır.

Değerli milletvekilleri, bu teklif, kıyı ve su alanlarında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca enerji üretim santrallerinin kurulması için bizlere şu an sunulmuş durumdadır. Oysa 3621 sayılı Kıyı Kanunu’nun 1’inci maddesi der ki: “Bu Kanun, deniz, tabii ve suni göl ve akarsu kıyıları ile bu yerlerin etkisinde olan ve devamı niteliğinde bulunan sahil şeritlerinin doğal ve kültürel özelliklerini gözeterek koruma ve toplum yararlanmasına açık, kamu yararına kullanma esaslarını tespit etmek amacıyla düzenlenmiştir.” Şu an bizlere teklif edilen kanun, 3621 sayılı Kıyı Kanunu’yla tamamen çelişmektedir çünkü bu madde şayet kabul edilirse denizler, göller ve akarsular sermayeye peşkeş çekilmiş olacaktır.

Bakın, Türkiye’de şu anda 87.138 megavat enerji üretilirken bu enerjinin şu an sadece yarısı kullanılabilir. Hele de yeni TürkAkımı Projesi bizlere bir müjde olarak ifade edilirken ve enerji ihtiyaçlarının buralardan da karşılanacağı söylendiği bir dönemde yeni enerji kaynaklarına... Yenilenebilir enerjidir RES’ler, evet ama onları yaşam alanlarına, tarım arazilerine ve sulak bölgelere kurmak demek doğaya, canlılara en ağır tahribatı sağlamak anlamı taşıyacaktır.

Bakın, deniz koruma alanlarının korunması sağlanabilirse önemli ekolojik ve yaşamı destekleyen sistemler muhafaza edilir. Tür ve ekosistemlerin sürdürülebilirliği sağlanır. Biyotik çeşitlilik korunmuş olur ve kritik deniz habitatları ve kaynakları korunmuş olur. Böylece doğa korunmuş olur.

Değerli milletvekilleri, kapitalizmin aşırı üretim ve kâr hırsı yüzünden doğa katledilmeye devam ediyor. Ekolojik dengenin hızla bozulduğuna bizler tanıklık ederken yağış sistemindeki değişiklikler ortadadır ve atılan her adımda kararı işgal ettiğimiz yetmiyormuş gibi şimdi sulak alanları da sermayeye peşkeş çekmek için çeşitli adımlar atılmaktadır. RES’lerin sulak alanlarda kurulması demek doğaya ve insan yaşamına vurulacak sert bir yumruk anlamı taşımaktadır. Bakın, Avustralya ve Kanada’da yapılmış olan araştırmalara göre “türbin sendromu” adı verilen bir sendroma rastlanmıştır ve RES’ler buralarda kaldırılmaya başlanmıştır. Bunlar uyku bozukluğu, baş ağrıları, kulak çınlaması, kalp çarpıntısı, hafıza problemi ve şu an burada saymadığım birçok semptomu sebep olmaktadır.

Değerli milletvekilleri, ellerimizle kuruttuğumuz gölleri gözyaşlarımızla dolduramayız. Suda ve karada yaşayan tüm canlıların doğal yaşamına müdahale etmekten vazgeçin. Zaten OHAL ve nam salmış olan KHK’lerle bu ülke yarı cezaevine çevrilmiş durumda. Bu iktidar döneminde ne insan ne doğa yaşamın ve politikaların merkezine alınmış değildir, sadece sermaye ve rant merkeze alınmıştır.

Dolayısıyla buradan şunu ifade etmek istiyoruz ki bırakın denizler ahenkle dalgalansın, sular gürül gürül aksın, balıklar özgürce yüzün, kuşlar maviliklere kanat çırpın. Çekin ellerinizi halkın cebinden, havasından, suyundan, toprağından. Çekin elinizi insanın, doğanın hakkı olan her şeyden.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki öneriler üzerinde Muğla Milletvekili Metin Ergun.

Buyurun Sayın Ergun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şehitlerimize Allah’tan rahmet diliyorum.

Muhterem milletvekilleri, sizlere Türkiye’nin cenneti niteliğinde olan bir beldede yaşanan çevre katliamlarından birkaç örnek vererek başlamak istiyorum. Tabii, bu beldeyi tahmin etmişsinizdir; Muğla. Türkiye’nin cenneti niteliğindeki bu Muğla’ımızda istisnasız her sene orman yangını olur. Bunların bir kısmı doğal yangınlardır, bir kısmı doğal olmayan yangınlar. Fakat size bir şey söyleyeyim, son yıllardaki Muğla’daki yangınlar akıllı yangınlar yani ne kadar yanması gerekiyor ise o kadar yanan yangınlar. Size bir fotoğraf göstermek istiyorum. Bu Pina Yarımadası, Bodrum’a giderken Güvercinlik’i geçince... 2007 seçimlerinde propaganda faaliyeti için Bodrum’a giderken -buradan Bodrum yolu geçer, karşısından- orada bir yangın gördüm, yangını ihbar edenlerden biri benim. Bütün yetkililer

-ondan sonra soru önergesi de verdim, buradadır İbrahim Bey- Başbakanlıktan orman bölge müdürüne kadar bütün yetkililer dediler ki: “Burası ağaçlandırılacak, tekrar ağaç dikilecek çünkü orada koruma altında olan Halep çamları var.” Ağaçlandırılmış hâli bu muhterem milletvekilleri. Yani otellerin sığacağı yer kadar yer yandıktan sonra orası söndürüldü. Buraya şimdilik 4 tane otel sığıdı. Gelecek yangınlarda muhtemelen şu tepeleri de yakarak yeni oteller yapacağız gibi duruyor.

Muhterem milletvekilleri, bunun hemen yakınında, birkaç kilometre ileride, özellikle Milas’ın Avşar ve Yaşyer köylerini ilgilendiren bir çevre felaketi daha yaşanıyor. İki köyün arasındaki bir tepede yıllardır işletilen bir taş ocağı söz konusu. Hemen hemen bütün evler, iki köydeki bütün evler çatlamış durumda. Köylüler eylem yaptılar, köylüler dilekçe verdiler ama bir türlü sonuç alamadılar.

Bir diğeri Milas Ovası’nda Sarıçay dediğimiz çaydaki kum ocakları. Yüzlerce dönüm arazi yok oldu, verimli arazi yok oldu muhterem milletvekilleri. Yine orada da vatandaşlar -özellikle Kafaca, Kırcağız, Kızılcaçayık, Bahçeburun köylerini ilgilendiren bir husus bu- mücadele etmelerine rağmen sonuç alamadılar.

Bir diğeri, Muğla’nın en büyük problemlerinden biri sintine yani teknelerin bırakmış olduğu sintine. Muhterem milletvekilleri, Muğla, İspanya’nın sahillerinden daha uzun sahili olan bir şehrimiz. Şu anda koylarımızın tamamına yakını kirlenmiş durumda. Bu sintinelerle ilgili bir ceza getiriliyor, kanun teklifinde var, destekliyoruz. Bunun artırılması lazım. Ben defalarca ihbar ettim, bir vatandaş olarak sintine bırakan tekneleri ihbar ettim fakat bir türlü ceza yazdıramadık çünkü kamerayla görüntülememiz gerekiyormuş. Bununla ilgili bir tedbir geliştirmemiz gerekir. Belki bir uçak olabilir yani bu bölgeyi denetleyecek, havadan denetleyecek, yatları denetleyecek bir uçak olabilir. Dolayısıyla vatandaşın kamerayla görüntü almasına gerek yok, devlet o görüntüyü alır, gerekli cezayı verir ve bu cezanın biz artırılmasını istiyoruz. Kanun teklifindeki cezanın yetersiz olduğu düşüncesindeyiz.

Bu vesileyle hepinize saygılarımı sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önerge üzerinde İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri “18’inci madde bir yana bütün bu kanun teklifi bir yana.” denebilir çünkü 18’inci madde çok önemli bir düzenlemeyi beraberinde getiriyor. Keşke bu düzenleme olumlu bir düzenleme olsaydı. Bir ferahlatıcı diyelim, teselli edici bir şeyimiz var, o da AK PARTİ Grubunun da bu maddeye sıcak bakmıyor olması, bu bir umut kaynağı olabilir. Ancak şu andaki durum itibarıyla bu maddenin tehlikelerine dikkat çekmekle yetineceğim.

Tabii ki bu madde çok önemli dedim. Çünkü bir yasanın maddesinin savunulabilirliği iki ana ölçütü test edilebilir: Birincisi “Üst normlara uygun mu?” İkincisi “Uygulamada yol açabileceği sakıncalar nelerdir?” sorularının yanıtlanmasıyla. Bu açıdan bakıldığı zaman tabii ki burada 18’inci maddeyle getirilen biraz önceki hatiplerin değindiği sakıncalara girmeksizin hem Türkiye bütünü hem de Türkiye’yi çevreleyen denizler alanını kapsamına alıyor ve doğrudan baktığımız zaman tabii ki çevrenin tanımını oluşturan bileşenler açısından çok yönlü ihlaller zincirini beraberine getirdiği gibi Anayasa’nın madde 56 ve 43 başta -43,kıyıların korunması; 56, çevre ve sağlığın korunması- 63, kültür, doğal ve tarihsel mirasın korunması ve 168, doğal kaynaklar olmak üzere çok yönlü bir aykırılık göstermektedir. Bu aykırılığın beraberinde getireceği sakıncalar ortaya çıkacaktır. Fakat burada esasen dikkatinizi çekmek istediğim husus, çevre hukukunun ilkelerinden çok sürdürülebilirlik gelişme üzerinde duruldu, sürdürülebilir gelişmeyle burada ekonomik kalkınma dengesi yerine esasen ekonomik kalkınmaya öncelik veriliyor. Fakat esasen burada dile getirmek istediğim husus “geriye götürülmezlik” ilkesi. “Geriye götürülmezlik” ilkesi, çevre hukuku alanında son on-on beş yıldır gelişen, yani 21’inci yüzyılın bir kavramı olup dünya çapında gelişmektedir. “Geriye götürülmezlik” ilkesi, var olan kazanımların

zedelenmesine yol açacak düzenlemelerin yapılamaması, kazanımların geriye düşmesinin önünü açacak düzenlemelerin yapılamaması; ikincisi ise var olan olumlu durumu olumsuz hâle getirmeme. Bir de belki bizde olmayan -biraz önce değindim, değinildi de- 56'ncı maddede devletin önleme yükümlülüğü, koruma yükümlülüğü ve geliştirme yükümlülüğünün yanı sıra, eski hâle getirme yükümlülüğü. Bizde olmasa da esasen Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler bunu güvence altına alıyor. Benim burada dikkat çekmek istediğim husus "geriye götürülmezlik" ilkesidir ve bu "geriye götürülmezlik" ilkesi bütün bu Türkiye'de doğa ve çevre talanına rağmen daha da kötüleştirilmiştir ve bir daha onarılması mümkün olmayan sonuçlara neden olacaktır. Bu bakımdan, bu 18'inci madde gerçekten çok önemli bir maddedir, yani sakıncalı sonuçları açısından önemli bir maddedir ve 18'inci madde hem çevrenin üç mekânını ilgilendirdiği gibi -kırsal, kentsel ve kültürel çevre- hem de çevrenin tanımını oluşturan bütün öğelerini ilgilendirmektedir ve "sürdürülebilir gelişme" kavramına yabancıdır. İşte, bu nedenle, bu değindiğim ilkeler çerçevesinde aslında "yenilenebilir enerji" kavramıyla kullanılan bu kavramla yapılacak düzenleme esasen "sürdürülebilir gelişme" kavramını da ihlal etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkürler.

Şimdi, bu çerçevede, "geriye götürülmezlik" ilkesi, kazanımların geriye götürülmemesi, bir; ikincisi, var olan durumdan daha geriye gidilmesinin önlenmesi. Bu açıdan, bir önceki konuşmamda Validebağ Korusu'nu... Canlısıyla, bitkisiyle, hayvanıyla doğal denge alanını temsil eden, bütün halkın girişine açık olan Validebağ Korusu'na millet bahçesinin yapılması esasen flora ve faunayı ortadan kaldırması bakımından olumsuz bir uygulama olacaktır çünkü esasen millet bahçesi her yerde yapılabilir ama bozmak anlamında yapılamaz. İşte, bu bakımdan bu yasa şunun testidir: Acaba daha geri düzenleme uygulamasına gidiyor muyuz? Gidiyorsak, bu yasanın getirilmesi konusunda samimi değiliz demektir, ikinci boyutu budur.

Teşekkür ederim. (CHP, HDP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 18'inci maddesiyle 3621 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinin değiştirilen başlığında yer alan "Su Alanında" ibaresinin "Denizde" şeklinde ve aynı maddeye dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen fıkrada yer alan "Su alanlarında (deniz, tabii ve suni göller)" ibaresinin "Denizlerde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan	Semra Kaplan Kıvırcık	Mehmet Doğan Kubat
Çanakkale	Manisa	İstanbul
Zeynep Gül Yılmaz	Habibe Öçal	Fehmi Alpay Özalan
Mersin	Kahramanmaraş	İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) - Taktire sunuyoruz Sayın Başkan.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçe talep ediliyor.

Gerekçe:

Kanun teklifinin çerçeve 18'inci maddesiyle 3621 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinin değiştirilen başlığında yer alan "Su Alanında" ibaresinin "Denizde" şeklinde değiştirilmesinin ve dördüncü fıkrasında yer alan "Su alanlarında (deniz, tabii ve suni göller)" ibaresinin "Denizlerde" şeklinde değiştirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul
Gaziantep

Hüda Kaya
İstanbul

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli

Ali Kenanoğlu
İstanbul

Mensur Işık
Muş

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle eski Diyarbakır Baro Başkanımız Tahir Elçi'yi rahmet ve minnetle anıyorum. O çok değerli bir insan hakları savunucusuydu. İnsanlık onun vicdanını ve merhametini çok arayacaktır.

Değerli arkadaşlar, bugün Gebze'de çok üzücü bir kaza oldu biliyorsunuz, bir beton bloku işçilerimizin üzerine devrildi ve gerçekten çok üzücü bir kaza gerçekleşti. Biz bu kazayla ilgili şunu söylüyoruz: Bu kaza bir kaza değildir; bu, göz göre göre gelen bir cinayettir. Neden? Çünkü Kocaeli Milletvekili olarak Kuzey Marmara Otoyolu Projesi'ni uzun süredir çok yakından takip ediyorum ve bununla ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına iki tane de soru önergesi verdim. "Bu inşaat hatalı ilerliyor ve kazalara neden oluyor." dedik ve sorguladık. En son, tünel inşaatı sırasında elektrik akımına kapılarak ölen Bekir Taştan'la ilgili sorduk; "Bu kaza sonrasında soruşturma yapılmış mıdır, denetimler yapılmış mıdır, denetim yapılmışsa teftiş raporlarında hangi kusurlar bulunmuştur, söz konusu inşaat tarafından tehlike sınıfının gereğince iş sağlığı ve güvenliğine dair tedbir alınmış mıdır, inşaatla tıbbi müdahale yapabilecek bir ekip var mıdır, yaralıya ilk müdahaleyi kim yapmıştır?" diye sorduk ancak iki ayrı olaydaki soru önergelerimiz umursanmadı, cevap bile verilmedi. Bugün bu konular araştırılmadığı için, işte yeni bir kaza oldu. Bu bir kaza değildir, bu bir cinayettir.

Bakın, şu ana kadar Kuzey Marmara Otoyolu Projesi'nde 5 işçimiz vefat etti, bugün 4 işçi daha vefat etti; 9 oldu bu. Bakın, değerli arkadaşlar, bugün şimdi, Kocaeli Valiliği sanırım bir yayın yasağı getirdi. Şimdiye kadar bu önlemleri almayan Hükümetiniz yayın yasağı getirmekte çok mahir ama yayın yasağı getirmekle gerçekleri örtmüştür oluyorlar. Ben bu yayın yasağını şu anda delerek gerçekleri size söyleyeyim. Bakın, şu anda medyaya yanlış haberler yansıyor "5 kişi enkaz altında kaldı." deniliyor; bu da yanlış. Maalesef şu anda 4 ölü işçimiz var, 1 yaralı ve 2 kişi de şu anda enkaz altından çıkarılmayı bekliyor ama bunlar önemsenmiyor.

Şimdi, bu ihaleler çok pahalıya gitti ancak işçilerin canları çok ucuza gitti. Neden? Çünkü Cengiz, Limak, Kolin İnşaatın ihaleleriydi bunlar ve biliyorsunuz Cengiz İnşaatın marifetlerini, hepimiz çok iyi biliyoruz, tüm Türkiye tanıyor. Bakın, bir istatistik var; Cengiz, Limak, Kolin son yirmi yedi yılın dünyada en çok devlet ihalesi alan firmaları. Bakın, şu ana kadar 9 işçi öldü ve yayın yasağı getirildi. Bu yayın yasağı halkın haber alma özgürlüğünü kısmak içindir.

Hukuksuzluklarınız bitmiyor; bir başka belge daha getirdim size, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesinden ihracat edilen 99 işçimize ilgili. Bakın, 99 işçimize gitmişler, Kamu Denetçiliği Kurumuna başvurmuşlar ve bu başvuru sonrasında çok önemli bir karar çıkmış -kararı vereni biliyorsunuz Şeref Malkoç- bakın, Şeref Malkoç Kamu Başdenetçisi olarak ne demiş: Diyarbakır Belediye Başkanlığına: İştten çıkarılması işleminde hukuka uyarlık bulunmadığı görüldüğünden öncelikle başvuranın işe iadesi gerekir.” yönünde tavsiye kararı vermiş ancak bu, dinlenmemiş. Ya, hangi yasayı, hangi hukuku dinleyeceksiniz, bilemiyorum. Dinlenmemiş ve bu insanlar ihraç edilmişler.

Bu da bitmemiş, haksızlıklarınız, hukuksuzluklarınız bitmiyor. İşte, malum biliyorsunuz, Osman Kavala on üç aydır haksız, hukuksuz bir şekilde, iddianamesi bile hazırlanmadan cezaevinde tutuluyor. Ona suç bulmak için... Bilim adamları sabahın köründe evlerinde gözaltına alınarak apar topar gözaltı merkezlerine götürülüyor.

Bu da yetmedi, başka hukuksuzluklarınızı da hatırlatacağım size: Alparslan Kuytul... Alparslan Kuytul, İslami argümanlarla AK PARTİ'yi eleştiren Furkan Vakfının Başkanı bir hoca. Sadece bir cümle söyledi, adamın anasından emdiği sütü burnundan getirdiniz, on aydır çekmediği çileyi bırakmadınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, tamamlayalım lütfen.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Söylediği cümle şuydu, AK PARTİ'yi İslami argümanlarla eleştirerek dedi ki: “Siz artık Adalet ve Kalkınma Partisi değilsiniz, zulümle kalkınanlar partisisiniz.” Bunun üzerine Alparslan Kuytul apar topar tutuklandı, on aydır tek kişilik bir hücrede, Bolu F Tipi Cezaevinde yatıyor, yirmi dört saat kimseyi göremiyor ve bu muameleyi eleştiren takipçilerinin “Alparslan Kuytul’a özgürlük” yazılı atkılar taşıması bile gözaltına alınmalarına neden oluyor arkadaşlar.

Şimdi, ülkeyi getirdiğiniz nokta ortada. Biz size buradan defalarca “Yasaları çiğnemeyin.” diyoruz, umursamıyorsunuz; “Hukuka saygılı olun.” diyoruz, umursamıyorsunuz; “Vicdan” diyoruz, “Allah’tan korkun.” diyoruz, umursamıyorsunuz ancak Genel Başkanınıza bir ufak eleştiri geldiği zaman hop oturup hop kalkıyorsunuz. Ya, ben size sorarım: Sizin kriteriniz nedir? Kimden korkuyorsunuz? Kimden çekiniyorsunuz? Bunu lütfen bir söyleyin.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Adalet vazgeçilmez terazimiz.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Önemli bir konuda açıklama yapmak için İç Tüzük 60’a göre söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Gebze'deki kazayla ilgili yayın yasağı getirilmesinin toplum tarafından kaygıyla karşılandığına ve bu durumun bir an önce düzeltilmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, şimdi haberlerde de geçiyor. Bu Gebze'deki kazaya yayın yasağının getirilmesi gerçekten toplum tarafından da kaygıyla karşılanıyor. Yayın yasağının getiriliş şekli şöyle: “Toplum sağlığı ve ahlakının zedelenmemesi...” “Toplum sağlığı” derken işçi sağlığını önemsemeyen, işçi sağlığını kazalara terk eden, bu konuda gerekli tedbirleri almayan zihniyet, konu yaptığının duyurulmasına gelince hassasiyet gösteriyor. Herkesin, bütün milletimizin, insanlarımızın Türkiye’de insanların başına ne geldiğini bilme hakkı vardır. Bu hakkın engellenmesi yasal değildir, demokratik değildir. Bunun bir an önce düzeltilmesini talep ediyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin son cümlesinin “Kararları infaz edilenler ise önceki kayıt maliklerine veya kanuni mirasçılarından bedel alınmaksızın devredilir” cümlesiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Feridun Bahşi	Ayhan Erel	Enez Kaplan
Antalya	Aksaray	Tekirdağ
Tamer Akkal	Arslan Kabukcuoğlu	Aylin Cesur
Manisa	Eskişehir	Isparta
	Yasin Öztürk	
	Denizli	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Isparta Milletvekili Aylin Cesur.

Buyurun Sayın Cesur. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan kanun maddesiyle ilgili önerge üzerine İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Özellikle son on yılda uygulanan yanlış politikalar sonucu ülkemizde hayvancılık çökmüş vaziyette maalesef. Mera hayvancılığı büyük ölçüde sona ererken Türkiye bir rekor kırdı ve dünyanın 2'nci, Avrupa'nın en büyük sığır ithalatçısı olduk. İthal edilen sadece canlı hayvan ve kırmızı et değil, aynı zamanda yem ham maddesi ithal edildi. Bunun için 3 milyar 739 milyon dolar ödendi. Kaba yemdeyse 5 milyon tonluk açık var. Meralar işgal ediliyor, amaç dışı kullanılıyor demek bu. Tarım ve Orman Bakanlığı ise deyim yerindeyse sadece izliyor.

2017 Sayıştay denetim raporlarına baktığımız zaman, yine yapılan incelemelerde çayır, mera, yaylak ve kışlakların kaçak yapılaşma ve mera dışı amaçlarla kullanılmak üzere işgale uğradığını görüyoruz. Anayasa'nın 45'inci maddesinde devletin meraları koruma görevinin olduğu vurgulanmakta. Mera Kanunu'nun 14'üncü maddesinde, amacı dışında kullanılmayacağı, sınır aşımı ve işgale uğratılmayacağı belirtiliyor. İller bazında toplam 107.816 hektar mera, yaylak ve kışlak alanlarının amacı dışında kullanılmak üzere işgale uğradığı da tespit edilmiş.

Meralar, hayvanlara ucuz yem sağlayan kaynaklar. Bunlar olmadan da kârlı, verimli bir sığırçılık ve hayvancılık yapmak maalesef mümkün değil. Bu alanlar sadece hayvanlara yem ve sağlıklı olmalarını sağlayan alanlar değil, aynı zamanda çevreye de önemli katkıları var. Erozyonu önleyerek bu manada toprağa kaynak olurlar, memba sularına kaynak olurlar, doğal bitki örtüsüyle av ve yaban hayvanlarına barınak olurlar ve kirli havayı temizliyorlar.

Mera alanlarının yetersizliğinden dolayı hazır yeme ihtiyaç duyulmakta, dolar üzerinden alınan hazır yem ise üreticimizin giderlerini 2 ila 3 kat artırmakta. Sağlıklı ve sürdürülebilir tarımsal üretimin sağlanabilmesi için çayır ve meraların yeterli duruma getirilmesi şart. Mera alanlarının artışı sağlandığında ise doğrudan hayvansal üretim ve istihdam artacak, fiyatların genel düzeyi aşağı doğru seyrir izleyecek ve iç tüketim fazlasıyla karşılanabileceği gibi tarımsal ürünlerin ihracatı da artacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan mera, yaylak ve kışlaklara karşı yapılan tecavüzlere Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının, 639 sayılı KHK'nin 8'inci maddesi gereğince çayır, mera, yaylak ve kışlakları korumak ve gerekli tedbirleri almakla görevli olan kurumun görevinin sadece bildirimle sınırlı olduğunun düşünülmesi kanunun lafzına ve ruhuna aykırı. Bu nedenle, belirli bir eylem planı çerçevesinde koordinasyon sağlanmalı; idari işlemlerin ivedilikle yapılması uygundur diye düşünüyoruz.

Evet, ülkemizde 22 milyon hektar orman arazisi var ve burada 15-20 bin kişi çalışıyor ama 14.6 milyon hektar mera alanında toplam 400 kişilik teknik eleman var. Ormancılıkta çalışan, meşakkatli orman arazisinde çalışan o fedakâr orman işçilerimizin de hepsini burada tabii sevgiyle saygıyla anıyoruz ama gerçekten de meralardaki 400 kişilik vurgu çok önemli.

Burada tabii aklımıza şu soru geliyor bu durumda: Tarım il müdürlüklerimiz acaba uykuya mı daldılar? Şimdi, meralar hukuki yönden orta malı olduğu için köylü ve muhtarlarca yeterince sahiplenip korunamıyor maalesef ve mera mevzuatındaki cezai hükümler de yetersiz. Büyükşehir yasası gereği köyden mahalleye dönüştürülen yerleşim yerlerine ait meralar, ot bedeli ödenmeden belediyelere imar uygulamalarıyla elden çıkmakta. Bu durumda, mevcut durum itibarıyla meraların tüm yükü il mera komisyonları ve konu uzmanı mera teknik elemanlarının üzerinde. Bu hâliyle, büyükşehir ve bütünşehir yasalarıyla imara açılmak suretiyle bir nevi peşkeş çekilmekte ve ayrıca, il mera komisyonları marifetiyle de Orman Bakanlığınca birçok yer de ağaçlandırma bahanesiyle mera vasfından çıkarılarak orman arazisine dönüştürülmekte.

Meralarımız kamu orta malı ve bizim millî değerlerimiz. Mevcut Hükûmetin meralarla ilgili geçmişten günümüze kadar uygulanan mevzuata ilave bir katkısı olmadığını görüyoruz ve uygulamaların mevcut mera alanlarının azalmasına yol açtığını görüyoruz.

Ben kendi şehrim, seçim bölgem Isparta'da 54.557 hektar mera olduğunun ve nüfusunun yüzde 57'si tarım ve hayvancılıkla uğraşan Isparta'da da bunun ne kadar önemli bir konu olduğunun altını çizmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AYLİN CESUR (Devamla) – Şarkikaraağaç ilçesinde Beyşehir Gölü, Karayaka, Armutlu, Belceğiz, Gedikli köylerinin kıyı kenar çizgisi koordinatları dünkü Resmî Gazete'de geri çekildi. Amaç, köylülerin kullanımına mı açmak yoksa... Köydeki vatandaşlarımız sit alanından dolayı hep

şikâyet ediyorlar; evlerine ya da ahırlarına, herhangi bir yere bir çivi çakamaz vaziyetler. Acaba şimdi bu hazine arazileri tarım ve hayvancılık için köylülere mi verilecek, yoksa yine başka amaçlar için peşkeş mi çekilecek; insanın aklına böyle sorular gelmiyor değil.

Evet, değerli milletvekilleri, meralarımız bizim, bu memleket bizim, o meralarda otlayan hayvanlarımız bizim. Ben diyorum ki: Allah aşkına, ne oldu bize? Ne oldu millî değerlerimize? Ve çevrenize bir bakın, mutsuz insanlar ülkesi bir Türkiye hâline geldik. Ne oldu? Acaba bizim vatandaşlarımız bunu, bu kadar huzursuz ve mutsuz olmayı hak ediyorlar mı? Neyi alındı bu milletin? Geleceği değil; yarınları, umudu alındı. Bugün mü? Bugüne ait de huzuru alındı değerli milletvekilleri. Huzur ve barış dolu, umut dolu günlerimizi özledik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN CESUR (Devamla) – Ben buradan yine kanaatkâr milletimize seslenmek istiyorum: Evet, rahat uyuyalım ama uyuyakalmayalım, yakında seçim var diyorum.

Sevgi ve saygılarımla. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesiyle 4342 sayılı Mera Kanunu'na eklenmesi teklif edilen geçici 4'üncü maddedeki "köy" ibaresinin "köyleri" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Müzeyyen Şevkin

Gökân Zeybek

Ayhan Barut

Adana

İstanbul

Adana

Mehmet Göker

Ali Mahir Başarır

Murat Bakan

Burdur

Mersin

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır.

Buyurun Sayın Başarır. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün Çevre Yasası'nı görüştüğümüz saatlerde Kocaeli Kuzey Marmara Otoyolu'nun viyadüğünün çökmesi sonucunda ölen işçilerimize rahmet diliyorum, yaralı işçilerimize acil şifalar diliyorum, ailelerine sabır diliyorum.

Yalnız, bir ülkede böyle bir olay gerçekleşmişse devletin birinci vazifesi sağlık birimlerini olay yerine ivedilikle yollamak, yaralıları kurtarmaktır; kolluğun görevi, bu işi kim yapıyorsa, hangi şirket üstlenmişse onun sorumlularının ifadesini almak, olay yerini incelemektir; yargının görevi de budur ama görüyorum ki Gebze 1. Sulh Ceza Mahkemesi ilk olarak daha yaralılarımız kurtulmadan yayın yasağı veriyor. Kimden korkuyoruz? Neden korkuyoruz? Neyi saklıyoruz? Toplum sağlığı bozulacakmış. Asıl toplum sağlığı bu yasaklar yüzünden bozuluyor. Burada toplum sağlığını mı düşünüyoruz yoksa Kolin, Limak, Cengiz İnşaatın marka değerini mi düşünüyoruz? Çok merak ediyorum çünkü bu 3 şirket on altı yıldır bütçemizin yüzde 15'ine ortak. Kararlar sürekli böyle alınıyor.

Çevre hukukunda da böyle alınıyor. Bakın, Mersin'de bir nükleer santral yapıldı. Daha bu konu konuşulmadan, tartışılmadan Rusya'dan gelen yetkililer yeri beğendi, yeri belirledi, anlaşma ve şartlar

gizli olarak antant kaldı. Mersin'in yüzde 99'u karşıydı çünkü Akkuyu'da yapılacak bu nükleer santral fay hattının üzerinde yapıyordu. Allah göstermesin, bir deprem olsa, fay kırılrsa Mersin haritadan silinecekti. Odalar direndi, insanlar direndi, köylülerimiz direndi, sivil toplum örgütleri direndi ama her şeye rağmen nükleer santral yapıldı, bunu da bir gurur vesilesi olarak Türkiye'ye, dünyaya açıkladık.

Bununla da yetinilmedi, bakın -Mersin'i anlatıyorum sadece, Trabzon anlatıldı, Ordu anlatıldı, Burdur anlatıldı- tarım bölgesinde, Tarsus'ta narenciye bahçelerinin hepsi söküldü, tarım alanları tahrip edildi, Türkiye'nin en büyük cezaevlerinden bir tanesi yapıldı. Bunlarla gurur duydular. En güzel köylerimize HES'ler yapıldı, en güzel köylerimize taş ocakları yapıldı yani Mersin'de dağ, şehri, köylerin hepsini talan ettiler. Daha bitmedi, Mersin'de sıra şimdi denizlere geldi. Mezitli'den, Erdemli'den, Silifke'den Anamur'a kadar olan o sahilde balık çiftlikleri yapıyorlar. Denizi kimyasal yemlerle kirletecekler ve yetiştirdikleri o kimyasal balıkları halka yedirecekler ve bunu bir gurur vesilesi olarak anlatıyorlar. Mersinli, bakın yine direniyor "Yapmayın." diyor ama bizi dinleyen, Mersinliyi dinleyen yok.

Cumhurbaşkanı "İstanbul'a ihanet ettik." dedi. Görüyorum ki sadece İstanbul'a ihanet etmedi, 81 vilayete ihanet etti imar anlamında. Bunu yaparken de işte bugünkü olayda olduğu gibi Cengiz İnşaatla yaptı, Limakla yaptı, Kolinle yaptı, Ağaoğluyla yaptı, bu ülkeyi beton yığını hâline getirdi ve biz bununla övündük. Milyar dolarlarca parayı betona yatırdık. En acısı, doğup büyüdüğü, o çay koka Rize'ye HES'leri getirdi, en büyük ihaneti oraya yaptı. Halk ve doğa gün gelir bunun hesabını sorar. Bu yasa teklifinde tartışmamız gereken şeyleri tartışmıyoruz. Türkiye'de ciddi bir doğa katliamı yapılıyor ve bu, sistematik, bilinçli bir şekilde yapılıyor. Ben kendi memleketime bakıyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bitireceğim efendim.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – ...Mersin'in çevre bağlamında başına gelmeyen kalmadı ve günden güne daha sıkıcı, daha Mersin'i bitiren, daha Mersin'i betonlaştıran projeleri getiriyorlar. Buna bir an önce "dur" demeliyiz, hep beraber demeliyiz, birlikte demeliyiz; yoksa, gerek Mersin'in gerek İstanbul'un gerekse ülkemizin hâli bir felaket.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bir söz talebi var.

Sayın Erim, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'in, Aydın ili Çine ilçesi Kahramanköy, Yolboyu, Evciler, Karakollar, Çaltı, Kuruköy ve Yağcılar mahallesinde yaşayanların mağduriyetine ilişkin açıklaması

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesi için söz almış bulunmaktayım.

Seçim bölgem Aydın ili Çine ilçesi Kahraman, Yolboyu, Evciler, Karakollar, Çaltı, Kuruköy ve Yağcılar mahalleleri -Aydın büyükşehir olmadan önce bu mahalleler köy statüsündeydi- 1950'li yıllardan itibaren kısmen hazineye ait tescilli veya tescilsiz araziler üzerine, bir kısmı da mera vasıflı araziler üzerine kurulmuştur. Bu yapılar, 24 Şubat 1984 tarihli 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun hükümlerine uyan, 1989 yılında özel idare tarafından satın ve bedelleri tahsil edilen taşınmazlar hazine tarafından 2009 yılında hak sahibi malikler aleyhine tapu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (Devam)

BAŞKAN - 19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.21

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 23.46****BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP****KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Barış KARADENİZ (Sinop)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23’üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum. 15 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yerinde.

20’nci madde üzerinde üç önerge vardır, aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 20’nci maddesinin sonunda yer alan “şeklinde değiştirilmiştir” ibaresinden önce gelmek üzere [“ve 5’inci maddenin son fıkrasında yer alan “Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten” ibaresi ‘30/03/2014 tarihinden”] ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Akif Hamzaçebi

İstanbul

Mahir Polat

İzmir

Özgür Özel

Manisa

Aysu Bankoğlu

Bartın

Orhan Sümer

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi.

Buyurun Sayın Hamzaçebi. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin bu maddesi, 4706 sayılı Kanun’da değişiklik düzenliyor. Ben de burada geniş vatandaş kitlelerini ilgilendiren bir değişiklik önergesi verdim, arkadaşlarımızla birlikte verdik önergeyi.

Konuyu anlatayım önce, konu şudur: 4706 sayılı Kanun, Bülent Ecevit Hükümeti döneminde çıkmış olan bir kanundur. Hazineye ait taşınmaz malların satışını ve değerlendirilmesini konu alan bir kanundur. Bunun 5’inci maddesi, sosyal amaçlı bir düzenlemeyi içeriyor. Maddeye göre -çıkış hâlindeki maddeyi söylüyorum- 31 Aralık 2000 tarihinden önce üzerinde yapı yapılmış olan hazineye ait araziler, yapı sahiplerine tapuları verilmek üzere, ilgili belediyeye devredilir. Belediye, daha sonra, takdir edilen bedel üzerinden, gecekondulu sahiplerine o gecekondunun oturduğu arsanın tapusunu verir.

Güzel bir kanun; eleştirilebilir, o ayrı konu ama sonuçta yoğun yapılaşma bir gerçek ise buradaki mülkiyet sorununu çözmek devletin görevidir. Daha sonra, bu maddedeki “31 Aralık 2000” tarihi, 19/7/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen bir kanunla “19/7/2003” olarak değiştirildi. Neden bu tarihe alındı, ayrıntısına girmeyeceğim. Yine 2017 yılında, 28 Kasım 2017 tarihinde kabul edilen 7061 sayılı Kanun’la da “31 Aralık 2000” tarihi “30 Mart 2014” olarak değiştirildi. Neden 30 Mart 2014? “2014’te yerel seçimler yapıldı, o hâlde ondan önce yapı yapmış olan vatandaşın yapısının bulunduğu hazine arazisini belediyeye devredelim, belediye de planlarını yapsın, parselasyonu yapsın, tapuyu vatandaşa bedeli mukabili versin, sorun çözülsün.” Güzel ama 4706 sayılı

Kanun'un 5'inci maddesinin son fıkrasında bir hüküm daha var, son fıkraya diyor ki: "Bu maddenin yürürlük tarihinden sonra -yani 19/7/2003 tarihinden sonra- üzerine yapı yapılan taşınmazlardaki yapılar hazineye itikal eder." Ya, bir yandan kanun diyor ki: "30 Mart 2014'ten önce yapı yapılmış ise ben bunun oturduğu arazinin mülkiyetini vatandaşa veririm." Bir yandan da diyorsunuz ki son fıkrada: "19/7/2003 tarihinden sonra yapılmış olan yapılar bedelsiz olarak hazineye kalır." Bu olmaz.

Şimdi, Sancaktepe Hilal Mahallemiz, örnek vereceğim. Sultanbeyli'den örnek verebiliriz, başka ilçelerimizden örnek verebiliriz, yüzlerce, binlerce vatandaş var. Sancaktepe Hilal Mahallesi'nde uzun uğraşlar sonucunda vatandaşlar, 4706 sayılı Kanun'un 5'inci maddesine göre tapularını almış. Şimdi, idare diyor ki ona, Millî Emlak diyor ki: "Geriyeye doğru şu ecrimisilleri bana ver." Biz de önergemizde diyoruz ki vatandaş, parayı ödemiş, tapusunu almış, arazinin bedelini ödemiş yani bedava almış değil, geriye doğru niye ecrimisil istiyorsun, gel bunu da silelim. Sancaktepe Hilal Mahallesi bir örnek, oradaki vatandaş tapuyu almış. Tapusunu henüz almamış olan ama alma aşamasında olan binlerce vatandaşımız var.

Şimdi, ara verildi -eksik olmasın- "Bir değerlendirelim." dedi. "Efendim, etki analizi yapacağız, bakacağız, edeceğiz." Arkadaşlar, ne etki analizi? Çıplak bir gerçek var, vatandaş mağdur. "Efendim, bunu kabul edersek ecrimisili zamanında ödeyen vatandaş haksızlık olur mu?" Olur, doğru. O zaman hiçbir zaman yeniden yapılandırma kanunu getirmeyin buraya. Bütün yeniden yapılandırma kanunları, vergisini zamanında ödeyen mükellefe haksızlık değil midir? Ayrıca, şimdi bir ekonomik krizin içerisindeyiz, vatandaşın cebinde bu ecrimisili ödeyecek parası yok. Sancaktepe Hilal Mahalleliler bunu bekliyor, Sultanbeylililer bekliyor, Çekmeköylülere bekliyor, Sarıyerliler bekliyor, Beykozlular bekliyor, on binlerce vatandaş var, takdir Genel Kurulun tabii. Bizim derdimiz vatandaşın sorununu çözmek.

Bu Mecliste geçen dönem olsun, bu dönem olsun mülkiyet konusunda ne kadar sorun varsa hepsine ilişkin kanun teklifi verdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Cümlemi baştan alıyorum, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, özellikle 24'üncü Dönemden itibaren vatandaş ile devlet arasındaki mülkiyet ihtilaflarını çözmek amacıyla birçok düzenleme yaptık. Birçoğunda Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak önergeleri, kanun tekliflerini biz verdik, 2/B Kanunu bunlardan biridir. 2981 sayılı Kanun'un yürürlük süresinin uzatılmasına ilişkin teklifleri veren, gündeme getiren yine biziz. 4706 sayılı Kanun'da şahsen ben, bu maddeyle ilgili defalarca değişiklik önergeleri verdim. 30 Mart 2014 tarihi, bizim önerilerimiz sonucundadır ama ne hikmetse şu değişikliği, maddenin son fıkrasındaki değişikliği, hata bende herhâlde, iyi anlatamadım. Belki bu sefer anlattım, bilemiyorum. Takdirlerinize sunuyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan "Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi"nin 20'nci maddesinde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Feridun Bahşı

İsmail Koncu

Enez Kaplan

Antalya

Adana

Tekirdağ

Tamer Akkal

Ayhan Erel

Yasin Öztürk

Manisa

Aksaray

Denizli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Denizli Milletvekili Yasin Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun maddesi üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Ekonomik faaliyetler yerine getirilirken çevre kirliliği sorunuyla karşı karşıya kalınması, istenilmeyen bir durum olsa da üretim yapılırken bir yandan doğal kaynakların aşırı kullanımı, diğer yandan üretim sonucu açığa çıkan zararlı atıklar nedeniyle çevre, üretim faaliyetlerinden olumsuz olarak etkilenmektedir. Bozulan çevre, bu çevreye dayalı üretimden gelir elde eden başta çiftçimizi ve kirlilikten zarar görenleri yoksullaştırmaktadır. Genel olarak “Çevre kirliliği, tüm canlıların yaşamını olumsuz yönde etkileyen, ekosistemde doğal dengeyi bozan ve insanlardan kaynaklanan zararlıdır.” şeklinde özetlenebilir.

Büyük Menderes havzası, başta kirlilik olmak üzere su kaynaklarına ilişkin birçok problemle karşı karşıyadır. Hızlı sanayileşme ve şehirleşmeye dayalı ortaya çıkan sanayi atıkları ve evsel atıklar, bilinçsiz kullanılan suni gübreler ve tarımsal ilaçlar, tarım alanlarının kirlenmesine, nehir ekosisteminin bozulmasına neden olmaktadır. Buna bağlı olarak havzanın verimliliği azalmakta, sürdürülebilir tarım, tarımsal faaliyetler, çevre ve insan sağlığı olumsuz etkilenmektedir. Endüstriyel üretim, çevre kaynakları ve yaban hayatının korunması arasında doğrudan ilişkilidir.

AK PARTİ politikaları sonucunda en çok etkilenen kesim tarım sektörüdür. Tarım sektöründe dış ticaret serbestliği, korumacı politikaların tasfiyesi, uluslararası anlaşmalar ve özelleştirme temelinde gerçekleştirilen uygulamalardan, tarım kesiminden geçimini sağlayanlar önemli ölçüde etkilenmişlerdir. Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü, Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri’nin uluslararası politikalarıyla biçimlendirdiğiniz tarım politikaları, çiftçileri olumsuz etkilemektedir. Buna bağlı olarak kırsal nüfus, yoksulluğa, işsizliğe ve kente göçe zorlanmaktadır. Bütün bu aşamalarda kırsal alanlarda artan yoksulluk, ülke genelinde ciddi sorunlara neden olmaktadır. Yoksulluk, gelişmekte olan ülkelerde sadece ekonomik yetersizlik değildir; yoksulluk, aynı zamanda doğal çevrenin tahribatı konusunda baskı yaratmakta, toplumsal dinamikleri etkilemekte, kültürel ve siyasi yozlaşmayı da beraberinde getirmektedir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, Büyük Menderes havzası, Denizli’den başlayarak, Aydın, Uşak, Muğla illerini içine alarak Ege Denizi kıyılarına ulaşan geniş ovaları kapsamaktadır. Büyük Menderes havzasının alanı, Türkiye’nin yüz ölçümünün yüzde 3,5’una eşit 23.900 kilometrekarelik bir sahadır. Büyük Menderes Irmağı’nın geçtiği ovalar Baklan Ovası, Söke Ovası, Yenipazar, Karpuzlu ve Çine Ovası gibi yerel adlarla anılırlar. Büyük Menderes havzasında 50’den fazla dere ve akarsu yer almaktadır.

Türkiye’nin endüstriyel ve tarımsal anlamda en önemli üretim bölgelerinden olan Büyük Menderes havzası, başta kirlilik olmak üzere su kaynaklarına ilişkin birçok problemle karşı karşıyadır. Bu ovalar tarımsal üretim açısından da son derece önemlidir. Zeytin, ay çekirdeği, meyvecilik, pamuk, narenciye ve incir, havzada üretilen başlıca tarımsal ürünlerdir.

Tarımsal üretimin yanı sıra tekstil ve deri sanayisi havzadaki önemli endüstriyel üretim alanlarıdır. Bafa Gölü, Büyük Menderes Deltası Millî Parkı, Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi, Işıklı Gölü, Honaz Dağı Millî Parkı gibi önemli doğal alanlar, Büyük Menderes havzasında yer almaktadır.

Topraklarının amaç dışı kullanımından kaynaklanan kirlilik, arıtmaya tabi tutulmayan evsel ve sanayi atıklarından kaynaklanan dolaylı veya dolaysız toprak kirliliği, yanlış yapılaşmadan kaynaklanan bozukluklar, orman yangınlarından kaynaklanan kirlilik veya başkaca nedenlerden oluşan kirlilik

olarak sınıflandırılabilir. Tarımsal ilaç ve gübrelerin gereksiniminden fazla ve bilinçsizce kullanımı ile artan nüfusa bağlı büyüyen ve gelişen kentlerde sanayi ve evsel atıkların sularının boşalımı, yüzey ve yer altı sularıyla toprak ve bitkilerde kirlenmelere yol açmaktadır.

Sonuçta, doğal kaynakların fiziksel yapılarında ve kimyasal birleşimlerinde değişmelere neden olmakta, milyonlarca yılda oluşan ekolojik denge hızla bozulmaktadır. Sorun ancak Büyük Menderes Nehri ve havzasındaki mevcut kirlilik durumunu belirlemek, kısa ve uzun vadede çevresel problemlere bütüncül çözüm önerileri getirmek, bunu sağlayacak projeleri ortaya çıkarmak ve projelerin hayata geçirilmesini sağlamak yoluyla çözülebilir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinde yer alan "kanuni faizi" ibaresinin "yasal faizi" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ruştü Tiryaki

Kemal Bülbül

Erdal Aydemir

Batman

Antalya

Bingöl

Züleyha Gülüm

Erol Katircioğlu

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Antalya Milletvekili Kemal Bülbül.

Buyurun Sayın Bülbül. (HDP sıralarından alkışlar)

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

Sayın Başkan, öncelikle, bu çevre konusu konuşulurken şurada yapay çiçeklerin olması gerçekten akla ziyan bir şey. Türkiye Büyük Millet Meclisinin ortasında yapay çiçekler var. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar) Bunun bir an önce sahici çiçeklerle değiştirilmesi gerekiyor, birincisi bu.

İki: "Dostluğun sıfatı yüzünde zahir,

Yüreğinde sevgi denen cevahir,

Barışın Elçi'si sevgili Tahir,

Minare önünde kasten vuruldu."

Sevgili Tahir, sevgili yoldaşım, sevgili dostum, aziz dostum, canım, cananım, yârim yârenim, seni sevgiyle anıyorum ve mademki bu kürsü adaletin, hakkın, hakikatin kürsüsü, bu kürsüye yazıyorum: Sana aşk olsun ki katillerin bulunup yargılanacak. Bunu bulmamak için ipe un serenlerin tavrının hukuktaki karşılığı neyse o da yargılanacak.

Üç: "Mecnunum, Leyla'mı gördüm,

Bir kerecik baktı geçti.

Ne sordum ne de söyledi,

Yıldız gibi aktı geçti."

Sevgili Leyla, aşk olsun sana. Özgürlük, adalet, eşitlik, hakikat aşkına canını açlığa yatıran sevgili Leyla, buradan Hakkâri'ye kadar aşk olsun sana.

Dört: Aha buraya, sekiz sütuna manşet yazıyorum; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararı tartışmak için değil, uygulamak içindir; Selocan bırakılacak ve buraya gelecek. (HDP sıralarından alkışlar)

Beş: Bugün olan bir iş cinayetidir, bu iş cinayetini kınıyorum. Sevgili işçilere, ailelerine sevgi ve saygılar yolluyorum. Dayanışma için yanlarında olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Altı: Sabahdan beri yapılan tartışmalarda, gözaltına alma furyası için illa da bir hukuki kılıf. Savcı efendiler kılıf uyduramıyorlar; kılıf delik, kılıf yırtık. Kılıf uydursalar, bakın, 80 yaşındaki Sisi anne ayakta duramıyor, hâlâ cezaevinde tutuluyor. Dün İnsan Hakları Derneği Malatya Şube Başkanı Sevgili Gönül Öztürk gözaltına alındı. Hadi diyelim ki HDP'lilere, sendikacılara, gazetecilere bir kılıf buldunuz; Malatya Şube Başkanı Gönül Öztürk'e ne kılıf bulacaksınız? Dolayısıyla gözaltıların tamamı uyduruk, sahte gerekçelerle yapılan -evet, doğru- bir seçim yatırımı mahiyetindedir.

Yedi: Çevre. Sevgili İbrahim Kaboğlu Hocam, Hawking aramızdan ayrılmadan kısa süre önce bir konferansta dedi ki: "Dünyanın bin beş yüz yıllık ömrü kaldı." Dünyanın, üzerinde yaşadığımız küreiarzın bin beş yüz yıllık ömrü kaldı, biz hâlâ neyi tartışıyoruz? Çevre sorunu tartışıyoruz. Çevre sorunu tartışırken Kur'an-ı Azimüşşan'dan, kutsal kitaplardan ayetikerime getirip açıklama yapanlara ibretiâlemlik bir İslam diyalektiği söyleyeyim size. Muhammed Mustafa Habibullah'a Kur'an nazil edilirken ilk laf neydi? "...?" (x) Ya Muhammed baktı, okudu, idrak etti, izah etti, lakin Muaviye soylu Yezid zihniyeti bunu şöyle anladi: Sen her şeye hâkimsin, dünyada istediğini yapabilirsin diye anladi ve dünyayı talana başladi, bu talan hâlâ devam ediyor.

Bakınız sevgili dostlar, iki tane dağ örneği vereyim size; birisi Cudi, birisi İda; birisi Türkiye'nin bir ucunda, öbürü öbür ucunda. Cudi ve Şırnak halk dilinde "Şehrinuh" diye anılır, Nuh Neciyullah'a atfen anılır. Cudi'ye atılan bombalarla Nuh Neciyullah'ın kemikleri, varlığı, hakikati, bedeni tümünden sızladı; İda ise yağmalandı. Cudi'ye bomba, İda'ya yağma; çevre politikası bu. Adana civarında giderken bakın, dağı sökmüş götürmüşler, yerinde dağ kalmamış. Neymiş? Mermer bulacaktı. Ne yapacaksınız bu mermeri ya? Doğanın kendisi bir cevher.

Sevgili dostlar, bitirirken özellikle şunu ifade etmek istiyorum bir Alevi olarak, bakınız, Yunus ne diyor:

"Yüce dağların başında

Salkım salkım duran bulut,

Saçın çözüp benim için

Yaşın yaşın ağlar mısın?"

Bakın, Yunus bulutla konuşuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Rica ediyorum Sevgili Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Pir Sultan Abdal ne diyor:

"Sordum sarı çiçeğe

Annen baban var mıdır?"

Çiçek cevap veriyor: "Ne sorarsın be derviş,

Anam yer, babam yağmur."

Aziz vekiller, yer gök, cümle kevnümeşkân, kainat canlıdır, her şey canlıdır; canlara kıymayalım, canı katletmeyelim, çevreyi katletmeyelim.

Sözümüz anlayana. Hünkar Hacı Bektaş'ın şu deyişiyle bitirmek istiyorum, Hünkar diyor ki, Kutb-ül Ârifin Hünkar Hacı Bektaş: "Şu beş şey ki cinsinin en yazığıdır. Bir: Görmeyen bir göz karşısında bir cemalin güzelliği. İki: Tok bir insana sunulan güzel bir taam. Üç: Çorak toprağa düşen yağmur damlası. Dört: Güneşe karşı balkığıdını sanan ışık. Ve beş: Bir ahmağa söylenmiş hakikat sözü."

Eyvallah!

Sevgi ve saygılar sunuyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21'inci madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “öngörülen” ibaresinin “yer alan” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Arslan Kabukcuoğlu

Yasin Öztürk

İsmail Ok

Eskişehir

Denizli

Balıkesir

Enez Kaplan

Aylin Cesur

İsmail Tathloğlu

Tekirdağ

Isparta

Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Bursa Milletvekili İsmail Tathloğlu.

Buyurun Sayın Tathloğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlarım.

Az önceki hatipten de Meclisin uzun süredir unuttuğu bir nükte atmosferini yaşadık. Bu noktelerin böyle zaman zaman vücut bulmasını talep ederiz ve yer bulmasında fayda umarız.

Efendim, bu maddeyle Bakanlık, riskli yapıların tespiti için lisanslandırılan kurum ve kuruluşların faaliyetlerini denetleyebiliyor ve bu kurumlara diyor ki: “Görevlerini yapmazlarsa idari yaptırımlar uygulanır ve cezalandırılır.” Ancak Türkiye’de imarla ilgili ve imar dışındaki hususlarda cezaların caydırıcı olmama gibi veya eşit uygulanmama gibi bir özelliği var. Gerçekten de hukukun iyi uygulandığı zaman, zemin ve ülkelerde cezaların en önemli özelliği caydırıcı olmasıdır. Esasen bu suç işleyeni cezalandırmak amacını taşımaz, esasen bu suçu işletmeme amacını taşır. Ama bir de uygulamanın eşit olmasını öngörür. Ama biz görüyoruz ki, Türkiye’deki uygulamalar suç işlemeyi önleyici değil, işlenen suçu affedicidir. Biraz önce Cumhuriyet Halk Partisi adına konuşan saygıdeğer konuşmacı da imarla ilgili konuşurken önce 2000 yılındaki bir aftan söz etti yani hazine arazilerine yapılan binaların kişilere, şahıslara verilmesinden. Af oldu. Sonra bu affı 2003’e taşıdık, sonra 2014’e taşıdık. Şimdi biz bunu böyle yaparsak, kim bundan vazgeçer? Hiç kimse vazgeçmez.

Bakın, Türkiye’de son yirmi yılda vergisini zamanında ödeyen mi makbul yoksa vergisini geciktiren mi daha kârlı? İş dünyasında öyle insanlar var ki, Maliyeye vergi borcu bırakmamak için bankadan kredi alıp vergi borçlarını ödeyen insanlar var, namuslu insanlar ve onurlu insanlar. Ancak biz sıklıkla, vergi borçlarını ödemeyenleri ödüllendiriyoruz ve bunu çok sık yapıyoruz. Türkiye’de sistem suçu, bir suç işlemeyi önleyici değil, hatta suçu cezalandırıcı da değil, suç işlemeyi teşvik edici şekilde çalışıyor. Bakın vergiyle ilgili, imarla ilgili artık siyasal iktidarlar -bunu AK PARTİ için, bugün AK PARTİ için, yarın başka bir parti için söyleyebiliriz- ve inşaat sektöründe bunlara yakın firma sahipleri korkusuzca, kanuni gereklerini yerine getirmeden işlemlerini yapabilmektedirler, hatta satabilmektedirler. Bakın İstanbul’da Bakırköy’deki o tanesi milyon dolar olan inşaatlara ve bunlara daha sonradan afarla ruhsatlar verilmekte, hukukilik kazandırılmakta. Maalesef durum budur. Dolayısıyla, Türkiye’de cezaların caydırıcı olmaması gibi bir sorunla çok uzun süredir karşı karşıyayız. Artık buna ciddi anlamda da inanarak hareket eden vatandaş sayımız çok azalmıştır.

Mesele şu değil: Mesele güzel kanunlar yazmak değil. Güzel kanunlar yazmakla güzel bir atmosfer oluşmuyor, doğru uygulamalarla oluşuyor. Bakın, Stalin dönemi Sovyetler Birliği Anayasası'na bakın, Stalin'siz, dönemsiz, bundan bağımsız olarak alın, dünyanın en demokratik anayasalarından birini göreceksiniz. Tekrar ediyorum: Stalin dönemi Sovyet Anayasası'nı alın ve bakın ve bunu bu bağımdan kopuk olarak değerlendirin, göreceğiz ki dünyanın en demokratik anayasası. Ama mesele, konuşurken adil değil, yaparken adil olmaktır. Bunu sağlamak zorundayız. Bu çerçevede bu uygulamanın da bundan öncekilere benzeyeceği düşüncesi içerisindeyiz ve Türkiye'de doğru bir atmosferin, doğru bir uygulamanın suçu engelleyici işlemlerden geçtiğine inanıyoruz.

Hepinize saygılar sunarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

22'nci madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesinin ilk fıkrasında yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Feridun Bahşi

İsmail Koncuk

Enez Kaplan

Antalya

Adana

Tekirdağ

Tamer Akkal

Ayhan Erel

Yasin Öztürk

Manisa

Aksaray

Denizli

Arslan Kabukcuoğlu

Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu.

Buyurun Sayın Kabukcuoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan kanun maddesi üzerine İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Deniz kirliliği, denizin ekosistemine zarar veren, insan sağlığını bozan, balıkçılık da dâhil olmak üzere denizdeki faaliyetleri engelleyen, denizin kullanım kalitesini etkileyen ve değerini azaltan madde veya enerjinin insanlar tarafından deniz ortamına bırakılması olarak tanımlanır.

Denizlerimizdeki canlı yaşamın sayıca ve türce giderek azalması, kentsel, endüstriyel ve tarımsal atıklardan kaynaklanan deniz kirliliğinin artması kıyısız yapılaşmanın büyümesi ve aşırı avlanmanın sonucudur.

Deniz kirliliği doğal kaynakların sürdürülebilirliği ve insanların geleceği bakımından büyük bir önem arz etmektedir.

Üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizde deniz kirliliği ve kıyılarla ilgili sorunlar ayrı önem taşımaktadır. Sanayi, deniz taşımacılığı, şehirleşme, turizm ve atıkların boşaltılmasıyla her geçen gün denizlerimiz daha hızlı kirlenmeye başlamıştır. Bunun yanında, endüstriyel olarak petrol ve petrol türevlerinin yaygın bir şekilde üretilip kullanılması, kullanım sonucu yapılan deşarjlar denizlerin kirlenmesinde önemli rol oynar.

Denizdeki biyolojik hayatın verimliliği ve sürekliliği, sudaki oksijen ve ısıya bağlıdır. Deniz kirliliği sonucu denizlerin gelecekteki potansiyeli yitirilmekte, bunun sonucu yaşam kaynakları zarar görmekte, insan sağlığı tehdit edilmekte, balıkçılık gibi deniz faaliyetlerini etkilemekte, kullanılan deniz suyunun kalitesi bozulmakta ve deniz canlı türleri azalmaktadır. Ayrıca akarsularımız kirlenmekte, göllerimiz kurumaktadır. Kırk yıl önce Porsuk Çayı'ndan çıkarılan sazan ve yayın popülasyonu meşhurdur ama günümüzde artık bunlar yok olmuştur. Göçmen kuşlar, yaban kazları, yaban ördekleri artık uğramaz oldular. Eskiler bilir, “toy” diye bir göçmen kuşumuz vardı, şimdi toyu gören varsa açığa çıksın, Türkiye'ye uğramaz olmuşlardır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; aramızda balığa çıkıp kofana tutabilen kaç kişi vardır ya da kofanayı bilen, kofanayı tanıyan var mıdır? Marmara Denizi'nde yakın zamanda yaklaşık 200 balık türü yok olmuş durumdur.

Şöyle bir öyküden bahsedilir: Sayın Cumhurbaşkanımız torunuyla birlikte balık tutmaya çıkmışlar. Torun sormuş: “Dedeciğim, sen küçükken büyük balık tutuyormuşsun. Adları nelerdir?” Dedesi saymış: “Kofana, lüfer, torik, karagöz.” Torun: “Kaya balığı tutmaz mıydınız?” Dede: “Torunum, kaya balığı ağır hareket eden bir balıktır. Diğer balıklar daha hızlı hareket ettikleri için kaya balığı oltaya pek gelmezdi.” Torun: “Peki, şimdi neden ben tutamıyorum dedeciğim?” Dede: “Artık o balıklar yok da ondan.” “Dedeciğim, sen Cumhurbaşkanısın, koskoca bir ülkeyi yönetiyorsun. Peki, denizleri kim yönetiyor?” Dede: “Tarım Bakanı ve ben.” Torun: “Peki, neden bu büyük balıkların yok olmasına göz yumdunuz?” Dede mahcup, susar.

Sayın milletvekilleri, bu ülkenin Cumhurbaşkanının torununa mahcup olmasını hangimiz isteriz? Sizler mahcup edesiniz diye mi vekil olduk? Çevre ve şehircilikle ilgili kanunları konuşuyoruz da Veterinerlik Kanunu ya da Tarım Bakanlığının uhdesinde yürütülen deniz popülasyonu ne oldu, bunlardan niye bahsetmiyoruz?

Sayın milletvekilleri, hiç kusura bakmayın, Sayın Cumhurbaşkanımızı torununa karşı mahcup etmeye hiçbirimizin hakkı yoktur.

Yok olan deniz canlıları türlerinin -Tarım Bakanlığından alınarak- tekrar Çevre Kanunu kapsamına alınması ve eski seviyesine getirilerek milletin ucuz balık yemesinin sağlanması için gerekli kanunların bir an önce çıkartılması için gereğinin de yapılacağını ümit eder, tüm Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 22'nci madde kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.21

ALTINCI OTURUM**Açılma Saati: 00.22****BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP****KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Barış KARADENİZ (Sinop)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23'üncü Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum. 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada bulunan 16 sıra sayılı Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

2.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve 5 Milletvekilinin Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun Teklifi (2/1286) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 16)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sırada bulunan 13 sıra sayılı Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1247) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 13)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 29 Kasım 2018 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.23

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Adıyaman Milletvekili *Abdurrahman Tutdere*'nin, Adıyaman Gölbaşı'nın Hasanlar mezrasında elektrik hattı olmamasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı *Fatih Dönmez*'in cevabı (7/4997)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın *Fatih DÖNMEZ* tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygıyla arz ve talep ederim. 25/10/2018

Abdurrahman TUTDERE
Adıyaman Milletvekili
Anayasa Komisyonu Üyesi

21. Yüzyılın Türkiye'si'nde, Adıyaman'ın Gölbaşı ilçesine bağlı Hamzalar Köyü'nün Hasanlar mezrasında enerji nakil hattı bulunmadığından dolayı burada yaşayan vatandaşlarımız yaşamlarını elektrik olmadan idame ettirmektedirler. Çocukların gaz lambasıyla ders çalıştığı, ikamet edenlerin televizyon, buzdolabı, elektrikli ev eşyalarıyla henüz tanışmadığı Gölbaşı ilçemizin Hamzalar köyünün Hasanlar mezrasında elektrik olmayışı burada yaşayan insanların büyük mağduriyetler yaşamasına neden olmaktadır.

Bu bağlamda;

1- Hamzalar Köyü Hasanlar mezrasına bugüne kadar elektrik verilmemiş olmasının sebebi nedir?

2- Hamzalar Köyü Hasanlar mezrasında yaşayanların elektrik enerjisinden faydalanmaları için yürütülen herhangi bir çalışma var mıdır?

3- Bahsi geçen mezrada elektrik hattı çekilmesiyle ilgili bugüne kadar herhangi bir fizibilite çalışması yapılmış mıdır?

4- Hamzalar Köyü Hasanlar mezrasında yaşayan vatandaşlarımızın elektrik enerjisinden faydalanabilmeleri için Enerji Nakil Hattı çekilmesine ilişkin yürütülen herhangi bir çalışma var mıdır?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063-610- 33710
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-4997)

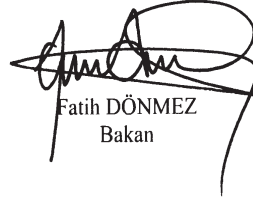
27 Kasım 2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : TBMM Başkanlığının 09.11.2018 tarihli ve 43452547-120.07-377566 sayılı yazısı.

Adıyaman Milletvekili Sayın Abdurrahman TUTDERE'in tarafıma tevcih ettiği 7/4997 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek :Önerge Cevabı

ADİYAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ABDURRAHMAN
TUTDERE'İN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE
CEVAPLARI

DÖNEM
27-2

ESAS NO
7-4997

Sorular:

21. Yüzyılın Türkiye'sinde, Adıyaman'ın Gölbaşı ilçesine bağlı Hamzalar Köyü'nün Hasanlar mezrasında enerji nakil hattı bulunmadığından dolayı burada yaşayan vatandaşlarımız yaşamlarını elektrik olmadan idame ettirmektedirler. Çocukların gaz lambasıyla ders çalıştığı, ikamet edenlerin televizyon, buzdolabı, elektrikli ev eşyalarıyla henüz tanışmadığı Gölbaşı ilçemizin Hamzalar köyünün Hasanlar mezrasında elektrik olmayışı burada yaşayan insanların büyük mağduriyetler yaşamasına neden olmaktadır.

Bu bağlamda;

-Hamzalar Köyü Hasanlar mezrasına bugüne kadar elektrik verilmemiş olmasının sebebi nedir?

-Hamzalar Köyü Hasanlar mezrasında yaşayanların elektrik enerjisinden faydalanmaları için yürütülen herhangi bir çalışma var mıdır?

-Bahsi geçen mezrada elektrik hattı çekilmesiyle ilgili bugüne kadar herhangi bir fizibilite çalışması yapılmış mıdır?

-Hamzalar Köyü Hasanlar mezrasında yaşayan vatandaşlarımızın elektrik enerjisinden faydalanabilmeleri için Enerji Nakil Hattı çekilmesine ilişkin yürütülen herhangi bir çalışma var mıdır?

Cevaplar:

Hamzalar Köyü Hasanlar mezrasında 3 adet mesken bulunmakta olup, EPDK tarafından yayınlanan Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliğine göre tarımsal sulama haricinde en az 5 kullanım yerine ilişkin bağlantı başvurusunun yapılmış olması gerektiğinden ilgili mezra elektrik dağıtım tesisi projesi yatırım programına alınmamaktadır.

Ayrıca, Hamzalar köyü Hasanlar mezrası için etüt çalışması yapılmış olup, ilgili mezrada en az 5 kullanım yerine ilişkin bağlantı başvurusu yapıldığında yatırım programı kapsamına alınacaktır.

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikuolu'nun, Bakanlıkça kullanılan binaların yıllık kira tutarlarına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in cevabı (7/5001)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr.M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

- 1- Bakanlığınıza bağlı kaç binanız bulunmaktadır?
- 2- Bu binaların kaç tanesi kiralıktır? Yıllık kira tutarı ne kadardır?
- 3- Önümüzdeki 3 yıllık süreçte bina kiralayacak mısınız?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

27 Kasım 2018

Sayı : 64272063-610-33913
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-5001)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 09.11.2018 tarihli ve 43452547-120.07-377566 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Sezgin TANRIKULU'nun tarafıma tevcih ettiği 7/5001 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Fatih DONMEZ
Bakan

Ek :7-5001 Esas Numaralı Önerge Cevabı

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN SEZGİN
TANRIKULU'NUN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE
CEVAPLARI

DÖNEM
27-2

ESAS NO
7-5001

Sorular:

- Bakanlığınıza bağlı kaç binanız bulunmaktadır?
- Bu binaların kaç tanesi kiralıktır? Yıllık kira tutarı ne kadardır?
- Önümüzdeki 3 yıllık süreçte bina kiralayacak mısınız?

Cevaplar:

Bakanlığımız adına tahsisli 2 adet hizmet binası bulunmakta olup, kiralık bina bulunmamaktadır.

3.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2018 yılları arasında Bakanlık tarafından Adana'ya yapılan ve 2019 yılında yapılması planlanan yatırımlara ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/5079)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygıyla arz ederim.

Orhan SÜMER
Adana Milletvekili

Seçim bölgesi Adana, önceki yıllarda tarıma dayalı sanayinin öne çıktığı; sanayi, ticaret ve turizm potansiyeli taşıyan bir kenttir. Çukurova'nın bereketli toprakları üzerine kurulu olan ve Akdeniz Bölgesi'nin lokomotif kenti olması gereken Adana, hak ettiği yatırımları alamadığı için önceki yıllara göre sürekli kan kaybetmekte ve buna bağlı olarak işsizlik başta olmak üzere, pek çok ekonomik ve sosyal sorunla karşı karşıya bırakılmaktadır.

Yaşanan ekonomik kriz nedeniyle özel teşebbüs yatırımlarının neredeyse durma noktasına geldiği, Adana'da mevcut kamu yatırımları da aktarılan yetersiz kaynaklar yüzünden ağır aksak ilerlemektedir.

Adana gerek coğrafi konumu, gerekse demografik yapısı ve gerekse de var olan potansiyelinin hayata geçirilmesi ve hak ettiği yatırımları alması halinde, ülkemizin en önemli güç kaynağı olmaya devam edecektir. Bu nedenle; Adana ve ilçeleri için yapılacak yatırımlar ve bu bağlamda ekonominin çarklarının çevrilmesi büyük önem arz etmektedir.

Öte yandan Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN, 1 Nisan 2018 tarihinde katılmış olduğu partisinin Adana 6. Olağan İl Kongresi'nde yapmış olduğu konuşmada, **"Biz başındaki dertlerden kurtulabilmesi için Adana'ya geçtiğimiz 15 yılda, 37 katrilyon liralık yatırım yaptık"** ifadesini kullanmış, AK Parti'nin hazırladığı seçim broşüründe ise yine son 15 yıldaki yatırımların **40.4 milyar TL** olduğu ifade edilmiştir.

Bu çerçevede;

1. Bakanlığınızın 2019 yatırım planlamasında, Adana ili ve ilçelerinde yapımı düşünüldüğü projeler var mıdır? Var ise bunlar nelerdir?
2. 2002-2018 yılları arasında bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Adana ilinde hangi yatırımları yapması planlanmıştır? Önergenin yanıtlandığı tarih itibarıyla, bu yatırımlardan hangisi hayata geçirilmiştir, bu yatırımların geldiği aşama nedir?
3. Yapımı halen devam eden, fakat süresi geçtiği halde tamamlanmayan yapılar hangileridir? Tamamlanamayan yapıların tamamlanamamış olmasının gerekçeleri nelerdir?
4. Her biri ayrı ayrı gösterilmek üzere, Adana ilinde yapımı devam eden veya yapılması planlanan yatırımların ne zaman bitirilmesi öngörülmektedir?
5. Cumhurbaşkanı'nın ve AK Parti'nin broşüründe Adana'da yapıldığı ifade edilen yatırımlara ayrılan ödeneklerin parasal değerleri arasındaki büyük fark neden kaynaklanmaktadır? Hangisi doğrudur? Söz konusu döneme ilişkin olarak bakanlığınızın yaptığı yatırımlar hangileridir, bu yatırımlara ne kadar ödenek ayrılmıştır?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026/610 - 39281398
Konu : Soru Önergesi (7/5079)

28/11/2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Bila tarih ve 43452547-120.07-E.377566 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, Adana Milletvekili Sayın Orhan SÜMER tarafından verilen 7/5079 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Adana Milletvekili Sayın Orhan SÜMER'e ait 7/5079 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

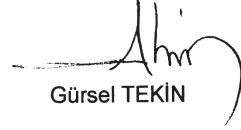
Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-5) Bakanlığımızın Adana ili için planlanan herhangi bir yatırım projesi bulunmamaktadır.

4.- İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in, son dönemde yaşanan fabrika yangınlarına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/5237)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. Saygılarımla 01.11.2018

İstanbul Milletvekili

Son dönemde ülkemizde meydana gelen fabrika yangınları dikkat çekiyor. İstanbul İtfaiyesi'nin istatistiklerine göre, sadece bu yılın 6 aylık döneminde İstanbul'da 78 fabrikada yangın çıktı. Son 5 yılda yanan fabrika sayısı ise 836 oldu.

Bu bağlamda;

- 1- Çıkan yangınların özellikle, "iflas noktasına gelmiş ve OHAL döneminde iflasını açıklayamamış fabrikalarda, sigortadan para almak için basit arızalardan kaynaklı yangınların çıkarıldığı iddiası doğru mudur?
- 2- Ekonomik sorunlardan kaynaklı son dönemde nakit sıkıntısı yaşayan, elindeki mal varlığını satsa dahi sigortadan alacağından daha azını kazanacağını düşünen fabrika sahiplerinin bu yola başvurduğu iddiası doğru mudur?
- 3- Son bir yılda meydana gelen fabrika yangınlarının ülke ekonomisine oluşturduğu toplam zararın miktarı nedir?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026/610- 39283868
Konu : Soru Önergesi (7/5237)

28.11/2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :15.11.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.381777 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, İstanbul Milletvekili Sayın Gürsel TEKİN tarafından verilen 7/5237 sayılı yazılı soru önergesi konusu itibarıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görev ve yetki alanına girmesi nedeniyle ekte iade edilmektedir. Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK:
Soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. Saygılarımla 01.11.2018

Gürsel TEKİN
İstanbul Milletvekili

Son dönemde ülkemizde meydana gelen fabrika yangınları dikkat çekiyor. İstanbul İtfaiyesi'nin istatistiklerine göre, sadece bu yılın 6 aylık döneminde İstanbul'da 78 fabrikada yangın çıktı. Son 5 yılda yanan fabrika sayısı ise 836 oldu.

Bu bağlamda;

- 1- Çıkan yangınların özellikle, "iflas noktasına gelmiş ve OHAL döneminde iflasını açıklayamamış fabrikalarda, sigortadan para almak için basit arızalardan kaynaklı yangınların çıkarıldığı iddiası doğru mudur?
- 2- Ekonomik sorunlardan kaynaklı son dönemde nakit sıkıntısı yaşayan, elindeki mal varlığını satsa dahi sigortadan alacağından daha azını kazanacağını düşünen fabrika sahiplerinin bu yola başvurduğu iddiası doğru mudur?
- 3- Son bir yılda meydana gelen fabrika yangınların ülke ekonomisine oluşturduğu toplam zararın miktarı nedir?

5.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2018'in ilk 6 ayında gerçekleşen fabrika yangınlarına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/5241)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar Pekcan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim saygılarımla. **01.11.2018**

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

2018 yılının ilk altı ayında yüzü aşkın fabrika yandı. Geçen yıla göre yangın sayılarında yüzde 50'den fazla artış var.

2018'in ilk 6 ayında sadece kimya sektöründe gerçekleşen endüstriyel yangın sayısı 119' dur. Yangın çokluğunda tekstil (48), plastik (36) ve gıda (30) fabrikaları ilk sıralarda yer alıyor. Türkiye genelinde geçen yıl 182 fabrikada yangın çıktı ya da patlama yaşandı. Yangınların yüzde 26'sı tekstil, yüzde 19'u plastik, yüzde 17'si gıda, yüzde 13'ü metal, yüzde 7'si boya ve yüzde 7'si ise petrokimya sektöründe gerçekleşti. Yangın ve patlamalar sanayinin yoğun olduğu illerde yoğunlaştı. İstanbul 26 ve Kocaeli 19 yangın ve patlama olayı ile ilk sırayı aldı. İstanbul'da artık neredeyse her hafta bir fabrika yangını yaşanıyor.

Uzmanlara göre bu yangınların yüzde 30'u gerçek dışı. Ekonomi dalgalanmaya başladığında, piyasa istikrarını kaybettiğinde, firmalar ellerindeki ürünü satamıyor ve iflaslar olabiliyor. Bu durumda gerçek dışı yangınlar sigortadan para alabilmek için ortaya çıkabiliyor. Yangın yönetmenliğinden belediyeler de sorumlu ama bir denetim yok. Ruhsat verdikleri işletmelerde, gerektiği gibi bir denetim yapılmadığı için de yangınlar çıkabiliyor.

Bu bağlamda;

1- 2017 ve 2018 yıllarında Türkiye genelinde kaç fabrikada yangın ve patlama gerçekleşti?

2- Bu yangınlarda kaç işçi yaralandı ve hayatını kaybetti?

3- Yaşanan yangın olaylarında sigorta şirketleri ne kadar ödeme yapmıştır? Zararın ne kadarı gerçek rakamdır?

4- Yangınlar sonunda kapanan fabrikaların başta işsizlik olmak üzere ne gibi ekonomik sonuçları vardır?

5- Bu fabrikaların bir an önce üretime tekrar katkı sağlayabilmesi için bakanlığınızca bir çalışma yapılmakta mıdır?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026/610- 39284698
Konu : Soru Önergesi (7/5241)

~~28/11~~ /2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15.11.2018 tarihli ve 43452547-120.07-381777 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Denizli Milletvekili Sayın Yasin ÖZTÜRK tarafından verilen 7/5241 sayılı yazılı soru önergesi konusu itibarıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığının görev ve yetki alanına girmesi nedeniyle ekte iade edilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK: Soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar Pekcan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim saygılarımla. **01.11.2018**

Yasir ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

2018 yılının ilk altı ayında yüzü aşkın fabrika yandı. Geçen yıla göre yangın sayılarında yüzde 50'den fazla artış var.

2018'in ilk 6 ayında sadece kimya sektöründe gerçekleşen endüstriyel yangın sayısı 119' dur. Yangın çokluğunda tekstil (48), plastik (36) ve gıda (30) fabrikaları ilk sıralarda yer alıyor. Türkiye genelinde geçen yıl 182 fabrikada yangın çıktı ya da patlama yaşandı. Yangınların yüzde 26'sı tekstil, yüzde 19'u plastik, yüzde 17'si gıda, yüzde 13'ü metal, yüzde 7'si boya ve yüzde 7'si ise petrokimya sektöründe gerçekleşti. Yangın ve patlamalar sanayinin yoğun olduğu illerde yoğunlaştı. İstanbul 26 ve Kocaeli 19 yangın ve patlama olayı ile ilk sırayı aldı. İstanbul'da artık neredeyse her hafta bir fabrika yangını yaşanıyor.

Uzmanlara göre bu yangınların yüzde 30'u gerçek dışı. Ekonomi dalgalanmaya başladığında, piyasa istikrarını kaybettiğinde, firmalar ellerindeki ürünü satamıyor ve iflaslar olabiliyor. Bu durumda gerçek dışı yangınlar sigortadan para alabilmek için ortaya çıkabiliyor. Yangın yönetmenliğinden belediyeler de sorumlu ama bir denetim yok. Ruhsat verdikleri işletmelerde, gerektiği gibi bir denetim yapılmadığı için de yangınlar çıkabiliyor.

Bu bağlamda;

- 1- 2017 ve 2018 yıllarında Türkiye genelinde kaç fabrikada yangın ve patlama gerçekleşti?
- 2- Bu yangınlarda kaç işçi yaralandı ve hayatını kaybetti?
- 3- Yaşanan yangın olaylarında sigorta şirketleri ne kadar ödeme yapmıştır? Zararın ne kadarı gerçek rakamdır?
- 4- Yangınlar sonunda kapanan fabrikaların başta işsizlik olmak üzere ne gibi ekonomik sonuçları vardır?
- 5- Bu fabrikaların bir an önce üretime tekrar katkı sağlayabilmesi için bakanlığınızca bir çalışma yapılmakta mıdır?

6.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, tüketici güven endeksi oranlarına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/5365)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

- 1- Tüketici güveninin Ekim ayında 67,5'e gerileyerek 2008'den bu yana en düşük rakama gelmesi beklenen bir sonuç mudur?
- 2- Tüketici güveninin Kasım Ayı rakamı kaç olarak beklenmektedir?
- 3- Tüketici güven endeksinin ise 57,3'e gerileyerek son yılların en düşük seviyelerine inmesinin sebepleri nelerdir?
- 4- Tüketicilerin para harcamaya olan cesaretini gösteren değerlendirmelerin güven ortamına gelmesi için atılan adımlar nelerdir?
- 5- Tüketicilerin ne zaman istenen seviyelerde rahat harcama yapacak seviyeye gelmesi beklenmektedir?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026/610- 3928 607
Konu : Soru Önergesi (7/5365)

28/11/2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :16.11.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.384019 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, İstanbul Milletvekili Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/5365 sayılı yazılı soru önergesi konusu itibarıyla Hazine ve Maliye Bakanlığının görev ve yetki alanına girmesi nedeniyle ekte iade edilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK:
Soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

- 1- Tüketici güveninin Ekim Ayında 67,5'e gerileyerek 2008'den bu yana en düşük rakama gelmesi beklenen bir sonuç mudur?
- 2- Tüketici güveninin Kasım Ayı rakamı kaç olarak beklenmektedir?
- 3- Tüketici güven endeksinin ise 57,3'e gerileyerek son yılların en düşük seviyelerine inmesinin sebepleri nelerdir?
- 4- Tüketicilerin para harcamaya olan cesaretini gösteren değerlendirmelerin güven ortamına gelmesi için atılan adımlar nelerdir?
- 5- Tüketicilerin ne zaman istenen seviyelerde rahat harcama yapacak seviyeye gelmesi beklenmektedir?

7.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, Kayseri-Felahiye yolu yapım çalışmalarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/5371)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

Aşağıda belirtilen sorularımın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın **Mehmet Cahit TURHAN** tarafından **yazılı** olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 02.11.2018

İsmail ÖZDEMİR

MHP Kayseri Milletvekili

Bilindiği gibi, Kayseri İlini Felahiye İlçesine bağlayan ve Felahiyeli vatandaşlarımızın uzun yıllardır beklediği Kayseri-Felahiye yolu bir türlü bitirilememiştir.

Bu kapsamda;

1. Kayseri-Felahiye yol güzergâhında yıllardır sürdürülen yol yapım çalışmaları ne aşamada?
2. Belirtilen güzergâhta şimdiye kadar hangi bölümler tamamlanmış ve bu amaçla hangi firmalara ne kadar ödeme yapılmıştır?
3. Anılan yolun tamamlanan bölümlerindeki yol standartları nasıldır?
4. Güzergâhın tamamlanması için hangi özelliklerde ne kadar mesafe kalmıştır?
5. Belirtilen yol çalışmalarının şimdiye kadar tamamlanamamasının sebebi nedir?
6. Anılan yolun tamamı ne zaman bitirilebilecektir? Yolun tamamlanması için 2018 yılında ne kadar ödenek tahsis edilmiştir? 2019 yılı için ne kadar ödenek tahsis edilecektir?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı

Sayı : 44697349-610.01/88598
Konu : Kayseri Milletvekili
Sayın İsmail ÖZDEMİR'in
yazılı soru önergesi

27-11-2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIđINA

- İlgi: a) 16.11.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.384019 sayılı yazınız.
b) 19.11.2018 tarihli ve 44697349-610.01/86515 sayılı yazınız.

Kayseri Milletvekili Sayın İsmail ÖZDEMİR'in 7/5371 esas sayılı yazılı soru önergesinde yer alan Kayseri-Felahiye yoluna iliŖkin hususlar, Sayın Milletvekilimiz tarafından 05.11.2018 tarihinde yapılan Bakanlığımız 2019 yılı bütçe tasarısının TBMM Plan ve Bütçe Komisyon görüŖmelerinde de gündeme getirilmiŖ olup, buna iliŖkin cevabımız, Plan ve Bütçe Komisyonunda yöneltilen tüm soruların cevaplandırılmasına iliŖkin ilgi (b)'de kayıtlı yazımız ekinde gönderilmiŖtir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 2

23'ÜNCÜ BİRLEŞİM
28 KASIM 2018 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİSİ

1.- Genel Kurulun;

28 Kasım 2018 Çarşamba günkü Birleşiminde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

28 Kasım Çarşamba günkü Birleşiminde 16 ve 13 Sıra Sayılı Kanun Tekliflerinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

çalışmalarını sürdürmesi,

16 ve 13 Sıra Sayılı Kanun Tekliflerinin görüşmelerinin 28 Kasım 2018 Çarşamba günkü Birleşiminde tamamlanması halinde 29 Kasım 2018 Perşembe günü toplanmaması, tamamlanamaması halinde ise 29 Kasım 2018 Perşembe günkü Birleşiminde denetim konularının görüşülmeyerek 16 ve 13 Sıra Sayılı Kanun Tekliflerinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi,

15 ve 16 Sıra Sayılı Kanun Tekliflerinin İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi,

15 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümünün 8’inci maddeye bağlı Ek Madde 11, Ek Madde 12 ve Ek Madde 13 ile 17’nci maddeye bağlı Geçici Madde 17 ve Geçici Madde 18 dahil olmak üzere 1 ila 17’nci maddelerden, ikinci bölümünün 18 ila 30’uncu maddelerden oluşması,

16 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümünün 1 ila 9’uncu maddeler ve Geçici Madde 1’den, ikinci bölümünün 10 ila 27’nci maddelerden oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 20.11.2018 tarihli 19’uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

* Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu

28.11.2018 Çarşamba - Saat: 11.00

29.11.2018 Perşembe - Saat: 11.00

* Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu

29.11.2018 Perşembe - Saat: 11.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

23'ÜNCÜ BİRLEŞİM

28 KASIM 2018 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

* * *

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

3 – SEÇİM

* * *

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

1.- (S. Sayısı: 15) Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.11.2018)(*)(**)(X)

2.- (S. Sayısı: 16) Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve 5 Milletvekilinin Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun Teklifi (2/1286) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 20.11.2018)(**)(X)

3.- (S. Sayısı: 13) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1247) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.11.2018)(X)

4.- (S. Sayısı: 17) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, Gürcistan Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1187) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

5.- (S. Sayısı: 18) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nijer-Türkiye Dostluk Hastanesinin Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devredilmesi ile İlgili Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1188) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

6.- (S. Sayısı: 19) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1189) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

7.- (S. Sayısı: 20) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1190) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

8.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

9.- (S. Sayısı: 22) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1192) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

10.- (S. Sayısı: 23) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

11.- (S. Sayısı: 24) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1195) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

12.- (S. Sayısı: 25) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

13.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

(*) Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

TBMM Basımevi/2018